DAVID GROSSMAN

COPII ÎN ZIG-ZAG

UNIVERS

DAVID GROSSMAN

Copii în zig-zag

Traducere
de
GABRIELA CRĂCIUN

UNIVERS

București • 2004

Capitolul 1

Trenul se puse în mişcare, fluierând. De la fereastra unui vagon un copil se uita la bărbatul şi femeia care îi făceau cu mâna de pe bancă. Bărbatul agita timid o mână, cu mişcări măsurate. Femeia flutura, în afara unei enorme batiste roşii, ambele mâini. Bărbatul era tatăl său, femeia era Gabriela, zisă Gaby. Bărbatul era îmbrăcat în uniforma poliţiei fiindcă era poliţist. Femeia avea un veşmânt negru pentru că negrul te face să pari mai zvelt. La fel şi dungile verticale. Dar nimic nu te face să arăţi mai slab, zicea Gaby, ca atunci când te trăieşti cu cineva mai gras decât tine. Doar că eu nu l-am găsit încă.

Copilul din tren, care pleca şi îi privea ca şi cum i-ar fi văzut pentru ultima oară, eram eu. „Vor rămâne singuri timp de două zile, gândii. S-a terminat." La acest gând mi se ridică părul măciucă şi m-am aplecat şi mai tare pe fereastră. Tata se strâmbă, făcând o mutră pe care Gaby o numea „ultimul avertisment înainte de furtună". Dar ce-mi păsa? Dacă ţinea la mine, atunci de ce mă trimitea la Haifa? Şi la cine, mai ales?

Un bărbat îmbrăcat în uniformă de angajat al căilor ferate, stând pe o bancă, fluieră puternic spre mine şi cu gesturi ample, îmi făcu semn să trag capul înăuntru. E uimitor cum cei îmbrăcaţi în uniformă şi cu fluier nu mă lasă niciodată în pace, chiar dacă au la dispoziţie un tren întreg. Nici nu mi-a trecut prin cap să mă supun. Dimpotrivă, tata şi Gaby trebuiau să mă vadă până în ultimul moment pentru a-şi aminti de mine.

Trenul încă se mai afla în gară, traversând lent valuri de aer cald şi dens, miros de motorină. Începeam să simt şi lucruri noi. Mirosuri de călătorie. Libertate. Plec! Singur! Mi-am lăsat mai

întâi un obraz, apoi pe celălalt, mângâiat de vântul care ştergea sărutul tatălui meu. Nu mă mai sărutase nicicând aşa în prezenţa altor persoane. De ce mă săruta în felul acesta dacă mă expedia ca pe un pachet? Acum erau trei care fluierau la mine de pe peron. Îmi făceau o serenadă. Cum tata şi Gaby nu se mai vedeau, m-am retras încet, cu aer indiferent, pentru a le arăta că nu-mi pasă de fluierături.

M-am aşezat. De-ar mai fi fost cineva în compartiment! Şi acum? Patru ore de aici la Haifa unde mă aştepta, sever şi lipsit de iluzii în privinţa mea, profesorul Shilhav. Profesor şi pedagog, autorul a şapte manuale de pedagogie şi educaţie civică, şi printr-un caz fericit, unchiul meu, fratele mai mare al tatălui.

M-am ridicat. Am verificat de două ori cum se închide şi se deschide fereastra. Am închis şi am deschis şi coşul de gunoi. Acum nu a mai rămas nimic de închis şi de deschis în compartiment. Funcţiona tot aşa cum trebuie. Un tren mai curând sofisticat.

M-am ridicat în picioare pe banchetă şi am reuşit să mă urc unde se pun bagajele, lăsând capul în jos până-n pământ pentru a controla dacă cineva a uitat din greşeală bani sub banchetă. Nimic, acel cineva era un tip foarte isteţ. La naiba cu Gaby şi tata, care m-au expediat în acest mod la unchiul Shemuel şi mai ales cu o săptămână înainte de primul meu *bar-mitzvah*. Înţeleg să mă fi trimis tata, care îl stimează pe fratele său mai mare şi îl respectă pentru competenţa în materie de pedagogie. Dar Gaby, care atunci când tata nu aude, îl numeşte „bufniţă"? Acesta era cadoul special pe care mi-l promisese?

Pe bancheta mea de piele era o gaură. Mi-am vârât degetul înăuntru şi am lărgit-o. Uneori poţi găsi bani în locuri ca acesta. Dar eu am găsit doar nişte burete şi nişte arcuri. În patru ore aş fi putut sfredeli cel puţin trei vagoane, aş fi putut săpa un tunel spre libertate, ca să dispar şi să nu mai ajung la unchiul Shemuel Shilhav (alias Feyerberg): oare dacă aş fi făcut asta, m-ar mai fi trimis?

N-aveam degetul destul de lung ca să duc la bun sfârşit povestea cu cele trei vagoane. M-am întins pe banchetă cu picioarele în sus. Eram prins în capcană. Eram un prizonier rătăcitor, dus în faţa judecătorului. Câteva monede mi-au căzut din buzunar, rosto-

golindu-se prin tot compartimentul. Am reuşit să strâng de pe jos doar jumătate.

În familie, mai devreme sau mai târziu, toţi copii au fost supuşi de către unchiul Shilhav la această terapie de şoc, o serie de torturi rituale pe care Gaby o numeşte „judecata de apoi". Dar pentru mine aceasta va fi a doua oară. De când se pomenise istoria familiei, nici un copil nu scăpase de asta. M-am ridicat pe banchetă şi am început să lovesc pereţii compartimentului ritmat, ca un cod. Cine ştie, poate în celălalt vagon mai era un prizonier neconsolat ca şi mine care dorea să intre în contact cu un tovarăş de aventură. Cine ştie, poate că trenul era plin de tineri delincvenţi care se îndreptau către unchiul meu. Am mai lovit o dată, de data aceasta cu piciorul, dar intră controlorul care urlă la mine să stau liniştit. Ceea ce am şi făcut.

Prima mea „judecată de apoi" îmi ajunsese pentru toată viaţa. A fost imediat după întâmplarea cu vaca Pesia a lui Mautner. Atunci fratele tatălui meu mă închisese într-o cămăruţă sufocantă şi timp de două ore m-a asasinat cu o predică. Începuse discuţia cu un ton mieros, vorbind încet, amintindu-şi chiar şi numele meu; doar că în câteva minute i se întâmplase un lucru care i se întâmpla mereu: uitase complet unde era, fiind convins că se afla pe o scenă, în piaţa principală a oraşului, în faţa unui enorm public de elevi şi discipoli veniţi pentru a-i aduce ultimul omagiu.

Şi iată că o luam din nou de la capăt. Şi pentru ce? Nu făcusem nimic. „Înainte de *bar-mitzvah* trebuie să asculţi ce are de spus unchiul Shemuel" spusese Gaby. Brusc, devenise „unchiul Shemuel".

Dar eu înţelesesem. Gaby se pregătea să se despartă de tatăl meu şi n-avea nevoie de mine acolo.

M-am ridicat în picioare. M-am plimbat prin compartiment. M-am aşezat la loc. Nu trebuia să plec. Îi ştiu eu. Se vor certa şi îşi vor spune lucruri teribile în absenţa mea, şi până la urmă nu va mai exista nici o soluţie. Acum se decidea soarta mea.

„De ce nu vorbim în birou?" îi zice tata lui Gaby. „Deja sunt în întârziere."

„Fiindcă în birou e mereu lume care se învârte în jurul nostru, cineva care telefonează în toiul discuţiei, şi nu se poate vorbi. Vino, mergem să bem o cafea."

„La o cafenea?" răspunde tata mirat. „În mijlocul zilei? E aşa de serios?"

Şi ea se enervează: „Încetează să iei totul în râs", cu vârful nasului roşu, înainte de a începe să plângă.

„Dacă e din nou aceeaşi poveste..." zice tata cu vocea lui seacă," nu s-a schimbat nimic de când am vorbit ultima dată. Nu pot acum să continui discuţia asta."

„De data aceasta ascultă ce am de zis" spune Gaby, „şi lasă-mă să termin. Cel puţin poţi să asculţi!" Se urcă în maşina de poliţie şi tata porneşte motorul. Gradele de pe umeri strălucesc periculos. Nici nu începuseră să vorbească şi deja se certau. Gaby scoate din geantă o oglindă rotundă. Se uită un moment la faţa ei din oglindă şi încearcă să-şi netezească părul creţ, coama zbârlită. „Arăt ca o maimuţă", gândeşte.

„Nu e adevărat!" zic eu, sărind în picioare în tren. Nu-mi plăcea deloc când se vorbea de rău pe ea însăşi. „Ai un chip interesant."

Când îmi dădeam seama că nu era convinsă, mai spuneam: „În rest, lucrul cel mai important e că ai o frumuseţe interioară".

„Mi-ai mai zis", răspundea ea sarcastic, „dar e ciudat că nu există concursuri de frumuseţe interioară."

Pe neaşteptate m-am trezit în picioare lângă o manivelă roşie fixată pe un perete lângă geam. În starea în care eram, nu era deloc prudent. O manivelă ca aceasta poate să oprească trenul, dacă cineva o trage din greşeală. Am citit avertismentele direcţiei feroviare. Doar în caz de urgenţă se permitea tragerea manivelei. În orice alt caz existau sancţiuni severe, cu pedepse până la închisoare. Începeam să simt o mâncărime în mâini, în vârfurile degetelor şi chiar între degete. Am citit din nou, cu voce ridicată şi clară, acele avertismente atât de explicite. Nu-mi folosea la nimic. Mâinile îmi începuseră să asudeze. Le-am vârât în buzunar, dar le-am scos imediat. La prima vedere păreau nişte membre nevinovate, care voiau doar să ia aer. Am început să transpir. Mi-am atins lănţişorul de la gât. Aveam agăţat de el un glonţ. Era greu, nou şi liniştitor. „Acest glonţ a fost în corpul tatălui tău" mi-am zis încet, „i l-au extras din umăr şi te ajută să nu faci prostii". Dar simţeam deja mâncărimi în tot corpul. Cunoşteam acea senzaţie şi ştiam cum se

va termina. Am început să-mi aduc singur argumente: poate conductorul nu va descoperi în care vagon a fost trasă manivela. Dar dacă în locomotivă exista un mecanism care arată de unde a fost acționată? Atunci, aş fi putut să o trag aici şi să mă duc în alt vagon. Şi dacă îmi găseau amprentele? Aş fi putut să o fac cu mâna înfăşurată într-o batistă.

Nu trebuia să mai fac asta. Când începeam să fac aşa, pierdeam mereu. Mi-am încordat muşchii şi l-am imitat pe tata, viguros şi mare ca un urs; mi-am zis: Linişteşte-te", dar n-a mers. Simțeam un fel de arsură între ochi, din ce în ce mai fierbinte, care mă inunda cu totul. În ultimul moment mi-am îndoit genunchii şi mi-am cuprins picioarele cu mâinile, ghemuindu-mă aşa pe banchetă. Gaby numea această strategie a mea „închisoare preventivă". Gaby avea o definiție pentru orice.

„Nu mai sunt tânără" îi zice acum tatei, după ce intrară în cafenea. „Stau cu tine şi cu Nono de doisprezece ani". Pentru moment îşi controlează vocea şi vorbeşte calm, rațional. „Sunt doisprezece ani de când îl cresc şi am grijă de voi. Te cunosc ca pe nimeni altul, dar aş vrea să trăiesc cu tine în adevăratul sens al cuvântului. Să nu fiu doar secretara ta la lucru şi menajera acasă. Vreau să locuiesc cu voi. Să o înlocuiesc pe mama lui Nono şi noaptea. De ce ți-e atât de frică, îmi explici?"

„Încă nu sunt sigur de mine" zice tata strângând ceaşca de cafea cu mâinile sale puternice.

Gaby surâde o clipă şi respiră profund înainte de a zice:

„Eu nu mai pot continua aşa".

„Ascultă, Gaby" zice tata privind nervos şi nerăbdător peste umărul ei. „Ne simțim bine împreună, nu-i aşa? Ne-am obişnuit să trăim aşa, ne simțim bine toți trei, chiar şi copilul. De ce să schimbăm totul deodată?"

„Pentru că am deja patruzeci de ani, Iacov, şi aş vrea să trăiesc o viață normală, o viață de familie cum are toată lumea." Acum vocea sa începe să se rupă: „Şi aş vrea ca eu şi tu să avem un copil împreună. Al meu şi al tău. Chiar aş vrea să ştiu ce-ar putea să iasă din noi amândoi. Dacă mai aşteptăm un an s-ar putea să fiu prea bătrână pentru a avea un copil. Şi cred că Nono are

tot dreptul la o mamă care să trăiască cu el, şi nu una cu jumătate de normă!"

Puteam să recit pe dinafară ceea ce ea îi spunea în acel moment. Gaby repetase cu mine discursul, iar a mea a fost contribuţia patetică din fraza „să fiu mama lui Nono şi noaptea". Îi dădusem şi un sfat practic: să nu plângi. Să nu cumva să plângi! Fiindcă, dacă începea să se smiorcăie, totul era pierdut din start. Tata nu suporta să o vadă plângând. Nu suporta lacrimile în general.

„Încă nu e momentul, Gaby" suspină el în timp ce-şi priveşte ceasul. „Mai dă-mi un pic de timp. O decizie ca aceasta nu poţi s-o iei sub presiune."

„Am aşteptat deja doisprezece ani şi nu am de gând să mai aştept". Tăcere. El nu răspunde. Ea are deja ochii înceţoşaţi de lacrimi. Trebuie să se abţină. Abţine-te, mă auzi?

„Iacov, răspunde-mi acum clar: da sau nu?

Tăcere. Bărbia ei dublă tremură, începe să tremure. Dacă începe să plângă s-a terminat. Şi terminat sunt şi eu.

„Dacă e nu, mă ridic şi plec. De data asta pentru totdeauna. Nu ca celelalte dăţi, plec pentru totdeauna!" Furioasă, loveşte masa, în timp ce lacrimile îi curg pe faţa rotundă, iar rimelul începe să-i curgă pe obrazul pistruiat, adunându-se în cele două gropiţe de lângă gură. Şi atunci tata îşi va întoarce privirea către fereastră deoarece nu suportă când plânge, sau pentru că nu-i place să o vadă aşa, în lacrimi, cu ochii umflaţi şi obrajii rotunzi şi tremurători.

În acest moment nu se simte frumoasă. Şi e o nedreptate, pentru că dacă ar fi fost cât de cât frumoasă, dacă ar fi avut o gură mică şi graţioasă, un nas în sus, poate că tata ar fi putut simţi ceva pentru singura ei parte frumoasă. Uneori te îndrăgosteşti de o femeie datorită unei aluniţe minuscule, chiar nu arată deloc ca un top-model. Dar când Gaby plângea, nu avea nici măcar o aluniţă gingaşă ca s-o salveze. Evident, nu era nimic de făcut.

„Bine, am înţeles" suspină în batista roşie pe care o folosise cu câteva momente mai înainte pentru o ocazie mai nobilă. „Sunt chiar proastă dacă am crezut că te poţi schimba."

„Sst..."o roagă el cu aer speriat. Sper ca toţi să-i privească acum în cafenea. Ca toţi ospătarii şi bucătarii cu şorţuleţ să iasă din bu-

cătărie și să-i înconjoare ținând mâinile încrucișate. Detestă discuțiile în public. „Uite, Gaby", încearcă să o calmeze. Deodată devine mai amabil cu ea, pentru că se află în prezența altor persoane sau pentru că și-a dat seama că vorbea serios. „Mai dă-mi un pic de timp de gândire, bine?"

„Și de ce? Când o să am venerabila vârstă de cincizeci de ani, ai să-mi ceri încă un timp? Ca după aceea să-mi dai cu piciorul? Cine se va mai uita la mine? Vreau un copil, Iacov!" El ar vrea să intre în pământ din cauza privirilor celor din jur, dar Gaby continuă: „Ți-aș putea oferi dragoste cu carul ție și copilului. Ai să vezi cum am să-l cresc pe Nono. De ce nu mă înțelegi și pe mine?"

Chiar și atunci când repeta cu mine, Gaby își pierdea controlul și se lăsa în voia durerii, plângea și mă implora de parcă aș fi fost tatăl meu. Apoi se oprea dintr-o dată, se farda la loc și spunea pe un ton de scuză că nu erau lucruri pentru vârsta mea, dar că oricum eu știam deja totul.

Poate că nu știam chiar totul, dar multe lucruri le aflasem așa. Ea adună șervețelele de hârtie ude de lacrimi și le înghesuie în scrumieră. „Azi e duminică", spune cu voce sugrumată, „și *bar-mitzvah* lui Nono este sâmbăta viitoare. Îți dau timp până duminică dimineață. Ai timp o săptămână să te hotărăști." „Sună ca un ultimatum. Lucrurile acestea nu se obțin cu amenințări, Gaby! Te credeam mai inteligentă." Tata vorbește cu ton blând, dar între ochi îi apare un rid, un semn prevestitor de furtună. „Nu mai pot aștepta, Iacov. Timp de doisprezece ani am fost inteligentă și am rămas singură. Poate mă ajută mai mult să fac pe proasta." Tatăl meu tace. Fața lui rumenă se înroșește și mai tare. „Să mergem la lucru" spune ea. „În plus, dacă răspunsul tău este cel la care mă aștept, ai face bine să-ți cauți o altă secretară. Trebuie să întrerup orice legătură cu tine. Da." „Uite, Gaby..." repetă tata. E tot ce știe să zică: „Uite, Gaby". „Până duminică" îi repetă ea, ieșind din cafenea.

Ne părăsește. Îl părăsește.

Mă dureau mâinile și picioarele de la poziția ghemuită. „Alarmă, alarmă" strigau cuvintele scrise cu roșu lângă manivelă. Stăteam în trenul ăsta în plină viteză, în timp ce ei, acolo departe, îmi distrugeau viața. Mi-am astupat urechile cu mâinile și am urlat la mine

însumi: „Amnon Feyerberg! Amnon Feyerberg!" ca şi când cineva din afară încerca să mă avertizeze: „Nu atinge manivela" pentru a mă apăra de mine însumi; cineva cum era tata, sau un profesor, un pedagog faimos sau chiar un director de casă de corecţie: „Amnon Feyerberg! Amnon Feyerberg! Dar nimic nu mă putea salva. Eram singur. Părăsit. N-ar fi trebuit să plec. Trebuia să mă întorc. Imediat. M-am apropiat de manivelă, am întins mâna, am apucat maneta: era o situaţie de urgenţă.

Doar că în timp ce mă pregăteam să trag cu putere, în spatele meu se deschise uşa compartimentului şi intrară un poliţist şi un deţinut. Stând în pragul compartimentului, se uitară unul la altul, cu un aer confuz.

Capitolul 2

Aşa cum am zis: un poliţist adevărat şi un deţinut adevărat.

Poliţistul era scund şi slab, avea o privire neliniştită. Deţinutul, în schimb, era mai înalt şi mai voinic. Zîmbi şi îmi zise vesel: „Bună ziua, puştiule! Te duci în vizită la bunica?"

Nu ştiam dacă legea îmi îngăduia să-i vorbesc. Şi ce avea de-a face cu asta bunica mea? Aveam eu faţa unui copil care se duce în vizită la bunica? Ca Scufiţa Roşie?

„Nu vorbi cu deţinutul!" îmi ordonă poliţistul mânios, agitând de mai multe ori mâna între noi, ca şi cum ar fi încercat să rupă fire create între mine şi deţinut. M-am aşezat. Nu ştiam ce să fac. Încercam să nu-i privesc, dar atunci când te forţezi e şi mai dificil. Păreau contrariaţi de ceva. Poliţistul tot îşi făcea de lucru verificând biletele, în timp ce se scărpina în cap cu un aer încurcat. Deţinutul se uită şi el la bilete şi se scărpină în cap, la rândul lui. Păreau doi actori cărora li se ceruse să mimeze expresia „a-şi stoarce creierii".

„Nu înţeleg de ce ai luat locuri separate?" protestă deţinutul. Poliţistul ridică din umeri şi zise că la casa de bilete nu-i spuseseră. Dimpotrivă, nici nu-şi pusese problema că nu le vor da locuri unul lângă altul; era evident că unora ca ei nu putea să le dea locuri separate, şi spunând asta îşi ridică mâna dreaptă care era legată cu cătuşe de stânga prizonierului.

Era un spectacol ciudat. Arătau ca poliţistul şi deţinutul din caricaturi. Deţinutul avea o cămaşă şi o şapcă în dungi, iar poliţistul o beretă mult prea mare cu un cozoroc care-i cădea în continuu pe ochi. În picioare, în mijlocul vagonului, se legănau în scuturăturile trenului care, aparent, avea asupra lor un efect liniştitor.

Încercară să se așeze la locurile indicate pe bilet, deținutul lângă mine și polițistul în fața mea. Doar că, din cauza cătușelor, erau nevoiți să se încline unul către altul. Capul prizonierului se moleși pe umărul polițistului care la rândul lui era aproape adormit. Aș fi vrut să plec, să chem un adult în ajutor, fiindcă cei doi nu mi se păreau adulți, dar nici copii. Erau ceva greu de definit.

Pe neașteptate, polițistul se trezi din acea stare și îi zise ceva deținutului. N-am reușit să aud, dar vorbeau despre mine, pentru că deținutul mă privi cu coada ochiului, cu un aer neîncrezător.

„În nici un caz!" silabisi pe un ton autoritar. „Așa ceva nu se face. Avem locuri fixe!" Polițistul încercă să-l calmeze explicându-i că în cazuri excepționale ca al lor se pot ocupa și alte locuri în afara celor de pe bilete, vagonul fiind gol. Deținutul nu vroia să audă comentarii: „Trebuie să facem lucrurile în regulă" se enervă, „dacă noi nu respectăm legea, atunci cine s-o facă?" Bătu din picior, nervos, și mi-am dat seama că avea legată de picioare o ghiulea enormă de fier, cum au deținuții în cărți.

Trebuie să plec de aici, gândii, nu e de mine.

„Nimeni n-o să-și dea seama că nu suntem așezați pe locurile noastre!" îi răspunse polițistul pe același ton, în timp ce-mi arunca o privire complice, o privire de temnicer plin de remușcări, cu o strâmbătură care la rigoare putea trece drept zâmbet. „Că doar n-o să ne torni, nu-i așa, frumușelule?"

Am făcut semn că nu, deoarece nu reușeam să vorbesc. Dar n-aveam de gând să-l iert fiindcă-mi spusese „frumușelule".

Cei doi se așezară lângă mine. Cu tot vagonul la dispoziție, chiar nu puteau să se așeze decât lângă mine, unul în dreapta, celălalt în stânga? Mâinile lor, unite de cătușele de fier, se sprijineau pe picioarele mele. Era absolut terifiant. Ca și cum s-ar fi înțeles să mă sperie, în același timp ignorându-mă cu desăvârșire. Timp de câteva minute domni o liniște totală. Privirea îmi aluneca tot timpul în jos și de fiecare dată mi se părea incredibil: pe picioarele mele, legănându-se în ritmul trenului, stăteau două brațe, unul subțire și păros, celălalt mare și fără păr, legea și delincvența, iar brațul legii părea mai slab și mai scurt.

Nu ştiu de ce nu mă simţeam deloc în largul meu. Legea era efectiv lângă mine, se sprijinea practic de mine. Cu toate acestea, mă simţeam prins într-o capcană invizibilă: ca şi cum cei doi mă făceau complicele unui obscur complot.

Ciudaţii mei tovarăşi de călătorie se destinseseră. Poliţistul îşi sprijini capul de spătar şi începu să cânte un motiv melodios. Pentru a susţine notele mai înalte îşi răsucea mustăţile cu mâna liberă. Deţinutul, suspinând gălăgios, privea pe fereastră peisajul, colinele stâncoase ale Ierusalimului.

„Dacă cineva se poartă ciudat, dacă ai îndoieli în privinţa lui, aşteaptă răbdător. Nu vorbi şi nu te mişca prea mult, lasă-l să vorbească şi să acţioneze. Întinde-i o capcană în tăcere. Aşteaptă să-şi arate intenţiile." Aşa mă învăţase tata, care era expert în investigaţii. Am respirat profund. Era prima posibilitate de experimenta ce mă învăţase tata într-o situaţie reală. Cel mai bine, am hotărât eu, era să-i ignor. Să mă port ca şi cum ar fi totul normal, până când vor face prima greşeală.

M-am uitat la ei cu coada ochiului, la stânga şi la dreapta mea. Tovărăşii mei erau adânciţi în gândurile lor. Totul părea o enormă greşeală, iar eu nu înţelegeam nimic din nimic. Trebuie să mă pregătesc neapărat pentru întâlnirea cu unchiul Shemuel, mi-am zis. Data trecută, cu un an în urmă, îmi vorbise timp de două ore, dar îmi era clar ca nu mai puteam suporta asta. Timp de două ore îi privisem buzele groase care se mişcau în faţa mea, se deschideau şi se închideau sub mustaţa subţire. Ştiam că toate articolele şi cercetările unchiului mă vizau pe mine, sau în orice caz pe puştii ca mine. În camera aceea îngustă stătuse luni de zile, ani de-a rândul, scriind despre copiii rătăciţi şi rebeli. Poate chiar avea un enorm afiş cu poza mea, pe care scria CĂUTAT DE MINISTERUL EDUCAŢIEI". Îi căzusem în gheare, şi unul ca el n-ar fi pierdut niciodată ocazia. Mă simţeam obosit şi oprimat, iar camera se umplea de buze groase care se deschideau şi se închideau lăsând să iasă legiuni de unchi din familia labiatelor. Cărţi şi manuale fremătau în jurul meu, susurându-mi numele. Eram sigur că aveam să mor intoxicat de pedagogie.

Nu mai eram în stare să disting cuvintele pe care el le pronunţa. Mi se părea că îmi reproşează că am colaborat cu falşii profeţi din

Baal și Astarte și că am luat parte la *pogromurile* antisemitului de Șameneltki. Toată Istoria era de partea lui, iar eu eram gata să mărturisesc.

Așa că, după două ore de aiureli, îmi veni în minte ceea ce mă sfătuise Gaby înainte de plecare: „Când devine insuportabil, plângi" îmi șoptise ea în ajunul plecării, „plângi în hohote, și ai să vezi că merge..."

O privire în stânga, una în dreapta. Nimic. Polițistul și deținutul stăteau într-o liniște totală. Unul privea într-o parte, celălalt în alta. N-ar fi trebuit să-mi fac griji. Poate că eram doar emoționat din cauza călătoriei. Poate că și pe ei îi învățaseră cum să ducă un război al nervilor.

Așa că am început să mă gândesc din nou la ale mele: unchiul Shemuel, și ce se întâmplase atunci.

Nu-mi fusese niciodată greu să plâng, iar în prezența unchiului vulcanic mă simțeam cu adevărat nefericit. Mi s-a părut ușor să fac să-mi apară nodul în gât, un nod făcut din toate lucrurile care mi se întâmplaseră sau care mi se spuseseră, și din toate cele de care fusesem frustrat. Am început să plâng în hohote înecate, sufocate. Pentru a deveni și mai trist, mi-am amintit cum se plângea tata că nu știa ce să mai facă cu un copil ca mine; zicea că de fiecare dată când i se părea că am crescut și m-am făcut mai cuminte, tocmai atunci alunecam înapoi; și apoi, cum era posibil ca dintr-unul ca el să iasă unul ca mine? Știam că avea dreptate, dar ce credea el? Că eu nu mă săturasem să fiu așa? Așa că plângeam cu adevărat, pentru că, în ciuda voinței mele, toate lucrurile se răsturnau și mă trezeam mereu în situații tâmpite. Chiar și acum, tristețea era altfel de cum doream, pentru că îmi atrăsese atenția imaginea tragi-comică a unchiului, cu piciorușele lui încălțate în sandale minuscule și șosete gri de lână, cu cravată la gât chiar și pe timpul verii, cu pantalonii uzați de generații de elevi educați pe genunchi.

Așa că m-am trezit plângând și râzând, mă sufocam prins în propriul meu joc, o combinație stranie care avea un gust special, ca atunci când mănânci ciocolată fără să știe dentistul. Corpul îmi tresărea într-un hohot de compătimire și remușcări, dar și de recunoștință față de acest om, protectorul sufletului meu păcătos și delincvent...

Unchiul Shemuel a tăcut. M-a privit stupefiat şi trăsăturile i s-au îmblânzit. În penumbra din cameră am văzut o aureolă de surâs mirat şi satisfăcut care rătăcea în jurul mustăţilor lui. „Hai, hai" mormăi, plimbându-şi mâna şovăielnic deasupra capului meu. „N-aş fi crezut că vorbele mele ar avea un asemenea efect asupra ta... ce-am zis... Doar lucruri simple venite din adâncul inimii...

„Yempa!" a tunat deodată cu vocea sa puternică, şi am crezut că aud răcnetul de triumf al celor din antichitate, strigătul de victorie al iluştrilor pedagogi după ce au învins forţele răului. Şi-a frecat agitat mâinile şi fără să mă privească a ieşit din cameră. Afară l-am auzit din nou chemând-o pe un ton ciudat de blând de data asta pe doamna Yempa, menajera lui, să vină să mă consoleze.

Mă folosisem deja de plânsul demonstrativ data trecută: trebuia acum să inventez altceva. Şi pe deasupra, acum Gaby nu-mi mai şoptise nici un secret în stare să mă salveze când mă voi afla între patru ochi cu unchiul.

Iar ea acum era singură cu tata şi avea să ne părăsească, fără doar şi poate.

Dintr-o dată, nemaisuportând să stau aşezat între acei doi tipi ciudaţi şi tăcuţi, m-am ridicat sau am încercat să mă ridic, iar cei doi s-au speriat, sărind în sus. Ridicară în acelaşi moment braţele încătuşate unul de altul pentru a a-mi face loc şi rămaseră în picioare în faţa mea, reluându-şi legănarea în ritmul trenului, cu pleoapele grele, ca doi pui de găină somnoroşi. Disperat, am strigat: „De ce nu facem schimb de locuri ca să puteţi sta unul lângă celălalt?"

Propria mea voce mi se păru răguşită şi străină. Ei zâmbiră larg şi încercară să mă înconjoare ca şi cum ar fi vrut să evite să mă lovească cu cătuşele. Am executat aşa un fel de dans câteva clipe, până când cei doi se aşezară unul lângă celălalt. M-am prăbuşit pe locul din faţa lor.

„Nu te mai uita la mine!" urlă poliţistul ameninţându-l pe deţinut.

„Jur că nu m-am uitat!" răcni celălalt, punându-şi mâna pe inimă.

„Mai devreme te-am văzut că mă priveai!"

Poliţistul era furios.

„Jur pe fiica mea că nu m-am uitat la tine! M-ai văzut tu privindu-l?"

Întrebarea era pentru mine. Dar ce legătură aveam eu cu ei? Polițistul se aplecă către mine așteptând un răspuns. Era atât de nerăbdător încât își mușca vârful mustăților. Fiecare gest al celor doi era exagerat și mă deranja, dar în același timp era și amuzant. Îmi venea să fug de-acolo, dar nu reușeam să mă mișc.

„Mi s-a părut că un pic l-ai privit" îmi scăpă.

„Aha!" Polițistul ridică degetul triumfător.

„Dacă te mai uiți o dată la mine... ai grijă!"

Tăcere. Deținutul privea fix pe fereastră. Treceam printr-o pădure de stejari. O turmă de capre păștea în tufișuri, iar una dintre ele se ridică pe picioarele din spate pentru a mânca direct din pom. Polițistul avea privirea îndreptată în cealaltă parte, înspre coridor. Mi-era frică să mă uit în stânga și în dreapta, dar și să închid ochii.

„Iar m-ai privit!" răcni polițistul, sărind de pe locul lui și căzând imediat din cauza cătușelor. „M-ai privit!"

„Jur pe fiica mea că nu te-am privit!" strigă deținutul, ridicându-se și dând din mâini și căzând și el la loc din cauza cătușelor.

„Și acum mă privești!" răcni polițistul. „Mă privești drept în ochi! Termină! Coboară privirea!"

Dar de data aceasta deținutul nu mai cedă și își apropie capul mare de al polițistului. Ce se întâmpla? Ce joc jucau oamenii ăștia? O luptă ciudată de priviri: ochi care fixau și ochi care încercau să-și ferească privirea. Deținutul se înclina tot mai mult către polițist; cu cât acesta încerca să-i evite privirea, cu atât celălalt se contorsiona ca să-l forțeze să se uite la el, așa că ajunsese aproape grămadă peste el.

„Ascultă... lasă-mă să plec..." se auzi dintr-o dată vocea șoptită a deținutului.

„Taci din gură!" gemu polițistul cu vocea întretăiată. „Taci și uită-te pe fereastră! Nu la mine! Uită-te pe fereastră!"

„Lasă-mă să plec", îi zise deținutul polițistului, pe un ton blând, cu inflexiuni blânde în voce. „Nu sunt vinovat. Știi că nu aveam de ales..."

„Asta îi vei spune judecătorului!" silabisi polițistul cu dinții strânși.

„Fă-mi favoarea asta. Am o fetiță care mă așteaptă acasă..."

„Şi eu! Uită-te pe fereastră!“

Atunci deţinutul începu să-l fixeze pe poliţist cu violenţă, s-ar fi zis că îl forţa, lent, să-şi întoarcă faţa spre a lui. Scena era penibilă şi vag înspăimântătoare: poliţistul încercă să opună rezistenţă. Mi-am dat seama că se chinuia să nu-l privească, cu umerii încovoiaţi de atâta efort. Doar că privirea fixată asupra lui se dovedi a fi mai puternică, mai constantă. Ochii deţinutului parcă îi străpungeau capul poliţistului care ceda: începu să respire profund, umerii îi căzură, îi aruncă deţinutului o privire tulbure, râse de câteva ori ca un copil, iar ochii îi deveniră greoi, obosiţi, cu privirea pierdută în gol.

„Ai avut o zi proastă, Avigdor...“spuse deţinutul cu voce înceată, blândă.

„M-ai urmărit, ai alergat de colo până colo pe străduţe, ai tras în mine, ai strigat la mine..., tot timpul străduindu-te să respecţi legea“.

Gura poliţistului se întredeschise. Pupilele i se roteau îndreptate în sus.

„E greu să reprezinţi legea...“ îi susură deţinutul. „N-ai o clipă de pace... şi ce responsabilitate...“

Am rămas cu gura căscată. Tatăl meu spunea aceleaşi lucruri. Seara se întorcea terminat de la serviciu şi se trântea în fotoliu spunând aceleaşi lucruri; nu ştiu dacă mie sau lui însuşi, dar se plângea că nu avea un moment de pace. În acele momente mă gândeam că dacă mama ar fi fost acolo, ar fi venit să-i maseze ceafa care-l durea. Dar o aveam doar pe Gaby, care nu îndrăznea.

Cu un gest lent, deţinutul întinse mâna către centura poliţistului adormit şi trase mănunchiul de chei. Erau cel puţin zece. Alese una, o introduse în închizătoarea cătuşelor şi le deschise. Mulţumit, îşi scutură mâna eliberată. Pe încheietura mâinii era un semn roşu intens.

„Chiar şi numai pentru momentul acesta merită să-ţi pună cătuşele“ îmi spuse. Apoi îşi scoase cămaşa în dungi şi şapca de deţinut şi le puse pe banchetă lângă mine. Eram paralizat. Înţelegeam foarte bine că vroia să fugă, că eram martorul unei evadări, iar eu, cu toată experienţa mea şi cu un asemenea tată, nu reuşeam să mişc un deget.

„Poţi să mi-l ţii un moment?“ îmi ceru pe un ton simpatic, punându-mi în mână revolverul negru scos din centura poliţistului. Îl recunoscui imediat: un pistol de serviciu model Wembley. Tata

avea unul la fel. Îl ținusem în mână cel puțin de o mie de ori. Trăsesem și gloanțe cu el în poligonul de tragere al poliției. Dar nu mă aflasem niciodată într-o situație ca aceasta, cu un pistol în mână în fața unui criminal. Ce puteam să fac? Să-l ucid? Degetul meu tremura, atingea trăgaciul, se retrăgea. Să-l împușc? Dar ce-mi făcuse? În acel moment aș fi vrut să am în fața ochilor fața rotundă a unchiul Shemuel. I-aș fi sărit de gât, aș fi devenit un model de virtute pentru tot restul vieții.

„Îți mulțumesc mult", zise deținutul luându-și pistolul și punându-l la curea. Apoi, cu grijă, ca și cum ar fi dezbrăcat un nou-născut, descheie cămașa polițistului și i-o scoase. Celălalt, Avigdor, continua să doarmă fără să-i treacă prin cap să se trezească, doar în maiou! Zguduit, clătinat, întors de pe o parte pe cealaltă... Și el dormea! Fierbeam de furie, gândindu-mă la tatăl meu care în douăzeci de ani de serviciu nu ajunsese niciodată în întârziere la serviciu, și pleca în misiuni periculoase chiar când era bolnav și avea febră. Și individul ăsta de pe canapeaua din tren...

Încet-încet, deținutul îi puse cămașa în dungi și bereta. Apoi se eliberă de ghiuleaua de la picior și i-o legă polițistului. Fiind mai voinic, abia reuși să intre în cămașa strâmtă a polițistului. Își puse bereta de polițist și se duse către fereastră

„Un detectiv bun trebuie să știe la ce se gândește un criminal". Știam și acest lucru. Am înțeles imediat ceea ce urma să se întâmple: ar fi trebuit să deschidă geamul și să sară din trenul în mișcare, scăpând îmbrăcat așa. Atunci i-am poruncit în tăcere: „Haide! Sari!"

Dar nu s-a întâmplat nimic.

Un timp, deținutul privi peisajul stâncos, respirând aerul libertății, suspină și se așeză din nou lângă polițist. Își puse mâna în cătușa deschisă care atârna de încheietura polițistului și o închise. Cei doi erau din nou legați unul de celălalt.

„Trezește-te! Ai adormit" zise dintr-o dată cu brutalitate, scuturând umărul polițistului. Acesta se trezi și se uită în jur cu aer mirat.

„Ce s-a întâmplat?" întrebă. „Ce-am făcut? N-am făcut nimic!"

„Ai adormit!" răcni fostul deținut cu un ton de reproș, apropiindu-și fața cu bereta cu cozoroc de chipul polițistului.

„Nu dormeam" mormăi celălalt şi rămase tăcut în timp ce pipăia cătuşele. Îşi coborî mâna pe picior. Degetele pipăiră lanţul şi ajunseră la enormul glob de fier unde se opriră de stupefacţie. Tăcu. Îşi încreţi fruntea ca şi când încerca să-şi amintească ceva. Renunţă. Rămase nemişcat şi moale ca un sac gol. Trecură câteva minute infernale. Fostul poliţist îl privi umil pe cel care stătea lângă el în uniformă.

„Lasă-mă să plec..." şopti.

„Gura!" răcni fostul deţinut.

„Nu sunt vinovat..." îl imploră fostul poliţist, „Ştii că n-am..."

„Asta o să-i spui judecătorului".

„Judecătorului...?" întrebă poliţistul şi amuţi. Rămase ghemuit la locul său. Ciudat, gândii, cum i se potriveşte rolul de deţinut. Acesta era gândul cel mai profund pe care l-am avut în acel moment.

„Fă-mi această favoare", continuă cu un surâs jalnic. Am o fetiţă acasă care mă aşteaptă."

„Şi eu" replică scurt deţinutul în permisie.

După ce-şi privi ceasul decretă: „În picioare! Haide! Trebuie să ne grăbim!"

„Unde mergem?" întrebă poliţistul îngălbenind.

„La tribunal!" spuse deţinutul. „Înainte, marş!"

„Aşa repede?" şopti poliţistul şi cu picioarele moi se îndreptă către ieşire. Deţinutul îl conduse afară din compartiment şi închise uşa. Gata. O fracţiune de secundă am reuşit să văd chipul fostului deţinut apărând în geamul uşii. Acel chip mare, zâmbitor, şi la urma urmei, mai degrabă plăcut. Mă privi şi îşi puse degetul la gură ca şi cum mi-ar fi zis să păstrez secretul. Un singur moment şi dispăru.

Gata, se terminase.

Ce poveste incredibilă! Chiar şi acum când îmi amintesc, după aproape treizeci de ani, am o strângere de inimă. Ca să atenuez impresia asta, am hotărât ca, începând cu capitolul următor, să introduc în carte o mică noutate: am să dau fiecărui capitol câte un titlu. Un indiciu referitor la ce urmează să vă povestesc.

Sau o poreclă afectuoasă.

Aş fi vrut ca trenul să se oprească şi să se întoarcă din drum, pentru a mă întoarce acasă la tata şi la Gaby, dar mai ales la tata,

fiindcă criminalii erau specialitatea lui, iar eu în mod clar nu făcusem față. Îmi pare rău că v-am dezamăgit.

Atunci am văzut plicul alb pe bancheta din fața mea. Locul fostului deținut. Eram sigur că înainte nu fusese acolo. Și nici înainte ca deținutul și polițistul să-și facă apariția în compartiment. Dar lucrul cel mai ciudat era că pe plic era scris numele meu cu litere de tipar, cu un scris care-mi părea cunoscut.

3
ŞI ELEFANŢII SUNT SENSIBILI

„Sănătate sărbătoritului, fie ca zeii să-ţi prelungească viaţa şi să-ţi scurteze nasul. Sper că nu te-ai emoţionat prea mult din cauza acestei surprize puse la cale de mine şi de tatăl tău. Şi dacă te-ai speriat puţin, să sperăm că îi vei putea ierta curând pe vinovaţii tăi servitori."

Ce era de făcut? Să strig, să deschid geamul şi să strig peisajului de afară: „Sunt un tâmpit?" Să depun o plângere la UNICEF ca să-i denunţ pe tata şi Gaby pentru ce mi-au făcut?

„Dar înainte de te duce la UNICEF pentru a ne denunţa, cum faci de obicei" continua Gaby în scrisoare, *„ar fi bine să mai aştepţi un moment: în primul rând, fiindcă cei de la UNICEF s-au săturat să-ţi descifreze mâzgălelile; în al doilea rând, de obicei li se acordă acuzaţilor posibilitatea de a spune ce au de zis, înainte de a-i condamna."* Cuvintele îmi dansau în faţa ochilor, aşa că a trebuit să-mi întrerup lectura. Cum făcuseră tata şi Gaby? Când reuşiseră să organizeze un asemenea plan? Când le venise ideea şi de unde i-au pescuit pe cei doi, poliţistul şi deţinutul? E posibil să...? Era clar... ce tâmpit... îmi sprijin capul de spătarul banchetei şi închid ochii: poate că erau actori profesionişti, la urma urmei... Şi dacă m-aş duce să-i caut în celelalte vagoane... Dar dacă s-au şi dezbrăcat de costume, probabil nici nu i-aş mai recunoaşte în mijlocul altor călători.

Mă uit pe fereastră, incapabil să citesc mai departe. Ideea a fost a ei, sunt sigur de asta. Aveam remuşcări fiindcă nu eram atât de entuziasmat de ce-mi pregătise. Stăteam acolo năucit, un pic deprimat, fără să-mi dau seama de ce.

Sau poate că surpriza fusese atât de exagerată încât nu-mi mai rămăsese nici un pic de chef de râs. Dacă ar fi avut şi ea copii, gândesc, şi mă întrerup. Nu era frumos nici măcar să gândesc un asemenea lucru. Dar Gaby, cu adevărat, uneori se distra uimind, impresionând, stânjenind lumea sau spunându-le oamenilor adevărul în faţă. Când tata îi spunea că era destul de obositor să se poarte în modul acela excentric, ea îi răspundea că el, în dorinţa de se da în spectacol, devenise aproape invizibil. Gaby avea replici bune şi era mai bine să nu încapi în mâinile ei. Nici tata nu se lăsa mai prejos: îi dădea o singură replică tăioasă, care îi înmuia mâinile şi picioarele. Se vedea pe faţa ei că era rănită, se sufoca, îşi agita mâinile, rămânea fără aer şi fără cuvinte. Mai târziu, după ani şi ani, acea replică încă o mai chinuia, chiar dacă tata se scuza şi o asigura că vorbise aşa la supărare şi nu credea cu adevărat ce spusese. O dată, când se certaseră, tata îi reproşase că era insensibilă, că avea o carapace ca de elefant, iar ea se simţise foarte jignită crezând că se referea la greutatea ei, şi plecase de acasă trântind uşa.

Asemenea certuri se întâmplau mereu, o dată la câteva luni. Gaby dispărea de acasă. La birou era rece şi i se adresa tatei cu o politeţe exagerată, lipsită de orice amabilitate. Executa ordinele, scria la maşină rapoartele şi atât. Nici un surâs. Cu o răceală extremă. Dar îmi telefona pe furiş ca de obicei, de două ori pe zi, şi comploram cum să-l facem să cedeze pe tata fără să-şi dea seama. În mai puţin de o săptămână pe tata începeau să-l lase nervii. Se plângea că se săturase să mănânce la cantina poliţiei, cămăşile călcate de el arătau ca naiba, iar casa noastră era murdară ca o groapă de gunoi, precum celula poliţiei de dimineaţă. Eu evitam să mă amestec şi tăceam, ca să nu înveninez şi mai tare lucrurile. Preferam să nu-i amintesc că Gaby nu era servitoarea noastră şi că, dacă avea grijă de casa noastră, o făcea doar pentru că avea suflet bun şi fiindcă era alergică la praf. Eram sigur că îi lipsea nu numai din cauza absenţei mâncării pregătite de ea şi a cămăşilor călcate: se obişnuise să o vadă în casă, cu vorbăria ei continuă, cu susceptibilitatea şi glumele ei la care trebuia să se abţină să nu râdă.

Ştiam că Gaby îi lipsea şi pentru că, datorită ei, îi era mai uşor să trăiască cu mine.

De ce era aşa, de ce noi doi aveam nevoie de Gaby pentru a ne simţi mai apropiaţi? Nu aveam nici o explicaţie. Dar era bine că Gaby stătea cu noi, fiindcă asta făcea ca noi doi să fim o familie.

Aşa treceau zile de bombănituri şi răbufniri. Tata inventa pretexte pentru a o îmblânzi la birou. Dar ea rămânea rece ca gheaţa şi spunea că se aştepta din partea lui să vorbească clar, fiindcă nu-i înţelegea aluziile prea subtile. Atunci el o implora să se întoarcă, promiţându-i că se va comporta mai bine, iar ea spunea că a înregistrat cererea şi că în cel mult treizeci de zile îi va comunica decizia sa. Tata îşi punea mâinile în cap şi striga că treizeci de zile era o nebunie, cerând să facă pace imediat! Gaby ridica ochii în tavan şi spunea cu un ton oficial că, înainte de orice împăcare, trebuia să-l supună unei LCNC -- Lista de Condiţii al Noului Comportament. După aceea ieşea cu capul sus.

Îmi telefona imediat, spunând încet că bătrânul nesuferit cedase pe toate fronturile şi că acea seară o să mergem cu toţii să mâncăm la restaurantul oriental, fapt care se întâmpla fără greş.

În serele acelea liniştite, tata părea aproape bucuros. Bea două sau trei beri, iar ochii îi străluceau. Ne spunea eternele lui poveşti: când a prins vânzătorul de podoabe japoneze, descoperind că erau false atât vânzătorul, cât şi podoabele; sau când a rămas închis timp de trei zile într-o cuşcă împreună cu un boxer femelă cu pedigree regal şi o tonă de purici, toate acestea pentru a prinde un hoţ profesionist de câini, venit din străinătate special să fure această căţea. Din când în când tata se oprea şi întreba bănuitor dacă nu cumva mai povestise aceste întâmplări, iar noi doi făceam semn că nu, bineînţeles că nu. Hai, continuă! Şi privindu-l, gândeam: odată a fost tânăr şi a avut tot felul de aventuri incredibile, iar apoi, din cauza a ceea ce i se întâmplase, totul se sfârşise. S-ar fi zis că, din cauza istoriei aceleia, încetase să mai trăiască.

Şi iată-mă aşezat în compartimentul trenului în mişcare. Mă gândeam că-mi vor trebui săptămâni întregi pentru a digera ceea ce mi se întâmplase. Mi-am recapitulat în minte evenimentele: cei doi, deţinutul şi poliţistul, cu mâinile încătuşate deasupra mea, şi cum îmi ceruseră să spun eu dacă deţinutul îl privise pe poliţist în

ochi. Deținutul care îmi dăduse pistolul, degetul care îmi tremura pe trăgaci, iar eu gata să jur că avea să sară pe fereastră...

Ca să n-o mai lungesc, eram ca doi copii care, ieșiți de la cinema, își aminteau pe rând de scenele din film. Doar că, în comparație cu puștii entuziasmați de film, eu nu eram nici pe departe mulțumit. Cu cât îmi aminteam ce se întâmplase, cu atât mă enervam. Nu înțeleg cum o suportă tata pe Gaby, gândeam. Dacă ar fi avut un copil, dacă ar fi fost mamă, nu ar fi fost în stare să-i joace o asemenea festă. Ar fi intuit cum s-ar fi simțit fiul ei după o asemenea surpriză.

Mă simțeam teribil de jignit. Nu pentru că ea reușise să mă păcălească. Era altceva. Înțelesesem dintr-o dată că încă mai eram copil, iar cei mari puteau să-și bată joc de mine.

Tata îi fusese complice, fără îndoială. Gaby plănuise spectacolul și scrisese replicile celor doi actori, dar tata era responsabil cu organizarea. La început, ea trebuie să-l fi convins că era vorba despre o operațiune ușoară și în fața îndoielii tatei probabil că îi spusese că o surprindea faptul că unui om de calibrul lui îi era frică în fața unei asemenea misiuni. Sunt sigur că ea a folosise acest cuvânt pentru a-i trezi ambiția. El ezitase mult timp. Sunt momente în care tata mă înțelege mai bine decât ea, doar era tatăl meu. Socotea că era o exagerare să pună în scenă un asemenea spectacol pentru un copil și că probabil că n-aș înțelege comicul situației. Ea începuse să râdă, numindu-l conformist și rigid, că măcar de-ar fi avut un sfert din simțul meu umoristic, apoi adăugase printre dinți că înainte de a deveni atât de formalist, avusese o reputație de indisciplinat. Sau ce auzise ea erau doar niște fantezii? În momentul acela, tata n-a mai avut de ales. Era obligat să-i demonstreze că încă mai era un tip îndrăzneț, plin de fantezie și umor, ca în tinerețea lui, când hoinărea pe străzile Ierusalimului cu ghiveciul lui de tomate, și astfel începuseră să se întreacă în idei care de care mai năstrușnice și mai curajoase, uitând de tot să ia în calcul reacția celui căruia îi era destinată surpriza asta, adică eu.

În compartiment încă se mai simțea mirosul înțepător de sudoare al deținutului și al polițistului. Măcar dacă i-aș fi putut întreba cum se pregătiseră pentru reprezentație, dacă memoraseră cu

greu replicile, unde găsiseră costumele şi bila de fier, şi cât costase acel spectacol doar pentru mine. Fără să mai vorbim de biletele de tren... şi poate că tata şi Gaby rezervaseră toate locurile din compartiment, pentru ca nimeni să nu dea peste cap povestea asta aşa de bine pusă la cale. Ce plan nemaipomenit!

Încetul cu încetul, furia mea se potoli. De fapt, avuseseră intenţii bune. Voiseră să mă amuz. Cheltuiseră mulţi bani. Un gest frumos din partea lor... cu adevărat amuzant. Stăteam şi murmuram de unul singur, şi tot mormăind, m-am simţit mai bine şi am putut să reiau lectura scrisorii. Am remarcat imediat că scrisul se schimbase:

„*Ideea, ca de obicei, e a doamnei Gabriela*“ anunţa scrisul mare, complicat şi neobişnuit al tatălui meu, cu litere întunecate, „*şi, după ce m-a convins cât de mult te vei amuza, a dat înapoi; i s-a făcut teamă că gluma era cam dură şi că ai putea rămâne traumatizat. Dar eu i-am zis... ghiceşti, cu siguranţă, ce i-am zis*“. Că el, la vârsta mea, conducea singur fabrica de biscuiţi a tatălui său şi că viaţa nu era o agenţie de asigurări.

„*Exact!* exclama scrisul mic şi rotund al lui Gaby. „*Şi dat fiind că tatăl tău, în calitate de membru al poliţiei israeliene, nu e în stare să-ţi lase nici măcar o bucăţică de fabrică ca moştenire, ci doar o mulţime de datorii*“ (iar aici Gaby vărsase câteva picături de lichid pe hârtie, pe care le încercuise şi le însoţise de comentariul următor: „*lacrimile crocodilului şi ale secretarei sale*“), „*acum că ai atins vârsta raţiunii, are cel puţin obligaţia de a te pregăti pentru o viaţă de lupte, de întreceri şi de pericole. În primul rând, puiul meu, trebuie să-ţi spun încă de la început, că, în ciuda aşteptărilor tale, nu-l vei vedea pe adoratul tău unchi, doctorul Shemuel Shilhav. Aici voi face o mică pauză pentru a te lăsa singur cu durerea ta*“.

Un ţăran ars de soare şi cu părul alb, care trecea pe câmpul de lângă linia ferată într-o căruţă trasă de un catâr, rămase îngrozit de chiotul de bucurie pe care-l scosese copilul cu părul scurt de la fereastra unui tren în mişcare.

„*Îmi pare rău, copilul meu drag şi iubit, că a trebuit să fim cruzi cu tine, făcându-te să crezi că mergeai la Haifa, drept în ghearele unui ilustru pedagog din familia răpitoarelor de noapte. Doar că, pentru a-ţi face o surpriză reuşită, trebuia să-ţi înlătu-*

răm orice bănuială, fiind obligați să folosim metodele cele mai meschine; pentru asta, ne punem cenușă în cap și îți cerem scuze."

Am schițat o reverență în fața imaginii lor care-mi apăru înaintea ochilor pentru o clipă: tata în picioare, trosnindu-și degetele rușinat, și Gaby care se înclină ca o balerină clasică, cu ochii râzând către mine. Schimbările astea de ultimă oră mă lăsaseră fără grai; eram furios pentru călătoria asta spre Haifa și pentru renghiul pe care mi-l jucaseră, dar, în același timp, ardeam de nerăbdare să aflu urmarea.

Mă simțeam precum cada din faimoasa problemă de matematică cu robinetele. Caligrafia mare și întunecată o înlocui pe cea rotundă: „*Treisprezece ani este o vârstă specială, Nono. E vârsta la care trebuie să-ți asumi responsabilitatea propriilor acțiuni și al propriului comportament. Eu, la vârsta ta, am fost nevoit, din cauza tragediei care a lovit poporul evreu...*".

O ștersătură lungă și strâmbă de-a lungul foii mărturisea că o mână misterioasă, grăsuță și agilă, smulsese hârtia de sub creion în momentul în care tata se pregătea să-și depene amintirile. „*Tatăl tău uită că amintirile nu sunt pe ordinea de zi înainte de a pleca în misiune*", preciza scrisoarea ei. „*Uneori mă întreb dacă este cu adevărat atât de diferit de fratele său mai mare...*"

„*La treisprezece ani nu mai ești copil*" afirma tata cu scrisul său negru, *și mi-ar plăcea să cred că acum ai să începi să te schimbi. Din păcate....*"

Aici erau câteva rânduri albe. Îmi închipuiam discuția în bucătăria noastră. Ce spusese ea, ce spusese el. Ea se înfuriase și bătuse din picioare, el se încăpățânase zicând că trebuiau folosite toate ocaziile pentru a mă educa, și, ca de obicei, câștigase cel mai puternic.

„*În sfârșit, l-am convins pe tatăl tău să-și facă o ceașcă de cafea, așa că pot continua să-ți scriu fără întreruperi*" continua Gaby cu un scris care devenise mai grăbit și nervos: „*Nono al meu, bătrânul tău are dreptate, ca de fiecare dată: treisprezece ani nu este o vârstă oarecare. E vârsta la care începi să crești. Sper să ajungi un adult la fel de adorabil cum erai în copilărie.*"

Acum urmează să citesc: „Gaby îi cântă în strună" sau „Gaby se prosternează în fața tânărului moștenitor!", cum face mereu

după un fiecare compliment. Dar de data asta nu făcuse aşa. *Noi doi vroiam să-ţi pregătim ceva special pentru* bar-mitzvah, *în afară de petrecerea de sâmbătă şi de aparatul de fotografiat pe care ţi l-a promis tatăl tău. Ceva ce nu se putea cumpăra, ceva care să-ţi amintească pentru totdeauna cum eram noi trei, tata, tu şi eu, când încă mai erai copil.*" Citind cuvintele „noi trei" îmi amintesc de nenorocirea ce mă ameninţa: scria acel „noi trei" deoarece formam cu adevărat o familie în viaţa de zi cu zi, iar tata era de acord cu asta? Sau în acel „noi trei" se auzea ecoul unei despărţiri, al unui rămas bun?

Recitesc fraza. Orice cuvânt mi se părea greu de sens. Era greu de decis: pe de o parte mă încuraja faptul că ei doi puseseră împreună la cale o acţiune atât de complicată, ceea ce demonstra că nu aveau nevoie de mine pentru a se înţelege. Foarte frumos, complimente. Pe de altă parte, tonul cuvintelor ce precedau acel „noi trei"avea o nuanţă de înfrângere, mă speriau: „ceva care să-ţi amintească pentru totdeauna cum eram". Ce însemna acel „eram"? Că nu mai suntem?

„Aşa că ne-a trecut prin cap ideea aceasta. Eu aveam o idee simplă, iar tatăl tău, ca de obicei, a făcut-o să devină o acţiune complicată. Acum încearcă să-mi fure scri..."

Caligrafia se schimbă din nou. Se luptaseră ca nebunii. Era o pată mare pe marginea foi.

„Justiţia a triumfat!" afirma tata cu scrisul lui urât: *„Să nu ne lungim prea mult! În această călătorie totul este posibil! Poate că nu vei ajunge la destinaţie niciodată! Poate că vei trăi aventuri care-ţi ridică părul măciucă, la care n-ai visat niciodată!*"

Mă emoţiona tata când imita stilul lui Gaby ca să mă îmblânzească. Părea un urs dresat să danseze pe muzica din *Spărgătorul de nuci*, şi, chiar dacă el nu râdea niciodată de glumele mele, am zâmbit amabil. Continua astfel: *„Poate vei întâlni prieteni noi şi duşmani vechi! Poate că ne vei întâlni pe noi! Atenţie, începe!*"

„Dar mai întâi: alintă-mă puţin!" se amesteca Gaby cu scrisul ei mic.

Ce bună era Gaby, ce bună... Mâinile mele o mângâiară de la distanţă în spatele urechilor, pe păr, iar ea torcea cu picioarele

încrucişate şi cu limba de-un cot; apoi se ridică şi scrise totul dintr-o suflare: *„Aventurile pe care ţi le-am pregătit le vei descoperi singur într-o clipă. Dacă vrei. Adică, dacă nu vrei, poţi rămâne aşezat până la Haifa, patru ore plictisitoare, şi acolo să te urci în primul tren care merge la Ierusalim; dar nu vei şti niciodată ce ai pierdut. Dar dacă eşti un băiat evreu curajos şi hotărât, ridică-te, Nono inimă de leu, şi înfruntă-ţi destinul!"*

Gaby scria exact cum vorbea. Uneori mi se părea că doar eu şi tata o înţelegeam.

„Dacă decizi să alegi drumul de luptător pe care ţi l-am pregătit cu atâta greutate, du-te fără întârziere la al treilea compartiment din vagonul tău, la stânga celui în care te afli. (La stânga, cu spatele spre fereastra compartimentului tău, o, Cristofor Columb, altfel din greşeală ajungi în India). Ce se întâmplă acolo? Dumnezeu ştie (şi a promis că va tăcea, ca de obicei). Vei întâlni o persoană care te aşteaptă. Te aşteaptă doar pe tine! Nu-ţi spunem dacă e femeie sau bărbat, tânăr sau bătrân. Nu-ţi vom spune cum este. Locul numărul trei e liber pentru tine. Aşează-te liniştit şi uită-te la călători. După ce te hotărăşti cine e tovarăşul tău de aventură, rosteşte parola pe care el o ştie şi aşteaptă să o spui."

„Ce parolă?" întrebai cu voce tare.

„Sst" mă certă Gaby. *„Chiar şi zidurile au urechi! Nu... nu e aceasta parola. Parola e o întrebare. O întrebare uşoară. Va trebui să-i pui persoanei alese întrebarea: „Cine sunt eu?" Doar atât, nimic altceva."*

„Cine sunt?" murmurai de două ori. Mai uşor de-atât...

Dumnezeule mare, m-am minunat din nou, ce-au mai putut inventa! Singuri. Fără mine! *„Dacă vei face alegerea cea bună, necunoscutul îţi va rosti numele, şi doar atunci va avea voie să te conducă spre aventură. În primul rând, va dori să te binedispună, în maniera sa misterioasă şi fără limite. Când îţi vei reveni după această experienţă, te va trimite într-un alt vagon, la următoarea etapă a jocului nostru. Acolo te va aştepta o altă persoană care doreşte să te distrezi şi să-ţi îndrepte urechile ascuţite; după ce-şi va termina misiunea te va conduce la următoarea etapă, şi tot aşa... până când vei găsi adevărata surpriză!"*

Las scrisoarea din mâini şi respir adânc. Se întâmplase totul atât de repede, încât de-abia acum îmi dădeam seama ce mi se întâmpla. Cine ştie câte zile şi nopţi le trebuiseră să pregătească totul şi să-i instruiască pe actorii implicaţi în acest joc. Probabil că pentru fiecare fusese scris un întreg scenariu al piesei pe care aveau s-o joace pentru mine, doar pentru mine... ah! Rămăsesem fără suflare. Încercai să continui lectura, fără să reuşesc. Îmi venea ameţeală. Ştiam că tata făcuse un efort pentru a concretiza ideea lui Gaby ca un profesionist ce era: calculând orice probabilitate, presupunând cum se vor desfăşura evenimentele neprevăzute, toate posibilităţile, chiar cele mai neaşteptate... mă simţeam mândru că făcuseră asta pentru mine. Pentru mine, doar pentru mine. Eram mândru şi un pic mirat, fiindcă întotdeauna crezusem că aveau nevoie de mine pentru a comunica, că fără mine n-ar fi ştiut să trăiască împreună şi că datorită mie nu se certau tot timpul. Şi iată că făcuseră totul singuri de data asta, singuri...

„*Nono inimă de leu*" scria Gaby, „*Nono, dacă ai cât de cât inteligenţa şi ochii unui linx, ochii celui mai bun detectiv din lume, pentru a descoperi persoana care te va aştepta în fiecare vagon, atunci vei trăi aventura cea mai incredibilă inventată care i s-a întâmplat vreodată unui copil de treisprezece ani. Şi când la sfârşitul călătoriei vei coborî din tren, vei fi demn de vârsta pe care o ai, un băiat curajos şi cu experienţă care a trecut un examen dificil de inteligenţă şi curaj. Pe scurt...*"

În acest punct, tata îi trăsese foaia şi mâzgălise cu scrisul său urât: „*Pe scurt, vei deveni ca mine!*"

„*Important e ca tu să semeni cu el*" scria ea, desenând un sărut, şi alături chipul tatei mare şi impunător, şi pe al ei, cu urechi de iepure şi o aureolă de îngeraş în jurul capului. Am rămas încremenit pe scaun, gândindu-mă ce minune făcuseră tata şi Gaby: cum transformaseră într-o clipă acest tren greoi şi plicticos într-un parc de distracţii pe roţi. În acest moment, o serie de bărbaţi sau femei, tineri sau bătrâni, stăteau pe locurile lor în vagoane diferite aşteptând sosirea mea, după un plan stabilit de ei doi. Mă aşteptau doar pe mine, cu nişte feţe de conspiratori, în timp ce vecinii lor nu ştiau şi

nu-şi puteau imagina pentru cine se urcaseră în tren: pentru mine, care eram doar un copil. Şi dacă eu nu m-aş duce la ei să le pun acea întrebare simplă – presupunând pentru o clipă că eu n-aş fi fost un băiat curajos şi hotărât, cu inimă de leu, – toţi acei oameni ar fi rămas la locul lor, pierzându-şi vremea degeaba, până la Haifa...

4
PRIMA MEA APARIȚIE ÎNTR-UN MONOCLU

Am ieșit din compartiment. Știi care e stânga pentru că e mâna la care se pune ceasul (zice tata) și fiindcă e partea pe care se află inima (zice Gaby): am luat-o la stânga. Pășeam încet, fără să mă grăbesc, ca să nu atrag atenția cuiva. Pe fereastră se vedea peisajul de munte. Stânci masive alunecau pe lângă vagon, iar în curbă se vedea departe coada trenului, care dispăru peste câteva momente. Pe vremea aceea, pe traseul Ierusalim-Haifa, trenul avea patru compartimente în fiecare vagon, despărțite de un coridor îngust. Atât de îngust încât dacă se oprea cineva să admire peisajul, împiedica trecerea complet. Dar eu, slab fiind, am reușit să trec prin spatele unui domn care mă privi cu coada ochiului, cu un aer deloc binevoitor: îl deranjasem din exercițiul funcțiunilor sale.

La capătul vagonului, m-am luptat cu ușa, un bloc de fier greu și încăpățânat, care nu vroia să se deschidă. Am fost nevoit să o împing cu mâinile și cu picioarele. Când în cele din urmă am reușit să-mi fac loc, m-am trezit în pasajul dintre vagoane, învăluit de un zgomot teribil, asurzitor, scârțâieli și lovituri. Pardoseala era făcută din două plăci de fier negru, care se încălecau și se ciocneau ca doi luptători care se reped unul la altul. Nu îndrăznesc să pășesc, așa că am sărit, cu ochii închiși și picioarele unite, și era să cad, fiindcă plăcile de fier parcă încercau să mă arunce, contorsionându-se cu putere. Poate că mă înșelasem, poate că era interzis să treci printre vagoanele în mișcare. Am sărit într-un picior, pentru a nu le călca mai mult de o secundă. Cine ar fi crezut că un asemenea pericol se putea întâlni într-un vagon în care oamenii stăteau liniștiți, uitându-se pe pereți sau unii la alții? Vântul sufla din toate părțile, chiar și de jos. Printre interstițiile plăcilor vedeam pământul defi-

lând ameţitor şi roţile care clincheteau cu scârţâituri metalice: un pas greşit şi m-aş fi trezit dedesubt.

Nu reuşeam să gândesc coerent în momentul acela. Niciodată n-am putut suporta zgomotele puternice, mă zăpăcesc. Şi vacarmul, venind din toate direcţiile, mă făcea să-mi pierd minţile. Ca şi cum dintr-o dată n-ar mai fi fost învelişul de carne care mă despărţea de lumea din jur, ca şi cum m-aş fi trezit aspirat într-un vârtej tunător care mă sfâşia în două. Nici măcar nu-mi dădeam seama că începusem să urlu.

„Lasă-mă să trec! ţipam către uşa grea, „blestemato, lasă-mă să trec!" bătând cu mâinile şi cu picioarele şi lovind cu capul, fără să simt durerea. Aveam astfel de momente, la şcoală mă porecliseră vulcanul Feyerberg în erupţie, şi a funcţionat şi de data asta: uşa s-a deschis. Mă simţeam uşor ca aerul. Am reuşit să mă strecor şi să închid uşa peste prăpastie. Slavă Domnului, scăpasem!

Mă opresc şi respir adânc. Zgomotul din tren se potolise. Era din nou trenul greoi care trecea printre văi şi dealuri, *în glasul roţilor de tren,* ca în cântec, dar, din acel moment, l-am privit cu totul altfel.

Şi acum...

Cine sunt eu? încep să-mi şoptesc, antrenându-mă. Cine sunt eu? Cine sunt? Cine?

Primul compartiment. Am trecut fără să mă uit înăuntru. Al doilea compartiment: fără să privesc înăuntru. Al treilea compartiment. Mă opresc, zăbovind un moment.

Cred că în acel moment am înţeles că am o problemă.

Să presupunem că intru în compartiment. Să presupunem că locul numărul trei e liber, cum promisese Gaby. Să presupunem chiar că reuşesc să descopăr persoana care mă aşteaptă. Unde voi găsi curajul de a o întreba dintr-o dată: cine sunt eu? Şi ce-au să creadă ceilalţi? Îmi imaginez privirile lor aţintite asupra mea. Tipic pentru Gaby, îmi spun sec. Tata nu m-ar fi vârât niciodată într-o situaţie ca aceasta, ştie cât este de stânjenitor. Cine sunt eu?

Cred că a venit momentul să povestesc ceva despre mine.

Când se întâmpla această poveste, exact acum douăzeci şi şapte de ani, aveam treisprezece ani fără câteva zile. Un copil destul de

normal, după părerea mea; existau însă şi persoane care nu credeau la fel, aşa că prefer să povestesc doar faptele pur şi simplu.

Nume: Nono Feyerberg. Loc de naştere: Ierusalim. Starea civilă: necăsătorit (desigur), în consecință, înzestrat cu un tată şi o Gaby. Prieten: Mişa Dubovski. Semne particulare: o cicatrice adâncă pe umărul drept; un glonț atârnat la gât de un lănțişor. Alte particularități: hobby-ul meu.

Hobby-ul meu era poliția. La treisprezece ani cunoşteam pe de rost toate numerele matricole ale tuturor ofițerilor de poliție din districtul Ierusalim şi din zona sud. Cunoşteam toate tipurile de arme şi de vehicule din dotare. Acasă aveam o colecție cu toți cei căutați de poliție din ultimii cinci ani. Aveam şi o altă colecție, poate cea mai mare din lume, a tuturor persoanelor dispărute despre care poliția întreba: „Cine l-a văzut? În plus, prin mijloace care ar fi mai bine să rămână ascunse, reuşisem să pun mâna pe rapoartele cele mai secrete pe care Gaby le scria la maşină, având astfel la îndemână autopsii de crime celebre, fără să mai vorbim despre schițele corespunzătoare locului crimei şi fotografii de la departamentul anti-criminalitate. Vorbisem personal de două ori cu şeful poliției, o dată pe scările comandamentului, iar alta dată la nunta unui comisar. Cu acel prilej îmi spusese tare, aşa încât cei din jur să-l poată auzi, că eu eram mascota districtului.

Cine sunt eu, cine sunt?

Cum am să-mi fac curaj să încerc imediat cu altcineva, în acelaşi compartiment? Trebuia să mă liniştesc un moment şi să mă gândesc.

În primul rând, mi-am zis cu vocea tatei, trebuie să afli tot ce se poate şti despre adversar. Să aduni informații. Aşa mă învățase: cunoaşterea este putere. Îmi repetase de o mie de ori: „Cunoaşterea este putere!“ lovindu-se cu pumnul în palmă. Nu prea înțelegeam din gestul lui care dintre cele două era mai importantă, cunoaşterea sau puterea?

Cine sunt eu?

Şi iată-ne în compartimentul numărul trei. Trenul mergea prea repede, după părerea mea. Am trecut mai întâi prin fața compartimentului ca o rachetă. Eram atât de speriat încât n-am avut curaj să mă uit înăuntru. Cu picioarele tremurând, m-am întors şi iată-mă

din nou în fața compartimentului. M-am sforțat să arunc o privire și am văzut cinci persoane așezate. Cinci persoane și, la mijloc, un loc liber pe care era întinsă o bandă roșie scriind: REZERVAT.

Oh, oh!

Am trecut pentru a treia oară, mai încet, și am observat că erau trei bărbați și trei femei. Unul dintre bărbați avea ochelari și citea un ziar. Femeile erau slabe, una în vârstă, cu părul strâns în coc, iar cealaltă cu o coadă la spate. Greu de dedus ceva. Am trecut din nou. Una dintre femei, cea mai în vârstă, îi dădu un cot bărbatului care stătea lângă ea, făcându-i semn către mine. Avea o privire antipatică care îmi amintea de bunica mea Tzitka. Dar iată un prim indiciu: observ că bărbatul avea o pălărie neagră, înaltă. Ce ciudat: părea un diplomat străin. Sau un călău. O îndoială, vagă dar plină de bucurie, îmi trecu prin minte: ce naiba căuta un călău în trenul de Haifa?

M-am oprit, m-am întors pe călcâie, am făcut drumul înapoi și m-am oprit brusc. Nu. Aveam nevoie de o acoperire, de un pretext, ceva care să justifice acel du-te vino prin fața compartimentului. Secretul succesului unei urmăriri, mă învățase știm noi cine, este ca detectivul să se identifice cu cel în care se deghizează; dacă te prefaci că ești cerșetor, chiar trebuie să te porți ca unul autentic, care-i insultă pe cei care nu-i dau de pomană și îi binecuvântează pe cei care dau. Dacă te-ai travestit în femeie, imită o femeie în toate privințele. În modul în care pășești, în gesturi; oprește-te în fața anumitor vitrine, treci pe lângă altele. Un pas greșit, și bărbatul pe care-l urmărești își va da seama de înșelătorie. În acest moment ochii tatei se închideau amenințători, iar ridul dintre ei se făcea adânc: „Acum ascultă-mă bine, Nono: dacă un actor de teatru joacă prost, în ziare va apărea o recenzie critică, asta-i tot. Dar dacă un detectiv dă greș, se poate trezi cu un glonț în cap!“ Atunci tata își atingea umărul, iar eu glonțul de la gât. Ne priveam în ochi. Nu-mi povestise niciodată cine-l rănise, dar nici eu nu-l întrebasem niciodată. Erau lucruri despre care nu vorbeam, peste care domnea o tăcerea ca între bărbați.

Am trecut din nou, pentru a cincea oară, prin fața compartimentului lor. Îmi încruntasem fruntea și țineam mâinile încrucișate pe piept. Oh, chiar aveam un aer plictisit, afundat în gânduri!

Aveam expresia unui tânăr om de știință când este pe punctul de a inventa pendula.

Dar iată că, în ciuda excelentei mele acoperiri, toți cinci pasagerii se aplecaseră înainte pentru a mă privi. Din cauza acestei atenții exagerate al cărui obiect eram, n-am reușit să descopăr mai nimic despre omul cu pălărie de călău. Mi se părea că avea papion roșu la gât. M-am oprit. Poate că era mai bine să-mi schimb acoperirea? Nu eram prea mic pentru a fi un om de știință? Poate bănuiau că pendula fusese deja inventată?

Nu mai aveam prea mult timp. Peste puțină vreme vom ajunge la Haifa! Mi-am schimbat tactica, m-am întors pe călcâie și de data asta am apărut din nou în fața compartimentului, în chip de actor care-și repetă rolul de minge de ping-pong chinuită. Toți pasagerii (inclusiv călăul), stăteau cu ochii la fereastră. Vorbeau sau poate că țipau nervoși. Nu reușeam să aud din cauza geamului.

Nu era a bună. Oare de câte ori mai puteam trece prin fața compartimentului fără ca oamenii ăștia să mă tragă înăuntru și să mă înjunghie? M-am oprit speriat în fața ușii. Cei cinci mă fixau cu priviri feroce. Am închis ochii și am intrat, căzând peste ei și călcându-i pe picioare, până când, în cele din urmă, am reușit să ocup locul liber, acela cu banda roșie pe care scria REZERVAT. Eram înghețat, iar urechile îmi ardeau. Cinci perechi de ochi mă scrutau sever. Nu puteau să-și imagineze cum onorabilul post fusese rezervat unui copil.

Cinci perechi de ochi care mă scrutau sever?

Dar cel puțin unul dintre cei prezenți ar fi trebuit să mă aștepte, nu-i așa?

Aveau toți un aer sever.

Pentru mult timp n-am îndrăznit să privesc pe nimeni.

Apoi, o privire pe fugă.

Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat... Ochii se mișcau în toate părțile.

Printre munți și printre văi...

O coadă de cal... O chelie... ochelari.... Un cilindru...

Cine sunt eu? Cine sunt?

Trenul călătorea scârțâind. La fel și eu. Nu întrebasem niciodată pe un necunoscut cine sunt. Cine sunt... Cinesunt. Cinessunt? Să presupunem că omul cu cilindrul negru este ambasadorul Elveției, în vizită prin țara noastră. Sau un măcelar în doliu. Îl examinez din cap până-n picioare: înalt, romantic. Buze subțiri, pecetluite. O persoană capabilă să-mi tragă o palmă pentru o întrebare impertinentă.

Dar... un moment!

Cel de lângă el... Un bărbat scund și grăsuț, cu o față roșie și rotundă, chelie, un nas lung cu nări largi și buze groase. O față de cofetar sau de umflător de baloane. Privirea fixă pe fereastră, vorbește în gând. Oare face repetiție pentru importantul moment când eu îl voi întreba? Sau fata în blugi. Am dictat detaliile despre ea reportofonului meu imaginar. Un petec albastru pe genunchiul stâng, bluză verde. Părul castaniu, strâns într-o codiță scurtă. Rucsac kaki. Semne particulare: nici unul. O față plictisită. Sfârșitul descrierii, trec mai departe. Sau doamna în vârstă care semăna cu Tzitka, mama tatei, și din păcate, bunica mea. Complicată poveste. E imposibil ca una ca ea să facă parte din joc. Sau poate că aceasta era intenția ascunsă a tatei: patru ore petrecute în acest mod valorau mai mult de o lună de pregătiri și de predici. Un curs practic rapid. Deoarece, pentru a reuși, trebuia să mă folosesc de toate subtilitățile meseriei. Ce idee genială să-i faci cuiva un asemenea cadou de *bar-mitzvah*! gândesc cu spaimă; pe de altă parte, un ceas elvețian ar fi putut fi un cadou la fel de frumos. O față, și încă una. Expresia, surâsul și buzele. Tata spunea că orice față este o carte pe care trebuie să știi să o citești. Că un adevărat profesionist reușește să știe totul despre o persoană doar privind-o. Ridurile, trăsăturile. Când am împlinit zece ani tata mi-a făcut cadou un portret-robot. Ca acelea din biroul său. Îl făcuse el însuși, desenând toate trăsăturile posibile, nasuri și bărbii, bărbi și sprâncene, urechi și ochi. Desenase tot ce poate exista pe un chip uman, mi-a arătat desenul și mi-a spus: „Citește asta. E cartea cea mai interesantă din lume".

Timpul trecea, trenul înainta către Haifa, iar eu nu reușisem încă să aflu cine era omul meu. Bănuiam din ce în ce mai mult că era cel cu cilindrul. Părea impulsiv; ochii îi erau ascunși sub ge-

nele groase şi ondulate, gura închisă, avea un aer exasperat. Eram sigur că era el, doar că mă înspăimânta mai mult decât ceilalţi. Poate că Gaby şi tata voiau tocmai ca eu să depăşesc această frică? Îi aruncam priviri neliniştite. Ajutor. Dacă şi-ar fi descreţit măcar fruntea... Chiar şi o umbră de surâs m-ar fi ajutat. Dar nimic, faţa îi era nemişcată. Parcă era tata când încercam să-l fac să râdă.

Dădusem greş. Îmi lipsea curaj. De ce nu făcea nimeni cel mai mic gest ca să mă ajute? Nu făceau altceva decât să mă privească. Mă fixau fără nici o stânjeneală. Cum păream eu în ochii lor? Un copil mic şi firav. Părul blond, tuns periuţă (unica tunsoare pe care o ştia frizerul poliţiei), ochii mari, albaştri. Cam depărtaţi unul de celălalt, încurcând pe oricine încerca să-i privească în acelaşi timp. Da, aşa eram eu. În schimb, cine nu se uita atent mă putea crede un copil cuminte. „Cu o faţă de înger"suspina Gaby îngrozită, „dar cu şapte păcate în suflet!" Trebuie adăugat la acest portret carotida care îmi pulsa întotdeauna puternic, provocându-mi durere, obrajii roşii, tot timpul în flăcări, mâinile fără astâmpăr. Degetele şi ochii mi se mişcau neîncetat, căutau ceva: cine vrea să audă cum am capturat de unul singur un hoţ (aproape că l-am capturat), cine vrea să cumpere o busolă veche sau un fluier pentru câini? Cine vrea să asculte o glumă?

„Urechi de drac" adăuga Gaby, atingându-le cu vârfurile degetelor: „Ia uite ce ascuţite sunt. Ca de linx. Eşti copil sau sălbăticiune?"

Cine sunt eu, cine sunt?

Nu mai rezistam. Nu eram în stare să mă adresez unuia dintre cei prezenţi întrebând: „Cine sunt? Era ca un fel de geam între mine şi ei. Am încercat de o sută de ori să murmur „Cine sunt?" dar cuvintele mi se înţepeneau în gură. Ce-o să creadă tata despre mine? O să pufnească din nou cu dispreţ, ca de obicei. Aveam să-l dezamăgesc din nou. El îmi pregătise o asemenea surpriză, iar eu nu reuşeam să mă bucur de ea.

Înainte de a înţelege ce vroiam cu adevărat, vulcanul Feyerberg decisese deja pentru mine, împingându-mă ca pe o lavă spre coridor.

Şi acum?

Înăuntru nu mă puteam întoarce. Aveam să renunţ la toată aventura?

Fricosul, fricosul. Nono, inimă-de-iepure.

Mă îndepărtez. Mă opresc lângă fereastra din capătul coridorului. Mă detestam. Ştiam că omul misterios trimis de tata şi Gaby avea să raporteze totul despre comportarea mea, spunându-le cum am pătat mândria mea şi a tatei.

Cine sunt?

Cine şi-ar fi imaginat că într-un tren pot exista asemenea ecouri?

Continuând să întreb „cine sunt? cine sunt?" m-am întors brusc înapoi. M-am îndreptat către al treilea compartiment murmurând în continuu acea întrebare. Mă temeam că dacă aş fi încetat pentru o clipă mi-ar fi pierit curajul. Înaintam cu paşi mici, spunându-mi că aveam să închid ochii, să intru fără să mă uit la nimeni şi să întreb, fie ce-o fi, cine sunt? Înaintam încet, abia mişcându-mi buzele, ca şi cum aş fi purtat în palme o flacără fragilă, care risca să se stingă în orice clipă – cine sunt? Simţeam în piept o durere uşoară, ca şi cum cineva ar fi bătut dinăuntru încercând să-mi atragă atenţia. Cu cât întrebam mai mult „cine sunt?" cu atât inima îmi devenea mai grea şi neliniştită. Curios, nu-mi pusesem niciodată această întrebare elementară. În fond, ştiam cine sunt, toţi ştim. Eu sunt Nono, mascota districtului, am un tată şi o am pe Gaby, prietenul meu se cheamă Mişa, şi voiam să lucrez împreună cu tata când aveam să mă fac mare. Doar că, în acel moment, mi se părea că întrebarea „cine sunt?" avea o asemenea mulţime de răspunsuri, încât nimic nu era evident. Dintr-o dată, ceva se scufundă înăuntrul meu şi am început să mă simt greoi, lent, trist şi fără dorinţă de aventură. Ce mi se întâmplă, cine sunt?

În acel moment, am văzut într-un alt compartiment un bărbat care mă privea într-o fel ciudat: era ca şi când m-ar fi privit fără să mă vadă. M-am oprit. Sau mai bine zis: am fost oprit. Acea privire mă ţintuise locului. Îmi dădeam seama că figura mea îi amintea ceva, deoarece continua să mă fixeze şi să zâmbească de unul singur, un surâs absent ca şi cum era cufundat în gândurile şi amintirile sale. Am rămas pentru mult timp nemişcat în faţa lui. Aveam senzaţia că-mi spunea să stau acolo ca să mă privească şi să-şi amintească ceva în legătură cu mine. Deodată privirea sa se concentră. Ceaţa care îi acoperea ochii se destrămă. Chiar la mine se

uita prin reflexele înşelătoare ale geamului compartimentului, fără nici o îndoială. Se uita fix la mine, cu o curiozitate afectuoasă, iar piciorul lung încrucişat peste celălalt începu să se legene imperceptibil. Cu două degete lungi, omul pescui din buzunarul hainei un fragment de sticlă rotundă, legată cu un lănţişor de aur. Şi-o puse la ochi, ţinând-o între sprâncene şi obraz. Un asemenea obiect văzusem în filme: un monoclu. Ochelari cu o singură lentilă. Ca în Anglia.

Cineva se uită la mine printr-un monoclu, am gândit, fermecat. Ridicând capul, m-am cufundat în gânduri nobile, ca să fiu în ton cu ceea ce mi se întâmpla. Nu în fiecare zi ai şansa să te vezi reflectat într-un monoclu.

Faptul că bărbatul mă examina astfel nu m-a împiedicat să-mi continuu sarcinile de serviciu: era un om în vârstă, având cam şaptezeci de ani, bronzat, cu pielea arămie, un chip cu trăsături de o fascinantă frumuseţe. Părea venit de departe. Ochii albaştri, limpezi şi jucăuşi; ochi de copil pe un chip de bărbat, cu ridurile arse de soare la colţul ochilor şi sprâncene ciudate, ca două triunghiuri stufoase deasupra ochilor. Apoi nasul. Ce nas! Mare, autoritar, regesc. Un nas sculptat în piatră. Un nas în faţa căruia îţi venea să te înclini. Părul ondulat era îngrijit, delicat şi moale, puţin mai lung, dându-i aerul unui artist de pe vremuri.

Era singur în compartiment. Bineînţeles, nu s-ar fi potrivit cu ceilalţi pasageri. Purta un costum alb, elegant, şi o cravată colorată ce părea o pasăre pestriţă. Dar asta nu era totul: avea un trandafir roşu la butonieră, iar din buzunar ieşea triunghiul unei batiste. Pe vremurile acelea în Israel nu existau multe persoane îmbrăcate astfel. Cine avea bani să-şi cumpere un costum? Şi cine avea unul nu şi-l punea când călătorea cu trenul, mai ales dacă mergea la Haifa, oraş de muncitori.

Am observat imediat că acea îmbrăcăminte i se potrivea. Că nu era doar un actor costumat pentru spectacolul meu. Costumul era al lui, la fel şi trandafirul îl culesese cu mâinile sale. Totul îi venea de minune, nu exista nici o notă falsă în ţinuta lui. Simţeam că hainele însăşi erau obişnuite cu contactul trupului său.

Îmi amintesc că, timp de câteva momente, mi s-a părut că semăna cu tata. Nu înfățișarea, nu. În fond, nu știu de ce acel om îmi amintea de tata. Poate pentru că era singur, acolo în compartiment. În rest, erau foarte diferiți. Pe vremurile acelea tata era mereu FNTC, cum zicea Gaby: Furios-Nervos-Transpirat-Ciufulit. Acesta în schimb părea amabil și afectuos, îi plăceau viața și contemplarea, mereu disponibil, atent și curios cu cei din jur. Se simțea însă o barieră subțire, invizibilă, care-l separa de ceilalți. Inspira noblețe. Poate că aceasta era însăși esența distincției. Fără să mă gândesc, împins de un impuls puternic, am deschis ușa compartimentului său. Nu era prevăzut în instrucțiunile date de tata și Gaby, dar nu-mi păsa, aveam să văd mai târziu. Am intrat, m-am oprit în fața lui și cu voce puternică și clară am întrebat: „Cine sunt eu?“

Omul îmi surâse larg, își întinse picioarele, le încrucișă din nou și mă privi lung, în aer plutea un parfum ușor de after-shave, un mușchi al feței i se mișcă și monoclul îi căzu în mână, apoi dispăru în buzunarul de la haină; era de necrezut, ca în filme. Încă nu-mi răspunsese, dar mă simțeam invadat de un fel de euforie. Deliciul așteptării, în plus o ușoară tensiune, ca înaintea aflării soluției unei enigme. Și el se bucura de acest moment prelungit. Îmi doream ca el să știe răspunsul; mi-ar fi plăcut să continuu acest joc împreună cu el.

„Ești Amnon Feyerberg“ zise în final, zâmbind. Tonul său era neașteptat de înalt, cu accent românesc. „Dar acasă, tatăl tău îți zice Nono.“

5
UN MOMENT... E DE PARTEA CELOR BUNI SAU A CELOR RĂI?

Am tăcut. I-am întins mâna şi mi-a strâns-o. „Îmi cer scuze", spuse, „am uitat să mă prezint, numele meu este Felix.",,De-aş avea într-o zi mâini ca acestea, am gândit. Lungi, bine modelate, puternice. Dintr-o dată sufletul meu începuse să se reverse ca laptele când fierbe. Nu mai ştiam ce era cu mine, era poate din cauza înfăţişării sale. I-am întins din nou mâna, iar el mi-a strâns-o iar, înţelegând că aveam nevoie de acel contact pentru ca degetele mele să ia forma degetelor lui. Şi nu numai degetele, ci tot braţul, lung şi puternic, capul leonin, nasul regesc, ochii albaştri cu riduri şi nobleţea sa, totul să treacă înăuntrul meu, totul.

Dacă n-aş fi fost atât de timid, aş fi făcut totul ca să-l impresionez: i-aş fi arătat într-o clipă de ce eram în stare: să stau în cap, cu picioarele atingând plasa de bagaje, sau să merg în mâini. Mi-a fost înfiorător de greu să-mi păstrez o înfăţişare demnă şi să rămân în picioare. „Aşezaţi-vă, vă rog, domnule Feyerberg", mi-a spus pe un ton blând, ca şi când ş-ar fi dat seama de încordarea mea şi ar fi vrut să o risipească. Mă aşez. Aş fi vrut să-mi spună alte lucruri, pentru a-l asculta imediat şi a-i arăta devoţiunea de care eram în stare.

Scoase din buzunar o fotografie alb negru. O privi, apoi mă privi pe mine. Surâse din nou: „Exact ca în fotografie. Dar arăţi mai bine în realitate."

Mi-o arătă. Era o fotografie pe care n-o văzusem niciodată. Eram îmbrăcat cu un palton gri, foarte gros, şi eram în drum spre şcoală. Tata trebuie să mi-o fi făcut pe furiş, din maşină, deoarece nu-mi dădusem seama.

„A fost făcută cu un teleobiectiv, aşa-i?" i-am spus lui Felix, ca să-i demonstrez că mă pricepeam. „V-a dat-o tata ca să mă recunoaşteţi?"

Ochii i se luminară într-un surâs albastru înconjurat de riduri mici. Îmi veni să leşin: era un surâs de star de cinema. I-am surâs şi eu atingându-mi colţul ochilor, dar n-am simţit nici urmă de riduri acolo. Câţi ani va trebui să pierd pentru a căpăta acele trei riduri de la colţul ochiului până la tâmplă? El părea să se fi născut cu acele riduri. Scrută atent fotografia. Atunci îmi veni în minte că poate în acel tren mai erau şi alte persoane care aveau fotografia mea. Tata nu neglijase nici un amănunt: ce stimă avea pentru mine! Mă aplec asupra fotografiei, simţind parfumul de after-shave care plutea în jurul lui Felix. În fotografie apărea şi Mişa Dubovski, prietenul meu cel mai bun. Era la doi paşi în urma mea, cu gura deschisă.

„Iar acesta este prietenul tău" zise Felix afectuos, deşi tonul său îmi zicea că nu era mulţumit de Mişa. De fapt, Mişa părea chiar stupid în acea fotografie.

„Nu e chiar un prieten", am spus eu hotărât. „Ne jucăm împreună. E subalternul meu. „Acasă la noi îl poreclesc Vineri, iar Gaby râde de el. Dar e un băiat bun, ca subaltern, vreau să zic".

„Vorbeşte-mi puţin despre el, te rog!"îmi ceru Felix, încrucişând mâinile pe piept, ca şi cum ar fi avut o grămadă de timp la dispoziţie pentru a mă asculta. Îi spun că nu era mare lucru de povestit. Ce-i puteam spune despre Mişa? Că nu era altceva decât un copil obişnuit, care se ţinea după mine ca un căţeluş de câţiva ani. „Se crede prietenul meu, dar mie mi-e milă de el, am spus cu un nod în gât, gândindu-mă că era păcat să petrec atâta timp cu Mişa, chiar dacă era un băiat bun.

„Atunci cine-i prietenul tău cel mai bun?" întrebă Felix, destul de mirat. „Din câte ştiu eu, ar trebui să fie Mişa!"

Intrasem în încurcătură. Poate că tata îi dăduse informaţii detaliate cu privire la viaţa mea; dar eu vorbisem aşa despre Mişa temându-mă că nu-i plăcea şi nu era demn de stima unui bărbat atât de rafinat. Dar de fapt, Mişa chiar era băiat bun.

„Păi, Mişa.." Nu aveam nici un chef să vorbesc de Mişa. Ce-aş fi putut spune? De băieţi ca Mişa e plină lumea. „De fapt, este garda mea de corp", am început să explic încet, în timp ce, contra voinţei mele, începuse să mi se învârtească în cap un motoraş, un bâzâit în

mijlocul frunții, o căldură în tot corpul. „Adevărul este că..." am continuat cu seriozitate, ascultându-mi limba ce vorbea de una singură, „adevărul e că prietenul meu cel mai bun este Haim Stauber. El este cu adevărat prietenul meu. Un copil special. Un geniu. Suntem prieteni de mulți ani. Câte am mai făcut împreună!"

Mișa mă privea din fotografie, uimit. Mișa, băiatul tăcut și greoi. Gura lui căscată părea mai mare ca de obicei. Când începeam să vorbesc așa, când acea căldură îmi apărea între ochi, Mișa era ca hipnotizat. Asculta fascinat invențiile mele îngrozitoare. Nu m-a contrazis niciodată în fața altor copii. Nu mi-a reproșat niciodată nimic. Uneori acel devotament mă enerva. Ca și cum mi-ar fi fost permis orice. Puteam să-l mint, și chiar dacă știa perfect că nu era adevărat, mă asculta cu aceeași atenție, cu limba atârnându-i puțin pe buza de jos, ca a unui câine mare și leneș.

Acel bărbat frumos și elegant, așezat lângă mine, nu părea deloc stupid. Încuviința din cap, lent și gânditor, iar eu am înțeles că putea să vadă înăuntrul meu, că știa totul despre mine și Mișa, că era conștient de ultima mea trădare.

Dar nu reușeam să mă opresc. Acel bâzâit în mijlocul frunții era foarte plăcut, ca și când cineva m-ar fi gâdilat cu o pană, stimulând centrul creativității în emisfera mea cerebrală: „Haim Stauber, ce păcat că dumneavoastră nu-l cunoașteți. Ce copil! Cunoaște pe de rost toată Biblia! Cântă chiar și la pian! Și călătorește în toată lumea! A fost în Japonia! E înainte cu două clase! Nu era totul inventat de mine. Țineam ca Felix să știe că prietenii mei erau oameni de lume, nu băieți simpli ca Mișa. Doar că Haim Stauber nu mai era prietenul meu. După întâmplarea cu vaca lui Mautner, ne dădusem cuvântul în fața directorului școlii și a mamei lui Haim că nu vom mai vorbi unul cu altul până la sfârșitul studiilor.

Mă simțeam prost, călcasem cu stângul. De ce trebuise să încep relația cu acest domn printr-o minciună, printr-o trădare? Acest domn părea însă atât de pur, aproape angelic. Delicat și zâmbitor ca un copil. Ce păcat. Aveam senzația că pierdeam ceva, că treceam pe lângă ceva important. Chiar și jocul. Peste puțin timp ajungeam la Haifa. L-am întrebat pe misteriosul Felix ce trebuia să fac acum. Poate că trebuia să parcurg toate etapele jocului înainte

de a ajunge la el. E adevărat că nu aveam chef, dar tata şi Gaby îşi dăduseră toată silinţa, iar acele persoane mă aşteptau, fiecare cu o replică de recitat.

Spre norocul meu, nici Felix nu credea că eram obligat să respect cu rigurozitate toate regulile jocului. Zâmbi cu o nuanţă aproape cu dispreţ pentru toate acele persoane. Eu l-am imitat fără a înţelege motivul. Voiam să experimentez acel zâmbet ca să văd dacă-mi ieşea la fel de bine. El a scos din buzunar un lănţişor (m-am abţinut cu greu să nu întind mâna să-l ating), de data aceasta de argint, având la capăt un ceas rotund, alb. Era a doua oară în viaţa mea când vedeam pe cineva cu un ceas de buzunar. Prima dată îl văzusem în filmul *Agentul secret Smith*. Ceasul lui Felix avea cifre mari şi pătrate şi o montură de aur. Dacă aş fi avut un asemenea ceas, l-aş fi ţinut în seif pentru a-l privi doar o dată pe zi, noaptea, în singurătatea absolută. Un asemenea ceas nu se poate ţine în buzunar. Era evident că Felix avea multă încredere în cei din jur. Dar n-auzise niciodată de răufăcători? De hoţi? I-aş fi putut spune câte ceva, dacă mi-ar fi permis.

Închise ochii, mişcându-şi buzele ca şi cum ar fi calculat. „Se poate spune, aproximativ" spuse în cele din urmă cu accentul său ciudat, „că ai ajuns la mine un pic mai devreme decât aş fi crezut. Dar se poate spune de asemenea că aproape că venise momentul."

Nu înţelegeam ce voia să spună cu asta.

„Acum este trei şi zece, micul meu domn Feyerberg, şi trebuie să ajungem la maşină la trei şi treizeci şi trei de minute. Chiar aşa."

Am întrebat care maşină.

„Am zis maşină?" spuse ridicându-şi braţele. „Îmi cer scuze! Felix a îmbătrânit! Dezvăluie secrete cu voce tare! Dar micul domn Feyerberg va uita tot ce-a auzit. Va aştepta răbdător surpriza. Fiindcă surpriza este importantă, dar mai importantă este aşteptarea, nu-i aşa?"

Pe vremea aceea, când cineva îmi vorbea despre un secret, piciorul meu drept începea să tresară nestăpânit, iar când se rostea cuvântul „surpriză" venea rândul celui stâng. Felix nu-şi dădea seama ce efect provocase rostind cele două cuvinte în interiorul aceleiaşi fraze.

„De ce domnul Feyerberg tresare aşa?" întrebă curios. Apoi se aplecă pentru a scoate de sub banchetă o valiză de piele maron.

Nu i-am explicat ce însemnau acele tresăriri.

„Valiză de piele, *made in* Romania!" spuse, lovind-o afectuos. Vocea sa continua să mă surprindă: puţin prea ridicată, ascuţită, sinuoasă, nepotrivită cu figura sa demnă. „De o viaţă umblu cu valiza asta" spuse strângându-i curelele. „E singurul prieten care mi-a rămas."

În timp ce vorbea încercam să ghicesc unde-l cunoscuse tata şi de ce nu-mi vorbise niciodată despre el. Poate că făcea parte din Unităţile Speciale. Poate că era unul dintre spionii legendari care lucrau în străinătate, sub un nume fals şi colaborând cu Interpolul sau CIA. Din când în când unul ca acesta venea în vizită, traversa coridorul districtului lăsând o aureolă de mister în jurul lui. În birouri se vorbea despre sosirea unui anume „Şuşu" (aceasta era denumirea agentului secret) şi toate secretarele încercau să găsească pretexte pentru a trage cu ochiul. Chiar şi tata se zăpăcea şi se emoţiona, se simţea plin de forţă când un asemenea tip trecea prin faţa biroului său. O dată îmi făcu semn cu ochiul şi zise: „Ţine minte că l-ai văzut!" continuând pe un ton sever: „Şi uită că l-ai văzut!"Aceasta din urmă recomandare era, bineînţeles, pentru cazul în care aş fi căzut pe mâna criminalilor sau a răpitorilor de copii, şi mi-ar fi cerut informaţii despre poliţie şi secretele sale. Dar acel Şuşu pe care-l văzusem părea un om obişnuit, îmbrăcat într-un costum obişnuit, scund şi cu chelie, cu mâinile albe. În timp ce cu acest Felix nu reuşeam să înţeleg cine era. Un moment mi se părea nevinovat ca un copil, apoi arunca o privire spre coridor, la dreapta şi la stânga, întocmai ca Şuşu, făcând să-mi vină în minte o idee incredibilă: ar fi putut face parte din categoria celor răi, dar care a trecut de partea noastră, a celor buni. De ce nu? Tata avea raporturi cu tot felul de persoane. Nici prin gând nu-mi trecea cine ar putea să-l salute când traversam strada.

„Vino, domnule Feyerberg" spuse Felix, „trebuie să plecăm".

„De ce îmi spuneţi domnule Feyerberg?" am întrebat. Îmi venea să râd şi să plâng în acelaşi timp.

„Cum ar trebui să-ţi spun?"

„Nono."

„No-no?" spuse silabisindu-mi numele. „Nu, nu-ți pot spune Nono. De-abia ne-am cunoscut".

„Și ce dacă?" Bravo, ce prostie din partea mea. Desigur că nu ne cunoșteam încă prea bine. Dar mi-ar fi plăcut atât de mult să nu ne pierdem timpul cu introduceri inutile. Făcea parte din acea categorie de persoane în care simți că ai încredere imediat.

„Dar toată lumea îmi zice Nono."

„Atunci sunt silit să-ți spun domnul Feyerberg, ca să nu fiu ca toată lumea." Era în picioare lângă fereastră și își potrivea nodul de la cravată, privindu-și imaginea reflectată în geam.

„Poate că" îmi spuse între timp, „când o să ne împrietenim, atunci am să-ți spun Amnon, să zicem. Dar nu mai mult de atât. Nu este bine să ai prea multă încredere. Trebuie să păstrezi distanțele. Deocamdată ești domnul Feyerberg, După aceea vom mai vedea, de acord?"

Domnul Feyerberg. Era bine și așa. În orice caz, rostit de el nu suna rău. Aveam o profesoară care îmi spunea numele ca și cum l-ar fi ținut cu o pensetă. Dar între această învățătoare și Felix era o distanță ca de la cer la pământ. Amintirea ei trezi în mine o îndrăzneală ascunsă: „Atunci de ce eu trebuie să te numesc Felix? Nu ai un nume de familie?"

Se întoarse către mine, zâmbindu-mi cu respect: „Să așteptăm până când plecăm de aici".

„De unde?"

„De aici. Din tren. Din locomotivă".

„Cum o să ieșim din locomotivă?"

„Cu siguranță nu putem ieși din locomotivă dacă mai întâi nu intrăm? Nu-i așa?"

Ceva alb și rece palpita în jurul inimii mele. O atingea. Nu înțelegeam ce-ar fi putut să fie. Era ca un fel de palpitație de alarmă, un avertisment. O contracție dureroasă și vie, pe care am uitat-o imediat.

6
CHIAR NU POT REZISTA LA AŞA CEVA

Ieşim din compartiment îndreptându-ne către locomotivă. Felix mergea în fața mea cu paşi repezi ca de felină. Mi se părea din ce în ce mai mult c-ar fi fost un agent secret. Se uita rapid în stânga şi în dreapta precum un *body-guard* care trebuie să apere vreo celebritate care l-a angajat. Chiar eu eram acea celebritate. Mergeam pe urma lui fără să-l scap din priviri, cu o privire de nepătruns, sperând ca un terorist nemilos să încerce vreo agresiune asupra mea, dându-i lui Felix ocazia să se năpustească asupra lui şi să-l facă *knock-out*. Ce grozav ar fi să apar în fața unei mulțimi înnebunite, şoptindu-i escortei mele: „Ce plictiseală, atentatele astea!"

Însă nu m-a atacat nimeni. Cu toate astea, trecând prin fața compartimentului numărul trei, l-am văzut pe individul cu cilindru negru ridicându-se, deschizând gura într-un strigăt mut şi ridicând brațul ca pentru a mă opri. Am înțeles imediat: aşteptase răbdător crezând că nu avusesem curaj să intru în joc, când dintr-o dată mă văzuse în fața lui, şi în loc să-l întreb „Cine sunt?" treceam mai departe, continuând jocul fără el. Îl recunoscu şi Felix. Îi fusese de ajuns o singură privire pătrunzătoare, ascuțită ca o lovitură de bici. Reacționă prompt şi hotărât, luându-mă de braț şi silindu-mă să înaintez, şi pentru o clipă, m-am gândit că tata şi Gaby puseseră la cale mult mai mult decât un joc nevinovat; era ceva important, o chestiune pe viață şi pe moarte.

Dar nu era timp de gândit sau de întrebat ce se întâmplă. Totul se întâmpla cu o viteză fulgerătoare. M-am trezit împins pe coridor, fugind de omul cu cilindrul negru, fără a şti de ce fugeam şi de ce nu se oprea Felix să-i spună că domnul Feierbeg decisese să

sară o etapă a jocului. Ce era rău în asta? Domnul Feyerberg era liber să facă ce voia!

M-am uitat înapoi şi mi s-a părut că nu văd bine: Felix se oprise în faţa compartimentului numărul trei, cu un lanţ de argint în mână. Fără îndoială că era lanţul de la ceas. Îl smulse din buzunar şi, cu ceasul atârnând la un capăt, îl înfăşură în jurul celor două mânere din exterior. Mâinile sale se mişcau cu repeziciune, parcă zburau. Ar fi putut fi un hoţ de buzunare perfect, poate chiar asta fusese, gândi. Am stat acolo, privindu-l uimit: soarta persoanelor închise înăuntru îi era indiferentă. Mâinile sale strângeau şi înfăşurau cu forţă lănţişorul în jurul mânerelor. Cu buzele strânse de concentrare, înconjurate de o linie subţire de cruzime, cu o expresie de fiară, ferecă solid uşa compartimentului cu ajutorul lanţului de ceas.

L-am imitat. Simţeam că şi pe faţa mea se năştea acea trăsătură de cruzime. Venea din interior şi îmi înconjura gura. O linie subţire, albă, ca o cicatrice. Mi-am încreţit la fel fruntea, concentrându-mă cu o intensitate de profesionist. Mi se mişcau chiar şi mâinile; îi urmăream de departe gesturile, simţind până chiar şi mâncărimea, înţepăturile de nervozitate din degetele lui.

Pasagerii din compartiment rămăseseră nemişcaţi ca într-un descântec: se uitau la el fără să-şi creadă ochilor, împietriţi. Domnul cu cilindrul rămăsese nemişcat în mijlocul unei mişcări, cu mâna ridicată şi cu gura deschisă, neştiind ce să facă, să se aşeze sau să se ridice. Celălalt domn, gras şi cu chelie, îl fixa pe Felix cu un zâmbet neîncrezător imprimat pe faţă. În spatele celor doi, doamna care semăna cu bunica mea Tzitka îşi strângea îngrozită gura la fel ca bunica, dar spre deosebire de bunica mea, femeia nu reuşea să scoată nici cel mai mic sunet.

Nici eu nu reuşeam să vorbesc. Mi se părea lucrul cel mai extraordinar pe care-l văzusem în viaţa mea: un adult, sau mai bine-zis un bătrân, un domn distins cu aer aristocratic, făcea lucruri pentru care, dacă le-aş fi făcut la şcoală, m-ar fi exmatriculat pe tot restul vieţii!

Poate că asta mă încânta cel mai mult: deşi era adult, se purta la fel de iresponsabil ca şi mine.

Felix părea că n-are nici o nelinişte în privinţa călătorilor. Termină de legat lănţişorul în jurul mânerelor şi controlă ca uşa să fie închisă. Mă luă de mână şi mă împinse către locomotivă, zâmbindu-mi fugitiv ca un fulger ceresc: „E totul în regulă! Trebuie să plecăm!"

„Dar," am şoptit eu, „cei... de acolo... nu vor putea..."

„Mai târziu, mai târziu! Scuză-mă, n-am timp să-ţi explic acum! *Haide*!"[1]

„Şi ceasul?" am întrebat disperat, sperând că măcar ar fi putut cel puţin să ia ceasul.

„Nu contează! Timpul e important! Să mergem, *haide!*"

„Ce înseamnă *haide?* am ţipat în timp ce alergam.

Felix se opri, surprins: „Micul meu domn Feyerberg nu ştie ce înseamnă *haide?*"

M-am oprit în faţa lui; gâfâiam amândoi. Vagonul se înclina în curbă. Îmi venea în minte Heidi, fetiţa munţilor, dar am avut prezenţa de spirit să tac din gură.

„*Haide* e ca şi „hopa sus"!" râse Felix trăgându-mă de mână cu repeziciune. „Ca şi „înainte"! Sau „sus"! Ca atunci când mâni calul să meargă mai repede!"

„Aha!"

Înţelesesem. Ca atunci când unchiul meu striga: „Yempa"!

Traversăm în grabă un vagon, apoi un altul. Peisajul rămânea în urmă cu repeziciune, ca şi cum s-ar fi luat la întrecere cu noi. Am trecut pe lângă o pădure de şiruri lungi de eucalipţi, un câmp de floarea-soarelui, nişte dealuri; în faţă, coridoare, uşi, vagoane. Uneori, în timp ce traversam câte un vagon, mi se părea că cineva, femeie sau bărbat, se ridica şi privea mirat, agitându-şi braţele şi strigând. Poate erau cei care mă aşteptau, trupa lui tata şi Gaby, dar Felix mă trăgea după el, astfel încât nu mă puteam opri, şi oricum, n-aveam nici un chef să fac asta. Dintr-o dată, ajungem în faţa unei uşi masive, ultimul pasaj, pe care scria: INTRAREA ABSOLUT INTERZISĂ. Felix, care poate că nu înţelegea ebraica - cum să nu înţeleagă?! – apăsă pe clanţă până când uşa se deschise şi ne-am trezit în locomotivă.

---

[1] În româneşte în original (n. tr.).

Zgomotul era mult mai puternic ca în vagoane. Un tip clădit ca un Hercule, îmbrăcat cu un maiou murdar, stătea cu spatele la noi aplecat deasupra unui container de metal. Nu se întoarse când intrarăm, ci strigă cu spatele la noi: „Altă cădere de tensiune la motor! E a doua oară pe ziua de azi!" Felix închise uşa cu zăvorul. Era groaznic de cald şi începeam să transpir. Şi apoi zgomotul: am spus deja ce efect nefast are asupra mea zgomotul asurzitor. Felix îmi făcu cu ochiul, bătându-l delicat pe umăr pe mecanic. Acesta se ridică cu greutate, se întoarse către noi şi rămase interzis.

Cu siguranţă aştepta pe altcineva. Poate pe ajutorul său sau pe al doilea mecanic. Întrebă imediat cine eram şi cum îndrăznisem să intrăm acolo. Trebuia să urle pentru a se face auzit în acel zgomot. Felix îi zâmbi, de data aceasta duios şi timid, de o blândeţe dezarmantă. Se înclină către urechea mecanicului şi răcni că-i părea rău; desigur, era interzis, dar ce putea să facă? Copilul Eliezer, aici de faţă, îl implorase să-l ducă să vadă, măcar o dată în viaţa lui, locomotiva unui tren pe dinăuntru.

Chiar aşa, cuvânt cu cuvânt. Îmi mângâie părul, îi făcu un semn din cap mecanicului, arătând spre mine. Mi s-a părut să surprindeam o privire plină de semnificaţii.

La început n-am înţeles ce spunea: oare insinua că aş fi fost un copil care făcea o ultimă călătorie prin lume pentru a-şi satisface ultimele dorinţe înainte de a muri, doamne fereşte, de vreo maladie necunoscută! Imposibil, mi-am spus. Cu siguranţă că din cauza zgomotului nu înţelesesem ce a spus. Cu un fel de zâmbet strâmb în colţul gurii, m-am gândit cât fusesem de prost, era imposibil ca un om elegant şi demn ca el să inventeze o asemenea minciună, şi pe deasupra o chestie atât de stupidă, care mă deranja şi mai mult deoarece, din câte ştiam eu, eram un copil diabolic de sănătos, având doar o uşoară tendinţă să fac febra fânului. Dar, observând chipul îndurerat al mecanicului şi privirea lui tristă şi îngrozită, mi-am spus că poate că nu mă înşelasem: Felix trebuie să-i fi spus lucruri oribile cu glasul său mieros şi acea tristeţe plină de sinceritate.

Şi eu?

Eu nu mai existam, lipit de peretele vagonului. Imensul motor îmi trepida sub picioare, străpungându-mi creierul. Căldura îmi

topea picătura de luciditate care-mi rămăsese. Nici prin cap nu-mi trecea că tata nu i-ar fi permis lui Felix un asemenea lucru. Aveam o încredere oarbă în el şi nu i-am strigat să înceteze. Nu i-am spus mecanicului că minţise. Îl priveam pe Felix cu ochi de viţel, gândind că era totul un vis.

Cum putuse inventa aşa dintr-o dată o asemenea scuză? Cum reuşise să rămână atât de sigur pe el în timp ce minţea? Mi-ar fi trebuit ani de zile pentru a ajunge să-mi controlez atât de bine expresia: pe faţa mea se vedea imediat când minţeam. Doar Mişa nu-şi dădea seama, fiindcă, habar n-am de ce, era înnebunit după poveştile mele.

Felix era un adult şi minţea! Şi ce mai invenţii! Îl amuţise pe mecanic. N-ar fi trebuit să spună asemenea orori, cred că poartă ghinion.

Rămăsesem acolo, ca paralizat.

Eram fascinat de bărbatul acela.

Împotriva voinţei mele. Simţind repulsie pentru impertinenţa sa, dar şi respect, eram pierdut de admiraţie.

Acesta este crudul adevăr. Îmi venea să mă răzvrătesc împotriva a ceea ce făcea. Dar în acelaşi timp eram nimicit, lichefiat, eu şi tot ceea ce învăţasem până atunci. Tot ceea ce mi se interzisese, toate degetele ameninţătoare fluturate în faţa mea, ridul teribil dintre ochii tatei, care se adâncea în momentele de furie, din ce în ce mai întunecat şi mai adânc, încruntătura neagră ridicându-se pe verticală deasupra mea, ca un semn de exclamaţie. Mi s-a părut că în ultima clipă am strigat: „Nu! Nu e adevărat!" Dar, în acelaşi timp, am simţit cum mă lua pe sus un sentiment ciudat de bucurie care, combinat cu zăngănitul de la motor şi huruitul locomotivei, păreau că mă poartă pe lumea cealaltă, unde totul era permis, unde nu existau profesori cu mutre severe sau privirile ameninţătoare părinteşti, unde nu trebuia să te chinui să-ţi aminteşti ce se cuvine şi ce e interzis să faci.

De fapt, nu trebuia să fac nimic, doar să mă las purtat de val. Era suficient să-mi doresc ceva şi se împlinea pe loc.

Ca atunci când Dumnezeu a zis: „Să se facă lumină!" şi lumină a fost.

Da, îl admiram pe Felix fiindcă era capabil să închidă cu atâta uşurinţă persoane înăuntrul compartimentului renunţând la ceasul

scump de argint, fiindcă îndrăznea să intre într-un loc unde scria clar INTRAREA ABSOLUT INTERZISĂ, şi să-l păcălească pe mecanic spunându-i o minciună teribilă, care aduce ghinion.

Ca şi cum totul i-ar fi fost permis.

Iar lumea ar fi fost o jucărie pentru el. Ca şi cum n-ar fi existat alte reguli decât ale sale. Şi încă nu ştiam de ce era în stare.

Pentru moment, părea ferm convins de minciuna lui şi credea orbeşte în ea, acesta fiind singurul mijloc de a-i convinge pe alţii, ca atunci când eşti agent secret şi nevoie de o acoperire. L-am privit şi am recunoscut imediat acel punct fierbinte dintre ochii săi. Era pentru prima dată în viaţa mea când reuşeam să recunosc această senzaţie la altcineva. Felix era atât de sincer în minciuna sa, mă privea cu atâta compasiune, îndurerat, încât eu, în ciuda sănătăţii mele de demon alergic, am simţit cum asupra mea se revărsa din ochii lui Felix un abur diafan de boală şi slăbiciune extremă, un văl care mă înfăşura, pe dinăuntru şi pe dinafară, cuprins de pofta imperioasă de a fi bolnav.

Acum aveam o nouă senzaţie, o beţie uşoară care făcea să se învârtească lumea cu mine, un sentiment de euforie sau de leşin, ca atunci când te îndrăgosteşti. Mi-ar plăcea să spun că m-am împotrivit mai mult, că dădusem dovadă de tărie, dar nu fusese aşa. În câteva minute Felix mă făcuse complicele lui. Nu fusese nevoie să mă pregătească, ca şi când ar fi ştiut din ce aluat eram făcut. Trebuise doar să sufle peste stratul de praf cu care era acoperit adevăratul Nono, un mincinos şi un impostor.

Cine sunt eu?

M-am sprijinit de peretele locomotivei; ochii lui Felix erau îndreptaţi către mine. La fel şi cei ai mecanicului. M-am ghemuit, cu chipul strâmbat de durere. Viaţa mea preţioasă se scurgea din mine. Îmi era frig. Locomotiva era ca un cuptor, dar eu am început să tremur puternic. Tremuratul provocat de răscolitoarea minciună a lui Felix se transformase în frisoane accentuate de tristeţea şi de întunericul din ce în ce mai adânc. Începeam să sufăr sfâşietor pentru crudul meu destin, pentru boala care mă devora şi pentru cortina de catifea neagră ce cădea nemiloasă peste scurta mea viaţă. Dintr-o dată, mâna mea dreaptă tresări ca un animăluţ în agonie, cu siguranţă

din cauza bolii. Nu pusesem la cale nimic dinainte, era cu siguranță un simptom al bolii, mâna mea se mişca singură, spasmodic, cine ar fi crezut că aveam o mână înzestrată cu talente actoriceşti? Păcat că nu era acolo Gaby să mă vadă. Nu mă gândeam la ea atunci, ci de-abia acum, când scriu, poate din cauza confuziei provocate de aceste amintiri. Dar atunci nu-mi era ruşine, eram mândru de acel mic spectacol. Mă mândream că Felix se uita mirat cum îmi strâmbasem gura, ca şi cum aş fi luptat în chinurile agoniei. Eram mândru în primul rând fiindcă Felix era mulțumit de mine, ca un profesor de elevul său. Iată că cineva era mulțumit de mine ca discipol! În fond, și aceasta era o artă, nu-i aşa? Scriitorii nu inventează poveşti? Iar poveştile nu sunt tot minciuni? Stăteam în locomotiva în mers, cu sângele ce-mi pulsa în tâmple, fixându-l pe mecanic cu ochi obosiți și privirea ce implora; păream resemnat dinainte în fața unui refuz. Dumneavoastră, domnule mecanic, trebuie să respectați regulile – spunea privirea mea – există un regulament, înțeleg, prietene, pe care nu sunteți dispus să-l încălcați pentru a împlini rugămintea unui copil într-o asemenea situație. Şi în fond, ce înseamnă suferința unui copil în fața regulilor şi a regulamentelor? În fond, datorită regulilor că lumea merge înainte, soarele răsare în fiecare dimineață, acest tren ajunge la timp. În timp ce de copii mici muribunzi e plină lumea, iar această locomotivă este unică, nu există altele:

„Mulțumesc, domnule, mulțumesc" bâlbâiau buzele mele uscate, fiindcă, o secundă înainte să cad, mecanicul alergase să mă țină, aşezându-mă pe un scaun: într-adevăr, minciuna are picioare scurte, nu prea poate sta în picioare.

Ce succes! Mecanicul cedase. Mă crezuse, pe mine care nu eram crezut nici când spuneam adevărul. *Yempa! Haide!*

Mecanicul își şterse fața şi chelia cu o cârpă murdară de culoare albastră, se sprijini de scaun şi dădu din cap stânjenit. Nu îndrăznea să mă privească. Avea privirea ațintită asupra lui Felix, neştiind ce-l aştepta. Cu voce răguşită, începu să-mi explice cum funcționa locomotiva, cât era de puternică, „o mie şase sute cincizeci de cai putere" spuse cu dinții strânşi, aruncându-mi o privire furişă. Era un om simplu, masiv, bine făcut, cu o pădure de păr creț pe spate şi pe brațe; şi chiar şi în urechi. Discursurile nu erau punctul lui forte,

dar dată fiind situaţia mea, îşi dădea toată silinţa. M-a poftit să mă aşez pe scaunul său, iar el se aplecă cu grijă asupra mea explicându-mi toate comenzile, întrerupătoare şi cadrane, aruncând în continuu priviri către uşă, cu teama ca nu cumva să intre cineva şi să descopere persoane străine în locomotivă.

Chiar şi Felix îi punea întrebări, unde este frâna, cum se accelerează, cum se fluieră; iar mecanicul, mulţumit şi chiar măgulit, uită de teamă şi începu să povestească. Ne arătă frâna pentru tren şi cea pentru locomotivă. Mă lăsă să apăs pe întrerupătorul sonor şi deasupra noastră se auzi un fluierat puternic, melancolic, ca şi cum trenul s-ar fi plâns de înşelătoria noastră. Pe mine mă întrista un lucru: nimeni n-avea să mă creadă la şcoală că am acţionat sirena unui tren în mişcare. Ştiam că nu aveam de ales; pentru a mă face crezut, trebuia să renunţ la acest amănunt.

Mecanicul ne arătă cum trenul ajungea până la o sută douăzeci de kilometri pe oră, iar Felix îşi aminti că în România, copil fiind, îi plăcea să se întindă pe o stâncă pe deasupra căreia trecea trenul, ţinându-şi respiraţia când coloana de fum îl învăluia din toate părţile. Mecanicul povesti cum, în Rusia, conducea locomotive cu abur, care nu aveau nimic de-a face cu jucăria asta modernă, un Diesel de doisprezece cilindri, fabricat de General Motors. În Rusia, când încă lucra ca fochist, o dată, în mijlocul călătoriei, a descoperit că mecanicul era beat, vă daţi seama, domnule? Şi a trebuit să salveze tot trenul, nici mai mult, nici mai puţin!

Felix îl învălui cu o privire plină de simpatie, care îl făcu pe mecanic aproape prea vorbăreţ. Ne spuse că locomotiva cântărea o sută de tone, fără a socoti celelalte vagoane şi pasagerii, alte o sută de tone, ce responsabilitate! Apoi ne arătă o scrisoare de felicitări, mototolită şi plină de funingine, pe care-o ţinea în buzunarul salopetei. Pe scurt, începuse să-mi fie teamă ca nu cumva călătoria să se termine înainte de a continua aventura pusă la cale de Gaby şi de tata.

Atunci...

„Ce părere aveţi, domnule mecanic“ începu Felix zâmbind fermecător, l-aţi putea lăsa pe băiat să conducă un minuţel locomotiva dumneavoastră?“

7
CÂTEVA IMPRESII PERSONALE DESPRE CUM SE CONDUC LOCOMOTIVELE ŞI CÂT ESTE DE GREU SĂ FACI FAŢĂ

Nu, m-am gândit eu, Felix a spus asta în glumă. Am făcut din nou strâmbătura care-mi reuşise atât de bine prima dată, conştient că, dacă mecanicul, de milă, va fi de acord – Dumnezeule, de n-ar fi! – voi fi silit să conduc acea locomotivă. Felix repetă întrebarea şi simţii cum îmi fuge pământul de sub picioare. Locomotiva continua să meargă, inconştientă. Gânduri fără sens se agitau înăuntrul meu, în ritmul trenului: locomotiva trăgea trenul, în tren se aflau pasageri, oameni nevinovaţi. Poate că Felix nu ştia că am prea puţină experienţă. Nu, un copil nu poate conduce o locomotivă... am căzut încet pe un scaun, lăsându-mă invadat de infirmitatea lui Eliezer. „Pentru Dumnezeu!" răcni speriat mecanicul, dând din cap hotărât, „ce vă trece prin cap, domnule? Aţi înnebunit? Sunteţi o persoană serioasă, nu-i aşa? M-ar da afară!"

Îi zâmbii uşor, încurajându-l. Şi Felix îi zâmbi în maniera sa contagioasă care, doar privindu-l, te făcea să râzi chiar dacă nu erai bine dispus. Ca şi mecanicul. Nici pe departe nu-i venea să râdă, dar Felix avea un zâmbet luminos care începea de la buze ajungând până la ochi, implicând cele trei riduri şi făcându-l să pară un star de cinema coborât de pe ecran în mijlocul bieţilor muritori de rând. Un zâmbet tot mai larg, ca soarele care răsare şi te orbeşte cu căldura razelor sale, inundând totul şi făcând ca totul să-i semene. În acel moment, buzele mecanicului se deschiseră spontan într-un zâmbet. Spre norocul meu, acel om avea şi altceva în afara acelor buze inconştiente. Cu o expresie exasperată, îşi smulse privirea din strălucirea albastră şi răcni: „Domnule! Cu tot respectul, e prea de tot! Plecaţi imediat cu copilul, că de nu..." Dar Felix nu se lăsa prea

uşor. Îi făcu semn mecanicului să se apropie, dar acesta se îndepărtă ca şi când i-ar fi propus ceva necurat. Felix însă mişcă mâna, sau mai bine-zis degetul, acel deget lung care părea sculptat în fildeş. Mecanicul se uita cu ochi uimiţi la acel deget care-i făcea semn, îl atrăgea către sine, şi iată-l lângă Felix, foarte aproape: un cap leonin, cu coama căruntă şi ondulată, lângă craniul cu chelie rozalie ce se termina cu un gât de taur deasupra unui maieu murdar.

Şuşotiră un timp. Mecanicul îi făcu semn că nu se putea, în timp ce muşchiul rotund al braţului începu să se încordeze. Felix îl bătu uşor pe braţ, îmblânzind muşchiul cu gesturi delicate, fine. Capul de taur stătea acum nemişcat, asculta, în timp ce umerii se relaxau. Atunci îmi dau seama că era decis totul. Felix continua să şoptească în acea ureche păroasă, simţeam acele cuvinte blânde coborând şi pierzându-se în urechea lui obişnuită cu altfel de sunete, asurzitoare. Mecanicul înclină capul şi mă privi pieziş cu ochiul stâng – un ochi mic, plin de vinişoare de sânge, cu o privire obosită ca şi cum s-ar fi predat în faţa unei forţe misterioase care făcea din el tot ce dorea.

Atunci a fost prima dată când am constatat uimitoarea capacitate hipnotică lui Felix. O forţă misterioasă şi întunecată, un suflu magnetic care emana dinăuntrul lui. În zilele care au urmat l-am văzut repetând scena, iar mai târziu, după ani şi ani, în cercetările mele am descoperit că toată lumea era de acord asupra faptului că Felix îi subjuga pe ceilalţi, obligându-i să facă ce voia el. Lucrul cel mai incredibil este că aproape niciodată nu recurgea la violenţă, dimpotrivă, părea că se deschide între el şi ceilalţi o prăpastie de suflet bun, zâmbete, afecţiune şi compasiune. Iar oamenii erau atât de nerăbdători să primească afecţiunea şi compasiunea sa încât cădeau în prăpastie ca muştele, ca paginile într-o carte de poveşti. În acel moment, cu o agilitate plină de indiferenţă, Felix închidea prăpastia, trăgea fermoarul şi-şi continua drumul, în timp ce ei se prăbuşeau în întunericul acelui abis, devenit dintr-o dată valiza unui impostor.

Şi eu? Ce-avea să se aleagă de mine? Cum am putut crede în ceea ce-mi povestea? Ce am făcut? Ce am simţit? Era ca şi cum aş fi fost împărţit în două: o parte din mine încerca să nege ceea ce inventase Felix, pentru a-i atrage mecanicului atenţia că fusese în-

șelat; dar cealaltă, împotriva voinței mele, se afla în mâinile lui Felix, în mrejele ochilor săi albaștri și a îndrăznelii sale nebunești. A treia parte (de fapt eram împărțit în trei) se gândea: ce fraier ești, Nono! Oare vreun copil de la școala ta a condus vreodată o locomotivă? Ce copil din lumea asta a avut un asemenea noroc? Ce va spune tata când va afla că ai dat cu piciorul unei astfel de ocazii?

„Bine“ șopti mecanicul, îndreptându-se cu greutate, „dar doar pentru puțin timp, o jumătate de minut, nu mai mult, e chiar interzis.“

Se sprijini de peretele din fața mea, continuând să dea din cap contrariat, cu brațele atârnând de-a lungul corpului și privirea absentă: „Doar un pic. Nu e deloc bine“, continua să murmure încet, în timp ce dădea din cap cu hotărâre, ca și cum ar fi vrut să-și scoată din minte lucrul nemaivăzut care tocmai i se întâmpla.

„Vrei să conduci locomotiva, Eliezer?“, mi-a zâmbit Felix încântat.

M-am așezat pe scaunul rotitor; cu dreapta am apucat mânerul pentru accelerație, iar cu stânga frâna de urgență, cum făcuse mecanicul. Acum stătea lângă mine, apăsându-mi mâna pe frână, dar eu nu aveam nevoie de sfaturile lui. Mi-am dat seama că memorasem fără să-mi dau seama toate mișcările lui, ca și când aș fi știut că Felix îmi va propune să conduc. Am accelerat un pic, iar locomotiva mi-a răspuns cu un răget. Conduceam prea repede, cel puțin pentru început. Am tras frâna cea mică, am diminuat puțin presiunea și mi-am dat seama că știam să conduc. Și tata era la fel: se urca în orice vehicul și știa imediat cum să-l conducă. Dar, din câte știu, nu încercase niciodată cu o locomotivă.

În acele clipe nu mă gândeam la el. Dacă aș fi făcut-o, poate că aș fi înțeles că se petrecea ceva foarte ciudat. Dar singurul lucru care îmi venea în minte era că, dacă aș fi povestit băieților de la școală această întâmplare, nu m-ar fi crezut, așa că va trebui să renunț la această parte. Aș fi putut păstra în schimb povestea cu fluieratul pe care l-am produs apăsând pe întrerupător, deoarece părea mai credibilă în comparație cu aceasta. Îmi amintesc că aveam în față o fereastră nu prea mare, din care doar o parte era curățată de praf și mizerie, și că vedeam șinele venind spre mine cu o viteză halucinantă, fiind înghițite dedesubt. Mecanicul stătea

rezemat de mine, iar mâna sa era încleştată deasupra mâinii mele pe frână. Ca şi cum toată energia lui s-ar fi concentrat în acel punct. Felix era, în schimb, radios: ochii îi erau ca două diamante albastre. Era entuziasmat că-mi oferise acel cadou gigantic, neverosimil. Traversam o câmpie, printre culturi de banane, întinderi de pământ nisipos, pâlcuri de chiparoşi, dune de nisip ondulate... Mi-amintesc şi acum că am văzut o maşină roşie pe şoseaua din dreapta noastră şi că trenul pe care îl conduceam eu mergea cu o viteză mai mare decât a maşinii.

Atunci, dintr-o dată, s-a întâmplat. Era ca şi cum ar fi explodat totul: energia locomotivei se vărsă în mine ca o maree uriaşă, zgomotul tunător, puterea şi viteza îmi făcură mâinile să tremure; freamătul trecu prin braţe şi mi se opri în piept. Era totul mai mare şi mai puternic decât mine, corpul meu nu reuşea să conţină totul. Am început să strig în gura mare; conduceam o locomotivă de o sută de tone, o inimă gigantică pulsând, am apăsat pe maneta acceleratorului şi acul s-a mişcat, *Haide!* O sută de tone de locomotivă, o sută de tone de vagoane, şi ce să mai vorbim de bieţii călători care nu bănuiau nimic din toate astea! Dacă voiam puteam face locomotiva să deraieze, să iasă de pe şine şi să alerge pe câmpuri, fără ca nimeni să mă oprească; o mie şase sute cincizeci de cai putere legaţi de carul meu, iar eu, care acum câteva momente eram un călător care nici nu trecuse de *bar-mitzvah*, un puşti, am fost ales pentru a conduce locomotiva şi mă descurcam destul de bine, tata ar trebui să fie mândru de mine; conduceam o locomotivă, nu-mi era teamă, teamă, nu fugisem din faţa primejdiei, deci eram în stare de orice, limitele sau regulile nu existau pentru mine.

Felix şi mecanicul au trebuit să se lupte cu mine ca să mă înlăture de la comanda locomotivei. Nu-mi aduc bine aminte ce s-a întâmplat. Ştiu doar că am luptat din toate puterile ca să rămân acolo. Eram ca un animal sălbatic: mai puternic decât ei doi, de parcă îmi dăduse o forţă înzecită locomotiva, cu cei o mie şase sute cincizeci de cai putere ai săi.

Au reuşit să mă stăpânească în cele din urmă şi m-au luat de pe scaun. Simţeam braţele lui Felix strângându-mă atât de tare, încât

mă durea. Pentru un om de vârsta sa era foarte puternic. Mă aruncară pe taburet și se postară lângă mine, cu respirația tăiată.

Picături mari de transpirație curgeau de pe fruntea mecanicului, coborând până pe obraji și pe gât. Mă privi cu repulsie ca și când ar fi descoperit ceva neplăcut și teribil:

„Acum cărați-vă" spuse gâfâind, „cărați-vă!" cu vocea aproape de urlet.

„Da, da, desigur" spuse Felix pe un ton distrat. Privind ceasul de pe peretele locomotivei, murmură: „La fix. Vă mulțumim pentru tot, domnule mecanic, și scuzați-ne pentru neplăcerile provocate."

„Bine că nu s-a întâmplat nimic" spuse celălalt, gâfâind, luându-se cu mâinile de cap:

„Ar mai fi o problemă." adăugă Felix. Începusem să recunosc tonul liniștit, de felină, care se ascundea sub acele cuvinte politicoase, așa că am devenit brusc atent. Mecanicul se înroși de supărare.

„Noi doi trebuie să coborâm înainte de Tel Aviv" îi explică Felix. Apoi scoase din buzunar o batistă și începu să-și tamponeze ușor fruntea, absorbind o picătură de sudoare ivită în timpul luptei corp la corp. Pentru un moment parfumul lui se răspândi în interiorul locomotivei.

„Peste o jumătate de oră ajungem în gară. Așteptați liniștiți în compartimentul vostru!" strigă mecanicul, iar degetele i se albiră pe mânerul frânei.

„Îmi cer scuze!" zise Felix răbdător. „Poate că nu vorbesc prea bine evreiește. Noi trebuie să coborâm înainte de Tel Aviv. Înainte de pădure. Peste trei kilometri."

Am tras cu ochiul pe fereastra murdară. Trenul călătorea în câmpie, printre lanuri îngălbenite, iar la orizont se vedea o masă închisă la culoare – pădurea. Am aruncat o privire la ceasul din locomotivă: era trei și treizeci și două de minute.

„Sunt cam doi kilometri" zise Felix amabil. „Ar fi bine să încetiniți un pic, domnule mecanic".

Mecanicul se întoarse brusc. Era un om corpolent, iar furia îl făcea să pară și mai masiv: „Dacă nu dispăreți de aici..." spuse, cu venele de pe gât umflate să-i plesnească, la fel ca și mușchii încordați în tensiune „Un kilometru și jumătate" observă Felix cu mult

calm, privind pe fereastră. „Hai, maşina noastră ne aşteaptă deja. Începeți să frânați, vă rog."

Mecanicul privi pe fereastră un moment şi rămase cu ochii cât cepele de uimire, nevenindu-i să creadă. O maşină lungă şi neagră era oprită pe şine. Avea portierele vopsite în galben-aprins. Rămăsei împietrit: Felix zisese înainte ceva în legătură cu o maşină care ne aştepta la trei şi treizeci şi trei de minute, dar cine şi-ar fi închipuit aşa ceva? Că dintr-un tren în plină viteză....

Ca nişte păpuşi mecanice, eu şi mecanicul ne-am întors încet privirile către Felix şi am văzut ce avea în mână. Nu se poate, m-am gândit, e un coşmar, visez. Mecanicul a fost primul care şi-a dat seama că era un coşmar într-adevăr, dar că nu visa deloc. Gemând, se îndreptă către frână şi o trase, iar trenul începu să frâneze scrâşnind.

Trebuie să fi folosit frâna pentru cazuri de urgență, fiindcă m-am simțit împins în față, în timp ce locomotiva fu invadată de un miros de ars. Aerul comprimat ieşea fluierând, pe margini se vedeau scântei aprinse, frâna scrâşnea, iar vagoanele se scuturau şi gemeau. Până la urmă totul se linişti, şi trenul rămase mut. Istovit, frânt. Doar motorul mai bolborosea mânios. Timp de un minut, nimeni nu se mişcă. Ce tăcere groaznică. Din vagoane nu se auzea nimic. Cu siguranță erau toți zăpăciți şi le pierise graiul de spaimă. Se auzi în depărtare plânsul unui copil. Am aruncat o privire şi mi-am dat seama că trenul se oprise în mijlocul unui câmp de stupi. Îmi amintesc stupii cenuşii aşezați în şiruri. „Vino, trebuie să ne grăbim" zise Felix. Apoi mă ridică de pe scaun şi mă conduse către uşă.

Îmi tremurau picioarele. Felix a trebuit să mă susțină şi să deschidă uşa locomotivei cu cealaltă mână, în care ținea pistolul. Coborâi cu greu scările de metal. Picioarele îmi erau moi, mă simțeam de parcă n-aş mai fi avut genunchi. „La revedere, domnule mecanic, şi mulțumim pentru generozitate" zise Felix zâmbind către omul îngrozit, rezemat de comenzi, cu două pete de sudoare cât toate zilele sub brațe. „Şi scuzați-ne pentru deranj." Apoi se îndreptă către stația radio de pe perete şi cu un gest fulgerător ca muşcătura unui şarpe, îl smulse, rupând şi firul negru spiralat.

„Veniți, domnule Feyerberg" îmi spuse amabil, „maşina ne aşteaptă".

8
O ESCROCHERIE ÎN LUMEA JUCĂRIILOR

Neagră. Cu uşile galben lămâie. E mare. Cea mai mare pe care am văzut-o în viaţa mea. Oprită cu respect în mijlocul câmpului, în apropierea unui drum de ţară. Ca un câine devotat lăsat să-şi aştepte stăpânii. Pe vremurile acelea nu erau multe maşini ca acelea în Israel. Nu exista nici măcar una care să-i semene. Era nouă, strălucitoare, fermecătoare. Credeam că era un Rolls Royce, dar era mult mai grozavă, după cum aveam să-mi dau seama.

„Vă rog, după dumneavoastră, domnule Feyerberg!“ şi trecu în faţa mea, sprinten, deschizându-mi uşa unei lumi fastuoase.

M-am strecurat înăuntru, aşezându-mă pe o banchetă luxoasă, moale, îmbrăcată în catifea. Tata şi cu mine avuseserăm o dată o maşină veche la care meşteream împreună. O Humber Pullman din anii '40, ca a reginei Elizabeta sau a generalului Montgomery când a traversat deşertul occidental. O numise, „Perla“. Tata o găsise la fiare vechi, pe jumătate dezmembrată, şi timp de mulţi ani a reconstituit-o cu răbdare şi devotament. Când am crescut mai mare, l-am ajutat şi eu. În cele din urmă am fost nevoiţi să ne descotorosim de ea. Ce poveste tristă! Dar în comparaţie cu maşina lui Felix, chiar şi o Humber părea o vechitură. Cât despre mine, în acele momente, cred că arătam groaznic.

Eram încă şocat de sperietura cu locomotiva. Gaby spunea întotdeauna că, potrivit standardului internaţional ce măsoară magnitudinea pentru FS (farsele şi şmecheriile), eu meritam un nouă pe scara Max şi Moritz. Când se rostea numele meu în cancelarie, douăsprezece femei şi bărbaţi se ridicau în picioare, dădeau din mâini şi nechezau dispreţuitori, furioşi. Aşa eram eu. Doar că acolo, cu Felix în tren, cu oamenii închişi în compartiment şi bietul

mecanic, mi se întâmplaseră lucruri mai grave decât ştrengăriile cu care eram obişnuit. Erau lucruri care ţineau de lumea celor mari, de pistoale, de lumea interlopă, ca într-un documentar. Şi nu făceam altceva decât să plutesc ca un balon de săpun în mijlocul acestei furtuni. Cu un scrâşnet de roţi, Felix porni maşina şi un nor de praf se ridică în jurul nostru.

Maşina strălucea şi în interior; era îmbrăcată în catifea roşie, iar bordul era făcut din lemn de nuc. Un panou de sticlă separa locurile din faţă de cele din spate, perdeluţe de mătase acopereau geamul din spate. Nu mai urcasem niciodată într-o asemenea maşină. Nu mai condusesem niciodată un tren de pasageri. Niciodată nu avusesem atâţia „niciodată" într-o singură zi.

„Butonul negru" spuse Felix, arătându-mi-l.

Am apăsat pe buton. Cu o mişcare circulară, se deschise o mică despărţitură luminată. Înăuntru era o farfurie cu un sandviş învelit în celofan, feliuţe de roşie şi bucăţi de pepene galben. Erau şi fructe pe care nu le ştiam. Acum cred că era ananas, dar pe vremurile acelea ananasul creştea doar în cărţi şi în cutii de conserve. Am luat cu delicateţe farfuria decorată cu un fir subţire auriu la fel ca montura ceasului lui Felix. Mi-am trecut uşor degetul deasupra: era pentru prima dată în viaţa mea când atingeam aur

„Ştiam că o să-ţi fie foame. Ţi-am pregătit un sandviş. Brânză elveţiană cum îţi place ţie, nu-i aşa?"

Dau din cap afirmativ. După deturnarea trenului, brânza elveţiană mă lăsase fără glas.

„Mă duci la Haifa?" îl întreb.

Felix râse: „Ei, n-ai un pic de răbdare! Avem pentru tine un program mult mai pasionat!" „Tu şi tata?"

„Da! Noi doi. Fiecare pe cont propriu".

Călătorim în linişte pentru câteva minute. Nu înţelesesem bine răspunsul său. Aveam în cap o sută de întrebări şi nu ştiam de unde să încep. Totul fusese atât de neaşteptat şi improbabil: cum e posibil ca tata să fi aprobat un asemenea plan ilegal! Deturnarea unui tren şi mai ales sub ameninţarea cu pistolul? Să presupunem că ar fi fost încântat de ideea modestă a lui Gaby (lucru de necrezut, dar să presupunem asta) şi apoi începuse să o dezvolte, organizându-mi

un fel de film polițist? Dar de ce nu l-a oprit ea să facă asta? „O să îi se ridice părul măciucă" îmi scrisese în scrisoare. Dar nici chiar așa! E periculos pentru un copil de vârsta mea.

Ciulesc urechea: acum tata nu mai spunea că el, la vârsta mea, conducea singur fabrica tatălui său. Poate că-și dăduse seama că exagerase. Mă cuprinse neliniștea; mă simțeam paralizat. Dar dacă totul era greșit? Dacă făceam cu adevărat o greșeală de neiertat? Dar care?

„Dacă ți-e teamă, pot să te duc acasă imediat" zise Felix.

„La Ierusalim?"

„Într-o oră. Mașina este o Bugatti, cea mai rapidă de pe piață."

„Și așa se va termina jocul?"

„Dar, dacă vrei, pot să te duc deseară. Sau mâine seară. Tu decizi, eu execut. *Yes, sir"!* spuse, făcând un salut militar.

„Așa a zis tata?"

„Ești pe punctul de a trece de *bar-mitzvah*, micul meu domn Feyerberg, ceea ce înseamnă că ești deja bărbat!"

Nu eram chiar un bărbat, gândii. E adevărat că fumasem pe-ascuns trăgând în piept și sărutasem chiar trei fete de la mine din clasă, dar fusese un pariu. Și Smadar Kandor declarase în fața curții lui de femeiuști că eram un mascul periculos, unul care se juca cu sentimentele altora. Dar când m-am așezat lângă Felix în mașină, lăsând în urmă un tren întreg, în plină câmpie, mi-am dat seama că încă eram doar un copil de treisprezece ani. Adică împlineam treisprezece sâmbăta viitoare, iar această aventură era prea mare pentru mine.

Îmi veneau în minte ultimele clipe petrecute în tren: când mecanicul a văzut pistolul în mâna lui Felix și ochii i-au ieșit din orbite de frică, sau atunci când, cu un gest rapid, Felix a smuls stația radio pentru ca mecanicul să nu cheme ajutoare. În plus, când am coborât din locomotivă am văzut ceva ce n-am înțeles: Felix scosese din buzunarul hainei un obiect mic, ca un inel, și l-a aruncat înspre locomotivă. Nu am reușit să văd ce era: am văzut doar cum strălucea în lumina soarelui și am auzit un clinchet metalic ca de monedă.

Călătoream în tăcere. Roțile ridicau praful în urma noastră, dar în mașină aerul era proaspăt și curat. Mergeam pe un drum îngust, mașina ocupând tot spațiul. Treceam pe lângă un sat, probabil era un

kibbutz. Nu-mi era gândul la instrucțiunile tatei. Nu citeam inscripțiile, nu luam puncte de referință, nu controlam distanța parcursă vizibilă pe kilometraj, nu memoram inițialele de pe panouri – spre nord, spre sud și așa mai departe. Eram supărat pe tata și pe Gaby, pe planul lor extravagant. Îi trădam, așa cum ei mă trădaseră pe mine. Îmi spuneam fără încetare că o surpriză de *bar-mitzvah* trebuie să fie ceva amuzant, și nu să te sperie în asemenea chip.

„Vrei să te duc acasă, nu-i așa?"

„Nu!"

Un „nu" mârâit cu dinții strânși. Felix îmi aruncă o privire și încetini până când mașina aproape se opri. Plutea liniștită pe drum.

Ascultă bine, mi-am spus: e un moment dificil. Ești aproape terminat, dar încearcă să te aduni. E adevărat că ai avut o experiență dură și nu ți-ai revenit încă, dar în fond nu ți s-a întâmplat nimic, nu? Ești la bordul uneia dintre cele mai frumoase mașini din lume. Vei mânca ananas (probabil) și brânză elvețiană dintr-o farfurie cu marginea aurie și, dacă vei fi curajos, vei trăi cu acest Felix o aventură pe care nici un alt copil n-a mai trăit-o până acum. Și nu o aventură imaginară ca poveștile pe care le scornești tu. Nu te mai plânge. Stai drept. Zâmbește. Nu încerca să maimuțărești un adult, mulțumește-te să fii tu însuți, așa cum spunea Gaby.

Mi se întâmpla să vorbesc de unul singur pentru a-mi da curaj. În acele ocazii aveam o voce specială, un ton interior aspru și intransigent; frazele erau scurte și eficace, un fel de sloganuri sau ordine trimise prin radio în timpul unei operațiuni. Uneori aveam nevoie cu adevărat de asta.

M-am întins un pic. În mașina aceea îți puteai întinde picioarele în voie. Am devorat sandvișul și ananasul legendar, care mi se topea în gură. Mi-am îndreptat spatele și am început să fluier de unul singur, asigurându-mă că mă liniștisem. Un lucru era cert: după ce mâncasem ananas, ceva se schimbase în mine.

Felix conducea tăcut. Din când în când îmi arunca o ocheadă mirată, întrebându-se poate dacă nu cumva tata nu îl înșelase spunându-i că eram destul de matur și curajos pentru ceea ce pusese la cale. Data următoare l-am privit hotărât, direct, așa cum mă învățase tata: o privire hotărâtă e ca o declarație de încredere în sine însuși. Ca și

când mi-aş arăta muşchii. O strategie nu chiar uşoară pentru un copil plăpând ca mine. Mi-am dat seama că funcţiona şi cu Felix. Îmi zâmbi. La fel am făcut şi eu. Apăsă pe un buton şi deasupra mea se deschise lent acoperişul: am văzut cerul albastru deasupra.

Afară era cald şi plăcut. Am deschis radioul fără a cere permisiunea. Muzică americană. Mă simţeam american. Mi-am luat o faţă de american. Felix râse cu poftă, dându-şi capul pe spate. În sfârşit, descoperisem un adult pe care reuşeam să-l fac să râdă.

„Noi avem o maşină Humber Pullman“ îi spun.

„A, da? Fantastic! Şase valve, aşa-i?“

„Da. E tot neagră ca asta“.

„Maşinile Humber Pullman sunt toate negre!“

Doar la maşina noastră portierele din faţă aveau o linie albă, fiindcă fusese construită în Anglia pe timpul războiului când se dădea stingerea şi străzile erau întunecate, şi linia era pentru ca maşina să fie văzută de pietoni“.

„Tata a găsit-o la fiare vechi înainte ca eu să mă nasc.“

„Şi cum a ajuns o Humber la fiare vechi?“

„Tata crede că a fost a unui ofiţer englez. Poate că a condus-o când era beat şi aşa a distrus-o.“

„*Yes, sir!* Se poate să fie aşa! Englezilor le cam place să bea! Ca nişte sugative!“

„Eu şi tata ne ocupăm de ea în fiecare marţi“ am minţit. Asta fusese demult, în trecut. „E important! O astfel de maşină trebuie îngrijită în continuu. O folosiţi mult?“

„Da... doar în curte. Până la zid şi înapoi. Tatei îi este teamă să o scoată afară.“

Îi era frică. Mergeam doar până la poartă. Meşteream la ea. Totul era la timpul trecut.

„Era“ Perla noastră. Tata o numea aşa. „Vino, Nono, vino să lustruim maşina!“ şi ieşeam cu găleţi, cârpe, cu un detergent special, şamponul pentru copii care era numai bun pentru ea. Petreceam astfel două ore, aproape fără a rosti un cuvânt. Vorbeam numai dacă era nevoie, şi doar despre Perlă. O porneam şi ascultam motorul ca pe o muzică. Cum o conducea tata şi cum se lăsă condusă ea, înaintând lent trei metri până la poartă şi înapoi ca şi când ar fi avut roţi de cati-

fea! Şi dacă, am fi pus deoparte nişte bani şi l-am fi adus pe Roger din Naharia, expertul în maşini de epocă, ca să regleze suspensiile?

Mi se strânge inima când mă gândesc. Cât investisem în maşina asta! O dată ne-am dus până la Tiberiada pentru a cumpăra de la un colecţionar patru roţi speciale pentru deşert. Dar s-a terminat totul. Încă mă mai simt vinovat. Cred că tata a îmbătrânit cu zece ani când a fost nevoit să o dea.

„Şi de ce nu ieşiţi în stradă cu maşina?" întrebă Felix surprins.

„Tata zice că o asemenea maşină.... străzile proaste din Ierusalim nu sunt demne de ea. La noi în curte stă la adăpost, e protejată."

„Ah" zise Felix cu ironie, „o Humber merge şi în deşert! Atunci cum de în Ierusalim e prea riscant?"

„Nu ştiu."

Şi mie mi se părea ciudat că maşina noastră nu trecuse niciodată de poartă. Era ca într-o închisoare. Când i-am dat-o ca despăgubire lui Mautner, nu i-a fost frică să o conducă. Doar că nu ştia cum să se poarte cu ea. Când a ieşit pentru prima oară din oraş nu a ştiut ce să-i facă şi maşina s-a răsturnat. La vecini le povestise că, ieşind la drum drept, maşina se dezlănţuise, şi cu cât el apăsa pe frână, nu se mai oprea. O maşină blestemată, jurase de faţă cu toţi; tata a surâs cu amărăciune ca şi când ar fi ştiut că se va termina aşa. Mă doare sufletul când îmi amintesc. Mautner a vândut Perla noastră unui comerciant de maşini vechi şi de atunci nu am mai ştiut nimic. Nici nu mai vorbeam de ea. S-a terminat. A murit.

„Şi maşinile Bugatti", zise Felix, „ai auzit vreodată despre Bugatti?"

Am mărturisit că nu.

„Există doar şase în toată lumea" îmi spuse, „şi le-a proiectat un geniu pe nume Ettore Bugatti! Jumătate francez, jumătate italian. Fiecare maşină e un model aparte! *Spezial!*"

Am contemplat într-o tăcere respectuoasă capodopera în care aveam onoarea să mă aflu. „Şi el, Bugatti, decidea el însuşi cui să le vândă. Aşa că a hotărât că doar un rege e demn de o Bugatti! Prima i-a vândut-o lui Carol, regele României, pe care l-am văzut conducând-o!"

„Şi asta a cărui rege este?"

„Aceasta? A regelui Feyerberg al doilea. Felix a adus-o aici special pentru tine. O lună cu vaporul. Ce mai călătorie!"

„Pentru mine?" îmi venea să leşin. „Ai adus-o pentru mine? E adevărat?"

„Bine, bine, îmi cer scuze: nu e chiar un cadou. Doar pentru azi. Ca să fie totul frumos. Ca plimbarea noastră să fie chiar specială."

„Ai adus-o pentru o singură zi? Pentru mine?"

„N-a fost mare lucru. Cineva în Italia avea datorie la Felix. Şi altul, un gentleman francez, un asociat de pe vremuri. Credeau că Felix a murit. Nici o veste timp de zece ani. Apoi pe neaşteptate un telefon: ţârr! Repede, repede! Vechii prieteni se adună, pun mână de la mână; o datorie de onoare rămâne o datorie de onoare! Şi uite aşa o Bugatti ajunge în Israel pentru o săptămână, apoi se întoarce la muzeu şi nimeni nu zice nimic; bonjur, mersi şi la revedere!"

Aveam gura uscată. Poate că era nevoie să spun o rugăciune când m-am urcat în Bugatti. Păcat că nu mă vedea nici unul din colegii mei. Şi mai mare păcat că nu eram însoţiţi de un cameraman. Chiar dacă ar fi crezut că am condus o locomotivă, că am folosit fluierul, că am oprit un tren în mers, nici măcar Mişa n-ar fi înghiţit-o pe asta: că au adus special pentru mine, cu vaporul, maşina unui rege! O Bugatti decapotabilă! Ei, şi, n-au decât să nu creadă, mi-am zis înfuriat. De ce trebuie să-i impresionez? Un rege încearcă să impresioneze? Este rege, domneşte peste mulţime şi atât. Ce sperietură a tras mecanicul..., m-am gândit şi am început să râd forţat, fiindcă încă nu mă puteam gândi la ce se întâmplase în locomotivă fără să mă simt un pic străin de mine însumi şi fără să intru în panică.

Felix ridică din umeri.

„Şi când te gândeşti că era un revolver de jucărie" spuse. M-am simţit dintr-o dată uşurat: „Un revolver de jucărie?" Ridică din nou din umeri cu aer indiferent, scoase din buzunar revolverul şi mi-l dădu. Era mic şi greu. Părea adevărat. Mânerul era de sidef. O dată văzusem unul original aproape la fel, într-o expoziţie de arme confiscate. Tata se oprise mult timp ca să-l examineze, să-l controleze şi să-l pipăie. L-a privit în cele mai mici detalii, iar când l-am întrebat de ce-l interesa atât, l-a lăsat imediat, zicând: „E un revolver pentru femei". Dar asta nu i-am spus lui Felix.

M-am relaxat. Am luat revolverul fals şi mi-am trecut mâna pe deasupra lui. După cum ştiţi, era al doilea revolver pe ziua de azi, după cel al falsului poliţist. Ce viaţă monotonă!

O luasem pe nişte străduţe. M-am ridicat şi am scos capul pe geam. L-am salutat pe şoferul unui jeep care a trecut pe lângă noi, iar şoferul ne-a întors salutul, privind cu admiraţie maşina mare şi neagră. Îmi părea rău că nu aveam o pălărie de cow-boy. Ar fi dat bine. I-am zis asta lui Felix, iar el începu să râdă, lăsându-şi capul pe spate, şi pentru un moment mi s-a părut iarăşi că avea un aer de fiară, o panteră: era, desigur, cam ofilit, cu pielea lăsată în jurul gurii, dar avea o privire feroce de felină. Şi astfel, fără să-mi dau seama, am început să-i imit expresiile schimbătoare, zâmbetul şi scânteile care-i luminau ochii albaştri. Cred că deja v-am vorbit despre obiceiul meu ciudat de a reproduce pe chipul meu expresiile celor cu care stăteam de vorbă, simţind în interior înfăţişarea lor; nici până în ziua de astăzi nu am reuşit să înţeleg: era un semn al unei personalităţi puternice, sau dimpotrivă, de lipsă de personalitate? Felix, oricum, îşi dăduse seama imediat. Eram transparent pentru el. Mă citea ca pe o carte deschisă, dar asta nu mă deranja. Mi-am dat seama că se amuza descoperind ce imitator talentat eram. Un pic de teatru juca şi el, o demonstrase în episodul cu mecanicul. Simţeam cum eram atras către el, o afinitate ce nu era lipsită de afecţiune. Ce număr special făcusem în locomotivă şi ce armonie era între noi fără ca nici măcar să ne dăm seama! Cum începuse să-mi tremure mâna! Felix acceleră şi mă privi cu complicitate: se năştea o prietenie specială între doi actori aventurieri. Atunci Felix îmi luă revolverul fals şi ţintind către cerul albastru, strigă: „*Haide!*“ şi apăsă pe trăgaci.

Vuietul mă asurzi, răsunând din toate părţile, făcându-mi sângele să îngheţe în vine. Din ţeava pistolului ieşea fum. M-am ghemuit pe bancheta luxoasă; într-o clipă rămăsesem fără aer, fără bucuria aventurii şi lipsit de fericirea de a avea un nou prieten.

„Ai spus... că e de jucărie“ am şoptit cu un firicel de voce.

Continuând să conducă cu o singură mână, Felix adulmecă ţeava pistolului. Mă privi cu ochii săi de copil şi zise zâmbind: „Ce zici, micule domn Feyerberg, e posibil să mă fi păcălit la magazinul de jucării?“

9
ÎN AFARA LEGII

Fumul revolverului se înălța deasupra capului meu și se îndrepta către cer, un miros puternic de ars.

„Poate că ar trebui să ne întoarcem acasă la Ierusalim“ am șoptit abia auzit.

Pe fața lui Felix se citea dezamăgirea. „Iartă-mă“ spuse. Îmi pare rău că te-ai speriat. Voiam doar să te fac un pic să râzi.“ Sprâncenele lui în formă de accent circumflex se încruntaseră trădându-i stânjeneala.

„Poate că sunt prea bătrân pentru a-i face pe copii să râdă, ce zici?“

Am tăcut. Ce echipă bună făceam noi doi: un adult care nu știe să-i facă pe copii să râdă și un copil care nu știe să-i facă pe adulți să râdă.

Îl întreb dacă avea copii și din nou șovăi, ca și cum ar fi cântărit răspunsul. Ca și cum pe lume n-ar exista fapte indiscutabile, adevăruri stabilite și ca și cum la această întrebare ar exista mai multe răspunsuri, și trebuia să adapteze răspunsul în funcție de interlocutor și de situație. Se decise și pe față îi apăru acel surâs care îmi devenise familiar.

„Ei bine, am doar o fiică, dar e mare. Ți-ar putea fi mamă“.

Am tăcut, din politețe. Nici o femeie din lume nu ar fi putut să fie mama mea. Poate doar Gaby.

„Dar pe fata asta nu am văzut-o prea mult cât a fost mică“ spuse. „Am pierdut aproape toată copilăria ei din pricina călătoriilor, a serviciului și a altor lucruri. Ce păcat, nu-i așa? Am pierdut mult.“

Nu aveam chef să-i răspund. Adevărul era că nu mi se părea prea potrivit pentru a crește copii. Era mai degrabă un tip care știa să fie simpatic și să te facă să râzi o oră, două. De exemplu, eram sigur că știa să facă umbre chinezești, știa jocuri de grup și o mulțime de povești captivante; dar să crească copii, să aibă grijă de ei,

să-i educe şi să-i certe, să se îngrijoreze când erau bolnavi sau să-i alinte când erau trişti, aşa cum făcea Gaby cu mine, asta nu.

„De ce... de ce mă priveşti aşa?" întrebă Felix ezitând şi zâmbindu-mi forțat. Continuai să-l privesc. Trebuia să înțeleagă că sunt supărat.

„Mie chiar îmi plac copiii cu adevărat..." murmură cu un ton de scuză. „Oamenii spun mereu: „Felix are succes la copii! Copii îl iubesc pe Felix..."

Da, exact aşa cum mă gândisem.

Am tăcut, din pură răutate.

(Deoarece, după părerea mea, cineva care spune cu mândrie că „adoră copii" – şi sunt mulți care zic aşa – îi consideră pe toți o unică şi informă creatură, în care toți sunt la fel; vreau să spun că cei care pretind că „adoră copii" îi tratează de fapt cu dispreț, fiindcă nu s-a auzit niciodată expresia „ador adulții": nu-i aşa?

Cei care adoră copii se întâlnesc peste tot şi cred că toți copiii, fără excepție, sunt nişte scumpi, nişte mici făpturi adorabile şi fragile care se joacă şi dansează toată ziua. „Oh!" spun sărmanii adulți cretini, „copilăria e cea mai fericită perioadă din viața unui om!" de-ți vine să le mângâi capetele rotunde şi stupide zicându-le: „Sigur că da, imbecili fericiți ce sunteți!" Copiii ar trebui să nu aibă nici un pic de încredere în persoanele care „adoră copiii".

„Ce s-a întâmplat? întrebă Felix „Ne-am înghițit limba, domnule Feyerberg?"

Mi-am dat seama că îl făceam să se simtă prost când îl priveam în tăcere. Aveam senzația că îmi citea gândurile. Şi foarte bine, dă-i înainte, gândii. Privirea mea de profesionist înțelege bine ce tip de om eşti, domnule Felix, după părerea mea, eşti unul din cei care se iubesc pe ei înşişi, îşi fac toate capriciile şi se distrează cultivând eternul copil din ei. Asta eşti!

Bună mişcare. Cam crudă, dar trebuia să mă răzbun pentru episodul cu revolverul. Trebuia să recunosc cu regret că nu eu inventasem acea expresie despre eternul copil, şi aşa mai departe. Acele cuvinte, care-mi rămăseseră întipărite în minte, le-a spus Gaby apropo de o doamnă faimoasă, Lola Ciperolla, o actriță pe care o adora. Era incredibil cum i se potrivea lui Felix: ochii îi fre-

mătară, iar obrajii i se înroşiră. Strânse volanul cu ambele mâini şi fixă cu privirea parbrizul, fără a rosti un cuvânt.

Tăcerea dură câteva minute. Apoi Felix mă privi din nou cu alţi ochi, blânzi. Mi-am dat seama că între noi avusese loc un mic duel, iar eu, cine ştie cum, câştigasem.

„Eşti al naibii de deştept, micule domn Feyerberg" zise el liniştit, „dar acum vom vedea dacă ai destul curaj pentru a continua excursia noastră".

Vorbea o ebraică ciudată, înţesată de cuvinte sofisticate, ca un imigrant care învăţase limba din cărţi. Maşina neagră îşi continua drumul încet, ca şi cum ar fi planat. Acum ar fi trebuit să hotărăsc că se terminase şi s-o opresc în loc. Să opresc totul. Să întrerup dintr-o dată un vis ciudat, plăcut, înfricoşător şi uimitor. Un vis care de-abia începuse, un vis care era o enigmă: imposibil să-ţi imaginezi cum va continua. Am închis ochii. Am încercat să mă concentrez pentru a decide, dar gândurile se amestecau, iar în inimă simţeam un cheag rece, greoi; era teama pentru ceea ce mi se întâmpla în tovărăşia acestui Felix. Poate că era mai bine să nu înţeleg nimic; soluţia ar fi putut să fie mai îngrozitoare decât enigma. „Mergem înainte" spun repede.

„Foarte bine." Felix se îndreptă pe banchetă. Se simţea uşurat şi totodată mulţumit că eram gata să continuu. Mulţumit, în ciuda a ceea ce descoperisem despre el, că eram dispus să continuu. Şi eu, aşezat lângă el, îmi îndreptai spatele şi îl privii fix în ochi. Eram destul de mulţumit de mine, dar nu reuşeam să înţeleg ce determinase acea schimbare.

„Dar înainte trebuie să trecem la Broscuţă, nu-i aşa?" spuse.

Discursul luase o întorsătură surprinzătoare. La fel şi călătoria. N-am întrebat nimic. Mi-am ţinut gura aşteptând să văd cum continuă. Somptuoasa maşină opri lângă o livadă de citrice şi am coborât. Felix scoase din portbagaj valiza de piele maro, apoi închise portiera şi se îndreptă către livadă. Eu îl urmai, silindu-mă să nu-l întreb unde mergeam. Începeam să cred că la el nu era nimic previzibil, că în orice moment situaţia, planul, viitorul, totul se putea schimba.

Mergeam printre copaci. Eram neliniştit. Eram noi doi, el şi cu mine. Treceam peste canale de irigaţie pline de noroi. Bucăţi de

pânză roşie erau legate ici şi colo de copaci. M-am uitat înapoi; nu se vedea nici maşina şi nici strada. Eram înconjuraţi de copaci şi tăcere. Doar eu şi el.

În acel moment, între două şiruri de copaci, apăru o broscuţă uriaşă: adică o Volkswagen verde. Am rămas amuţit. De fiecare dată eram îngrozit de amploarea planului pus la cale special pentru mine, dar totodată mă întrebam de ce nu-mi făcuseră cadouri mai puţin extravagante. O minge roşie de cauciuc, de exemplu, tot ceea ce putea fi mai obişnuit şi mai legal. Nu e deloc rău să fii ca toţi ceilalţi. Uneori mă simţeam ca o frunză purtată de vânt. Mă ţineam după el. Mergea destul de repede, dar fără să alerge. Ar fi fost nedemn de el. Mişcările lui aveau un ritm aparte şi evident, îl imitam. Deschise portiera din partea lui, eu pe cea din partea mea. Intră şi se aşeză. La fel şi eu. O porni. Am tuşit scurt. Domnea tăcerea. Asta îmi plăcea: o linişte bărbătească. Maşina se avântă printre şanţuri până când găsi poteca. Călătoria începea din nou.

„Mi se părea esenţial să începem excursia cu o Bugatti neagră" îmi explică, „o astfel de maşină e specială, e plină de stil, nu-i aşa?"

Pronunţă cuvântul „stil" ca şi cum ar fi avut în gură o bomboană delicioasă. M-am întrebat: şi acum ce se va întâmpla cu acea maşină? O adusese în Israel cu vaporul. O abandonase, la fel cum făcuse cu ceasul cu lănţişor de argint? Fără măcar să încuie portierele. Cu siguranţă, voia să pară omul cel mai bogat din lume.

„Pe de altă parte, negrul bate la ochi. La fel şi uşile galbene. În câteva minute poliţiştii ar fi fost pe urmele noastre. De-asta am pregătit maşina asta. Absolut comună. Cu asta putem trece prin faţa secţiei de poliţie, iar poliţiştii vor spune: „Bonjur, mersi şi la revedere!"

Tăceam. Apoi, după ce rumegasem câteva minute ceea ce spusese despre poliţişti, îmi veni o idee interesantă: „Cum vine asta, ne urmăreşte cineva?"

„Cred că poliţia, căreia nu i-a plăcut ce-am făcut în tren" răspunse plescăind din buze, ca şi cum ar fi dezaprobat atitudinea poliţiei. „Câteodată au nişte prejudecăţi!" Începu să râdă: „Nu mă refer la tatăl tău, desigur că nu! În nici un caz! De-asta tatăl tău e un

campion, restul sunt toţi simpli poliţişti. Ascultă-mă bine: tatăl tău e cel mai bun inspector de poliţie".

Atunci s-au întâmplat două lucruri. Unu: sufletul meu s-a umplut de fericire; mai era şi altul în afară de mine care gândea aşa despre tatăl meu. Doi: dintr-o dată am înţeles care era cu adevărat planul tatei, sau mai bine-zis am îndrăznit să înţeleg.

„Şi noi doi, eu şi cu tine..." am început cu o uşoară ezitare, deoarece acest lucru mă înspăimânta, „acum... noi doi suntem... puşi sub urmărire?"

„Da, pe scurt cam aşa este", zâmbi Felix, „da, suntem puşi în urmărire" repetă, ca pentru el însuşi.

„Şi spune-mi, şi mâine... vom fi căutaţi de poliţie?"

„La fel şi ieri, de fapt voiam să spun poimâine. Tu vei hotări până când. Eu voi face tot ce-mi vei spune tu. Azi tu eşti Aladin, iar eu sunt geniul din sticlă: *yes, sir!*"

Schiţă un salut militar. În acel moment directorul circului meu interior plesni din bici şi o explozie imensă îmi răsună în urechi, şi, în acordurile marşului îndrăcit cântat de orchestră, treizeci şi doi de jucători, trei înghiţitori de flăcări, doi magi, doi aruncători de cuţite, clovni, maimuţe, lei, elefanţi şi cinci tigri bengalezi invadară arena din mintea mea şi, sub lumina reflectoarelor, începură să se învârtă în cerc. Da, era un astfel de moment, întreg circul dădea un spectacol doar pentru mine, iar vocea prezentatorului, beat de fericire, îmi suna în timpanele roz: „Doamnelor şi domnilor, iubit public, iată-ne!"

M-am sprijinit de braţul banchetei şi am închis ochii, lăsând această viziune să amuţească vocea rece şi calmă care îmi tot şoptea în ureche: „Fii atent, te înşeli, nu-ţi dai seama de ceea ce se întâmplă în jurul tău." Dar eram sătul să o ascult: „Lasă-mă în pace, nu mă mai bate la cap!" Felix conducea încet, fredonând cu vocea sa bizară şi bătând ritmul, ca o orchestră cu un singur muzicant. Am deschis geamul: vântul îmi mângâia faţa, răcorindu-mă. M-am ridicat mai sus. Acum stăteam bine. Totul va merge bine. Era clar şi simplu. În cele din urmă, după ore şi ore de confuzie şi iritare împotriva lui tata şi Gaby, acum îmi era clar planul, ideea, intriga, extravaganţa: aşadar, acesta era cadoul pentru *bar-mitzvah!*

Felix era persoana special aleasă pentru acest scop! Am suspinat încă o dată, surprins de dimensiunile acestui plan, de cât de îndrăzneț fusese tatăl meu. Când te uitai la el, nu-ți dădeai seama ce fel de om era, capabil să strălucească dacă dorea. De acord, specialitatea sa era de a nu ieși în evidență – și Gaby susținea că acest lucru devenise la el a doua natură – dar nici măcar mie nu mi-ar fi trecut prin cap că ar fi putut fi atât de îndrăzneț și dezlănțuit; mi-ar fi plăcut să aud comentariile lui Gaby în fața acestei propuneri. Vom vedea dacă o să aibă curajul să-l părăsească după toate acestea.

Mă uit și la Felix și îl văd altfel: dacă tata a avut încredere în el pentru o operațiune atât de delicată, înseamnă că era cu adevărat deosebit. În acest timp, persoana deosebită își pusese ochelari negri obișnuiți, care n-aveau nimic de-a face cu atât de specialul monoclu. Conducea prudent. Ochii, în spatele lentilelor, păreau închiși, dar eu știam că nu pierdea nimic din ceea ce îl înconjura. Îmi amintea tot mai mult de tata. Erau atât de diferiți și totodată asemănători. Înghiții în sec. Din acel moment trebuia să fiu foarte atent la ce spuneam, și nu reușeam să-mi stăpânesc un tremur ușor al mâinilor.

Și dacă era prea periculos? Sau în afara legii?

Și dacă i-aș fi dezamăgit pe amândoi, pe tata și pe Felix?

Și dacă ne prindea?

Cu cât mă gândeam, cu atât povestea asta mi se părea mai nebunească și mai extravagantă. Ce pariu periculos făcuse tatăl meu! Să mă lase să fac asemenea isprăvi ca aceea cu trenul...? De fapt, dacă ne-ar fi prins și s-ar fi descoperit ce făcusem, l-ar fi dat afară din poliție, iar adjunctul său, coruptul de Ettinger, i-ar fi luat postul; iar fără postul său din poliție, viața tatălui meu n-ar mai fi avut nici un sens. N-aveam să vorbesc chiar dacă mă vor tortura, n-avea să-l dau pe mâinile lor!

Nu, nu reușeam să înțeleg. Nu îndrăzneam să înțeleg. Respirai profund. Îmi pregăteam o întrebare lungă și detaliată care ar fi lămurit toată situația.

„Și ce vom...?"

Simțeam cum mă sufoc. Am tăcut. Am rămas nemișcat și rușinat pentru câteva clipe. Felix zâmbi abia perceptibil.

Hai! Acţionează! Sus!

„Ce vom faaa... face împreună?“

Parcă nu era a mea acea voce fragilă care plutise în aer.

„O, domnule Feyerberg“ ridică Felix mâna, „vom face lucruri pe care nu le-ai mai făcut niciodată!“

„Şi dacă ne prind?“

„Nu ne vor prinde.“

Acum sau niciodată: „Ia spune, Felix, ei... adică poliţia, poliţia noastră, te-a prins vreodată?“

Continuă să cânte ca şi când nu ar fi auzit nimic.

Doar după o lungă pauză se întoarse către mine: „Doar o dată. Nu mă vor mai prinde niciodată“ Zâmbi. „Aceea a fost prima şi ultima dată“. Doar buzele zâmbeau, formând în jurul gurii acea linie subţire de cruzime (linia pe care o văzusem şi mai înainte în jurul gurii lui).

„Şi pe tata de câţi ani îl cunoşti?“

„De zece ani, dacă nu şi mai mult!“

Am ezitat un moment să-i pun întrebarea următoare ca să nu-l supăr.

„V-aţi cunoscut la serviciu?“

Acum zâmbiră şi ridurile din jurul ochilor: „La serviciu. Ai zis bine“.

Acceleră, concentrându-se asupra maşinii. Fluiera o melodie pe care nu o cunoşteam, părea sunetul vesel al unei viori. Din când în când cânta mulţumit: „La lucru!“ însoţit de un rapid: „Pam-pam-pam“. Am observat că fluiera sau cânta aproape tot timpul, umplând aerul de sunete. O fi vreun fenomen tipic adulţilor care când erau mici au fost ca mine.

Şi totuşi, în ciuda senzaţiilor confuze şi contradictorii pe care le trezea în mine, îmi făcea plăcere să-i privesc mâinile. Lungi, puternice, liniştite. Doar inelul mă cam deranja. Un inel mare de aur la arătătorul mâinii stângi, o podoabă ce vădea un rafinament fast şi o graţie ce-mi erau necunoscute. Inelul avea încastrată o piatră uşor strălucitoare, de un negru ca al tunelurilor săpate pe sub zidurile închisorilor sau ca ţevile de arme: avea strălucirea sumbră a primejdiilor secrete.

M-am concentrat aşadar asupra mâinii lui drepte. Această mână îmi dădea curaj, îmi inspira simpatie în ceea ce-l privea, dorința de a rămâne. Mâna dreaptă era cea bună. În compania ei mă simțeam apărat. Îmi amintea că de departe tata veghea asupra mea, că-l alesese pe Felix cu grijă pentru a îndeplini această misiune specială. Doar dintr-o privire îți dădeai seama că Felix era asemenea acelor agenți legendari care nu ştiau ce înseamnă teama. Şi că față de mine se va purta ca un bandit cu inimă mare.

„Tatăl meu chiar e un campion, nu-i aşa?"

„Numărul unu dintre detectivi. Numărul unu!" spuse.

Păcat că tata nu era acolo să-l audă. În ultimul timp îi intrase în cap că nu valora nici cât o ceapă degerată. Se certase cu toți colegii. Nici unul nu vroia să lucreze cu el. Cu două săptămâni în urmă au scris despre el în ziar zicând că eşuase în toate anchetele care-i fuseseră atribuite în ultimii doi ani şi că îi detesta pe infractori atât de tare, încât în anchetele cele mai complicate şi delicate el se purta ca un elefant într-un magazin de porțelanuri. Îmi doresc ca Felix să nu fi citit acele rânduri.

„Doar că în ultimul timp tata a avut nişte probleme" încercai să testez terenul.

„Ceea ce scriu ziarele sunt numai prostii! Apă de ploaie!"izbucni Felix. „Nu înțeleg că tatăl tău nu e un inspector ca toți ceilalți! El are această artă în sânge! Nu e ca ceilalți polițişti, simpli funcționari cu o şapcă pe cap! Pentru tatăl tău meseria este o artă. În meseria lui, e ca o Bugatti printre maşini!" şi ridică un deget pentru a părea mai credibil. Nu mi-a mai păsat că era chiar degetul cu inelul.

„Dar într-un ziar" spun cu o oarecare reținere, „au spus că-şi pierde capul în fața infractorilor şi din cauza asta compromite cercetările.

„Ei îşi pierd capul!" replică Felix furios. „Am citit şi eu prostiile astea! Dar ce cred ei, că meseria asta e joacă de copii?"

„E mult timp de când nu l-au mai avansat în grad" am adăugat cu părere de rău. Dar era interzis să vorbim în public despre asta. La noi, rufele murdare se spală în familie, dar eram atât de dezamăgit; şi apoi, Felix era unul de-ai noştri.

„Ce porcărie!" strigă Felix lovind volanul. „Le e frică de el fiindcă e atât de bun!" şi tăcu, făcând o grimasă, mormăind cu amărăciune.

Încercam să memorez acele cuvinte pentru a i le spune tatei a doua zi. Îmi părea rău mai ales că nu era acolo Gaby. În ultimul timp nu avea o părere prea bună despre el ca detectiv. Iar eu nu reuşeam să înţeleg cum de nu se înfuria tata la auzul acelor injurii. De exemplu, Gaby gândea că tata ar trebui să demisioneze imediat pentru a-şi căuta altă slujbă. Îi spusese chiar direct, fără jumătăţi de măsură.

„O altă slujbă?" a întrebat tata rămas cu gura deschisă. „Cu mine vorbeşti?"

Eram toţi trei în bucătărie şi pregăteam cina. Eu rămăsesem paralizat în faţa tigăii. Tata părea gata să explodeze deasupra cratiţei cu spaghetti. Ea se aştepta ca tata să izbucnească, dar văzând că nu se întâmplă nimic, îşi făcu curaj: „Trebuie să laşi această slujbă. Ajunge!" Tăcere. Tata tăcea! Gaby continua să taie verdeaţa, cu mâna tremurând: „Ai dedicat aproape douăzeci de ani serviciului, ai făcut sacrificii importante. E momentul să faci lucruri mai normale, cu un orar liniştit, fără pistoale şi împuşcături. Fără să-ţi mai rişti viaţa în fiecare zi." Apoi îl privi neliniştită. Tata nu vorbise încă. Gaby respirase profund şi mai spusese: „Ai putea să-ţi dai demisia, să-ţi iei banii, şi eu la fel, putem să punem banii împreună şi să deschidem un restaurant. Ce zici?"

Era o idee nouă şi minunată. Să treacă de la anchete la aragaz? Tata scoase orăcăitul unei broaşte care, după ce a săpat sub Marea Mânecii, a ajuns într-o cratiţă dintr-o bucătărie franţuzească: „Un restaurant? Un restaurant ai zis?"

„Da, da! Un restaurant! Bucătărie ca acasă la mama! Eu să gătesc, iar tu să conduci restaurantul!"

„Şi dacă aş găti eu, cu un şorţuleţ roz? Ei? Spune-mi adevărul, crezi că sunt prea bătrân pentru meseria de detectiv?"

Mi-am dat seama că plutea ceva în aer. Încercasem să schimb subiectul, fără a reuşi. Erau gata să se certe. Ea îl va părăsi. Toate aceste plecări nu aveau decât un singur sfârşit, faptul că odată avea să plece definitiv.

Nu puteam să trăiesc aşa, în tensiunea asta.

„Ai fost un detectiv foarte bun" a zis Gaby cu voce liniştită care prevedea furtuna, „pe vremuri erai cel mai bun. O ştiu toţi. Dar din pricina a ceea ce s-a întâmplat după povestea aia, ai pierdut complet simţul măsurii. Te porţi ca şi cum ai duce un război personal împotriva infractorilor. Nu aşa se poartă un profesionist..."

Se lăsase linişte de mormânt. Nimeni nu putea să-i spună lui tata asemenea lucruri şi să scape cu viaţă.

Iar el tăcea!

„Vrei atât de mult să te răzbuni pe infractori încât te dai de gol singur!" Tăcere. Tata începu să amestece din nou în cratiţa cu spaghetti. Gaby era atât de nervoasă, încât continua să taie o biată roşie în bucăţi tot mai mici. Îşi dădea seama că tata, de data asta dată, o lua în serios. Desigur, trebuia să mă ridic şi să spun ceva pentru a o face să tacă. Ce ştia ea despre munca de detectiv? Ce ştia ea despre eterna luptă dintre detectivi şi lumea crimei, despre lumea noastră întunecoasă şi fără milă?

O amintire îmi veni brusc în minte. Ceva ce se întâmplase de curând, când eu şi tata luasem parte la o urmărire a hoţilor de maşini, şi modul în care reacţionase tata. Exact aşa cum spusese Gaby: era să compromită tot ce plănuisem, dar din fericire eram şi eu prezent.

Rămăsesem tăcut, amestecând oul în tigaie, înţelegând că se vor certa din nou.

Tata a zis încet: „Cum poţi să rămâi calm când în ziar scriu despre tine că te porţi ca un elefant într-un magazin de porţelanuri? Tu ce-ai face dacă cineva ar zice despre tine..." Gaby a ignorat această observaţie cam perfidă. „E adevărat, ce au scris despre tine e plin de venin" spuse, „dar erau şi lucruri adevărate pe care va trebui să le asculţi dacă vrei să te schimbi un pic!" Lăsă în cele din urmă roşia, privind mirată ceea ce rămăsese din ea, şi începu să chinuie un castravete. „Eşti atât de orbit de furie în faţa oricărei infracţiuni, că nu mai ai răbdare să duci la bun sfârşit o urmărire! Ai pierdut simţul ritmului unei anchete! Îţi lipseşte răbdarea şi în cele mai elementare tactici!" spuse tăind de trei ori castravetele în acord cu cele trei semne de exclamaţie.

Eram cu spatele. Dar am riscat să-i arunc o privire pe furiş.

„Şi bineînţeles că nu există o picătură de tinctură de iod în toată casa!" ţipă ea pe neaşteptate. Aruncă cât colo cuţitul şi alergă în baie încercând să oprească hemoragia de la deget. Tata nu se mişcă. Spatele său era ca un zid solid de fier. Cui trebuia să-i fiu fidel în acel moment? Tata nu văzuse ce văzusem eu: Gaby se tăiase dinadins la deget.

„Are dreptate" spuse dintr-o dată tata, cu o voce joasă, absentă, „toţi îmi zic, iar eu nu ascult. Ea îmi spune pentru că o doare, pentru că ţine la mine. Are dreptate".

„Nu, nu e adevărat" am spus cu gura uscată de teamă. Nu avea dreptate. Era cel mai bun detectiv din oraş. Trebuie să continue să-şi facă meseria, până când voi veni şi eu, şi împreună vom fi o echipă minunată".

„Aşteaptă puţin, Nono", a zis tata cu voce blândă, aproape de nerecunoscut, „mă duc să-i bandajez degetul".

Păcat că ea nu era cu noi în maşină ca să-l audă pe Felix.

„E cel mai bun probabil nu numai din oraş „continuă Felix, repetând de mai multe ori pentru a da forţă cuvintelor sale, „că nu numai din oraş!"

Respir profund, lăsându-mă cucerit de acea frază. Ne-am continuăm drumul într-o tăcere bărbătească, Felix mulţumindu-se să fredoneze de unul singur. M-am simţit cuprins de o linişte creativă, ca într-un vis sau ca şi cum aş fi ascultat o povestire despre mine. Povestea unui copil al cărui tată, ofiţer de poliţie, organiza în chip de cadou pentru *bar-mitzvah* o călătorie plină de aventuri de cealaltă parte a oglinzii, întunecatul tărâm al crimei. Un cadou special pentru cel care nu mai este un copil, pentru a cunoaşte viaţa în toate aspectele sale, cele două feţe ale medaliei. Şi pentru a-şi aminti că tatăl lui mai are şi o altă fire: liberă, dezlănţuită, veselă.

Sau, cel puţin, o avea când era tânăr.

Înainte de a se căsători cu Zohara, înainte de a deveni poliţist. Ştiu eu. Gaby îmi povestea sau făcea aluzie la asta, şi uneori cineva îmi spunea prietenos că tata fusese un zvăpăiat de mâna întâia în tinereţe. Pe acele vremuri avea doi prieteni, erau o bandă veselă, cei din jur îi porecleau „cei trei muşchetari". Făcuseră armata împreună şi apoi deschiseseră o firmă la Ierusalim. Tata nu-mi poves-

tise despre asta niciodată, ca şi cum amintirea acelor vremuri frumoase ar fi întinat doliul după Zohara, dar eu păstram în minte acele fărâmituri culese de Gaby: trei muşchetari veseli, cu o inimă de aur, toți îi cunoşteau la Ierusalim; dar cel mai cunoscut era el, Kobi Feyerberg, cu eterna sa pălărie de cow-boy, cu zâmbetul şi cu pariurile sale imposibile (de exemplu, că putea să danseze vals cu un frigider în spate sau că putea să fure o zebră de la grădina zoologică şi să umble călare pe ea prin oraş). Seara, după serviciu, muşchetarii se spălau, îşi dădeau cu briantină pe păr şi se duceau la petreceri private din zona bună între Rehavia şi Ein Kerem, răpind într-un dans dezlănțuit fata cea mai frumoasă şi învârtind-o până când aproape leşina; unul dansa cu ea, iar ceilalți vegheau ca nimeni să nu se amestece, apoi se îndreptau către următoarea petrecere. Avea o mulțime de admiratoare când era necăsătorit; ieşea cu toate făcându-le să înnebunească, dar nu iubea nici una cu adevărat. Zicea mereu că încă nu se născuse femeia care să-i pună jugul de gât, şi dacă vreuna încerca s-o facă, trebuia să-l împuşte, să-l pescuiască, ca pe o adevărată pradă. Şi începea să râdă; aşa era tatăl meu, acum un milion de ani. Se plimba pe străzile Ierusalimului cu o motocicletă cu ataş, umpluse ataşul cu pământ şi plantase acolo un cuib de roşii care crescuse stufos; tata culegea roşiile şi le mânca proaspăt culese, când conducea. Îl numeau *„cow-boy tomato"* fiindcă în engleză *tomato* înseamnă roşie. Iar dacă vreun polițist voia să-i dea amendă pentru exces de viteză, îl corupea cu o roşie proaspătă, şi toți râdeau; ce vrei să-i faci, un *cow-boy* rămâne un *cow-boy*, nu se schimbă niciodată.

Unde era? Unde era băiatul acela vesel? De ce eu nu l-am cunoscut niciodată? Unde e zvăpăiatul care fura maşini şi le monta roți pătrate de lemn? De ce pe neaşteptate apăruse suferința, tristețea asta care îi săpase între ochi acel rid teribil?

Felix conducea fredonând, iar eu mi-am atins amuleta, acel glonț pe care îl extrăseseră din corpul tatălui meu. Un răufăcător îl împuşcase, iar el a continuat să se lupte până când l-a doborât. Nu mi-l scoteam nici măcar când făceam duş. A fost extras din corpul tatei şi aveam să-l păstrez până la moarte. Eu eram acolo împreună cu tata. Tot ceea ce făceam, făceam împreună cu el,

şi chiar şi atunci când încălcam legea sufletul său era cu mine, în glonţul pe care-l port la gât. Tot sufletul său, chiar şi acea parte veselă de ştrengar pe care o pierduse. Era împreună cu mine, lângă inima mea.

A fost un moment intens. Nu mă simţisem niciodată atât de aproape de tata, şi rar aveam sentimentul că semănam atât de tare – ca doi gemeni sau ca doi profesionişti care nu au nevoie să vorbească pentru a se înţelege. Uneori mă trecea un fior: şi dacă, crescând, nu voi fi ca el? Dar în acel moment, în maşina în mers, simţeam cum cresc împreună cu el. Pentru prima dată mi se păru că-l cunosc în profunzime. Îl descopeream aşa cum era, iar el mi se dăruia cu generozitate, fără frică: iată cadoul meu de *bar-mitzvah*.

O maşină de poliţie cu sirena aprinsă ne depăşi. Am început în sinea mea să râd; era râsul unui infractor înrăit: ha, ha, ha, cu siguranţă îi caută pe cei care au tâlhărit trenul, cei care plecaseră cu o Bugatti neagră! Mă ascultam: aproape că nu-mi era teamă. Aveam eu vreo legătură cu maşina poliţiei? Nu, dimpotrivă: chiar mi-ar fi plăcut să ne urmărească ca să putem goni cu o viteză nebunească. Desigur că aveam să reuşim. Fără teamă şi fără lege. Ca două animale sălbatice. Doar pentru o zi sau două, nu mai mult, fără nici o frică şi fără lege. Împreună cu Felix avea să fie totul bine, el era un expert, avea nervi de oţel. Nimeni nu mă putea atinge când eram cu el, nimeni nu mă putea prinde, mă apăra prin farmecele lui, cu privirea lui albastră. Doar pentru o zi sau două, nu mai mult. Apoi aveam să uit totul, aveam să fiu cuminte, să nu mai mint şi să nu mai fac prostii. Aveam să cobor dintr-o dată la nivelul cel mai jos al scării Max and Moritz, şi doar uneori, noaptea, îmi voi aminti de unul singur acea zi sau două ca de vis, locomotiva deturnată, o Bugatti neagră şi strălucitoare, o strălucire întunecoasă plină de pericole, sirena maşinii de poliţie ce ne urmărea, iar eu fugind, nelăsându-mă prins. Eram rapid şi imprevizibil, scăpam de urmăritori, eram un maestru al crimei, Nono Feyerberg, în curând cel mai bun ofiţer de poliţie din lume!

Inima îmi bătea cu putere. Mi-am strâns genunchii şi m-am ghemuit pregătindu-mă pentru „închisoarea preventivă". Eram puţin dezorientat, temător. Cine eram eu, de fapt?

10
CAPITOL LA CARE NU VREAU SĂ DAU UN TITLU, ŞI MAI ALES NU UN TITLU VESEL

Gaby a stat dintotdeauna la noi, îi povestesc lui Felix, adică din câte îmi aduc aminte. S-a mutat la noi după ce a murit mama mea Zohara, când eu eram foarte mic. Aveam în jur de un an. Fac o scurtă pauză deoarece, de obicei, în acest moment, lumea îmi pune tot felul de întrebări prosteşti, de ce a murit, dacă mi-o amintesc. Felix, în schimb, tăcea.

Eram uluit. Cum de nu-l interesa, nu-i părea rău de un copil fără mamă, orfan? Dar am hotărât să nu-i dau de înţeles că eram uluit; de fapt, cum am explicat, se întâmpla cu totul invers, lumea punându-mi acele întrebări la care nu vroiam să răspund. Atunci să zicem că se întâmplă la fel şi astăzi.

Continuai să-i povestesc despre Gaby: era o fată care de ani şi ani lucra cu tata; era secretara lui încă de pe vremea când lucra ca subofiţer la anti-fraude, îl urmase când devenise inspector, şeful departamentului anti-crimă şi continuase să-i fie secretară şi când începuse să lucreze ca detectiv. Se ţinuse după el peste tot.

„Dacă tatăl tău este ca un fulger, zicea ea, eu sunt ca tunetul". „Chiar seamănă cu un tunet" îi explic lui Felix, „e grasă şi vorbeşte tare, dar este fată bună. Nu ştiu cum ne-am descurca fără ea (fac o pauză), în special de când a murit mama". Tăcere. O. K. E dreptul lui să rămână tăcut. Chiar dacă, după părerea mea, când un copil zice: „de când a murit mama" devine un copil special. Sau poate că nu. Felix conducea broscuţa verde pe o şosea îngustă care ducea către mare şi către apusul soarelui. Conducea încet ca şi când n-ar fi fost nici un poliţist pe urma noastră. „Face mereu noi cure de slăbire" îi spusei, „fiindcă a jurat că va lupta să redevină o creatură cu înfăţişare de fiinţă umană; dar adoră să mănânce şi devorează

ciocolată în cantități uriașe; eu și tata mâncăm bine, iar ea nu se poate abține și ni se alătură.

Mănâncă și se detestă pentru că mănâncă. Dar când tata pune în tigaie ulei de măsline, călește ceapa cu ciuperci și pregătește pastele, nu poți să rezişti. Uneori mi se pare că o face dinadins pentru a o provoca cu mâncarea, făcând-o să se îngraşe şi mai mult, pentru a nu se căsători cu ea.

„Zohara, în schimb, era foarte frumoasă" spun, cine ştie de ce. „O dată am văzut-o în fotografie." Tăcere. Maşina mergea de-a lungul mării.

„Tata a oprit doar o fotografie. Cu el şi cu ea. Celelalte lucruri ale ei nu le-a mai vrut în casă după ce a murit". Am accentuat cuvintele „după ce a murit"; poate că Felix nu înțelesese mai înainte. Dar nu reacționă nici de această dată. Rămase aplecat pe volan, cu fața încruntată şi lungă.

Foarte bine. Nimeni nu e obligat să se intereseze de o femeie doar fiindcă a murit, chiar dacă este mama cuiva care vorbeşte cu tine. În fond, poate nici copilul nu are chef de vorbă. A cunoscut-o foarte puțin. Avea un an când a murit şi de atunci s-a vorbit foarte puțin de ea în casă. A murit şi gata.

„Şi Gaby?" întrebă Felix dintr-o dată.

„Nici Gaby nu vorbeşte despre ea. „Dar uneori, când povesteşte câte ceva, se opreşte dintr-o dată şi se lasă acea tăcere deosebită, de scurtă durată. Apoi continuă întotdeauna cu: „Unde rămăsesem?" Dar eu ştiu că tata i-a interzis să pomenească de Zohara în casă deoarece, de fiecare dată când prindeam curaj şi întrebam ceva, Gaby zicea: „Dacă e vorba despre Zohara, te rog să îl întrebi pe tatăl tău, nu pe mine" şi îşi pecetluia gura chiar dacă ştiam că de-abia aştepta să vorbească.

„Nu ai înțeles ce te-am întrebat, zise Felix. Cum de a ajuns Gaby să stea cu voi?"

„A, despre asta era vorba!"

Nici o problemă. Dacă e atât de lipsit de diplomație şi nu are nici un pic de respect pentru cei morți, vom vorbi despre Gaby. Oricum nu aveam mult de povestit despre Zohara. Nu ştiu nimic

despre ea. Se poate spune că e o străină pentru mine. Întâmplător m-a adus pe lume, dar Gaby mi-a dat mult mai mult.

„Când s-a însurat cu Zohara, tata a plecat din poliție, voia să încerce să ducă o altă viață; dar după ce ea a murit", continuai, „a hotărât să se întoarcă. În acea perioadă Gaby voia să-și dea demisia. Se plictisise să lucreze ca secretară. Are o mulțime de talente, ar fi putut reuși în orice".

„În ce, de exemplu?"

„În ce? Chiar și ca actriță sau cântăreață, de exemplu! Și apoi, e expertă în organizare. Mereu organizează spectacole pentru copiii polițiștilor, știe să dezlege cuvinte încrucișate, e specialistă în filme (ne ducem o dată pe săptămână) și știe să imite personaje faimoase. Are simțul umorului și e mereu bine dispusă. Este perfectă."

Felix zâmbi.

„Ții la Gaby, nu-i așa?"

„Este formidabilă, sută la sută" repet. Dacă aș fi putut să-l conving și pe tata de asta! Dar el, din cauză că ea nu arată bine, din pricina Zoharei..."

„Nu e destul de frumoasă pentru domnul, tatăl tău, nu-i așa?" zise Felix gânditor, și-mi veni în minte ceea ce spunea adesea Gaby: „Părinții mei m-au înzestrat cu o față ca o plăcintă, de clown, iar eu eram destinată să mănânc bărbații pe pâine, ca Brigitte Bardot!" Și m-am gândit că dacă Gaby s-ar fi dat bătută, ar fi devenit o femeie greu de suportat, plictisitoare, obeză, apatică. În schimb, ea era ca un ardei iute, plină de viață și de pasiune, și-i plăcea să trăiască. Îmi trecu prin cap că acest caracter al ei nu era ereditar sau nu i se trăgea din educație, ci se decisese să lupte cu tot sufletul împotriva aspectului fizic și poate asta explica faptul că era atât de vioaie și specială. Am înțeles imediat, și-am înțeles și cât de grea era această luptă cu ea însăși dusă fără ajutorul nimănui, în singurătate.

„Ia spune-mi, de ce a vrut ea să plece din poliție?" întrebă Felix încet.

„Fiindcă se plictisise să bată la mașină toate acele rapoarte referitoare la cadavre, crime și lumea interlopă."

„Și, în special" povestea ea, „mă săturasem să văd în fiecare dimineață mutra înțepată a tatălui tău. Asta nu i-am spus lui Felix.

Tata nu-i spusese niciodată cu o vorbă bună sau un cuvânt de laudă, dar dacă lipsea o zi de la serviciu îşi ieşea din minţi.

„Şi eu, proasta de mine, credeam că e modul lui de a-mi arăta că ţine la mine“ suspina Gaby când îmi spunea istoria asta, cel puţin o dată pe săptămână.“

„Ea era aproape să-şi dea demisia“ continuai, „apoi a hotărât să mai rămână puţin“.

„Tatăl tău era atât de trist şi de neconsolat“ îşi amintea Gaby, „că nici nu puteam să-l las, nici nu puteam să rămân.“ Discutasem despre asta de nenumărate ori, în faţa unei căni de ciocolată caldă la bar, după film, sau noi doi singuri în bucătărie. „Cearcănele de sub ochi îi deveneau din ce în ce mai întunecate, ţi-l imaginezi? Desigur că el, cu orgoliul său idiot, nu era dispus să vorbească cu nimeni despre durerea sa.“ În acest moment se apropia de mine, strângea din ochi şi îmi spunea în şoaptă: „Emana suferinţă şi o revărsa asupra cui se apropia! Era întruchiparea tragediei, crede-mă...“

„Apoi, într-o zi ea l-a văzut în timp ce mă înfăşa pe biroul din oficiu“ îi povestesc lui Felix, zâmbind în adâncul inimii. Mi-l închipuiam pe tata în timp ce-mi schimba scutecele. „Când l-am văzut că-ţi căuta disperat suzeta care căzuse în tocul revolverului...“ în acest moment ochii lui Gaby se înceţoşau, iar vocea ei devenea profundă, puţin răguşită, „când l-am văzut pe tatăl tău atât de neajutorat, la fel de neajutorat ca bebeluşul care plângea lângă el, am înţeles că-l iubeam şi în toţi acei ani în care am lucrat alături de el am fost îndrăgostită de el fără să-mi dau seama şi că eram femeia care l-ar fi putut face să zâmbească din nou, după acel doliu.“

Atunci, din respect, tăceam amândoi. Îmi plăcea să ascult această poveste.

„Cred că am văzut prea multe filme în care bărbatul rămas văduv se căsătoreşte cu doica“ bombănea.

„Nu aveam voie să-i spun «mamă»îi zic lui Felix. Mergeam pe nisipul cald, maşina o lăsasem parcată lângă plajă. Înainte de a vedea marea, simţindu-i doar mirosul, devenisem vorbăreţ. Marea avea asupra mea întotdeauna un efect special.

„Mi-a explicat că nu era mama mea, era doar o prietenă. Când eram mic nu reuşeam să văd diferenţa“.

De fapt, Gaby stătea mereu cu mine. Doar noaptea dormea în apartamentul ei şi uneori, când tata era în misiune, dormeam eu la ea. Ea îmi citea poveştile de noapte bună, poveşti pe care le îndrăgise când avea vârsta mea. Ea a ales care *baby-sitter* era mai bună pentru mine, a decis la ce grădiniţă să merg şi se ducea mereu la şedinţele cu părinţii. Tot ea m-a dus la doctor când am fost bolnav, m-a însoţit când am făcut vaccinurile (asta pentru că eroul de tata a leşinat când am făcut prima injecţie); a scris până chiar şi un caiet cu toate lucrurile pe care învăţam să le fac de la vârsta de un an. L-a convins pe tata să mă promoveze în grad, chiar dacă, după părerea lui, nu meritam încă, aşa că am devenit sergent major.

Cam o dată pe lună, când profesoara mea, doamna Markus, mă exmatricula de la şcoală, Gaby se prezenta în cancelarie pentru a-i cere scuze, făcând un fel de ritual în care implora să-mi fie dată o ultimă şansă. Îmi punea o mână pe umeri şi se întreba cum de poate şcoala să renunţe la un asemenea copil minunat. Doamna Markus nu era de acord spunând că o exmatriculare de o săptămână era prea blândă pentru un elev ca mine, leneş şi răzvrătit. Pe vremuri profesorii îşi impuneau regulile, nu ca în ziua de azi, iar eu trebuia să mă resemnez că aveam nevoie de o şcoală specială, adaptată la lipsurile mele. Dar Gaby nu se lăsa: „Ceea ce dumneavoastră consideraţi limite, în realitate sunt calităţi!" şi se aşeza în faţa profesoarei, zbârlită ca o cobră căreia i se atacă puii. „Se poate vedea, de exemplu, un suflet de artist! Da! În mod evident, nu toţi copii se adaptează la sistemul dumneavoastră pătrat! Există copii rotunzi, doamnă dragă, copii în formă de triunghi şi există...." Gaby cobora vocea, ridica o mână cum făcea faimoasa actriţă Lola Ciperolla în *Casa cu păpuşi* şi şoptea: „Există şi copii în zig-zag."

Şi, cum se spune de obicei, mă topeam după ea.

Prima mea amintire e legată de Gaby (împreună pe balcon, seara, ea îmi dădea să mănânc un ardei verde cu brânză, trece un bărbat cu ochelari de soare, ne priveşte pentru mult timp şi apoi ne salută, ridicându-şi pălăria). Gaby apare în toate fotografiile mele când eram copil. Ei îi povesteam secretele mele, e singura persoană de pe lume care m-a văzut plângând.

Am tăcut, lăsând nisipul să-mi curgă printre degete. Ne așezarăm sub o umbrelă roșie, eram aproape singuri pe plajă. Un câine lătra pe o dună mică. Probabil că ne adulmecase de departe. Marea era liniștită, albastră. De-abia mă abțineam să nu intru în apă. După părerea lui Gaby, eram un pește care din întâmplare nimerise pe uscat. Și era adevărat, fiindcă în mare mă liniștearn, închideam ochii și îi spuneam mării lucruri care pe uscat nu îndrăzneam să le spun; întrebările la care nu aveam curajul să răspund, secretele despre care nu vorbeam niciodată mi le aminteam printre valuri pentru a uita apoi de ele, știind că se vor îneca și vor rămâne în mare ca niște scrisori într-o sticlă. Voiam să vorbesc cu Felix, nu numai să-l impresionez spunându-i că mama mea a murit, ci să-i vorbesc despre Gaby. De fapt, când îi povesteam cum se îndrăgostise de tata, mă cuprinsese o bizară tristețe.

Nu înțelegeam cum de Felix era atât de tăcut. Nu părea deloc plictisit de poveștile mele. Dar nici nu mă îndemna să povestesc. Mă asculta într-un fel diferit. Nici un adult nu mă ascultase așa, nici măcar Gaby. Îmi dădeam seama că greșisem atunci când am crezut că nu-l interesa ceea ce-i povesteam despre Zohara. Vroia să mă lase să povestesc ceea ce doream fără să se amestece. Poate că era meritul său dacă acum începeam să înțeleg lucruri la care înainte nici nu mă gândeam. De pildă, faptul că Zohara fusese o persoană, și nu o necunoscută despre care nici măcar nu se vorbea în casă, în toți acești ani. Această femeie a existat, a avut un chip, un trup și un suflet, amintiri de când era copilă, o voce și gânduri. A fost pe lume. Gura sa a râs, ochii săi lăcrimaseră. A existat.

Și a fost soția tatălui meu. Dintr-o dată îmi era totul clar: el o iubise. Poate că a fost singura femeie pe care tata a iubit-o, poate că de atunci nu s-a mai putut îndrăgosti de nici una.

Ciudat că nu mi-am dat seama până acum. Probabil deoarece auzisem doar versiunea lui Gaby despre povestea lor de dragoste. În povestirile sale era mereu ea în centrul atenției. Gaby și dragostea sa pentru el, și dezamăgirea, și așteptarea ca el să renunțe la doliu și să se bucure de viață, adică de ea. Dar doar în acel moment am înțeles că cel care suferise și se simțise trist cu adevărat era tatăl meu. El se simțise mereu singur. În doliu după Zohara. Acestea nu

erau cuvinte dintr-o povestire de-a lui Gaby, cuvinte pe care le spusese de o mie de ori până când uita de durerea cu care erau impregnate. Atunci am început să mă întreb: de ce el se încăpăţâna să nu spună un cuvânt despre ea? Nici măcar mie. Eram destul de mare. Maturitatea religioasă este o vârstă mai mult ca respectabilă. Şi de ce eu nu l-am întrebat niciodată nimic? Poate că dacă l-aş fi întrebat el mi-ar fi răspuns. Poate că aştepta ca eu să întreb. Aş fi putut să deschid subiectul în timp ce ne ocupam de perlă. Când o lustruiam, aş fi putut să mă înclin deasupra unei roţi, lângă linia albă – amintire din perioada stingerii în Londra –, şi să întreb ceva, de exemplu unde a cunoscut-o pe mama, cum a fost viaţa lor împreună, de ce murise; iar dacă el nu vroia să răspundă, ar fi putut să se prefacă că nu a auzit. De ce nu o făcusem? De unde aş fi putut să încep după o tăcere de treisprezece ani? Poate că era prea târziu.

„Nu ştiu nimic despre ea“ am încheiat mirat, cu un firicel de voce. Felix se mulţumi să se aplece spre mine, fără să spună nimic ca să nu mă tulbure.

„Nu mi-au spus nimic.“

Simţeam un nod în gât ca şi cum cineva m-ar fi strâns cu un cleşte şi o durere ciudată în ochi. Poate că dacă m-aş fi aruncat în apă m-aş fi liniştit. Nu eram expert în asemenea discursuri pe uscat.

O dată, tata şi Gaby s-au certat: dacă să-mi povestească sau nu. Eu eram în cealaltă cameră. Aveam patru sau cinci ani. Tata spunea că există copii care au o mamă şi sunt nefericiţi, că trebuia să mă obişnuiesc, iar ea zicea că nu se poate să te obişnuieşti cu un asemenea lucru. El a încheiat spunând că pentru mine era normal să cresc fără mamă, aproape că mă născusem fără mamă, şi că dacă aş fi început să mă gândesc prea mult la asta mi-aş fi plâns de milă, iar el îi dispreţuia pe cei care-şi plângeau de milă. Spunea că mulţi din prietenii săi fuseseră ucişi în război, dar el încerca să nu se gândească, fiindcă viaţa nu e o agenţie de asigurări şi nu toţi reuşesc să ajungă până la capăt; câte unul se pierde pe stradă, altul trebuie să meargă înainte fără să privească în urmă.

Nu ştia că ascultasem. De atunci i-am fost devotat. Nu l-am dezamăgit nici măcar o dată. Nu mă gândeam niciodată la ea. Şi

dacă încerca să se strecoare în gândurile mele, închideam ochii şi o îndepărtam cu delicateţe, dar hotărât. Aveam o metodă specială, un bâzâit în cap, o fredonare în interior, pentru a-mi pune în ordine gândurile. Eram foarte antrenat. Doar în mare, printre valuri, reuşeam să o simt; simţeam ceva evoluând în jurul meu, lângă mine, dar uitam imediat. Ieşeam din apă, mă uscam şi uitam totul.

„Ştiu că era tânără când a murit. Douăzeci şi şase de ani."

Douăzeci şi şase de ani. De două ori cât am eu acum, mă gândii uimit. Treisprezece plus treisprezece. Nu era cu mult mai mare decât mine.

Mi-am strâns genunchii către burtă, mi-am muşcat obrajii pe dinăuntru şi mi-am înfipt unghiile în podul palmei. Am rămas aşa câteva secunde, ca să mă linişte. Am rămas tăcut, nu mi-am şters nici măcar sudoarea de pe frunte. Aveam spatele tare şi umerii rigizi ca un lemn uscat. Dacă aş fi pronunţat numele său, ceva s-ar fi rupt în mine. Felix privea locul în care soarele intra în mare. Câinele negru continua să mă latre, cu botul către cer şi coada dreaptă. Am început să sap în nisip, căutând punctul în care începea să fie ud. Sufla briza, făcând să tremure frunzele unui crin de nisip.

„Măcar..." am dat să zic, dar vocea îmi suna gâtuită de tristeţe. Măcar de-aş fi ştiut ceva despre ea, vroiam să zic. Dintr-o dată era lucrul cel mai important din viaţa mea. Restul era lipsit de importanţă şi inutil. Nu reuşeam să înţeleg cum de nu întrebasem nimic despre ea, ca şi cum, într-un fel, rămăsesem în letargie. Şi de ce îmi venise acel impuls tocmai cu Felix, care pentru mine era, practic, un necunoscut?

„Unde rămăsesem?" am întrebat distrat, fără a reuşi să continui.

Tăcerea sa devenea apăsătoare. Fără a-l privi, mi-am dat seama că devenise densă şi profundă, prea densă şi prea profundă. Îi auzeam respiraţia în ureche: era rapidă, greoaie. Îmi trecu prin cap că urma să se întâmple ceva nou şi că trebuia să fiu atent. M-am întors către el. Un muşchi îi tremura pe faţă, un tic nervos puternic.

În interiorul meu, în măruntaie, ceva deveni brusc alb, găunos şi evanescent:

„Oare nu cumva... am întrebat eu gata să leşin, „dumneavoastră aţi cunoscut-o?"

11
ÎN NUMELE LEGII: OPRIȚI-VĂ!

După ce am părăsit plaja, pe acel drum de țară ne depăși o altă mașină de poliție. Luminile se aprindeau, iar sirena suna cu furie. Polițiștii nu se deranjară să ne privească. Căutau o Bugatti neagră cu uși galbene, nu o vechitură de culoare verde. Căutau o prințesă, nu o broască. Dar, cum dispărură, Felix începu să caute în valiza de piele continuând să conducă. Scoase o pereche de ochelari cu rama groasă și încă ceva, dar nu am înțeles ce era. Un ghem păros de culoare gri, ceva urât și moale, părea un animal sau o ființă care un timp fusese vie.

„Închide ochii un moment, domnule Feyerberg", îmi spuse. „Acum o să ne deghizăm, fiindcă văd că poliția e pe urmele noastre."

Închid ochii. Rămân așa cinci minute. Broscuța făcea un slalom primejdios pe șosea. Îmi dau seama că Felix conducea fără ajutorul mâinilor.

„Deschide-i!"

Am deschis ochii. Lângă mine stătea un moșneag cocoșat, cu ochelari. Barba ascuțită îi ajungea până la piept, buza de jos atârna ușor pe partea dreaptă. În locul pletelor moi ale lui Felix era o claie de păr cenușiu încurcat. Costumul său alb cu trandafir la butonieră fusese înlocuit cu o haină uzată; avea chiar și alte mustăți, cenușii și triste, și un alt zâmbet, fără vigoare, iar maxilarul părea atrofiat, de parcă n-ar mai fi avut dinți în gură.

„Sub banchetă vei găsi cu ce să te travestești" zise Felix. Își schimbase chiar și vocea: acum era și mai subțire, și mai stridentă.

Era să strig ca un tâmpit: „Felix?"

Toată înfățișarea sa era schimbată. Respirația îi era înlocuită de un șuierat întrerupt și părea că-și înlocuise și nasul cu unul mai

lung şi mai roşu. Imposibil să-l recunoşti pe Felix, pantera cu privire carnivoră. M-am aplecat să iau de sub scaun punga de hârtie. Am aruncat o privire înăuntru şi am scos o fustă, o bluză şi sandale de fată. Şi o perucă neagră: păr de fată împletit într-o coadă lungă.

„Nu o să mă îmbrac niciodată aşa!"

Felix tăcu şi îşi strânse umerii. Am atins peruca dezgustat. Cine ştie al cui o fi fost acest păr? Poate al cuiva care murise. Cum poate avea cineva curaj să-şi pună pe cap asemenea lucruri? O altă maşină de poliţie ne depăşi cu sirena în funcţiune.

„Poliţiştii sunt porniţi rău de toc..." zise Felix, plescăind din buze. „Scotocesc peste tot. Cred că au aflat ce s-a întâmplat în tren?" zise, râzând înfundat.

Continuau să mă tulbure lucrurile care mi le spusese pe plajă, înainte să plecăm. „O cunoşteam bine pe mama ta", îmi dezvăluise, „am cunoscut-o cu mult înainte de a-l cunoaşte pe tatăl tău!" Mama ta şi tatăl tău. Cu această propoziţie reuşise să-i pună unul lângă altul pe mama şi pe tata, făcând să am dintr-o dată doi părinţi, un bărbat şi o femeie.

„Mama ta era o femeie foarte puternică, îmi spusese, „şi atât de frumoasă. Era înzestrată cu acea forţă pe care o au persoanele frumoase. „Îmi dădea impresia că îşi alegea cuvintele cu grijă şi că nu era vorba doar de un compliment. Tonul lui părea excesiv de precaut. Nu îndrăzneam să întreb. „Frumoasă şi foarte puternică". Ce însemna „puternică"? Avea un trup puternic? Un suflet puternic? „Şi atât de frumoasă." Ca şi cum Gaby n-ar fi avut nici o şansă să o întreacă. „Era înzestrată cu acea forţă pe care o au persoanele frumoase." Ce vroia să spună? Că era puţin cam dură sau ceva de genul acesta? Dură ca tata? În sensul că îi plăcea să facă totul de una singură, pe cont propriu? Sau că nimeni nu trebuia să se amestece în treburile ei, spunându-i ce să facă? N-am întrebat nimic, iar el a tăcut. Mi-am amintit de singura fotografie a ei care rămăsese în casă: strălucitoare, cu chipul animat, plin de viaţă. Stătea jos, iar tata în spatele ei. Părul negru, lung, îi curgea pe faţă ca şi cum ar fi bătut vântul, ochii, puţin cam depărtaţi unul de altul, străluceau ca ai unui copil, închişi la culoare, dar luminoşi.

Acei ochi ciudați m-au făcut să mă întreb dacă era un portret pictat sau o fotografie și de ce cineva tăiase o parte a fotografiei, ca și când ar fi vrut să ascundă scaunul pe care stătea Zohara. De ce? Pe ce era așezată? De ce era totul plin de secrete? Uneori, când căutam în sertarul tatei, găseam această fotografie mutilată, întoarsă cu fața în jos. De fiecare dată era așa. Portret sau fotografie? Acei ochi păreau pictați, în rest trăsăturile îi erau pline de viață. O fotografie? Dar cine o tăiase și de ce? Și ce forță au persoanele foarte frumoase? Nu l-am întrebat nimic pe Felix. El păstra înăuntrul său tot destinul meu, răspunsurile la întrebările mele, iar eu nu îndrăzneam să-l întreb. În fotografie era și tata, care o îmbrățișa pe la spate fără să privească către aparat. O privea pe ea, zâmbind timid ca și cum ar fi vrut să imite râsul ei năvalnic, ca și cum ar fi vrut să învețe de la ea cum să fii sălbatic și fericit... Soarele apuse și dispăru dincolo de linia orizontului. Felix tăcea. Eu nu vorbeam. Ar fi trebuit să-i pun doar câteva întrebări și aș fi aflat totul. Dar deodată îmi lipsea curajul, preferând să rămân neștiutor.

„Dacă vrei, pot să-ți povestesc..." începu Felix pe un ton blând.

„Mai târziu" l-am întrerupt, ridicându-mă, „mai târziu îmi povestești la ce te refereai când ai spus că era prea dură, nu acum."

„Dar nu am zis prea du..."

„Nu are importanță, orice ai fi zis. E totuna. Vorbim mai târziu."

Felix, așezat pe nisip, mă privi de jos și spuse: „Da, cred că ar fi mai bine să așteptăm. Poate după cină?"

„Da. Mi-e foame. Hai să plecăm de aici". Nu mai rezistam să stau nemișcat, îmi amorțiseră picioarele.

„Tu hotărăști când vrei să asculți" îmi spuse Felix privindu-mă intens. „Este povestea ta".

„Exact. Mai târziu îmi vei povesti totul."

„Și despre castelul lor, despre cai, totul mai târziu".

Oh, nu! „Cai?"

„Desigur! Și un loc asemenea unui castel. În vârful muntelui cel mai înalt. Singuri. Lângă graniță. Tatăl tău îl construise pentru ea."

„Un castel? Chiar așa...?" Nu mă mai țineau picioarele; m-am așezat în fața lui.

„Nu, nu un castel ca al regelui din România sau al lui Napoleon. Pentru ei, era ca un castel."

N-am să rezist, n-am să rezist. Va începe să-mi povestească despre ei împreună, despre cum era tata când ea era în viață. Îmi dădeam seama că, în afară de faptul că nu știam nimic despre mama mea, și despre tata aveam puține informații. Cel puțin până în acel moment. Sunt un detectiv de doi bani. Atâtea ore, zile, săptămâni, luni în care nu m-am gândit la nimic, nu am pus nici o întrebare fundamentală. Stăteam în pat toată după-amiaza privind tavanul. Ce-i construise tata acolo sus? Și de ce chiar în vârful unui munte, de ce aproape de graniță, și de unde apăreau caii?

„Da, este o poveste cu adevărat specială" continuă Felix, și spunând asta scoase din buzunar un portofel elegant de piele și începu să-l umple cu nisip. „Tatăl tău a dus-o pe Zohara pe un munte îndepărtat, lângă granița cu Iordania. De jur împrejur numai munți, vânt, animale sălbatice și lupi; acolo a construit cuibul lor, ea era ca o regină, el ca un rege. Nu venea nimeni la ei fiindcă le era frică, iar tatăl tău o ținea acolo sus..."

Pe chipul său se citea tandrețe. Mi-am ținut firea, continuând să ascult.

„Aveau cai, capre care dădeau lapte, oi pentru lână" – vârî în buzunar portofelul plin de nisip, dar nu l-am întrebat ce făcea și n-am înțeles nimic. Nu aveam puterea să mă concentrez asupra a ceea ce spunea și ceea ce făcea – „nu aveau nici măcar curent electric sau telefon. Era paradisul lor personal..."

Nu, nu, dau din cap cu putere pentru a respinge povestea aceea, acele lovituri de teatru obositoare. Nu vreau, nu acum! Mă înspăimânta gândul că au trăit așa. Că odată tatăl meu era așa. Aveam nevoie de timp pentru a mă obișnui. Ați auzit, dați-mi timp! Înțeleg greu și toată această poveste m-a dat peste cap: schimbările neașteptate, nostalgia...

„Și cum călărea mama ta! Părea că zboară..."

Nu era un scaun, prostul de mine, era un cal în fotografie. Un cal pe care tata îl tăiase din poză. Tăiase tot: calul, muntele, acea viață, pe Zohara.

Imaginile şi gândurile se învârteau în jurul meu ca un viscol. Paradisul lor. De ce el nu mi-a vorbit niciodată? De ce nu m-a dus în acel loc?

„De ce se duseseră acolo, atât de departe?"

Felix întinse mâna şi îmi puse un deget pe frunte, în acel punct incandescent de sub piele care îmi sfâşia craniul, cu fulgere şi tunete.

„Se ascundeau de cineva?"

„Nu cumva vrei să asculţi toată povestea aici, acum?"

Îşi umezi buzele cu limba. Îi sticleau ochii. Voia să povestească totul. Ce ciudat. De ce oare? În fond, ne cunoşteam doar de o zi, eram, practic, ca nişte străini. Ce voia de la mine?

„Nu! Îmi povesteşti mai târziu" am răspuns hotărât. Mă ridicasem şi stăteam în picioare în faţa lui.

Tresări ca şi cum l-aş fi trezit din somn: „Când mai târziu? Poate că nu ne va mai rămâne destul timp!"

„Mai târziu. Nu aici." Trebuia să plecăm, să ne mişcăm, să nu rămânem în acelaşi loc. „Gata! Hai să plecăm!"

Mă privi pe sub sprâncene, oftând, şi-mi întinse o mână să-l ajut să se ridice.

Ne-am scuturat de nisip şi am acoperit semnele pe care le lăsasem, în caz că cineva ne-ar fi urmărit. Eram amândoi pregătiţi să ne pierdem urma, fiecare în felul lui. Din când în când mă privea aiurit; eram incapabil să-i povestesc ce era cu mine. Trebuia să-mi povestească mai târziu. Am şters urmele cu piciorul şi cu o creangă, ca să nu lăsăm nici un semn. Mai târziu aveam să ascult continuarea povestirii. Nu trebuia să ne grăbim. Aveam nevoie de timp. Trebuia să mă obişnuiesc...

Am plecat mergând încet. Câinele negru coborî în goană duna de nisip şi începu să ne urmărească, păstrând totuşi distanţa. Lătra la mine. Dar Felix îmi spuse că nu trebuia să mă agit din cauza acestui câine, i se întâmpla destul de des să latre câinii la el. Nu m-am ostenit să-i spun că se înşela, că la mine lătra, să-i povestesc de câte ori fusesem atacat de câini fără motiv, ca şi cum ar fi fost ceva în mine, mirosul meu, care-i făcea să-şi piardă minţile canine; şi, în mod bizar, prezenţa acelui câine îmi trezea o nouă simpatie

pentru el şi m-am gândit că aveam să ne înţelegem bine, că în fond nu e nevoie să dezvălui secretele imediat, şi că important era să ai un secret împreună cu cineva. Mergeam în zig-zag pe nisipul alb şi mi se părea că mama ne însoţeşte. O dată am privit în urmă pentru a vedea dacă, alături de ale noastre, erau şi urmele ei pe nisip. Cred că Felix înţelese, pentru că zâmbi şi îmi puse mâna pe umăr. Am mers aşa până la „broscuţă“, legănându-ne şi râzând ca doi beţivi.

Foarte puternică şi foarte frumoasă. Şi dură.

Dură? Cum sunt duri profesioniştii? Un moment: poate că lucra cu tata? Poate că era şi ea din poliţie? O mamă detectiv? Poate că din cauza ei tata era supărat pe criminali. Cum de nu mi-a trecut prin cap?

Mă contraziceam din ce în ce mai mult. Poate că nu era momentul să mă gândesc acum, în mijlocul aventurii. Aveam timp mai târziu. În seara asta. Sau mâine. Şi el îi construise un castel.

Un loc doar pentru ei, pe un munte lângă graniţă. Cu oi şi cai. Fără curent electric, fără telefon. Probabil vroia să stea singur cu ea. Inocenţi. Ca Adam şi Eva în paradis. Pentru ea îşi lăsase chiar şi postul din poliţie.

Ne depăşi o maşină a poliţiei, cu un urlet strident de sirenă, care mă înspăimântă. „Domnule Feyerberg“, mă avertiză Felix, „este ultima noastră şansă.“

Dacă ne prindea acum, n-aveam să mai aud povestea lui. Povestea lor. Am scos hainele din pungă. O fustă roşie şi o cămaşă verde. Culori violente, aproape ţipătoare. Cum să mă îmbrac cu aşa ceva? Aveam să mor de ruşine. Îmi venea să vomit. Mai degrabă voiam să deturnez încă un tren decât să mă îmbrac în fustă. Există lucruri pentru care nu-ţi trebuie curaj, dar...? Cum se cheamă?

Am trecut pe bancheta din spate ca să mă schimb. M-am văzut în oglindă. Avem faţa cuiva care se pregătea să înghită untură de peşte. O dată tata a trebuit să se travestească în femeie. Urmărea un escroc care vroia să se căsătorească cu zece femei pentru a le lua economiile. În ciuda pregătirii sale, tata era atât de scârbit de această idee, încât în final, a convins-o pe Gaby să-i servească drept momeală. Şi astfel Gaby a primit cele trei propuneri de căsă-

torie din viața sa: prima, ultima și unica. Mi-am scos pantalonii și mi-am pus fusta. Cu fața în spate, bine înțeles. De unde era să știu? Mi-am tras-o pe mijloc. Cel puțin o fustă se poate întoarce fără să o scoți. Am încălțat sandalele cu bretele. Erau ușoare. Iată-mă deghizat. Ei, și? Face parte din meseria noastră. Dacă reușeam să păcălesc pe cineva deghizat astfel, însemna că sunt mai profesionist decât tata? Sau mai puțin puternic decât el? Am crezut întotdeauna că a fi puternic înseamnă a fi profesionist, dar acum eram fără îndoială nehotărât. Încercam să nu mă gândesc la fetița care purtase acele haine înaintea mea. Ca măsură, mi se potriveau de minune. Doar că păreau demodate. Nu erau ca ale colegelor mele de clasă. Vroiam să-l întreb pe Felix de unde le luase, dar am renunțat. Cum de rezistam fără să-l întreb? Cum de nu pretindeam să-mi explice de unde luase acele haine de fetiță un bătrân ca el? Am tăcut. Luptam împotriva gândurilor urâte care mi se învârteau prin cap. Dacă n-aș fi știut că tata avea o încredere oarbă în Felix, poate că m-aș fi îngrijorat. Nu mă speriasem, eram doar mai atent. Hainele erau reci pe pielea mea și aveau un miros deosebit. Miros de închis, întuneric și prospețime. Probabil că fuseseră ținute mult timp într-un dulap.

Mi-am pus peruca. Interiorul era din piele sau de cauciuc. Era ca și cum mi-aș fi pus pe cap o jumătate de minge tăiată. Începea să mă mănânce. Mi se părea că mișunau furnicile înăuntrul ei. Elasticul mă trăgea de păr; simțeam cum mi se rupe fir după fir și mă gândeam că poate chiar o să am nevoie de perucă în viitor. Coada îmi irita gâtul. Am scos-o afară din bluză, dar, când întorceam capul, intra din nou. Am scos-o din nou și iat-o din nou înăuntru. Mă tot întrebam ce ar fi zis Mika dacă m-ar fi văzut în acel moment. „Ei, Nono, ia uite, ai o coadă!"

M-am strecurat din nou pe scaunul din față. Felix se uită la mine și aprobă: „Perfect" spuse, „dacă vrem să reușim trebuie să mergem până la capăt! Să schimbăm toate regulile! Să fim îndrăzneți! E nevoie de curaj!" Apoi își mușcă buzele, redevenind bătrânul cu gura strâmbă. Cu noua sa voce bolborosi: „Acum bunicul Noe și micuța Tami se duc să facă un picnic. Ura!"

Tami?

N-am mai zis nimic. Peruca mă chinuia şi dedesubt îmi transpira capul. Mă gândeam că mă enervasem adesea în situaţii mult mai puţin iritante ca asta. Mi-am privit picioarele care ieşeau de sub fustă. Subţiri şi drepte. Păreau alte picioare, aşa cum erau încălţate cu acele sandale de fată.

Dacă aş fi avut o soră, acum mi-ar fi semănat.

Dacă aş fi fost fată, aş fi avut această înfăţişare.

Şi gesturi feminine. Aş fi crescut încercând să semăn cu mama, nu cu tata.

Ideea asta m-a înnebunit. Peste cinci zile trebuia să devin un bărbat şi acum mă transform într-o fetiţă. Eram contrariat. La noi în clasă era un băiat, Shimson Yulzary, care îşi rădea deja barba, iar eu stau aici, semănând cu o fetiţă cu codiţe.

Da, dar dacă aş fi fost fată, poate că aş fi avut cu adevărat chiar această înfăţişare.

Şi aş fi avut o viaţă complet diferită.

Eram terifiat de gândul că, din moment ce eram capabil să imit perfect o fată, îmi va rămâne întipărit pentru totdeauna ceva de la ea.

Felix se uita la mine şi părea că uitase de volan. Aşa mă privise prima dată când mă văzuse, prin geamul compartimentului: privirea unui om care îşi aminteşte de ceva şi este cuprins de nostalgie.

Cine sunt eu? gândi. Eram confuz, străin de mine însumi. Cine sunt?

Coada neagră şi uscată ca paiul îmi sălta pe spate ca un metronom. Mi se părea că cineva mergea în urma mea şi-mi cerea să mă întorc. Hainele pluteau în jurul meu. Mă atingeau şi se ridicau, mă mângâiau şi se ridicau o dată cu briza. Am descoperit că atunci când porţi fustă îţi intră aer şi pe dedesubt.

Şi acum?

O motocicletă mare, neagră apăru pe neaşteptate în oglinda lui Felix. Motociclistul cu cască de poliţist ne făcu semn să acostăm.

„S-a terminat" spun încet, cu părere de rău pentru ceea ce se termina; deoarece această ciudată aventură se încheia înainte de a începe.

„Încearcă să te distrezi" îmi zise Felix cu vocea sa obişnuită, în timp ce poliţistul venea spre noi cu un pas de *cow-boy* care vrea să impresioneze galeria.

12
UNDE SE DESCOPERĂ ADEVĂRATA IDENTITATE A LUI FELIX: UN SPIC DE AUR ŞI O EŞARFĂ VIOLETĂ

„Permisul, vă rog."

De aproape am văzut că tânăr, înalt şi slab. Chiar şi nasul, asemeni corpului, era subţire şi lung. Avea obrajii plini de acnee. Nu părea deloc feroce în uniforma descheiată, cu epoleţii pe jumătate descusuţi. Mi-am amintit de poliţistul şi deţinutul falşi pe care îi întâlnisem în acea dimineaţă, un milion de ani înainte. Mi-am dorit ca şi acesta să facă parte din farsa pusă la cale de tata şi Gaby, dar din păcate părea destul de adevărat.

Felix scoase permisul şi i-l dădu. Poliţistul îl examină îndelung.

„Aceasta este nepoata mea, Tami" zise Felix cu voce tremurândă de bătrân. „Mergem să facem un picnic pe plajă. Sper, domnule poliţist, că nu am încălcat regulile de circulaţie. Ce spuneţi?"

Poliţistul îl scrută şi zâmbi: „Nimic de zis despre cum conduceţi, bunicule. Dar maşina asta nu cred că va mai ţine mulţi ani" zise, lovind cu simpatie portiera „broscuţei".

„O am de cinsprezece ani" spuse Felix, râzând cu poftă, încât în colţurile gurii apărură balonaşe de salivă ce se agăţară apoi pe mustăţile cenuşii. Era cam dezgustător, dar şi foarte convingător.

Poliţistul îşi scoase casca. Şi fruntea îi era plină de acnee şi avea părul rar. „N-aţi văzut cumva o maşină neagră de lux pe aici?" întrebă.

Inima îmi tresări, apoi aproape că se opri.

„O maşină neagră?"

Bunicul Noe nu înţelegea întrebarea şi-şi puse o mână pâlnie la ureche pentru a auzi mai bine.

„O maşină mare, neagră!" îi urlă în timpane poliţistul. „Ca în America!"

„Ai văzut aşa o maşină, Taminka?"

Într-o parte a corpului meu, parcă în cot sau în gleznă, cuvântul „Nu!" se zbătea fără a găsi pe unde să iasă. Am dat din cap, negând. Coada mă lovi de două ori pe gât. „O maşină ca un Chevrolet ultimul model. Sau o Lark. O maşină cum nu vezi în Israel. Cu un domn şi un copil înăuntru."

„Ah!" strigă bunicul fericit că înţelesese. „E maşina lor?"

„Nu. Probabil că era furată. E o poveste ciudată: era parcată lângă o plantaţie de citrice. Era acolo de ieri seară; a fost văzută de alte persoane. Azi a fost luată de un bărbat şi un copil care au coborât din trenul în mers."

„În mers? Nu e posibil!" Felix părea surprins, căscând ochii mari în spatele lentilelor.

„Nu este încă totul clar. Bărbatul ar fi oprit trenul sub ameninţarea pistolului. Copilul a coborât cu el. Mecanicul este în stare de şoc. Nu se poate înţelege de la el ce s-a întâmplat cu adevărat. Se pare că ar fi vorba de o răpire. Că bărbatul a răpit copilul folosindu-l ca ostatic pentru a opri trenul. Cine ştie? Nu este deloc clar."

În ciuda fricii, a trebuit să mă abţin să nu râd: m-a răpit? Ei, asta-i!

„Şi acum unde sunt?" întrebă Felix, scuturând mâneca poliţistului de praf.

„Cine ştie?" murmură acesta. Ţinea o mână deasupra ochilor, ca şi cum s-ar fi protejat de soare, dar în realitate probabil că îşi ascundea acneea de pe frunte. „Am găsit persoane suspecte în tren, printre pasageri" spuse pe un ton dispreţuitor. „Adulţi mascaţi! Vă imaginaţi? Mergeau la Haifa!"

„Deguizaţi?" întrebă surprins bătrânul bunic. „Ca în ziua de Purim?"

„Purim în mijlocul verii" comentă poliţistul, aplecându-se către fereastră încât nu i se vedea decât partea de jos a feţei. Trebuia să-şi supravegheze orice mişcare pentru a-şi ascunde acneea. Să disimulezi, să te ascunzi în continuu.

„Am găsit doi clovni, un acrobat şi chiar un mag."

Desigur, gândii, bărbatul cu cilindrul negru, călăul.

„Şi un înghiţitor de flăcări, un arlechin, o contorsionistă, un circ întreg..." spuse râzând, ca şi cum s-ar fi jenat de ceea ce era nevoit să povestească.

Pentru o secundă îmi veni în minte spectacolul pe care îl ratasem, trecând direct la ultima etapă, Felix. Totuşi, nu mi se părea că pierdusem ceva de mare importanţă. Clovni şi înghiţitori de flăcări se pot vedea la circ, în schimb Felix era unic.

Cum reuşiseră tata şi Gaby să organizeze totul? Şi când? Unde eram când s-au întâlnit cu înghiţitorul de flăcări sau cu contorsionista? Şi ce se va mai întâmpla cu ei, iar eu nu voi fi martor?

„Urmărim toate pistele" spuse poliţistul cu un aer misterios. Ştiam că făcea pe misteriosul fiindcă Felix îl privea cu admiraţie şi cu o expresie lipsită de apărare. „Eu personal" poliţistul coborî tonul confidenţial, „sunt convins că este vorba de o diversiune. Spuneţi dumneavoastră, tot acel circ nu putea să aibă alt rol decât să distragă pasagerii, în timp ce tipul îl ameninţa pe mecanic... am intuiţie" a încheiat, atingându-şi nasul plin de acnee. „Intuiţia mea îmi spune că este vorba de un mister. Intuiţia mea nu se înşeală niciodată!"

„Ţara noastră se duce de râpă!" Felix deschise braţele uimit, frecându-şi buzele de gingii ca şi cum nu ar fi avut dinţi. Poliţistul vedea bine că avea dinţi în gură, dar nu părea intrigat. „Pe vremea mea nu era aşa! Ascultaţi-mă, domnule poliţist: pe vremuri era altfel. O persoană de treabă ca mine putea să iasă liniştit din casă şi să lase totul deschis că nu se întâmpla nimic! Nimeni nu intra să fure nici măcar un ac! Dar în ziua de astăzi? Astăzi?" Vocea sa devenise un sforăit uimit şi contrariat, încât chiar şi eu uitai pentru un moment că Felix nu era ceea ce pretindea, „o persoană de treabă". Dimpotrivă, făcea parte din acea categorie din cauza căreia nu puteai să ieşi liniştit din casă.

„Şi fetiţa, nepoţica, nu merge la şcoală astăzi?" întrebă poliţistul, dându-i permisul înapoi lui Felix. „Nu are ore astăzi?"

„Suntem în august, e vacanţă" spuse bătrânelul. „Şi cineva trebuie să mă asculte, aşa-i Tami?"

Am zâmbit dulce, jucându-mă cu codiţa. Începea să-mi placă.

„E timidă!“ spuse bunicul zâmbindu-i polițistului. „Dar ar trebui să-i vedeți carnetul. Ce note! Este cu adevărat o fetiță minunată.“

„Și soția mea este însărcinată“ exclamă polițistul brusc, roşind. „Peste două luni se naşte primul meu copil.“

N-ar fi trebuit să ne povestească asta. Felix nu-l întrebase nimic, el se oferise. Ştiam că se termina de fiecare dată în acest fel: lumea avea o încredere oarbă în el, din primul moment. Privirea sa, faimosul zâmbet determina persoanele să-i încredințeze ceva de preț, un dar, ceea ce aveau mai prețios. Precum polițistul care îi povesti într-o clipită despre primul lui copil. La fel cum eu îi povestisem despre Zohara sau mecanicul, deşi nu voise, m-a lăsat să conduc locomotiva. Ceva imposibil de înțeles, deoarece, în fond, Felix era – cum să spun ca să nu-l jignesc? – un impostor. Poate că tata se înşelase, poate că nu se poate citi pe față caracterul unei persoane. De ce unul care se naşte cu un chip care inspiră atâta încredere alesese să devină un escroc? Ce să mai zicem despre mine, cu şapte păcate în suflet, dar cu o față de înger? Obrajii lui Felix emanau fericire: „O, domnule polițist, o să vedeți cum vi se schimbă viața când se va naşte copilul!“ şi un zâmbet plin de nostalgie îi lumină chipul.

„Da“ zâmbi şi polițistul, „mi-au spus toți prietenii mei care au copii.“

„Vă spun din experiență personală, dumneavoastră care sunteți tânăr“ continuă Felix din ce în ce mai radios. „În clipa în care ți se naşte un copil devii o altă persoană. Dintr-o dată se schimbă ceva aici, aici!“ şi cu mâna tremurândă se bătu pe pieptul slab şi tuşi.

Polițistul îl bătu delicat pe umăr, zâmbind cu timiditate: se gândea la ce spusese Felix mai înainte. Doar atunci am realizat că avea nişte ochi frumoşi, mari, înconjurați cu gene lungi. Se aplecă spre Felix. Era clar că îi plăcea acea intimitate, ca şi când acel bătrân înțelept ar fi putut să-i transmită, pe căi misterioase, toată înțelepciunea şi experiența sa.

Era un moment care nu se putea măsura cu ceasul, ci doar cu bătăile inimii. Eram gelos pe intimitatea care se formase între cei doi, o intimitate din care eram exclus. Uitasem complet că Felix

se prefăcea, că îmi povestise cum nu fusese alături de fiica sa când era mică şi cât de rău îi părea. Uitasem tot. Nu vroiam să-mi amintesc.

Poliţistul degustă până la capăt acel moment, apoi suspină cu tristeţe, mă privi intens şi pe un ton imperativ, spuse: „Distrează-te cu bunicul!“

„Sâmbătă am *bar-mitzvah*-ul“ am gângurit.

Nu era nevoie să zic asta. Nimeni nu mă întrebase. Dar iată că am zis. Mi-a scăpat. Şi în plus, cu vocea lui Tami-cu-codiţe. Poliţistul îmi zâmbi frumos şi bătându-l pe umăr pe Felix, aruncă din nou o privire la carnetul de conducere pentru a-şi aminti numele. „Sănătate, domnule Glick“ spuse salutând. Apoi se urcă pe motocicletă şi demară în trombă.

Domnule Glick?

Acesta fusese numele pronunţat de poliţist. Numele pe care îl citise pe carnetul de conducere. Glick. Felix Glick.

„Felicitări pentru *bar-mitzvah*“ începu să râdă bunicul lui Tami, pornind maşina. Dumnezeule, gândi, călătoresc împreună cu Felix Glick. Omul cu spicele de aur.

„Nu ştiam că ai un asemenea talent“ îmi spuse.

„Ce talent?“

„Un talent de actor, chiar aşa. Există vreun actor în familie?“

„Nu cred“ am răspuns fără a-l privi, ca să nu observe că eram agitat. Felix Glick fusese, cu ani în urmă, cel mai mare escroc din ţară. Era miliardar şi se juca cu miliardele. Jefuise bănci în toată lumea. Păcălise diverse guverne, umilise poliţia. Avea un iaht şi o mulţime de iubite. Iar tatăl meu îl arestase.

„Şi totuşi, ai un mare talent în a spune minciuni. Erai impasibil. Cine ştie, poate vei avea un viitor, băiete! Spui multe minciuni de obicei?“

„Câteodată. Nu prea multe.“

De exemplu acum, domnule Glick.

„O.K, poliţistul părea că ne roagă în genunchi să-i povestim gogoşi“ zise Felix. „Ce ai? Ţi-a fost frică?“

„De ce? De ce mă întrebi?“

„Eşti cam palid. Vrei să ne oprim? Nu te simţi bine? Îţi vine să vomiţi?"

„Nu. Mă simt bine... mergi înainte..."

La fiecare lovitură lăsa, ca o semnătură, un spic subţire de aur pur. Poliţiştii din toată lumea îl identificau astfel, dar el continua să rişte, lăsând mereu câte unul la locul faptei. Printre altele, unul dintre visele lui Gaby era să aibă un spic de aur de la Felix Glick: spicul de aur şi eşarfa violetă a actriţei pe care o adora: Lola Ciperolla. Dacă ar fi avut acele două lucruri ar fi închis ochii şi şi-ar fi pus în gând o mare dorinţă, şi vom vedea dacă există minuni pe lumea aceasta.

„Unde mergem?" am reuşit să întreb, în ciuda emoţiei care mă sugruma.

„Să mâncăm. Vom merge la cel mai bun restaurant din oraş. Bugatti în materie de restaurante! Azi nu e o zi ca toate zilele!" N-am întors capul către el. Tata nu spusese nimic despre Felix Glick, cum făcea de obicei, dar Gaby (cum avea obiceiul) îmi povestea adesea despre el. Adevărul este că povestea cu detalii: despre jafurile lui Glick, despre curajul său nebunesc, despre bogăţia sa şi despre iubitele sale în toată lumea. Atunci se spunea că doar dacă ar fi gândit cu două creiere, cineva ar fi avut o idee firavă despre felul în care-i mergea mintea. Era căutat de toate poliţiile din lume, trupe de anchetatori lucrau doar la acel caz, iar el evita orice capcană. Era ca o umbră: doar tata a reuşit să-l prindă. „Ne-am cunoscut la serviciu" îmi veni în cap. M-am abţinut să nu râd: da, şi cum se cunoscuseră!

Mi-am întins picioarele înainte, fără să ă uit la el. Îmi era teamă că mi-ar fi citit totul pe faţă. Am tras aer în piept. Acum planul tatei mi se părea mult mai frumos şi nebunesc: îmi venea să plâng de emoţie; acum, după aproape douăzeci de ani, tata şi Felix se înţeleseseră să-mi facă un cadou de *bar-mitzvah*. Am crezut că am înţeles exact cum se întâmplase: tata i-a cerut ajutorul, s-au întâlnit şi au vorbit. Erau doi bărbaţi puternici şi deosebiţi. Felix i-a spus: „Să uităm trecutul, domnule Feyerberg. Între noi a avut loc o luptă dreaptă, tu ai câştigat. Apreciez profesionalismul. Tu m-ai prins şi fără îndoială că eşti cel mai bun detectiv din ţară. Amândoi

cunoaştem singurătatea eroilor. Aşa că mi se pare un compliment faptul că ai apelat la mine pentru a-i arăta fiului tău lumea criminalității. Nu puteai să găseşti un instructor mai bun, *yes, sir*!"

Şi tata, tatăl meu mereu trist, i-a strâns puternic mâna, roşind. Era atât de emoționant, încât eram cât pe ce să sar de gâtul lui Felix.

„Cel puțin ne-a lăsat un cadou frumos" zise pe neaşteptate pe un ton ironic.

„Cine?"

„Tinerelul, polițistul."

Ridică mâna şi pe încheietură, lângă butonii de aur, am văzut ceasul mare al polițistului, un Marvin la fel ca acela pe care îl primiseră toți polițiştii de Paşte anul trecut.

„Cum...? Când ai reuşit...?"

„Cine ştie? Mi-au căzut ochii pe el şi hop. Mâinile mele gândesc mai repede decât mine."

Am rămas tăcut. Nu ştiam ce să zic. Nu-mi dădeam nici măcar seama de ceea ce simțeam cu adevărat în acel moment. Pe de o parte, era, fără îndoială, un furt. Felix mă privea şi îşi dădea seama ce gândeam despre el. Se întunecă la față.

„Prostii" zise el până la urmă. „Ai dreptate... n-ar fi trebuit s-o fac... nu e bine. Era un băiat simpatic."

„Atunci de ce i-ai luat ceasul?"

Felix încetini. Cu capul între umeri, pentru un moment mi se păru bătrân cu adevărat. Acele mustăți jalnice păreau dintr-o dată ale sale.

„Poate că....să nu râzi de mine, vroiam să te impresionez."

„Să mă impresionezi? De ce?"

„Aşa, să-ți arăt că sunt în stare să fur ceasul unui polițist... să-l jefuiesc chiar în momentul în care mă controlează. Vroiam să fac ceva haios, o glumă ca să râdem după aceea împreună, tu şi eu, noi doi..."

Mă enerva faptul că furase ceasul. Stricase nobila înțelegere dintre el şi tata şi, din acest motiv, am început să simt din nou junghiul rece în inimă care mă avertiza că mă înşelam, că acel om ascundea ceva, iar eu nu reuşeam să înțeleg ce anume. Dar văzându-i expresia umilită, văzându-i buzele lui Felix, care murmura de unul

singur, mi s-a făcut milă. Vroia să mă impresioneze şi, dacă ar şti să danseze, ar fi dansat. Dacă ar fi ştiut să cânte, mi-ar fi cântat. Dar el ştia doar să înşele, să fure şi să împuşte. O dovedise mai înainte, făcându-mi o mică demonstraţie de hoţie.

„Şi dacă i-am restitui ceasul?" îi propun.

„De ce nu...? Îl lăsăm în maşină când o abandonăm."

„De ce s-o abandonăm?"

„Trebuie să schimbăm maşina tot timpul. Maşina, carnavalul şi povestea. Altfel, poliţia îl prinde imediat pe Felix şi ce-a fost a fost! Se termină jocul! Dar nu-ţi face griji: Felix este obişnuit" spuse cu un zâmbet trist. „Este un adevărat cameleon, iar viaţa lui este la fel."

„Stai puţin" am zis, aşteptându-mă la ce era mai rău. „E o maşină furată?"

Felix Glick strânse din umeri cu stupoare: „Micul meu domn Feyerberg" spuse, „tot acest joc este trucat. De la început până la sfârşit, nu există decât iluzie. Nu rămâne decât să-ţi pun o întrebare: vrei să continui?"

M-am gândit la tatăl meu, care îl revăzuse pe Felix după douăzeci de ani şi care mă încredinţase lui cu o strângere de mână. M-am gândit la Zohara. La povestea sa pe care doar Felix mi-ar fi povestit-o. M-am îndrept pe scaun: desigur că voiam să continuu.

13
ESTE POSIBIL SĂ ATINGI SENTIMENTELE?

Continuam să călătorim în tăcere, întristaţi din acelaşi motiv pe care n-aş fi ştiut cum să-l definesc. Ca şi cum am fi eşuat în ceva. Felix furase un ceas, nimic mai mult. De ce eram atât de dezamăgit? Poate pentru că asistasem la acea păcăleală, văzusem cu câtă uşurinţă minţea şi mi-am dat seama că ar putea să mă înşele şi pe mine în acelaşi mod. Sau din cauza expresiei lui: avea o faţă de copil prins asupra faptului; o expresie copilărească pe faţa unui om în vârstă. Şi astfel îmi veni din nou în minte un episod neplăcut care mă apăsa, povestea cu Haim Stauber – când am încercat să-l impresionez şi să-i câştig simpatia, şi ceea ce se întâmplase cu vaca lui Mautner. Aşadar, nu eram mai bun decât Felix şi cine ştie unde aş putea să ajung după acel început triumfător.

Am închis ochii, prefăcându-mă că dorm. Mi-am amintit povestea fără a omite nici un detaliu: pentru a-mi face rău, pentru a suferi. Haim de-abia se mutase în cartierul nostru. Ochii i se aprindeau şi străluceau când se entuziasma. Înainte de a-l cunoaşte aveam doar un prieten, pe Mika; să zicem că nu era prietenul meu cu adevărat, ştiam de mult acest lucru, dar nu aveam altul cu care să-l înlocuiesc. Aproape că nu vorbea şi când mă asculta rămânea năucit, cu o expresie sumbră şi tristă pe faţă, şi uneori mi se părea că încerca o bucurie răutăcioasă când mă vedea luat pe sus de poveştile şi exagerările mele. Când a venit Haim s-a schimbat totul. Mi-a dat viaţa peste cap. Venise în clasa noastră la jumătatea anului şcolar. Timp de o săptămână ne pregătiserăm pentru când va sosi acest copil special, un adevărat geniu şi un mare pianist, fiul unui cunoscut profesor universitar.

Şi la puţin timp după *Purim*, în timpul orei de matematică, directoarea a bătut la uşă şi l-a poftit înăuntru pe Haim. L-am măsurat din cap până-n picioare. Părea un copil normal, dar avea un cap foarte mare, ceea ce părea logic pentru un geniu. Chiar şi fruntea îi era deosebită, mată şi foarte înaltă. Avea părul des şi negru, dat pe spate. Nu mai văzusem aşa ceva. L-au aşezat lângă Mikael Karni şi ne-au spus să ne purtăm frumos cu el.

Pe vremea aceea făceam parte dintr-o mică bandă de copii. Ne jucam împreună, aveam o parolă, o ascunzătoare şi operaţiuni de făcut, o cabană într-un copac, un cercetaş (un anume Kremerman, care locuia deasupra mea); în concluzie, o adevărată bandă. Inutil să subliniez faptul că pe vremuri copii se jucau cu adevărat, nu pe Internet.

În pauză l-am spus celor din bandă că voiam să-l invit şi pe cel nou să joace footbal, ca să nu se simtă singur.

Părea mulţumit. L-am pus în poartă. Nu era cine ştie ce; dimpotrivă, juca foarte prost, încasa toate golurile, dar era perseverent, aşa că mi-a plăcut de el. Îmi amintesc că i-am spus lui Mişa: „Priveşte cum parează mortal“, şi Mişa a răspuns cu vocea sa greoaie şi indiferentă: „La ce naiba îi foloseşte dacă nu prinde mingea?“

După ore ne întorceam acasă împreună, eu, Mişa şi Haim Stauber. Ei mergeau, iar eu mă învârteam în jurul lor pe patinele cu rotile. Pe atunci trăiam cocoţat pe patinele cu rotile, nici nu ieşeam din casă fără patinele acelea greoaie. Când mă întorceam de la şcoală cu Mişa, făceam piruete în jurul lui, vorbindu-i din toate părţile; îmi plăcea fiindcă se uita tot timpul acolo unde nu eram. În acea zi, când Haim veni cu noi, am început să-mi arăt măiestria cu rotilele. Piruete, un salt mortal pe trotuar, un slalom gânditor, într-un picior, printre maşini: pentru mine era o rutină. Haim Stauber mă privea cu ochi mari şi atunci pentru prima dată am văzut cum se luminau, ca şi cum cineva ar fi aprins un chibrit înăuntru. Mi-am dat seama imediat că ar fi vrut să facă un tur pe patine şi am început să mă gândesc ce aş fi putut să-i cer. Părea un copil mai degrabă bogat. L-am însoţit acasă; locuia într-o vilă lângă cartierul nostru şi când ne-am oprit să vorbim la poartă, a ieşit în grabă

mama lui, strigând de departe: „Haim, Haim, cum a fost prima zi?" Atunci Haim ne spuse repede, în şoaptă: „Să nu-i spuneţi că am jucat fotbal" şi rămase nemişcat, lăsându-se sărutat pe obraji ca un copil mic.

„Şi aceştia sunt noii tăi prieteni?" spuse mama lui mai liniştită, examinându-ne pe fiecare. Aveam senzaţia că încerca să intre în mintea mea să vadă dacă sunt potrivit pentru fiul său, aşa că am făcut o faţă de îngeraş şi i-am spus încet: „Bună ziua, doamnă Stauber", şi i-am întins mâna.

Ea mi-a zâmbit surprinsă şi-mi strânse mâna. Ce mână avea, ce mână...! Călduţă, moale şi fină ca mătasea, cu degete lungi, delicate, îngrijite, iar mi s-a părut că nu mai eram în stare să-i las mâna. Dar mi-am retras brusc mâna murdară de furtişaguri, certuri şi încăierări, şi din fericire am avut intuiţia de a-mi ascunde mâna stângă la spate, cu unghia degetului mic pe care o lăsasem să-mi crească de frumuseţe (era cea mai lungă din clasă, poate din toată şcoala).

Aceasta a fost prima întâlnire cu ea; uluit de frumuseţea ei, nu îndrăzneam să deschid din nou gura pentru a nu mă da de gol că Haim jucase footbal, chiar dacă nu înţelegeam de ce trebuia să se ascundă.

„Din cauza pianului", explică Haim a doua zi. Nu avea nici o legătură, dar el încercă să ne spună că din cauza muzicii îi era interzis să rişte să-şi rănească mâinile şi că maică-sa era mereu atentă la mâinile lui. Mihak începu să râdă cu râsul lui prostesc, în timp ce eu, nu ştiu ce m-a apucat, i-am spus că mama lui avea dreptate şi că nu trebuia să joace footbal. Haim Stauber zise că mama lui, dacă ar putea, i-ar ţine mereu mâinile într-ale ei, lăsându-le libere doar pentru a face exerciţii la pian şi pentru concerte. Apoi scoase un urlet neaşteptat, sări în sus şi bătu aerul cu mâinile cu toată puterea, în timp ce eu verificam cu coada ochiului dacă era totul în ordine şi dacă nu cumva păţise ceva la degete.

Cu gândul în altă parte, i-am repetat cu vehemenţă că mama lui avea dreptate; mai mult, acum că înţelesesem cum stau lucrurile, aveam de gând să-l ţin şi eu sub observaţie. În fond, pianul era viitorul lui, şi poate că, graţie lui, întregul Israel avea să devină cele-

bru în lume. Era plină lumea de fotbalişti capabili, dar pianiştii erau unul la un milion.

Mişa se uita la mine speriat; eu însumi eram mirat de ceea ce spusesem. Ce mă interesau pe mine degetele lui Haim? Dar în momentul în care am auzit acele cuvinte, am înţeles că aveam dreptate, şi era una dintre puţinele dăţi în care simţeam că am un ideal, ceva important pentru care trebuia să lupt, fără a cere nimic în schimb. Aşa că, pentru a-mi demonstra intenţiile, mi-am scos rotilele, şi ţinându-le în mână, am început să merg pe lângă Haim ca o gardă de corp. Haim mi-a aruncat o privire stupefiată şi ezitând, mă întrebă dacă şi eu cântam la pian. Am început să râd: „Ce idee, cum să cânt la pian?" Şi Mişa: „El ştie să ne calce pe nervi". Trebuie să recunosc că, de când Haim Sauber ni se alăturase, tot ce făcea şi spunea Mişa mi se părea urât, prostesc şi grosolan, şi speram ca Haim să nu-şi facă o impresie proastă despre mine din cauza lui. A doua zi la şcoală, Haim voia cu orice preţ să joace fotbal. M-am dus la el şi i-am explicat că era prea riscant, dar el răspunse că nu-i păsa. Am încercat să-l conving şi chiar să-l cert, dar el nu vroia să audă nimic. Copiii începuseră să strige că pauza se terminase, aşa că a trebuit să renunţ. În acea zi am renunţat chiar şi la rolul de atacant, jucând în apărarea porţii sale. Nu am depăşit linia de şaisprezece metri şi am respins orice atac al adversarilor. Am fost atât de fenomenal, încât Haim a rămas fără ocupaţie, cu mâinile goale, intacte. Nu-mi amintesc să fi fost vreodată atât de obosit.

Şi la fel în zilele următoare. Haim se încăpăţâna să joace, şi mereu ca portar, iar eu vegheam asupra lui ca şi cum ar fi fost o specie rară. Dădeam şuturi sălbatice cui se apropia de degetele preţioase. Nu mă mai comportam ca un fotbalist, acţionam ca un bodyguard. De fiecare dată când îndepărtam un jucător care îndrăznea să se apropie de poarta lui Haim, mă întorceam către el şi-i zâmbeam, uitându-mă la el ca un câine credincios. Uneori, în ciuda apărării mele, adversarul reuşea să treacă de mine. Atunci îl urmăream îndurerat pe Haim care îşi punea în joc viitorul, făcând salturi teribile să ajungă la picioarele adversarului, închideam ochii şi mă

încordam, simțind mâinile calde și delicate ale mamei sale închizându-se în jurul inimii mele.

În afară de meciurile de fotbal care îmi consumau nervii, petreceam și clipe frumoase. Nu știam ce prieteni avusese Haim înainte să vină în cartierul nostru; nu ne-a vorbit niciodată despre ei, dar începuse să se distreze cu adevărat în tovărășia noastră. Grupul nostru imaginase un traseu de război pentru a măsura curajul fiecăruia. Trebuia să-l facem o dată pe lună pentru a confirma pactul de prietenie. Era vorba de o conductă strâmtă de canalizare dezafectată. Ne târam înăuntru câteva sute de metri până când ajungeam la un canal deschis, foarte adânc, pe care trebuia să-l ocolim de asemenea târâș, întorcându-ne înapoi. Ne era frică acolo, pe întuneric. Nimeni nu ne putea asigura că acea canalizare nu ar fi putut să funcționeze după ani și ani, inundând conducta. Șimon Margolis jurase că o dată trecuse pe lângă el un șarpe negru (iar eu, după o săptămână, a trebuit să văd o viperă lungă de un metru). Când ajungeam la celălalt capăt al conductei auzeam în jos apa neagră și murdară, curgând. Dar nu fusesem niciodată atât de îngrijorat ca atunci când a trebuit să traverseze Haim. Ceruse să facă acel traseu și chiar a țipat la mine când am încercat să apelez la bunul lui simț. Ceilalți copii începuseră deja să facă comentarii despre neliniștea mea, spunând că aveam grijă de el ca o bunică bătrână. Chiar și Mișa rânjea.

Ce puteam să fac? Am rămas deoparte, smulgând smocuri de iarbă, rugându-mă, implorându-l pe Dumnezeu să-și coboare mărinimia spre capătul conductei și invocând-o pe mama lui Haim, unindu-mi mâinile cu ale ei pentru a încălzi degetele fiului ei care brusc hotărâse să se poarte atât de dezmățat.

Când a ieșit, avea fața murdară de pământ și zgâriată, dar părea fericit. Shimon Margolis l-a întrebat cum i se păruse, iar el răspunse că îi fusese frică, mai ales în apropierea canalului, dar că își revenise. Nu s-a lăudat, nu a încercat să povestească că îi venise să vomite sau că auzise o fantomă zburând pe lângă el, așa cum făcusem eu o dată. Spuse doar că îi plăcuse și că săptămâna următoare ar fi vrut să repete.

Mă făcea să-mi pierd mințile Haim. Tot ce-i interziceam el vroia imediat să facă, poate doar pentru a mă scoate din minți. Uneori mi se părea că sunt dădaca unui copil răsfățat, insuportabil. În clasă îl priveam din spate, imaginându-mi noi motive de îngrijorare. Închipuiți-vă că am refuzat banii pe care mi-i oferise pentru a face un tur cu patinele mele. Chiar și Mișa, care părea atât de apatic, îmi atrăsese atenția că exagerez, dar mie mi se păru că era invidios. Desigur, avea toate motivele să fie. Acest Haim Stauber, în afara născocelilor lui pentru a mă scoate din minți, era un copil isteț și interesant. Avea o minte enciclopedică. Stăteam lungiți ore în șir, iar eu îl ascultam. Povestea despre aborigenii din Australia, despre indieni și despre eschimoși. O dată fusese în Japonia cu părinții săi și-mi povesti că acolo se construiau case de lemn și se cultivau copaci pitici. Avea un ton blând și timid, chiar dacă povestea fapte incredibile, cu simplitate și dezinvoltură, fără a fi ostentativ. Nu încerca să mă impresioneze, se limita să povestească faptele cum erau, dar și așa erau mult mai surprinzătoare ca invențiile mele. Seara, în pat, încercam să imit felul lui de a vorbi, calm și precis, în timp ce spunea, de exemplu: „În Japonia am fost într-un loc unde găteau furnici în ciocolată. Eu nu le-am mâncat, fiindcă nu m-a lăsat mama".

Îl respectam mai ales pentru asta: avea curajul să recunoască că nu-l lăsau să facă anumite lucruri. În schimb eu, dacă aș fi avut o poveste ca aceasta, aș fi transformat furnicile într-o delicatesă. Aș fi spus că am mâncat un kilogram, iar furnicile vii ar fi continuat să mă gâdile în burtă, iar bucătarul ar fi jurat că nu văzuse în viața lui un copil mai încăpățânat decât mine.

Și ce să mai spun despre mama lui? Am povestit deja despre mâinile ei, dar pentru mine era cu totul fantastică. Era o femeie foarte înaltă, mai înaltă decât tatăl lui Haim, cu pielea albă ca porțelanul, părul de culoarea mierii care coborau ondulat pe spate și ochi albaștri care clipeau rar. O păpușă de dimensiuni uriașe. Părea că, închizând și deschizând ochii, era gata să spună: Mama. Dar ea zicea doar: Haim. Așa: „Ha-im?" cu blândețe, iar vocea sa melodioasă se ridica crescând până la sfârșitul acelui nume scurt, ca și cum ar fi vrut să se asigure de fiecare dată că exista, că trăia cu

adevărat şi era al ei. Când m-am dus la ei acasă, am văzut că intra tot timpul în camera lui, de fiecare dată cu un nou pretext: pentru a închide fereastra ca să nu intre vântul, pentru a aprinde lumina fiindcă el nu trebuia să-şi forţeze ochii sau pentru a-i da vitamine speciale. Acolo, în acea casă, când era ea vorbeam puţin şi de fiecare dată când simţeam acel bâzâit între ochi, lăsam capul în jos cu modestie şi-mi muşcam obrajii cu disperare. Mă controlam când vorbeam şi nu aminteam niciodată despre experienţa mea în poliţie şi despre infractori, fiindcă aveam impresia că acest subiect ar fi deranjat-o. Dacă era posibil, rămâneam acasă la el toată ziua, până seara. Dar Haim voia mereu să ieşim. Zicea că acasă se simţea sufocat, că mama lui îl făcea să-şi iasă din minţi. Ea era preocupată pentru el şi, cum era normal, îl îngrijea. Pe mine nu mă deranja să intre tot timpul în cameră cu faţa ei de păpuşă, clipind încet din ochii albaştri şi zicând cu blândeţe: „Ha-im?“ sau uneori „Hai-mke?“. Din contră, îmi doream să intre, sperând că ne va întreba pe acel ton blând şi profund dacă era totul în regulă sau dacă aveam poftă de o oranjadă sau un biscuit. Simţeam cu atâta intensitate neliniştea şi devotamentul ei pentru Haim încât puteam să ghicesc dinainte când îşi făcea apariţia.

Cele mai frumoase momente erau când Haim se îmbolnăvea şi stătea în pat. Atunci puteam să mă duc la el acasă şi să-l văd întins pe pat, palid, diafan, cu faţa încadrată de părul negru şi fruntea largă, rezemat pe pernă. Boala îl făcea să pară frumos şi fragil, apărat de orice primejdie din afară. În acele zile, la şcoală eram deosebit de atent, scriam toate cuvintele şi copiam temele de pe tablă pentru a-i explica totul lui Haim: era o ocazie bună s-o revăd pe mama lui. Venea la câteva minute, îi aranja cearşafurile sau îi umfla perna cu gesturi uşoare şi vaporoase, iar Haim era atât de slăbit încât nu putea să se împotrivească. Făcea un gest anume când îl acoperea cu pătura ca pe un copil mic, până la gât. Uneori îi măsura temperatura, nu cu termometrul, ci cu buzele: îl săruta pe frunte cu ochii închişi, băiatul închidea şi el ochii şi pentru un moment rămâneau aşa, până când ea îi deschidea şi zicea: „Mai ai un pic de febră. Ar trebui să dormi. Amnon vine mâine“.

Mă studia în continuu. Haim îmi mărturisise că ea îi tria cu atenție prietenii. Dacă vreunul nu i se părea potrivit, era îndepărtat pentru totdeauna. Se comportase mereu așa, oriunde ar fi locuit, în Israel sau în străinătate. Pe de altă parte, când unul era acceptat, era posibil să-l invite la cină cu familia, vineri seară, ceea ce ar fi trebuit să fie un lucru cu adevărat special. Această ceremonie m-a făcut curios de prima dată când am auzit vorbindu-se despre ea. Haim îmi povesti că se mânca în farfurii de porțelan cumpărate în Elveția, și că erau mereu oaspeți interesanți, mai ales cei invitați de tatăl său. Fiecare membru al familiei pregătea un fragment special de citit de față cu toți, iar Haim cânta la pian.

Acea expresie „fragment special" m-a amuzat, și în fiecare duminică dimineață (sâmbătă Haim nu putea să iasă la joacă, deoarece pentru ei această zi era dedicată familiei) eram nerăbdător să-l întreb cum se desfășurase cina de vineri seara, cine fusese invitat, despre ce vorbiseră și ce „fragmente speciale" fuseseră citite. Uneori, vineri seara ieșeam afară – Gaby și tata erau ocupați cu serviciul – și treceam cu rotilele pe lângă casa lui Haim, făcând multe tururi în jurul clădirii. Sau mă urcam în copacul unde aveam o casă și încercam să trag cu urechea la ce se citea înăuntru.

Celelalte zile, între patru și cinci jumătate, îl ascultam pe Haim cum cânta. Era inutil să fie obligat să cânte. Zicea că fără muzică viața lui nu avea nici un sens. Nu reușeam să înțeleg cum acest copil care știa atâtea și care călătorise în toată lumea putea să afirme că viața lui nu avea nici un sens dacă nu cânta la pian timp de o oră și jumătate pe zi. I-am cerut să-mi explice pe înțelesul meu cum putea un pian să-i umple viața. Voiam să-l fac să vorbească. Voiam să înțeleg. Poate că aș fi vrut și eu ca un pian să-mi umple viața.

Dar Haim nu reușea să explice. Spunea că nu se poate explica în cuvinte, iar eu mă enervam, spunându-i să încerce. În fond, știa să vorbească! Așa că trebuia să se străduiască să-mi explice cum de puteau acele sunete să umple viața unei persoane. Că doar nu sunt făcute de ciment! Nu erau praf! Nici apă!

Haim dădea din cap, se gândea, își încrunta fruntea și spunea că nu reușește; era ceva ce avea loc în el însuși, era imposibil să fie explicat unuia din afară. Așa că nu l-am mai întrebat. Dat fiind

faptul că eram unul din afară, nu mă interesa. În orice caz, învățasem de la tata să suspectez acest tip de lucruri. El spunea: „Eu cred doar în lucrurile pe care pot să le ating şi să le văd! Ai văzut vreodată iubirea? Ai văzut vreodată un sentiment? Ai ținut în mână vreun ideal? Dacă nu ai văzut şi nu ai atins, atunci nu crede! Eu sunt doar un fiu de vânzător de biscuiți, dar un lucru este sigur: marfa trebuie să o atingi!"

În ciuda acestui lucru, în sinea mea ştiam că Haim nu mă mințea sau nu încerca să mă păcălească. De aceea acest lucru mă atrăgea şi în acelaşi timp mă deprima. Eu încercam mereu să-i fac pe ceilalți copii să mă creadă! Chiar atunci când îi mințeam (mai ales atunci). În timp ce Haim era opusul meu. Era mulțumit să creadă el, nu-l interesau ceilalți. Mă refer la ceilalți din afară.

Mă obişnuisem să mă urc în fiecare zi la casa din copac de la patru la cinci şi jumătate. Întins acolo, îl ascultam pe Haim cum cânta, mă gândeam şi, dacă nu adormeam, încercam să-mi imaginez cum ar fi o viață goală. Cine ştie dacă era ca o sală uriaşă şi pustie care se traversează de la un capăt la altul fără obstacole? Sau ca o cameră mare fără mobilă, în care se aude ecoul fiecărui cuvânt? Mă gândeam cât sunt de norocos, deoarece viața mea era plină, fără un moment de plictiseală; mereu aveam câte ceva de făcut, acel du-te vino de polițist, activitățile de detectiv – nu aveam timp de gânduri inutile. Dacă înainte mai trecea câte-o zi în plictiseală, acum, datorită lui Haim şi a prieteniei noastre, eram mereu ocupat.

Câteodată mă întrebam de ce un astfel de geniu se împrietenise cu mine. Comparând caracterul său cu al meu (din punct de vedere al talentului), îmi dădeam seama că era o mare diferență între noi şi că aveam multe de învățat de la el. Presimțeam cu tristețe că nu aveam să ajung niciodată ca el, că aveam să rămân doar un geniu al fotbalului sau al cățăratului pe stâlpii de electricitate, sau maestru în fantezii, exagerări şi invenții.

Uneori Mişa se urca în copac să-mi țină de urât şi mă întreba ce aveam în ultimul timp, de ce dispărusem şi stăteam singur. Îl făceam să tacă cu un gest, arătându-i direcția din care veneau sunetele făcute de Haim Stauber. Mişa dădea din cap, spunând că mu-

zica îl plictisea. De vreo două ori m-am luat de el zicându-i că nu avea nici un pic de respect pentru lucrurile importante, dar apoi l-am lăsat în pace, compătimindu-l.

Când termina de cântat, Haim alerga să se joace cu mine. Toată spiritualitatea şi echilibrul său dispăreau. Mamei sale nici prin cap nu-i trecea ce se întâmpla afară. Graţie prefăcătoriei mele şi prudenţei când mă duceam la ei, mama lui credea că eu eram asemeni lui Haim, un copil ascultător şi responsabil. Din ceea ce îmi povestise Haim, în curând ea avea să se împrietenească cu vecinii pentru a cere informaţii despre mine; şi când avea să înţeleagă din ce aluat eram făcut, avea să-şi dea seama că am minţit-o, că acasă la ea mă prefăceam că eram un copil inocent şi delicat, ordonat şi responsabil, în timp ce în realitate eram cu totul altfel.

Un moment, nu chiar cu totul altfel. În sinea mea îndrăzneam chiar să mă revolt împotriva verdictului său. Păcat că atunci nu ştiam cum să explic că de fapt eram într-un anume fel şi în acelaşi timp eram cu totul altfel. Îmi schimbam personalitatea de la un moment la altul. Acasă la ei mă simţeam bun cu adevărat. Aproape pur. Pentru ea (fără să ştie ea, desigur) îmi tăiasem unghia de la degetul mic cu o săptămână înainte de picătura care avea să umple paharul. Un val de altruism şi responsabilitate mă lua pe sus când ea apărea în camera lui Haim şi întreba cu vocea ei de flaut dacă voiam un biscuit sau o oranjadă.

Ştiam că, oricum, mai devreme sau mai târziu, m-ar fi descoperit. Era un miracol că nu mă descoperise încă.

Haim însuşi m-a dat de gol. Nu, nu s-a dus să-i spună mamei lui că eram un copil teribil, sau de multe ori şi mai rău. Asta îi plăcea, şi încă cum! Poate că aceasta era problema: că îi plăceam doar pentru asta. Şi astfel, după ce i-am arătat tot ce ştiam să fac, după ce a văzut toate ascunzătorile mele şi l-am învăţat cum să meargă pe burtă prin acel tub de canalizare sau cum să sperie automobiliştii cu un salt de pe trotuar, cum se furau dulciurile din magazinul Sarei, cum să lipească cu clei un câine şi o pisică, cum se puteau scoate bani din cutia bisericii sau cum puteai împinge la sinucidere un scorpion galben, a început să se cam plictisească de mine.

Trebuie să recunosc, chiar dacă încă mă doare: se plictisise de mine. Îmi epuizasem prea repede resursele.

Mi-am dat seama cu mult înaintea lui. Am avut mereu o intuiție fină, şi oricum eram obişnuit cu ideea că într-o zi avea să mă părăsească. Când îl vedeam privindu-mă lipsit de orice interes când îi povesteam ceva, mă simţeam rău, vid pe dinăuntru, dezgustat de mine însumi.

Creierul meu începuse să proceseze cu mare viteză. I-am propus, de exemplu, să pescuim şi să aruncăm peştii în bazinul Palatului Canada, la universitate. Haim întrebă dacă era permis, iar eu i-am răspuns că era interzis; atunci el, un pic dezamăgit, întrebă: „Doar interzis?“ I-am răspuns imediat că era nu doar interzis, ci ilegal, un adevărat furt, iar el, entuziasmat: „Hai să mergem!“

Şi astfel am plecat la pescuit înarmaţi cu pungi de plastic pentru a vărsa apoi peştii în fântâna universităţii unde turiştii aruncau monede. Am repetat operaţiunea de cinci sau şase ori şi astfel, într-o lună, fântâna era plină de peşti. Din acest motiv, au fost nevoiţi să schimbe apa.

Ei bine, terminând această aventură, trebuia să născocesc altceva pentru a-i aprinde din nou luminiţa din ochi. Asta voia Haim de la mine. Să fac lucruri din ce în ce mai îndrăzneţe. Aşa s-a complicat totul, deoarece eu voiam doar să stau cu el, ascultându-l cum povesteşte despre războiul civil din America, despre viaţa indienilor, despre civilizaţia incaşilor, despre Mozart, despre ţigani şi despre toate lucrurile pe care le cunoştea. Cu vocea lui liniştită, delicată, fără lăudăroşenii. M-aş fi mulţumit să-i privesc părul său negru şi des deasupra frunţii frumoase şi înalte. Iată ce vroiam. Nimic mai mult. Cred că a fost singurul copil căruia nu i-am propus să-i vând sau să-i închiriez ceva timp de o oră sau să-mi dea bani în schimbul unui tur pe patinele cu rotile. Dacă îi plăcea ceva de-al meu, i-l dăruiam imediat. Prietenia lui era un cadou pentru mine.

Mi-e ruşine să povestesc tot ce-am inventat pentru a-l ţine aproape de mine. Dacă ar fi ştiut tatăl meu, m-ar fi dus înaintea unui judecător de minori. De exemplu, într-o seară, Haim şi cu mine am turnat zahăr în rezervorul maşinii directorului didactic

Aviezer Carmi*, stricându-i pentru totdeauna motorul. Ani de-a rândul acea maşină a rămas în faţa casei sale ca un monument.

Trebuie să înţelegeţi, domnule director, nu aveam de ales. Teama că prietenul meu m-ar putea lăsa era insuportabilă. Deoarece prietenia sa m-a apărat de ceva, nu ştiu exact de ce; poate de acel destin asemănător lui Mişa Dubovski, de a fi doar un copil normal. Când eram cu Haim simţeam că sunt diferit. Şi atunci când Haim s-a săturat de mine, m-am simţit doborât, aruncat în gura căscată a lui Mişa.

Oricum, nu am reuşit să-l păstrez. Haim şi-a găsit noi prieteni, copii care îl interesau mai mult. Poate că ei ştiau să discute despre Mozart şi despre incaşi, poate că înţelegeau ce însemna o „viaţă plină".

Eu am rămas cu Mişa. Îl chinuiam, devenise ţapul meu ispăşitor. Nu înţelegea ce se întâmplă, sau poate că înţelegea şi se amuza lăsându-se chinuit de mine cu o brutalitate care arăta ce suflet întunecat aveam.

Într-o zi, în timpul orei, Haim povesti ceva despre coride. Dacă-mi amintesc bine, spuse că în timpul unei coride se omoară şase tauri. Întors acasă, am făcut ceea ce era normal pentru un cetăţean care a auzit un asemenea lucru: am telefonat imediat la poliţie. I-am cerut lui Gaby să întrerupă ceea ce făcea şi să-mi povestească tot ce ştia despre coride. Gaby luă un taxi, trecu pe la biblioteca municipală şi veni cu o pagină de notiţe despre coride luate dintr-o enciclopedie. Alergăm în bucătărie unde îmi arătă rezultatul cercetărilor sale, fără a-mi pune întrebări. Îmi aruncă o privire şi înţelese toată povestea. Murmură: „Ştiinţa este putere, nu-i aşa?" şi continuă să citească. Stăteam cu ochii închişi şi fiecare cuvânt rostit de ea mi se întipărea în minte, acolo unde simţeam rana arzătoare a geloziei.

A doua zi dimineaţă am căutat prilejul să-i spun lui Haim că acea lance mică care se înfigea în tauri se numea *banderilla* şi, având forma unui cârlig, intra uşor, dar era foarte greu să iasă.

---

* Dacă domnul Aviezer Karmi, fostul meu profesor, citeşte din întâmplare aceste pagini, îi cer iertare, fiind de la sine înţeles că sunt gata să-l despăgubesc pentru maşina stricată.

Haim își luă un aer grav și recunoscu că nu știa acest lucru, iar apoi mă întrebă ce diferență era între *matador* și *torero.*

În acea seară Gaby muncise din greu pentru a-mi rezolva dilema. Telefonase prietenilor săi și apoi unei doamne care-i fusese profesoară la universitate: concluzia a fost că *toreros* sunt toți cei care participă la coridă, în timp ce *el matador* este cel căruia îi revine privilegiul exclusiv al uciderii taurului.

În pauză am făcut o demonstrație de știință nou acumulată pentru urechile lui Stauber arătând că în Portugalia, de exemplu, nu se ucideau animalele în timpul coridei, în timp ce *el matador* în Spania avea dreptul la o ureche a taurului, uneori la amândouă și dacă era cineva de talia lui Paco Camino („celebrul" am adăugat), putea să capete chiar și coada. Lui Haim îi străluceau ochii. Spuse că tatăl său îi promisese că-i va procura cărți poștale colorate de la o coridă adevărată și că avea să mi le arate. Eu am adăugat cu dezinvoltură că ar fi extraordinar dacă aș putea să văd cărți poștale cu *banderillas*, deoarece erau un lucru fantastic (am spus chiar așa) acele benzi de hârtie colorată care împodobeau *banderillas.*

Și am plecat.

Haim veni după mine

Și astfel, indirect și cu precauții, a început să se apropie din nou de mine. În fiecare zi vorbeam despre coridă, despre costume și tipurile de cuțite și *banderillas* folosite. Termina de cântat la cinci și jumătate și venea la casa mea din copac. Stăteam împreună câteva minute și vorbeam mereu despre același subiect. Era cel mai bun lucru. Noua prietenie era atât de fragilă, încât nu trebuia să exagerăm. Și Haim își dăduse seama că eram jignit.

Din delicatețe, încheiasem între noi un acord tacit de a nu vorbi despre subiecte pe care eu nu le cunoșteam. Haim era cu adevărat un copil special.

Bazându-ne pe ceea ce Gaby reușea să ne procure, vorbeam despre cei mai faimoși matadori, despre cazurile tragice în care *el matador* rămânea pe arenă ucis de taur și despre tehnicile de luptă. Cu un freamăt de plăcere, pronunțam nume ca Rafaelo di Paul, Riccardo Torres, Luis Mazzaniti, parcurgând bătăliile lor cele mai frumoase, acelea în care învinseseră, câștigând urechea sau coada

taurului, sau își pierduseră viața cu glorie... După câteva momente scurte de conversație fragile ca o pânză de păianjen, scânteind ca aurul în soare, Haim dispărea cu eleganță, iar eu rămâneam întins timp de o oră, atât de fericit încât eram îngăduitor cu Mișa care-și arăta câteodată fața mare dintre ramuri.

„Ce mai faci, Nono?“

O săptămână, două. Un fir atât de subțire. Dacă s-ar fi rupt, ar fi fost pentru mine lovitura de grație. Aș fi fost pierdut pentru totdeauna. Gaby muncea pentru mine ca o vită de povară. Îl suna zilnic pe atașatul cultural al Ambasadei Spaniei și încerca să-i stoarcă noi informații. S-a dus acasă la părinții ei în Nes Zionah pentru a lua o carte de poezii scrisă de un poet spaniol numit Lorca, poeme despre coride. Eu, din proprie inițiativă, am început să adun informații despre Pesia, vaca pe care vecinul nostru Mautner o adusese de la kibbutz. Nu-i tăiase coarnele când fusese tânără, iar acum erau niște excrescențe mari și superbe, pe care ea nu le folosea niciodată. Era o fire liniștită și bună, îi plăcea să stea pe pășunea lui Mautner, lângă căsuță, rumegând și mișcându-și botul cu privirea adâncă și gânditoare care avea ceva omenesc. Într-o zi i-am fluturat pe la nas un șervet roșu șterpelit dintre rufele puse la uscat. Mă privi mirată, iar coada începu să penduleze ca un metronom. M-am gândit că poate era avea vreun strămoș în Spania al cărui sânge curgea prin vinele ei. În acea seară, Gaby îmi citi cu solemnitate *La ora cinci după-amiază,* poezie pe care Lorca o scrisese în memoria unui matador ucis de taur. Erau versuri ca: „Începură să sune din corn/ La ora cinci după amiază. / Rănile ardeau ca niște sori/ La ora cinci după amiază/ Ah! Ce teribilă era ora cinci după-amiază!“

Gaby termină de citit poezia, cu chipul întunecat. Mâna îi tremura, avea capul lăsat pe spate ca și cum ar fi fost tăiat de o sabie. Eu am fremătat sub pătură. Cuvintele lui Lorca se răspândiseră în corpul meu ca un vin foarte tare. Mi-am tras pătura pe cap, în timp ce mi se părea că patul arde. Când se termină totul, Gaby spuse că dacă ar fi știut ce efect avea să-mi provoace acea poezie, mi-ar fi citit *Scufița Roșie*. Dar în noaptea aceea versurile au răsunat și au vuit toată noaptea în camera mea, umplându-mi visele de unduiri

de pânză roşie ca sângele. A doua zi, lângă fântâna din curtea şcolii, le-am spus lui Haim şi Mişa ce am hotărât.

Îmi găsisem idealul în viaţă. Aveam să devin primul matador israelian.

Tăcere. Deasupra capului meu, cerul Spaniei se colora în roşu.

„Mautner?“ şopti Haim cu teamă. „Ai de gând să intri în grădină la Mautner?“

„Da, desigur. Ce se poate întâmpla? O să mă lupt cu Pesia pe viaţă şi pe moarte.“

Mai ales până la moarte, ştiam. Deoarece Mautner era o persoană foarte severă.

„Dar e o vacă“ observă Mişa.

M-am simţit luat de un val de teamă, teamă de mine însumi. Motoraşul îmi bâzâia între ochi ca o viespe.

„Dar are coarne“ zise Haim cu blândeţe. Începea să-şi dea seama că îi propuneam cea mai tare aventură, semnul suprem al prieteniei noastre.

„Veniţi şi voi?“ am întrebat. „Am nevoie de doi *picadores* cu suliţe.“

Se lăsă liniştea. Dar în acea tăcere se agitau un vârtej de imagini de coşmar, presentimentul unei catastrofe, avertismente şi implorări. Apoi ochii lui Haim se iluminară ca două beculeţe şi am izbucnit într-un râs sufocant, îngrozit. Mişa rămase deoparte privindu-ne cu ostilitate. Poate chiar se bucura dinainte, intuind ceea ce avea să se întâmple? Nu l-am privit, nu aveam chef să-i văd mutra limitată şi morocănoasă. Ce ştia el despre curaj, nebunie, prietenie, legendă? Despre o viaţă plină de sens? Haim şi cu mine ne-am strâns mâinile şi am început să sărim în sus ca doi nebuni, strigând de bucurie, dar mai încet, astfel încât să nu apară pe neaşteptate mama lui şi să-mi citească pe faţă cele şapte păcate.

14
ÎN CĂUTAREA DULCINEEI

„Aşa mai zic şi eu mâncare!" spuse Felix lăsând furculiţa şi zâmbind prietenos şi satisfăcut.

În restaurant domnea o plăcută penumbră roşiatică. Lumânări roşii luminau mesele. Îmi simţeam stomacul plin şi umflat. Pe masă se aflau resturile celei mai somptuoase cine pe care o mâncasem vreodată. Felix luase ficat de gâscă, apoi sparanghel, iar ca felul doi raţă cu portocale. Eu, abţinându-mă cu greu să comand acele fripturi care-mi treceau prin faţă, am ales orez şi cartofi prăjiţi, dar ce cartofi şi ce orez! Am luat de două ori şi am comandat şi o supă de ciuperci, ardei umpluţi cu migdale şi trei porţii de *mousse* de ciocolată. Când Felix mă întrebă ce părere am despre mâncare, i-am răspuns cu sinceritate că bucătarul poliţiei mai avea de învăţat.

„Dar cel mai important este că astăzi şi mâine vom face lucruri măreţe!"spuse Felix, dintr-o dată cu vocea bunicului Noe.

„Mai precis?" am întrebat cu nerăbdare, repetând imediat întrebarea cu vocea lui Tami, ca să nu ne suspecteze nimeni.

„Vom face lumea mai frumoasă" şi râse, „vom face în aşa fel încât toţi să ştie ceea ce am făcut şi să spună: "Oh la la! Aceasta este artă! Ce curaj au avut cei doi! Ce stil!"

„Dar ce vom face?" am întrebat din nou încet.

„Nu ştiu. Tot ce vei vrea tu. Totul este posibil. Nu există limite! Nu există legi! Este nevoie doar de *curaj*! Curaj! Trebuie să fii îndrăzneţ!"

Ah, trebuie să fii îndrăzneţ. E uşor de zis. Ce puteam face? Să intru la cinema fără bilet? Să mă furişez noaptea în cancelaria şcolii mele? Să fur scheletul din laborator? Am înţeles imediat că

acestea erau nimicuri pentru un om ca Felix. Trebuia să mă străduiesc mai mult, să mă eliberez, să arăt ceea ce pot, să risc cu adevărat, să fiu un pic nebun, să sfidez legea. Trebuia să fiu îndrăzneț...

Și atunci, de ce să nu mă cațăr pe acoperișul ambasadelor și să le schimb steagul, așa cum făcuse o dată tata înainte de a deveni polițist? Sau să fur un animal de la zoo și să-l încalec?

Voiam să fac ceva deosebit, ceva original.

Ospătarul care ne servise se apropie din nou de masa noastră, făcu o plecăciune și scoase din găletușa cu gheață o sticlă de șampanie. Îi oferi lui Felix vinul spumos rozaliu. Eu nu terminasem încă primul pahar. Balonașele transparente dansau. Când am început să mâncăm, s-a întâmplat un lucru extraordinar pe care nu-l voi uita niciodată: ospătarul a desfăcut sticla de față cu noi. Extraordinar: s-a auzit o explozie adevărată, dopul a zburat și o cascadă de balonașe a ieșit din sticlă... Absolut stupefiant.

Când sunt acasă, la această oră viața mea este complet diferită. Dacă nu era Gaby, eu și tata stăteam liniștiți fiecare în camera lui. Eu jucam fotbal de unul singur, răsfoiam cataloage de arme și echipamente pentru poliție, făceam exercițiile de gimnastică pe care mi le dăduse tata sau stăteam întins pe pat sugând o bomboană sau pur și simplu, fără să mă gândesc la nimic. Visam și nu visam, până când mi se închideau ochii și degetul urmărea o zgârietură pe perete. O atingeam cu degetul mic; era o zgârietură ca un fulger pe care o făcusem eu însumi și pe care o săpam de fiecare dată când mă abțineam să nu plâng. În camera sa tata citea un ziar (în ultimul timp folosea ochelarii, dar doamne ferește să-l vadă cineva), studia vreun dosar nou sau telefona din cinci în cinci minute la comisariat pentru a verifica dacă au ieșit toate patrulele pe traseu. Apoi, unul din noi – de obicei eu, fiindcă mi se făcea foame – începea să pregătească cina. Dacă eram doar noi doi acasă, nu ne oboseam să gătim. Deschideam o cutie de supă de ciuperci, humus, o cutie de porumb, sau un cotlet pentru tata. Lucram împreună. Aveam sarcini prestabilite și nu era nevoie să vorbim. La radio transmiteau cântece în ebraică care ne plăceau la amândoi, așa că rămâneam tăcuți. Uneori îi povesteam ce făcusem la școală, dar el nu asculta. Puteam să-i spun despre lucruri care nu s-au întâmplat niciodată, să

inventez colegi inexistenți sau să-l mint; el mă privea absent și suspina. Cine știe cum ar fi acum în casă, după ce am descoperit locuri extraordinare și pline de viață, ca acest restaurant. „Văd că ți-e greu să decizi, ei, Tami?"

I-am răspuns cu un surâs visător: „Da. Există atâtea lucruri încât..."

„Bine. Gândește-te în liniște. Nu e nici o grabă."

M-am întors la realitate. Îmi mângâiam coada. Ce-aș fi putut să cer? Cât ar fi trebuit să îndrăznesc? Cum de nu mă pregătisem pentru o asemenea situație, în care o zână cu chipul lui Felix mi-ar fi îndeplinit trei dorințe? Părul perucii îmi cădea pe frunte și mă gâdila ușor. Ce aș fi putut să-i cer? De ce-aș fi avut chef în acel moment?

Să continui acest vis, să mă adâncesc în el ca într-o plapumă, gândindu-mă acasă cu o ușoară nostalgie.

Dacă, în schimb, era una dintre acele zile în care Gaby rămânea la noi, o zi în care nu avea cursul de cinematografie sau de franceză pentru începători, sau la o reuniune de supraponderali, pe scurt, dacă era duminică sau miercuri, ne găseai pe toți în bucătărie gătind o cină pantagruelică, iar apoi așezați la masă, vorbind despre orice. Uneori eu tăceam și-i lăsam să vorbească. Se purtau ca un cuplu adevărat. Deseori tata începea frazele cu „Uite, ei, Gaby", ca și când s-ar fi forțat să-și amintească numele ei sau ea s-ar fi numit Ei Gaby. Ea răspundea numindu-l „comoară", „iubitule" sau „floarea tinereții mele". Rareori tata ne vorbea despre vreo problemă de la serviciu care-l supăra. Într-o asemenea ocazie Gaby îl ajutase, rezolvând cu el misterul unor furturi în laboratorul de diamante din Netanya. (Se descoperise că proprietarul laboratorului ascundea diamantele în buzunarele hainei tatei în timpul percheziției zilnice la care erau supuși lucrătorii. Apoi individul i le fura și le vindea, luând astfel și banii de la asigurare pentru despăgubire.) După ce mâncam ne duceam în sufragerie și răsfoiam ziarele, tata fuma singura țigară pe care i-o permitea Gaby, iar ea pregătea faimoasa cafea turcească pe care o lăsa să fiarbă nici mai mult nici mai puțin de șapte ori. Strigând din bucătărie, își dădea

cu părerea despre ceea ce se întâmpla prin lume. Apoi mă prindea într-un colţ şi pretindea să ştie ce făcusem la şcoală, dacă se formase vreo pereche nouă, cine se logodise la noi în clasă şi dacă la petrecerile noastre se dansa acel dans nou (de parcă eu aş fi ştiut). Erau lucruri care îi plăceau; pe vremea ei, nu o interesa altceva la şcoală. Pe la zece, când eu şi tata eram morţi de somn, Gaby decidea să ne revoluţioneze dulapurile cu haine; scotea afară toate hainele de iarnă sau de vară, pregătea grămezi de călcat, de împăturit sau de cârpit, şi casa se umplea de cârpe. Gaby, cu pantalonii suflecaţi, roşie în obraji, începea să cânte din repertoriul lui Beatles, pregătea maşina de spălat, călca în sufragerie, spăla podeaua şi alerga în bucătărie să pregătească bunătatea de pe locul şapte al scării internaţionale BIPI (Bucurie pentru Intestine, Plăcere pentru Interior): budincă de ciocolată, ceva ce doar ea ştia să pregătească în mod corect, fără cocoloaşe. În acest timp îl trimitea pe tata să spele vasele, să întindă rufele, să arunce ziarele vechi care umpleau casa, iar pe mine să fac curat în camera mea. Tata şi cu mine, ca doi servitori umili, ne plângeam, bombăneam şi, întâlnindu-ne pentru o clipă între coridor şi bucătărie, dacă ea nu ne vedea, ne strâmbam în spatele ei; dar nu aveam de ales; eram nişte dependenţi de budincă condamnaţi la muncă silnică, fiindcă doar ea ştia să o facă fără cocoloaşe. La miezul nopţii cădeam frânţi toţi trei, cu casa pusă la punct: încă se mai auzeau râcâiturile celor trei linguriţe care săpau în zadar căutând ultima picătură de budincă. Eu nu reuşeam să ţin ochii deschişi, iar tata îi punea o mână pe umăr şi o săruta pe frunte, ca şi cum eu n-aş fi fost prezent. Dar ce-mi păsa mie? Putea să o sărute liniştit. Apoi mă ghemuiam pe scaun şi aşteptam ca el, cu mâinile sale puternice, dar atât de delicate cu mine, să mă ducă în pat. Dormeam... Cine ştie cine îmi dădea acel timid sărut prietenos de colegi de echipă.

Ca de departe, îl auzii pe Felix şoptind: „Acum trebuie să îndrăzneşti! Este nevoie de idei măreţe, Tami! Idei colorate! Ca la cinematograf, ca la teatru!"

Când spuse „teatru" îmi explodă o petardă în cap: ce tâmpit sunt! Adică: ce tâmpită. Dar nu eram în stare să spun ce-mi venise

în minte în acel moment. Ar fi crezut că era o idee prostească, că eram un mototol, unul căruia i se oferea posibilitatea de a fi cura jos, de a sfida legea, iar el cerea un cadou pentru o fată.

„Pentru o fată?" întrebă Felix cu un zâmbet, lăsându-mă trăsnit de uşurinţa cu care îmi citea gândurile pe faţă, fără îndoială pentru că am pielea atât de fină. Dar cum de nu-şi dăduse seama că ştiam cine este?

„Da..." zâmbi Felix, rezemându-se de scaun şi privindu-mă satisfăcut. „Ţi se citeşte pe faţă că e ceva pentru o fată. Frumos! Ca tipul ăla, cum se cheamă, Don Quijotte, care a luptat în numele doamnei Dulcineea!

Chiar şi eu, care nu mă omoram cu cititul, auzisem de acea doamnă nu prea frumoasă care locuia în oraşul Toboso şi de dragul căreia Don Quijotte pornise în viaţa aceea aventuroasă.

„Deci ce părere ai" mă provocă Felix. Îi sticleau ochii. „Ne-am hotărât cui vrem să dedicăm curajul nostru? Cine e frumoasa ta? Felix ştie să ţină un secret!"

„Gaby" am răspuns, luat pe nepregătite.

„Gaby?" începu să râdă, iar râsul îi trezi în ochi o explozie de scântei. „Credeam că o să numeşti vreo puştoaică frumoasă de la tine din clasă, nu pe mama ta vitregă!"

„Gaby nu e mama mea vitregă. E doar Gaby!"

„Bine, bine. Îmi cer scuze! Foarte bine. Gaby. Frumos. Îi eşti devotat."

„Da" spun ca şi cum m-aş fi justificat. „La început m-am gândit la Zohara" am minţit, „dar Zohara e moartă" m-am scuzat," în timp ce Gaby... nimeni nu se gândeşte la ea, aşa că..."

„Înţeleg foarte bine." Felix îmi făcu semn cu degetul.

„Ai spus Gaby, aşa să fie!"

M-am simţit stupid şi infantil. Ar fi trebuit să numesc vreo fată din clasă. Semadar Kantor sau Batsheva Rubin, reginele la modă. Dar nu le iubeam pe nici una dintre ele şi nu voiam să fac nimic în numele lor. Dar Zohara... cum de nu mă gândisem la ea?

„M-ai surprins" spuse Felix, „e fermecător cum te porţi ca un gentleman cu Gaby. Un adevărat cavaler. Vei fi iubit de femei, as-

cultă-l pe Felix..." Apoi adăugă: „Mă faci să mă simt mai tânăr. Mi se pare că sunt alt bărbat". Eu? Pe el?

„Aşa că vom dedica curajul şi isteţimea noastră doamnei Gaby" şi îmi întinse mâna întinzându-se pe masă. „Te-ai gândit la ceva deosebit să-i dăruim lui Gaby? Un diamant sau un mic iaht ca să facă o croazieră în Cipru?"

„Nu... are rău de mare şi pe plajă..." am şoptit, gândindu-mă în acelaşi timp că un diamant era cam somptuos pentru gusturile lui Gaby. Mă uitam la masă ca şi acum nu aveam nici cea mai vagă idee ce-ar fi dorit Gaby. Nu ştiam cum să-i spun fără a părea un idiot.

„Dar există ceva care i-ar face plăcere..." mă provocă Felix. Cunoşteam foarte bine acel ton. „Haide, nu-ţi fie teamă! Cere orice, tot ce-i posibil şi imposibil. Trebuie să ai curaj."

Am început să râd. „E ceva prostesc, dar ea... nu. Prostii."

Felix se aplecă către mine, cu ochii strălucind de curiozitate. „Prostiile sunt punctul meu forte" spuse pe un ton blând, maliţios. „Sunt specialist în prostii!"

Murmurai, fără a fi convins: „Adevărul este că lui Gaby îi place o actriţă. Mai mult, o adoră."

„O actriţă?"

„Da, o actriţă de teatru. Lola Ciperolla."

O scânteie? Un fulger periculos? Cum aş putea descrie strălucirea care trecu prin ochii lui Felix? Ciulise cu adevărat urechile, aşa cum fac animalele?

„Lola Ciperolla! A... da.... numele îmi e cunoscut. Mi se pare că am întâlnit-o o dată..." Îşi îngustă ochii ca nişte fante albastre; ştiam că în acele momente se închidea în sine, discutând însufleţit cu sine însuşi. O dezbatere fierbinte în interior. Dar într-o clipită ieşi la suprafaţă şi se întoarse către mine:

„Da... Lola. O femeie de pe vremea mea! Când eram tânăr, ea era ca o regină la Tel Aviv." Mişcă braţele deasupra mesei, imitând un dans sinuos şi cântând încet: *Ochii tăi / strălucesc ca diamantele / Un adio pe peronul gării...* Da, da, Lola cânta, şi recita, dansa... ştia să facă orice! Apoi coborî din nou vocea şi dădu frâu liber gândurilor, fără să-şi ascundă mirarea: „Nu ştiam că pe Lola o ştiu şi o plac cei din generaţia mai tânără." Atunci am început

să-i povestesc cum Gaby o imita pe Lola. Mă făcea să râd sau să plâng când recita fragmente interpretate de ea. Datorită lui Gaby, știam pe de rost scene întregi.

„Și doamnei Gaby i-a plăcut dintotdeauna și îi place și acum?"

„Cred că da. Și știe să cânte *Ochii tăi strălucesc* ca ea, ca Lola Ciperolla. Cu toate gesturile ei. Nu le poți deosebi. Și zice Gaby că, dacă ar... avea... eșarfa... nu, nimic. Prostia despre care spuneam mai devreme."

„Cum nimic?" Felix ridică vocea, zâmbind larg. „Cum nimic? Hai, povestește! Cum e povestea aceasta cu eșarfa? Eșarfa Lolei?"

La naiba, dar ce-mi păsa?

„Uneori Gaby zice, în glumă, bineînțeles, că dacă ar avea eșarfa Lolei ar putea să fie o actriță sau o cântăreață adevărată. Este tot ce-și dorește."

„Eșarfa?"

„Această actriță" îi explic, „poartă mereu o eșarfă. Violet. În fotografiile din ziare poartă eșarfa asta. O are mereu cu ea: acasă, la teatru, pe stradă. E simbolul ei."

„Da, știu asta. Mereu a fost așa... Eșarfa Lolei... Ai văzut-o vreodată?"

Zâmbi. „O dată? De unsprezece ori! Cel puțin!"

„Oh! Unde?"

„Mai ales în spectacole." Gaby mă dusese să văd de trei ori *Romeo și Julieta, Crimă și pedeapsă* de două ori, *O nuntă însângerată* de Lorca o dată și *Macbeth* de patru ori. „Și o dată am întâlnit-o în realitate pe stradă, la Tel-Aviv."

„V-ați întâlnit întâmplător?"

Am ezitat. În fond, era un secret între mine și Gaby pe care nu i l-am spus nici măcar tatei.

„Întâmplător. Am așteptat-o lângă casa ei și după puțin timp a venit."

„Erați lângă casa ei din întâmplare?"

„Da, și ea a ieșit..."

O pândisem acolo de vreo cincizeci de ori, dar numai atunci am reușit să o vedem.

„Şi ați vorbit cu ea?"

„Aproape. Gaby a întrebat-o cât e ceasul, dar ea nu a auzit. Se grăbea."

Cum îi tremurase mâna lui Gaby pe umărul meu când Lola a trecut prin fața noastră! Am așteptat-o o oră și jumătate în fața gărdulețului din fața casei la Tel Aviv. Eram morți de frig, cerul era acoperit de nori, când deodată a apărut ea și lumea a devenit aurie. Avea o pălărie neagră și venise acasă într-un taxi. Nu s-a mișcat până când șoferul nu i-a deschis portiera. A scos afară un picior lung, aristocratic, refuzând mâna bărbatului care se oferise să o ajute. Cu vocea sa gravă îi spusese: „Plătește teatrul". Mergea cu spatele drept ca o regină, iar eterna eșarfă îi flutura pe umeri. Fusesem aproape de ea timp de un minut! După acel succes, ne-am dus să o așteptăm de multe ori: ore de așteptare, de frig, de căldură, de ploaie, umbrelele întoarse de vânt, kilometri de conversații despre ea, și palpitații, dezamăgiri, dar nu renunțam niciodată la această distracție când mergeam la Tel Aviv.

„Şi Lola v-a spus ceva?"

„Nu. Se grăbea." Gaby mă împinsese către ea, dar o doamnă ca Lola firește că nu dădea nici o atenție la ceea ce se întâmpla în jurul ei. Nici nu ne-a privit. Mergea dreaptă și gânditoare; dar nu ne-am simțit jigniți, fiindcă oricum era o distanță între noi ca de la cer la pământ.

Felix medită puțin, acoperindu-și gura cu mâinile sale frumoase. Acum că-i mărturisisem totul, nu mai puteam să tac: „Gaby zice că secretul magnetismului Lolei este acea eșarfă, dar sigur că glumește". Îmi plăcea la nebunie să spun acel nume, Lola Ciperolla. Avea un gust de ciocolată albă, elvețiană.

„Dar de ce te atrage Lola atât de tare?" întrebă Felix gânditor. Mă surprinse faptul că îndrăznea să o cheme pe nume.

„Pentru că e o actriță atât de..." am căutat cuvintele lui Gaby, „formidabilă, genială."

Ospătarul cu fața rotundă ne aduse cafeaua. Continua să se poarte cu respect față de Felix. Impresionat de bunele maniere și de aerul lui distins, se aștepta să obțină un bacșiș bun. Uitându-mă la prețurile pe lista de bucate, am socotit cât va plăti Felix

această cină şi mă luaseră ameţelile: cam jumătate din salariul tatei pe o lună. Să fii chelner... este o meserie frumoasă. De ce să nu luăm în calcul ideea lui Gaby să deschidem un restaurant? Sorbii încet cafeaua neagră. Era amară şi nu-mi plăcea, dar nu am spus nimic, pentru ca Felix să nu-şi dea seama că era prima cafea din viaţa mea.

Felix era dus pe gânduri, iar mie îmi veniră în minte toţi iubiţii Lolei Ciperolla, toţi poeţii şi pictorii care au adorat-o, ceea ce spusese într-un ziar: că nu s-ar fi măritat niciodată deoarece căsătoria este o sclavie şi nu ar fi permis nici unui bărbat să-i domine sufletul şi corpul. Nu există bărbat pe lume care să fie demn de asta, declarase într-o revistă pentru femei; nici un bărbat nu ştie să iubească o femeie aşa cum o femeie ştie să iubească un bărbat. Lola Ciperolla spunea lucruri de felul acesta fără nici o ruşine.

„Aş săruta fiecare vorbă a ei" zicea Gaby lingându-se pe buze. „Dacă aş avea un sfert din curajul ei, aş fi o femeie fericită."

Chelnerii aduseră un tort cu lumânări pentru o doamnă frumoasă de la o masă din colţ şi am cântat cu toţii *Happy Birthday*. Mă simţeam bine. Lumânările scânteiau, iar eu aveam obrajii în flăcări. După ce îi dezvăluisem lui Felix ideea mea, mă simţeam vesel şi uşor ca un fulg. Mă jucam de-a Tami şi Nono. Era uşor: dacă mângâiam coada de la început până la sfârşit ca pe cordonul unui clopoţel sau ca pe frânghia unei fântâni, apărea Tami. Nu trebuia să-mi modific faţa sau gesturile, doar sensibilitatea, trecând dintr-o parte în alta: o mişcare imperceptibilă, tic-tac! Amnon şi Tami, Hansel şi Gretel... Deodată, Felix scoase monoclul din buzunar şi mă privi curios şi tăcut, cu un chip blând şi fericit. Nu-mi păsa dacă îşi dădea seama de micile mele metamorfoze; m-am bucurat văzându-mi încă o dată imaginea reflectată în monoclu, fiindcă mă simţeam puternic, cufundat într-o licoare magică. Puteam să fiu ceea ce doream, chiar şi o fată. De ce nu, doar eram un profesionist! Un artist în domeniu. Un copil-cameleon. O zi sau două de exerciţii şi aveam să fiu la fel ca Felix. Dublura sa. Urmaşul său.

Felix vârâ monoclul în buzunar, ridică cupa de şampanie în cinstea performanţei mele şi bău până la fund. „Un restaurant exce-

lent“ zise, lingându-se pe mustăți. „Odată, cu ani în urmă, când Felix era încă Felix, veneam aici o dată pe săptămână. Rezervam tot restaurantul pentru mine şi prietenii mei. Dar atunci aveam bani să plătesc.“ Îmi zâmbi. Nu eram atent la ceea ce spunea, chiar dacă ar fi trebuit să fiu. Dar eram distrat din cauza emoției. Felix îşi şterse gura cu un şervețel: „Deci doamna Gaby ar vrea să devină o stea de cinema?“.

„Pe vremuri, da. Acum s-ar mulțumi cu curajul Lolei Ciperolla, fiindcă ar vrea să facă şi ea ce vrea, fără să se gândească la părerea celorlalți.“ Să fie independentă ca Lola, puternică, să ştie să vrăjească bărbați fără să sufere din cauza lor. Şi să-l oblige pe tata să o ia în serios sau să-l facă să o implore să-l ia de bărbat. Iată ce vroia ea. Desigur, în acel moment nu am spus nimic.

„Şi ce zice domnul, tatăl tău despre asta?“ întrebă Felix, confirmându-mi că pentru el eram ca o carte deschisă.

Asta mai lipsea, să afle tata acest secret dintre mine şi Gaby.

„Ştie faptul că Gaby o adoră pe Lola?“ continuă.

„Da. Dar nu ştie că am întâlnit-o la Tel Aviv şi că am fost la spectacolele ei.“ M-a pus să jur că nu voi spune nimic, că nu voi pomeni numele Lolei acasă. Nici măcar în glumă. Poate că n-ar fi trebuit să-i spun nici măcar lui Felix.

„N-o să-i povesteşti, nu-i aşa?“

Felix îşi puse mâna pe piept şi închise ochii. Genele sale lungi tresăriră.

„Promit.“

„Nu, jură.“

Flăcările lumânărilor se reflectau în lentilele ochelarilor săi. „Să ştii un lucru: când Felix jură, este o păcăleală, când promite îşi ține promisiunea. Aşa este. Aşa că îți promit, pe cuvânt de bandit.“

M-am gândit un pic şi am fost de acord.

Poate fiindcă vorbise despre înşelăciune, mi-am amintit de ceva: „Ce ai spus mai înainte?“

„Referitor la ce? Am zis multe lucruri.“

„Că nu ai bani să plăteşti restaurantul?“

„Ah! Este o fată grozavă!“ exclamă vesel. „O fată uimitoare!“

„Cine? Lola Ciperolla?“

„Nu. Doamna noastră, Gabriela, Gaby; Dulcineea noastră În cepe să-mi placă." Am fost atât de mulțumit auzindu-l încât am uitat ce vroiam să aflu de la el. Murmură ceva de unul singur, zicând cuvinte de neînțeles, apoi zise: „Și i-ar plăcea să aibă eșarfa Lolei".

„Da."

Și spicul tău de aur, dar n-am îndrăznit să spun asta.

„Și ce ar mai dori doamna Gaby? Nu fi timid, spune-mi totul!" Avea acel ton glumeț, dar am observat că gesticula excesiv.

„De unde știi că mai vrea și altceva?"

„Aștept răspunsul, domnule Feyerberg."

Atunci mi-am dat seama că știa totul. Am lăsat capul în jos. Dacă mă refuza, cu atât mai rău. N-aveam ce pierde.

„Un... un spic de aur de-al tău."

„Eram sigur" comentă fără să zâmbească.

Inima îmi bătea puternic. Credeam că acel vis minunat se va termina. Jucându-se cu un chibrit, îmi spuse în grabă: „Ai știut de la început cine sunt?"

„Doar de astăzi după-amiază" am mărturisit, „când polițistul a citit numele tău pe permisul de conducere."

„Am crezut că nu ți-ai dat seama" șopti. „Am crezut că polițistul era prea tânăr ca să-și amintească de numele meu și că nici tu nu ți-ai dat seama..." Apoi rupse chibritul cu un trosnet, iar eu tresării. Continuă: „Ți-ai dat seama, dar ai tăcut. Știai că eu eram celebrul Felix Glick și nu mi-ai zis nimic. Fără îndoială, ai putea să devii cel mai mare detectiv din lume".

Vocea sa deveni dintr-o dată aspră, și mi-am dat seama că vorbea cu un fel de ranchiună. Ca și cum s-ar fi aflat de partea cealaltă a baricadei. Am auzit din nou răsunând alarma în mintea mea.

„Ce mai știi despre mine? Ce ți-a mai povestit?"

„În mare, cam ce mi-ai spus tu în timp ce mâncam. Că erai bogat, dar cheltuiai tot, că erai ca un fel de rege în Tel Aviv, că ai călătorit în jurul lumii, că făceai tot felul de chestii la bancă, și că ai fost urmărit de polițiști din toată lumea. Ca să nu-l jignesc, m-am prefăcut că nu știam în ce împrejurări se întâlniseră el și tata pentru prima dată.

„Îmi imaginez că nici despre asta nu vorbeşte în prezenţa tatălui tău."

„Niciodată. E un secret între mine şi ea."

„Este o fată foarte specială" spuse Felix gânditor, mângâindu-şi inelul cu piatră neagră. „Cred că e mai inteligentă decât mine. Decât tatăl tău. Ce fată grozavă!"

„Da? Crezi cu adevărat că este deosebită?" Trăind împreună cu ea şi văzând cum se purta cu ea tata, uitam adeseori cât era de deosebită şi de inteligentă.

Felix se gândi un moment şi spuse: „Eu cred, dacă înţeleg ceea ce are de gând... atunci tot respectul meu. Complimente doamnei Gaby! Ce fată grozavă!"

Nu-mi venea să cred că reuşisem să scăpăm, că această călătorie era salvată şi că va continua.

„Atunci eşti de acord cu mine? Încercăm să-i facem rost de eşarfă?"

„Şi de spicul de aur, bine-nţeles."

Lăudat să fie Domnul-Dumnezeu şi tot cerul! Ura, ura!

„Ţi-a spus cumva doamna Gaby de ce o interesează acest spic al meu?"

„Nu ştiu, nu-mi amintesc."

L-am minţit. Nu vroiam să-l jignesc.

Pentru că Gaby făcea haz, zicând că dacă ar fi avut un pic de spirit criminal, tata s-ar fi îndrăgostit de ea imediat; fiindcă el era interesat doar de lumea interlopă. Poate că ar fi trebuit să-i spun lui Felix. Poate că l-ar fi considerat un compliment. Gaby spunea mereu: „Felix Glick şi Lola Ciperolla! Aceasta este combinaţia câştigătoare! Daţi-mi eşarfa violet şi spicul de aur şi îmi voi pune o dorinţă: să rup destinul meu de Cenuşăreasă şi să-i câştig inima acestui prinţ nesuferit! Poţi să-mi faci rost de lucrurile acestea, cavalerule?"

Şi clipea languros din ochi, uitându-se la mine.

Felix continuă: „Poate că Lola va dori să facem ceva înainte de a ne da acel obiect atât de preţios."

„Să ceară ce vrea! Va fi misiunea noastră!"

„Dar ar putea cere ceva dificil!"

„Trebuie să ai curaj!“ i-am amintit, fericit.

Felix își mângâie mustățile. „Poate că ar trebui să ți cer și eu ceva pentru spic. Ce zici? Un spic de la Felix Glick nu se obține cu una, cu două.“

Un clopoțel de alarmă începu să sune înăuntrul meu: „Ce vrei, de fapt?“am zis cu o voce stridentă. Vorbeam cu el de parcă ar fi fost un străin.

„Să nu-ți fie teamă, domnule Feyerberg!“ zise dintr-o dată. Mi-am dat seama că se simțea jignit. „Nu ai încredere în Felix, așa-i?“

„Voiam să știu...“

„Nu! Nu mai zice nimic, nu minți!“ Deodată era supărat pe mine. „Felix nu te minte niciodată, iar tu nu faci altceva decât să-l bănuiești tot timpul! Nu e frumos. E păcat.“

Tăcu. Închise gura furios, cu fruntea plină de riduri. Era un bărbat în toată regula, dar se supărase ca un copil.

Muream de rușine. L-am întrebat cu umilință: „Voiam doar să știu ce vrei în schimbul spicului.“

„Încă nu. Trebuie să fiu sigur că ești pregătit.“ Își încrucișă mâinile pe piept, evitând să mă privească.

„Sunt pregătit. Hai! Sigur că sunt pregătit.“

Dădu din cap: „Încă nu. Ești prea neîncrezător. Ești mereu în alertă!“ Uitase complet că era travestit în bunicul Noe și vorbea cu vocea sa obișnuită. „Încă nu-ți dai seama că Felix îți propune un lucru extraordinar. O ocazie! Îți propune să devii Felix, să impui legea sa, să fii ca într-o poveste! Când vei crede în mine, în minciunile mele, atunci vei fi pregătit să trăiești după legea mea!“

Ce aș fi putut să răspund? Îmi doream atât de mult ca el să fie mulțumit de mine, dar îmi era teamă. Poate că nu aveam încredere în el. Poate că nu eram capabil să fiu un criminal, chiar și în glumă, deoarece eram prins în capcana propriei mele frici.

„Termină-ți cafeaua, trebuie să plecăm“ zise,“ și nu trebuie să bei ce rămâne pe fund. Avem mult de lucru.“

Am lăsat ceașca și l-am privit în ochi. L-am văzut mai relaxat. Poate că de această dată mă ierta că îl jignisem.

„Știi unde mergem?“ întrebă.

„Să luăm eşarfa de la Lola Ciperolla" am răspuns, între îndoială şi speranţă. Cine ar fi crezut că din gura mea va ieşi acea frază? Vroiam să-i arăt că mă metamorfozam sub ochii lui.

„Bravo" observă obosit, „înveţi repede."

„Să mergem." M-am ridicat entuziasmat. Vroiam să-l contaminez cu bucuria mea, cu veselia mea, voiam să uite ce se întâmplase. „Să mergem!"

„Un moment!" Felix nu se ridicase încă. Acea expresie de suferinţă încă mai era întipărită pe chipul său, dar în ochi i se citea o privire cu o expresie de reproş: „Dar cum te comporţi, domnule Tami Feyerberg? Suntem la restaurant! Mai întâi, trebuie să ne aranjăm ca să nu plătim!"

15
CORIDA

„Şi dacă nu e acasă?" îl întreb, după câteva minute de mers.

„Este, este" mormăi Felix continuând să fredoneze cântecul lui obişnuit, acompaniat de plesnituri din limbă şi bătăi pe volan. „Acum cred că e la teatru, spectacolul trebuie să se termine, dar apoi se va duce imediat acasă."

„Şi dacă se hotărăşte să se ducă altundeva?"

„Nu. Trebuie să se ducă acasă, e obligatoriu."

Nu-mi plăcea faptul că ştia atâtea lucruri despre Lola Ciperolla. În fond, eu îi dedicasem mai mult timp decât el.

„De ce se duce acasă obligatoriu?"

„Deoarece există un principiu: ceea ce trebuie să se întâmple se va întâmpla. Iar ea trebuie să se ducă acasă ca să-ţi dea eşarfa. Asta-i tot!"

„Ce fel de principiu?"

„Principiul călătoriei noastre. Un principiu special! Încet-încet se va lămuri totul."

Nu mai înţelegeam nimic. Dar mă simţeam bine, cufundat în scaunul vechiului Volkswagen. Stăteam ghemuit ca un bob de mazăre (o altă expresie de-a lui Gaby), atât de obosit încât nu-mi mai era teamă de nimeni. Nici măcar de chelnerul pe care-l lăsasem în parcare, ţipând ca un nebun, agitându-şi mâinile furios, nici de cele două bariere ale poliţiei pe care le trecusem fără a da de bănuit. Mi se părea că sunt norocos în ziua aceea.

Dar cine eram eu?

Un impostor. Un actor. Un băiat mascat în fată. Unul care mănâncă pe săturate la restaurant, fără să plătească nota. Simţeam între ochi o plăcere subtilă, aproape dureroasă, răspândindu-se din

creştet până în măduva spinării... Felix pregătise cu atenţie lovitura: l-a convins pe ospătar să împingă maşina ca să pornească, lăsându-i în mână un portofel gros, dar gol, adică umplut cu nisip... Trec peste amănunte, nu sunt importante. Ar fi mai bine să recunosc că mi-e ruşine să povestesc ce rol am îndeplinit eu, cum am contribuit la fapta aceea destul de crudă.

Tata va veni cu siguranţă mâine să plătească datoria, îmi trecu prin cap. Şi m-am simţit uşurat, poate prea mult, dar în acel moment n-am vrut să mă gândesc. Mi-am scos în grabă peruca neagră, trecându-mi mâinile prin păr. S-a terminat! Eu sunt eu! Să lăsăm baltă această nebunie cu Tami! Mâine dimineaţă tata va veni cu portofelul plin şi va plăti. Adevărul este că nu-i văzusem niciodată portofelul plin, dar cu un surâs şi o bătaie pe umăr ar fi clarificat totul, s-ar fi scuzat, ar fi reglat conturile, ar fi plătit, lăsându-i chiar şi un bacşiş frumos chelnerului – exageram mereu în mintea mea – şi, o dată ieşiţi din restaurant, vom începe toţi să râdem, chiar şi ospătarul cel gras, spunând: da, frumoasă iniţiativă, cu adevărat profesionistă; nu putem să nu fim indulgenţi cu cei geniali, nu-i aşa? Apoi tata va merge în altă parte să repare nebuniile noastre, calmând spiritele după isprăvile lui Felix.

Ce tâmpit! Prost cu diplomă. Nono şi fanteziile lui.

„Tu îmi eşti încă dator, domnule Feyerberg" fredonă Felix. „Ai promis că-mi povesteşti cum de eşti vegetarian şi de ce nu mănânci carne."

„Vrei să ştii cu adevărat?" Eram mirat, deoarece poveştile mele nu erau nimic în comparaţie cu aventurile lui.

„Dacă vreau să ştiu?" începu să râdă. „Vreau să ştiu totul despre tine! Tot ce ţi s-a întâmplat de la început şi până acum."

Aceasta este una dintre acele fraze care-mi intrau pe o ureche şi-mi ieşeau pe alta. Credeam că vroia să mă facă să vorbesc: doar după aceea mi-am dat seama că fusese mereu sincer. Voia într-adevăr să ştie totul. Toate amănuntele vieţii mele insipide. În timp ce eu nu-l credeam, nu înţelegeam şi nu-mi imaginam nici pe departe ceea ce vroia să spună.

Volkswagen-ul verde mergea liniştit de-a lungul drumului de lângă mare. În aer se simţea umiditatea verilor din Tel Aviv. Une-

ori ne depăşea câte-o maşină; se duceau toţi să se distreze. La această oră Ierusalimul doarme, în timp ce aici începe viaţa. Felix se oprise din cântat ca să mă asculte. Dar eu tăceam şi, nesuportând acea linişte, deschise radioul. Se auzi o voce cântând răguşit un jazz. Lui Gaby îi plăcea acest fel de muzică. Am închis ochii şi am început să mă gândesc la casa mea, la ea şi la tata, la faptul că nici măcar nu-i sunasem să le spun cum mă simt, să le mulţumesc pentru această idee nebunească, pentru imensul sacrificiu. M-am întrebat cum de-mi permitea să trăiesc această aventură, el care lupta împotriva răufăcătorilor...?

Apoi, fără să-mi dau seama, ca într-un vis, am început să vorbesc. Limba îmi era greoaie, iar mintea leneşă. Nu am zăbovit prea mult asupra poveştii cu Haim Stauber. Am început să-i povestesc de când îmi intrase în cap că eu eram primul toreador evreu. Haim, eu şi restul bandei am făcut nişte *banderillas* rupând mânere de sapă şi decorându-le cu hârtie colorată. Apoi am construit cai din mături, făcându-le capul din ciorapi umpluţi cu cârpe. Am căutat în tot cartierul şi am furat cămăşi, haine, fuste şi prosoape roşii – dacă nu, cum am fi putut enerva taurul?

Iată numele personajelor în ordinea apariţiei lor:

Banderillos: Shimon Margolis şi Avi Kabbesa.

Picadores: Haim Stauber şi Mişa Dubovski.

El Matador: eu, Nono.

„E foarte frumos că ai fost tu matadorul" comentă Felix.

„De ce e frumos?"

„Îmi place că tu ai fost protagonistul. Îmi place că semeni cu mine."

Exact la ora cinci după-amiază (ora lui Garcia Lorca), am intrat în grădina lui Mautner printr-o spărtură în gard. Vaca Pesia păştea; ne-a privit cu ochii ei mari şi negri, mişcându-şi botul, fără a bănui nimic. Era o vacă destul de mare, cu pete albe şi negre. Mautner ţinea la ea şi o îngrijea cu dragoste. O dată pe an îi făcea însămânţare artificială şi vindea viţeii fără părere de rău. Mautner nu avea nici soţie, nici copii, iar Pesia îi era dragă ca lumina ochilor, era prietena lui, dacă Mautner putea avea o prietenă.

Era un bărbat înalt și gras, cu părul roșu, zbârlit, tuns milităreşte. Avea faţa rotundă şi umflată, ca şi cum ar fi fost mereu pe punctul să explodeze de furie. Avea mustăţi de culoarea morcovului, dedesubtul cărora ieşeau cuvinte tăioase şi pline de ură. În fiecare joi, la patru şi jumătate fix, se urca în Cortina sa şi se ducea la întâlnirea săptămânală a veteranilor. Era îmbrăcat cu o cămaşă kaki cu epoleţi şi pantaloni scurţi. O dată pe săptămână, în ziua în care eu şi tata lustruiam Perla, trecea pe lângă casa noastră cu pas ca de militar şi se oprea să-l întrebe pe tata cum de nu scoate maşina în stradă. Scena se desfăşura mereu la fel: tata nu se ridica, se limita doar să-i spună: „Nu e o maşină obişnuită, domnule Mautner. Dacă ar ieşi afară şi ar da de libertate, ar începe să facă pe nebuna. O maşină ca asta are nevoie de spaţii mari, nu de străduţele acestui oraş!“ Mautner strâmba din gură, spunând că dacă tata i-ar fi vândut-o, el ar fi îmblânzit-o, iar ea l-ar fi ascultat ca o marionetă. În acel moment, cu acelaşi gest, tata îi arăta palmele murdare de ulei, spunând: „Când îmi va creşte păr aici, atunci veţi avea onoarea să o conduceţi“. Şi într-o zi părul i-a crescut în palme.

La cinci după-amiază m-am prezentat în faţa vacii lui Mautner. Eram îmbrăcat cu o manta roşie făcută dintr-un prosop, cu patru ciorapi legaţi la colţurile ei, ca razele unui soare roşu-aprins. Pentru această ocazie, Shimon şi Avi îşi puseseră singurele lor veşminte de sărbătoare, pantaloni de stofă şi cămăşi albe. Avi, care atinsese deja maturitatea religioasă, şi-a mai pus şi un papion negru.

Haim era cel mai elegant: avea un costum. Era primul copil pe care-l văzusem îmbrăcat în costum. Pantaloni negri, cămaşă albă şi haină croită ca un frac.

„E pentru concerte“ spuse ca şi cum s-ar fi scuzat, „mi l-a cumpărat tata în străinătate. M-am nenorocit dacă-l murdăresc.“

Ne-am dat mâna cu solemnitate, am luat caii de lemn şi cu paşi siguri am încercuit-o pe Pesia.

„Un foşnet trepidând se simţi printre mulţime“ am recitat, ridicând tonul vocii, „ochii taurului scânteiază de furia de a omorî, doamnelor şi domnilor! Se plimbă prin toată arena!“ Biata Pesia Mautner rumega liniştită un fir de iarbă.

„*Banderilleros!*“ urlai gesticulând şi făcând un pas înapoi.

Shimon Margolis şi Avi Kabbesa parcurseră arena în galop. După regulile coridei, ar fi trebuit să meargă pe jos, dar acest lucru li se păru demn de dispreţ, aşa că au ameninţat că vor crea Sindicatul *Banderilleros* din Israel, făcându-mă să înţeleg că vor boicota corrida. Am fost obligat să cedez.

Când auziră „olé!", cei doi începură să se încurajeze reciproc şi să-şi vânture lăncile. Avi era cel mai isteţ: dădu pinteni calului ajungând aproape de Pesia, şi, cu un efort supraomenesc, îl opri chiar sub nasul vacii. Calul se ridică în două picioare şi Avi lovi uşor vaca pe spate.

Se auzi un zgomot înfricoşător. Haim, care era lângă mine, îşi strânse picioarele.

„Ai atins-o" zise Mişa cu voce lentă şi profundă, „Ne omoară Mautner."

Dar Avi era atât de orgolios! Galopa prin arenă urlând sloganul echipa sale de footbal favorite. O lovi din nou pe Pesia, de data aceasta peste crupă.

Vaca făcu un pas înapoi, ridică botul şi ne privi cu ochi curioşi. Pentru un moment razele soarelui îi făcură să strălucească vârful coarnelor şi părea că e groaznic de furioasă.

O furie care încă nu se manifesta: părea adormită, ghemuită în vârfurile coarnelor. Celor doi *picadores*, Mişa şi Haim, cu caii şi lăncile ascuţite, le revenea rolul de a trezi furia animalului. Mişa nu era deloc înzestrat. Îi lipseau entuziasmul (folosind un eufemism) şi grăuntele de nebunie necesar. Îi oferisem acest rol doar pentru că era prietenul meu. Haim Stauber era, în schimb, formidabil. Începu să galopeze cu calul său pursânge "Moartea", sărind în jurul vacii ca un vultur răpitor, ieşind din toate părţile şi urlându-i în urechi, în timp ce colţurile hainei fluturau în vânt ca două aripi negre. Îi atinse chiar şi spatele cu lancea.

Pesia se cabră şi se smuci.

Lupta se termină brusc. *Picadores* şi *banderilleros* se înghesuiră unii în alţii, albi ca varul. Le dispăruse tot cheful de luptă.

„V-aţi speriat doar că a dat din picior?" i-am întrebat şi am făcut un pas înainte, fluturându-mi pânza roşie – un prosop furat de la un hotel din Tiberiada.

Haim se blocă. Gâfâia, fixându-mă cu nelinişte şi curiozitate. Avea ochii foarte ciudaţi care se măreau şi se micşorau în momentele emoţionante; păreau că respiră.

„Eşti sigur că ai curaj?" întrebau ochii lui.

„Am de ales?" au răspuns ai mei.

Am îngenuncheat şi m-am rugat la Dumnezeu să mă ajute. Şi deoarece eram primul *torero* israelian, în locul crucii făcute de un *torero* creştin, am schiţat steaua lui David în aer. Am rămas nemişcat pentru mult timp la fel ca Paco Camino, Rafael Gomez şi Juan Belmonte. Era ca şi când aş fi presimţit ceea ce urma să se întâmple şi voiam să prelungesc această aşteptare. Apoi m-am ridicat şi, cu mişcări lente, mi-am încălecat calul. Mai întâi am înconjurat vaca. Era iritată, mă urmărea cu privirea. Văzută de aproape chiar părea înfricoşătoare: era aproape cu un cap mai înaltă decât mine şi lată cât un şifonier. Am trecut prin faţa ei în galop, practic chiar pe sub botul ei, i-am văzut nările umflate, negre şi umede. M-am apropiat de ea şi am lovit-o cu palma.

Lovitura răsună ca un bici. Mă durea mâna, iar Pesia îşi întoarse capul şi mugi de durere. Mugetul m-a cutremurat şi în acelaşi timp m-a surescitat. Era un muget adevărat, dureros, care suna la fel ca atunci când Mautner îi lua viţelul. Plângea şi mugea zile întregi, iar acum scotea acelaşi zgomot din cauza mea. Dintr-o dată nu mă mai recunoşteam. M-am întors, iar ea a făcut la fel, cu o agilitate surprinzătoare, privindu-mă fix. Ugerul plin de lapte i se legăna greu. Am început să bat pasul pe loc; la fel şi ea. Am înclinat capul, la fel şi ea. Aşteptam să mugească din nou. Vroiam să aud încă o dată acel sunet ameninţător. Dar vaca tăcea. Nu vroia să-mi dea această satisfacţie! Atunci, galopând şi urlând în gura mare, răguşit, am trecut pe sub botul ei, am deviat în ultima secundă şi am lovit-o din nou. Animalul s-a cabrat din nou mugind, iar eu am fugit cât mă ţineau picioarele.

Povestea devenea din ce în ce mai serioasă. Prietenii mei erau adunaţi lângă gard, pregătiţi să fugă. Nu îi vedeam. Uneori reuşeam să văd chipul încântat al lui Haim; eram sigur că de acum înainte n-aveam să-l mai pierd niciodată, că acea luptă era pece-

tea prieteniei noastre. Ce ar mai fi putut să-mi ceară, ce aş mai fi putut să-i dau, mai mult decât această nebunie care îi era destinată doar lui?

Râuri de sânge îmi invadaseră creierul şi între ochi simţeam bâzâitul care însoţea poveştile, minciunile, dorinţa de a demonstra de ce eram în stare. Luând din nou cu asalt vaca, am căzut la picioarele ei şi am reuşit cu greu să mă rostogolesc departe de ea. Vaca lovi calul meu cu o copită şi îi rupse coloana vertebrală ca pe un băţ de chibrit.

Fără cal, am început să mă simt slab şi dezarmat. Am început să alerg către Pesia, dând din mâini ca o elice de elicopter şi ţipând din toată inima. Presimţeam că se apropia momentul bătăliei finale, până la moarte.

Probabil şi vaca ştia asta. Stătea pe loc şi dădea din picioarele din spate. Apoi ridică coada şi începu să urineze, cu un miros acru de sudoare, de urină şi de teamă, în timp picioarele i se încordau călcând pământul noroios. M-am năpustit asupra ei ca din puşcă. Am apucat să-i văd capul aplecat în jos şi coarnele negre.

Ce lovitură! Botul ei greoi, tare ca o piatră, îmi lovi umărul şi mâna, tăindu-mi respiraţia. M-am repezit răcnind în via lui Mautner, iar ceilalţi alergară către mine. Aproape că nu mai vedeam. Aveam ochiul stâng închis, acoperit de sânge, iar mâna dreaptă mă durea. Mi-a rămas o cicatrice acolo. Dar am reuşit să mă ridic, clătinându-mă.

Mă aflam încă în mijlocul arenei fierbinţi. Am scos încet şurubelniţa cea mare a tatei. Nu reuşeam să vorbesc, parcă maxilarul îmi cântărea o tonă, aşa că i-am confiscat calul lui Mişa rapid şi, şchiopătând, am început să tropăi în jurul vacii.

Soarele apunea. Pesia se învârtea şi ea după mine, urmărindu-mi fiecare gest. Uneori încerca să sară şi să mă lovească din nou. Avea ochii însângeraţi, iar din gură îi ieşea o spumă albă. I-am fluturat de trei ori mantaua roşie în faţă.

Îmi curgea sânge din răni, iar umărul mă durea îngrozitor, dar continuam să lupt, în ciuda chinului şi a durerii, mai presus de orice raţionament. Colţurile mantalei zburau în jurul meu, iar ultimele raze de soare mi se păreau a fi privirile a mii de spectatori

ațintite spre mine prin binocluri. Dar cel mai mult mă chinuia acel bâzâit dintre ochi. Știam cu certitudine că făceam ceva ce nici un alt copil nu îndrăznise să facă înainte; un lucru interzis cu adevărat; eram cel mai măreț dintre toți și cel mai disperat.

Când se zări ultima rază de soare, m-am năpustit pentru ultima dată. Am galopat cu toată puterea ce-mi rămăsese, ținând în mână șurubelnița. Pesia lăsă capul în jos. Am trecut prin fața ei și, făcând cel mai mare salt din viața mea, i-am înfipt șurubelnița între coaste și am căzut în noroi.

„Cu șurubelnița?" întrebă Felix, apăsând din greșeală pe frână și făcându-ne să tresărim. „E-adevărat?"

Era adevărat. Pe partea dreaptă, de sus în jos. Începuse să-i curgă sânge; roșu închis și foarte cald.

Pesia rămase nemișcată un moment, își întoarse capul către mine, lent, dureros. Ne-am privit înspăimântați. Apoi vaca a mugit.

Ochii i s-au umplut de furie și s-au făcut mai negri și mai strălucitori. Mugi din nou, ridică coada și începu să fugă înnebunită.

A fost oribil. Își pierduse mințile. Se îndreptă către casa lui Mautner și cu o lovitură de coarne a dărâmat ușa. Corpul său imens a trecut prin peretele de cărămidă și a intrat în casă. Am rămas șocat, fără voce și terorizat. Vedeam doar poarta lui Mautner și un perete din sufragerie, în timp ce vaca era nevăzută; animalul furios se dezlănțuise înăuntru: se auzeau trosnete de mobilă și zgomot de sticlă spartă, și lovituri surde; căută să iasă din casă, poate fără nici un fel de intenții rele, dar în câteva minute a demolat toată casa, a distrus mobila și frigiderul.

Apoi s-a făcut liniște. Am privit în dreapta și în stânga, dar prietenii mei dispăruseră. M-am oprit în mijlocul grădinii lui Mautner. Dinspre casă s-a auzi un muget de uimire. Ascultam cum Pesia mergea printre dărâmături, muta cu coarnele scaune și mese. Pentru un moment am crezut că vroia să facă ordine. Apoi apăru în ușă. Botul uriaș, spatele enorm. Cu pași greoi, se întoarse în grădină. Mă privi ca și cum nu m-ar fi văzut și începu să pască. Avea un cheag de sânge în locul în care o lovisem.

Păștea iarba concentrată, ca și cum ar fi încercat să-mi amintească mie și sie însuși ce trebuia să facă o vacă obișnuită.

În maşină domnea tăcerea. Felix mă privi pe furiş, ca şi cum m-ar fi văzut pentru prima oară. Eu tăceam, îmi părea rău că-i povestisem acel episod.

„N-aş fi crezut!“ zise, punându-şi mâinile pe volan.

După această coridă, s-a terminat prietenia mea cu Haim Stauber şi grupul s-a destrămat definitiv. Tata a fost silit să-i dea lui Mautner Perla ca despăgubire. Rămăsesem fără Perlă, dar mai ales fără ceremonia de marţi seara, când împreună cu tata rămâneam să vorbim ca între bărbaţi. Între paranteze, atunci a fost prima dată când m-au trimis la Haifa ca să ascult predica fratelui lui tata.

Şi a mai fost ceva. Într-o zi, Mautner a încărcat-o pe Pesia într-un camion şi a dus-o la kibbutzul de unde o cumpărase. Vecinilor le povesti că după cele întâmplate nu mai reuşea să ţină la ea. Vaca îl trădase şi nu mai voia să ştie nimic despre ea. Colegii mei de clasă nu mă mai băgau în seamă. Era ca şi cum aş fi fost exclus, dar nimeni nu-mi spunea nimic. Nu era oficial. Le era frică de mine sau îşi pierduseră încrederea. Erau atenţi să nu mă atingă, nici măcar din greşeală, de parcă aş fi avut cine ştie ce. Doar Mişa îmi rămăsese fidel. Oare îi plăcea să fie de partea mea şi să-mi amintească neîncetat acele momente groaznice şi înfiorătoare?

Ceva s-a schimbat în mine. În primul rând, am devenit vegetarian. Am calculat că dacă timp de zece ani nu mă atingeam de fripturi sau de cârnaţi aş fi scutit o vacă, ispăşind astfel tot răul făcut lui Pesia; o rănisem, o făcusem să-şi piardă minţile şi din cauza mea fusese alungată de acasă. Am început să mă tem de mine însumi, deoarece îmi dădusem seama că anumite reacţii nu le puteam controla. O furie ciudată punea stăpânire pe mine şi deveneam un altul, o creatură ciudată care nu înţelegeam de ce alesese să intre chiar în corpul meu.

Câteva dintre aceste lucruri i le-am povestit în acea seară lui Felix Glick, călătorind de-a lungul coastei. I-am povestit toate acestea pentru a-şi da seama că aveam încredere în el, că mă încredinţam lui cu toate părţile mele bune sau rele. Sau pentru a-i spune: ai grijă de mine! Tu îmi oferi această aventură în afara legii, iar eu sunt puţin confuz, nu înţeleg ce mi se întâmplă sau cine eşti

tu cu adevărat. Acum sunt pe mâinile tale, dar aminteşte-ţi de Pesia şi aminteşte-ţi că ar putea să mă apuce din nou nebunia, pe neaşteptate. Te rog să nu ne bagi în încurcături, ai văzut prea bine din ce aluat sunt făcut!

Felix nu spunea nimic şi am înţeles că asculta rugăciunile mele interioare, mai atent decât fusese vreodată la mine oricine altcineva.

Maşina mergea de-a lungul străzii pustii. Parcă se terminaseră toate maşinile care treceau în timp ce am povestit acea întâmplare. La radio se auzea un jazz în surdină, liniştitor. Stâlpii de lumină lăsau în jurul nostru imense halouri de lumină galbenă. I-am spus lui Felix că Gaby îmi rămăsese devotată după cele întâmplate. A fost a doua persoană, după mama lui Haim, care a ajuns la locul faptei. Şi acolo, văzându-mă acoperit de sânge şi de noroi, mă îmbrăţişase şi spusese: „Nu-ţi face griji, te apăr eu de tata".

Pe Mautner l-au calmat în cele din urmă, dar tata s-a înfuriat îngrozitor; am crezut că avea să mă omoare. Atunci a rostit pentru prima şi ultima oară numele Zoharei, vorbind despre blestemul care căzuse şi asupra mea.

16
O RAZĂ DE LUMINĂ ÎN ACEST ÎNTUNERIC

În aer se simțea un parfum feminin discret, iar abajurul chinezesc lumina delicat încăperea. Stăteam așezat, cu mâinile strânse pe brațele acestuia fotoliului.

Felix se liniștise. Era întotdeauna calm în preajma unui pericol. Era așezat în fața mea, picior peste picior, cu un pahar de vin în mână. În acea seară băuse trei pahare de whisky și o sticlă de șampanie: vinul mai lipsea acum!

Simțeam ceva în interior care-mi spunea: trebuie să pleci!

Evitam să ating covorul imens ca să nu-l murdăresc și țineam ochii închiși pentru a nu contamina cu privirea acea cameră, sanctuarul ei.

Trebuia să plecăm imediat de acolo. Era prea mult.

Unul dintre pereți era acoperit cu fotografii înrămate ca într-un atelier de fotograf. Doar că aici se vedea un singur personaj: Lola Ciperolla. O fotografie împreună cu un actor faimos, alta cu primul-ministru. Sau singură cu un buchet de flori imens. Erau și fotografii de la recepții sau altele în timp ce era pe scenă; apoi o alta, în care stătea singură într-o cameră goală, cu privirea tristă îndreptată către lumină și cu fața rezemată pe mână, în timp ce se gândea la singura dragoste a vieții sale, acum pierdută, la singurul bărbat cu care ar fi putut să-și petreacă viața, fiindcă n-ar fi încercat niciodată să-i stăpânească trupul și sufletul.

Aproape pe toate fotografiile era scris ceva pe orizontală. Am recunoscut o dedicație în engleză de la Elisabeth Taylor și alte fraze scrise de David Ben Gurion, Dannye Kaye și chiar Moshe Dayan. Toate aceste personaje umpleau camera, intinidându-mă. Cât i-ar fi plăcut lui Gaby să fie aici cu mine! De câte ori am așteptat afară,

imaginându-ne cum era în casă; iar acum eram acolo fără ea. Mă simțeam obligat să-mi amintesc fiecare mobilă, fiecare tablou, fiecare plantă, pentru a-i putea povesti după aceea. Dar nu îndrăzneam; mi se părea că aşa aş fi încălcat intimitatea Lolei.

„Doamna este în întârziere în seara asta" observă Felix, privind ceasul de pe perete.

„Este tot timpul aplaudată" explicai încet, „şi după spectacol admiratorii vin să-i ceară un autograf..."

„I-ai cerut şi tu?"

„Nu, n-am avut curaj. Hai să plecăm!"

„Să plecăm? De ce? Fără eşarfă?"

Mă durea stomacul. Puţin mai lipsea să vomit pe splendidul covor.

„Hai să mergem! Nu se poate să intrăm aşa în casa ei."

„Cum aşa?"

„Aşa cum ai făcut..." încercam să mă exprim fără a-l jigni. „Cum ai intrat tu fără... ei bine, ai deschis uşa cu o şurubelniţă."

„Fiindcă doamna a închis uşa uitând să lase cheia."

„Ca să nu intre străinii!"

„Noi, străini?" zise Felix ridicând din sprâncene mirat. „De unde ştie că suntem străini dacă nu ne cunoaşte?"

Am întors propoziţia asta pe toate părţile, fără a-i înţelege adevăratul sens.

„Mai întâi vom face cunoştinţă" continuă Felix, explicându-şi planul înspăimântător, „apoi o vom întreba dacă vrea sau nu să stăm în casa ei. Dacă nu ne vrea, ne luăm picioarele la spinare şi plecăm; bonjur, mersi şi la revedere." Începu să râdă. „Felix nu obligă pe nimeni să-l primească!"

„Şi dacă sună la poliţie?"

„Asta ar însemna că nu ne vrea aici" răspunse pe un ton îngăduitor. „Dar de ce trebuie să decizi în locul ei ce vrea sau nu vrea? Din câte ştiu, este o doamnă modernă şi nu-i place să decidă altcineva în locul ei."

Se ridică să-şi toarne din sticla de pe masa rotundă din colţ. Ceasul de pe perete ticăia. Felix se opri lângă fereastră. Trecu un

minut, apoi altul. De fiecare dată când auzeam paşi pe stradă, rămâneam împietrit. Dintr-o dată, Felix suspină.

„Pe vremuri, şi Felix locuia într-o casă frumoasă ca asta."

Părea că vorbeşte imaginii ce se reflecta în geam.

„Hai să mergem" am mai făcut o încercare, „îmi povesteşti afară."

„De ce afară? Afară e periculos pentru Felix. Aici mă simt atât de bine. E o casă frumoasă. Păcat că Felix nu a reuşit să-şi păstreze casa. Era o casă primitoare; o casă pentru când voi fi bătrân, nu doar o casă pentru recepţii şi pentru oaspeţi" şi arătă acea încăpere cufundată într-o lumină delicată, fotoliile comode, feţele de masă croşetate, enormele plante de apartament. „Uite, Felix a pierdut toate acestea. Ar fi putut să aibă o casă ca aceasta, dar a pierdut-o. A preferat să călătorească în jurul lumii, să alerge de colo-colo şi să aibă mulţi bani."

Se apleacă pe fereastră obosit.

*„La dracu!"** exclamă deodată. Chiar dacă nu am înţeles cuvintele, am intuit că era vorba de o imprecaţie într-o limbă necunoscută de mine. Dar nu era tipul de persoană care să profereze injurii, aşa că am început să mă neliniştesc.

„Aşa e Felix!" Se scutură greoi şi ridică paharul în cinstea imaginii reflectate în fereastră, încercând să zâmbească. „O zi în noroi, alta plină de glorie! Azi nu mi-a mai rămas decât un portofel plin de nisip şi să fug de ospătarul gras, dar mâine Felix va fi din nou cineva! Acel Felix adorat de toţi, acel Felix care dansa cu toată lu..."

Brusc, gemu şi alunecă în fotoliu. Îmi făcu semn să nu mă apropii, să nu-l ating. Am sărit în picioare: mi-am dat seama că era învăluit într-un cerc invizibil, la fel ca tata când era bolnav şi se închidea în sine. Lupta de unul singur împotriva durerii şi a suferinţei. Nimeni nu trebuia să-şi dea seama, nimeni nu trebuia să-l ajute.

Cu mâna tremurândă, căută în buzunar şi scoase o cutie rotundă. Înghiţi două pastile, una după alta. Închise ochii. Avea fruntea plină de sudoare. Era palid şi continua să bolborosească: „Bătrân şi bolnav... nimeni nu va plânge când va muri Felix".

M-am apropiat un pic, apoi m-am îndepărtat din nou. Nu ştiam ce să fac. Părea singur, dezarmat, închis în sine însuşi; îşi pierduse

---

* În româneşte în original.

dintr-o dată acea dezinvoltură a lui şi se vedea că îl teroriza ideea de a rămâne singur în acele momente, în bula aceea transparentă în care se baricadase. M-am străduit să trec acea graniță, fie ce-o fi! Am îngenuncheat lângă fotoliu şi l-am atins cu grijă. Felix tresări. Deschise ochii mirat şi-mi zâmbi cu greutate, fără a-şi retrage mâna. Mi-am dat seama că se lupta între viață şi moarte. Vroia să vorbească, dar nu reuşea. Am respirat o dată cu el, amintindu-i ce trebuia să facă, în timp ce el încerca să-şi îndrepte cămaşa şifonată ca şi când s-ar fi ruşinat ca eu să-l văd astfel, dezordonat, micşorat parcă? Am rămas lângă el, speriat, dând din cap a negație, deoarece trebuia să ştie că se înşela asupra mea; că deşi îl cunoşteam doar de o zi, n-aş fi uitat niciodată orele petrecute cu el: între noi se crease o legătură cu adevărat specială.

Am rămas aşa timp de câteva momente, până când îşi reveni. Se îndreptă pe fotoliu, îşi aşeză nodul de la cravată şi mă privi zâmbindu-mi cu greu.

„Îmi cer scuze... trebuie să fi fost o uşoară durere de stomac... acum e totul în regulă! Ca de obicei, *yes, sir*!" Vocea lui încerca să sune cât mai sigură.

M-am dus în bucătărie să-i aduc un pahar cu apă. Cum era posibil ca o doamnă ca Lola să trăiască atât de modest? Bucătăria era mică şi mobila veche, iar frigiderul mai scund decât mine. Pe masă era o jumătate de pâine neagră. Lola uitase lumina aprinsă. Dacă ar fi fost acasă la tata, ar fi primit deja o amendă. Am turnat apa într-un pahar şi i-am dus-o lui Felix. Îşi revenise puțin sau se prefăcea că-i e mai bine.

„Bine, atunci povesteşte-mi" am spus. „Povesteşte-mi cum era pe vremurile acelea."

Pentru ca el să uite de acel moment de slăbiciune, ca eu să uit de frică...

„Aşează-te aici, nu pleca!" Îmi ținu mâna pentru un moment privindu-mă în ochi. „Eşti un copil bun, domnule Feyerberg. Simt că ai un suflet bun, aşa cum avea Felix odată. Doar că Felix a învățat să fie altfel. Fii atent, viața e dură când eşti aşa de bun! Fereşte-te de oameni, sunt răi ca lupii!"

„Povesteşte-mi" l-am rugat din nou.

Dar încă nu reuşea să vorbească. Încercă de două ori, dar trebui să se oprească. Bău apa. Mustăţile i se dezlipiseră la un colţ şi atârnau, dar el habar n-avea. Trecură alte minute de tăcere, iar el continua să-mi strângă mâna. Îmi trecu prin cap că dacă ar fi murit, nu mi-ar mai fi povestit nimeni de tata şi Zohara.

„Pe timpurile acelea frumoase“ zise cu vocea slabă, „aveam tot ce-mi doream. Un Mercedes? Imediat! O barcă sau un yacht? Cea mai frumoasă femeie din lume? În salonul meu se găsea toată lumea bună din Tel-Aviv. Actori, cântăreţi, regine ale frumuseţii, ziarişti, magnaţi, bancheri; ştiau toţi că cele mai frumoase petreceri aveau loc la Felix Glick!“

Începea să-şi revină. Continua să vorbească, să se consoleze cu amintirile, uitând ceea ce i se întâmplase cu puţin înainte. Bău un pic de apă şi mă privi din nou aşa cum doar el ştia s-o facă, cu privirea aceea albastră, şi cele trei riduri îi apărură din nou în jurul ochilor. Îi zâmbii din politeţe, dar farmecul era destrămat: buzele îi tremurau atât de tare...

„Şi ce petreceri dădeam vineri seara!“ continuă să povestească. „Ce mai ceremonie! Umpleam casa de flori şi în fiecare colţ ardea câte o lumină. Nu electrică, binenţeles! Doar lumânări roşii – chestie de stil – şi o faţă de masă albă. În mijlocul mesei se afla o pâine uriaşă, lungă de un metru, pregătită special pentru mine de un brutar arab din Jaffa. Şi un serviciu de farfurii de porţelan cu margine aurie, iar în mijloc iniţialele mele aurite: F. G., Felix Glick...“

Mă dureau muşchii obrajilor, dar credeam că dacă aş fi încetat să zâmbesc, el ar fi cedat, ar fi început să plângă sau ceva în genul acesta. Mi se părea că totul depindea felul în care mă purtam eu, şi pentru a-mi da curaj, mi-am spus: ce contează dacă e mai complicat? Chiar şi eu sunt un copil complicat, viaţa mea e destul de încurcată. Dacă aş fi avut un bunic, ar fi putut să fie ca Felix şi am fi stat aşa, eu la picioarele sale, iar el povestindu-mi amintirile sale pline de aventuri, uneori exagerând sau lăudându-se...

„Lipit de perete, în spatele oaspeţilor, se afla un dulap special plin de fructe frumoase şi mezeluri dintre cele mai bune, deloc cuşer, şi crevete aduse cu avionul din Grecia chiar în dimineaţa aceea. Adu-ţi aminte că ne aflam în epoca în care era mare sărăcie,

alimentele erau pe cartelă, şi cine îşi permitea să meargă la restaurant primea doar câte-un pui pricăjit, în timp ce la mine acasă...!"

„Un moment" l-am întrerupt, „lumea ştia că eşti..."

„Un bandit?" zâmbi Felix. „Nu-ţi fie teamă să spui cuvântul, nu te muşcă. Sigur că ştiau. Poate că acesta era motivul pentru care veneau. Pentru că intelectualilor şi celor bogaţi le place să fie în contact cu pericolul, cu lumea interlopă... Nu prea mult... mai ales dacă banditul are maniere, e îmbrăcat în smoking şi ştie să sărute mâna doamnelor, pe scurt, cineva ca Felix... Desigur, nu ştiau chiar totul. Nu trebuie să povesteşti totul celor din jur. Nu e politicos. Închipuie-ţi că deodată, în timp ce mâncam supa de scoici, aş fi început să povestesc cum am jefuit banca din Barcelona şi am fost nevoit să împuşc doi poliţişti care-mi stăteau în cale! N-ar fi fost frumos, nu? Şi-ar fi pierdut pofta de mâncare."

„I-ai împuşcat cu adevărat?" Planul meu de a-l adopta pe Felix ca bunic căzuse.

„Ce puteam să fac?" Felix ridică din umeri. „Rolul lor era să mă prindă, iar al meu să fug de ei. Fără Felix, ar fi rămas fără serviciu. Nu-i aşa?"

„Şi au murit?"

„Cine?"

„Poliţiştii!" m-am abţinut cu greu să nu urlu.

„Dacă au murit? Asta ar mai fi lipsit. Felix ţintea bine pe vremurile acelea. Impecabil. Nu a ucis niciodată pe nimeni, Doamne fereşte! Lua doar banii! Lăsa spicul de aur şi dispărea!"

Am înghiţit în sec. Acum era momentul să-l întreb.

„Pot... aş putea să văd unul?"

„Un spic?" Mă privi ţintă, apoi vârî mâna în cămaşă şi scoase un lănţişor. Legat de lănţişor, era un medalion în formă de inimă, din acelea ce conţin un mic portret. Pe mine mă interesau cele două spice ataşate de lănţişor. Fine, aurii, străluceau în lumina delicată. Le-am atins cu vârful degetelor; nu îndrăzneam mai mult. Mii de poliţişti din toată lumea visaseră acest moment: să-l prindă pe Felix împreună cu spicele sale.

„O dată, acum cel puţin cincizeci de ani, când eram la începuturile carierei mele, m-am dus la un bijutier din Paris şi i-am coman-

dat o sută de spice. Da, cu mult înainte de a deveni adevăratul Felix, hotărâsem deja care-mi va fi stilul pentru tot restul vieții." Puse un spic în palmă, suflă peste el și apoi îl lustrui cu mâneca.

„O sută. Apoi am comandat încă o sută și încă o sută... trei sute în total. Acum spicele lui Felix sunt răspândite în toată lumea: în bănci, în seifuri, în castele, pe iahturi, în portofele... peste tot, oriunde am făcut ceva deosebit care cerea străduință și curaj, sau când am fost îndrăgostit, am lăsat unul. O amintire de la Felix."

Am avut o revelație bruscă: „Chiar și azi, nu-i așa? Când am coborât din tren!" Așadar, spicul strălucise în lumina soarelui, clinchetul lui ca o monedă căzută pe jos.... Deci îl văzusem în plină acțiune!

„Chiar și azi, desigur! A fost frumos să oprim un tren întreg! Ce stil! Nu mai făcusem niciodată așa ceva! Așa că am lăsat un spic. Ca Picasso care-și lăsa semnătura pe tablouri. Și acum, câte mai am? Doar două. Privește-le bine, copilul meu: cariera lui Felix este pe sfârșite."

Aș fi vrut să le mai ating o dată, dar nu îndrăzneam. Acum le vedeam cu ochii lui Felix: ultimele fire de nisip din clepsidra sa.

„Ah" gemu Felix. „S-a terminat, bătrâne, s-a terminat."

„Dar prietenii tăi..." încercai să-l încurajez, „aceia care veneau la petreceri..."

„Felix nu are prieteni!" spuse, vârându-și lănțișorul în cămașă și arătându-mi un deget amenințător. „Doar persoane cărora le plăcea să se distreze și să danseze la petrecerile mele. Era foarte bine așa! Și le făceam chiar și daruri la fiecare zi de naștere. Dar prieteni, prieteni dragi... Poate doar o femeie în toată lumea, și în secret, fără ca nimeni să știe."

„Erai căsătorit cu ea?"

„Căsătorit? Doamne ferește! N-ar fi fost bine nici pentru mine, nici pentru ea. Dar ea m-a iubit cu adevărat... mă considera un fel erou, de Robin Hood, care fura de la bogați ca să dea săracilor... și mă iubea fiindcă eram așa, romantic, *fermecător*, curajos și nu semănam cu prietenii ei intelectuali. De fapt, știam să-i spun cuvinte frumoase, să-i recit din Shakespeare, dar mă și certam, mă

luam la bătaie şi aveam un pistol. Şi ştiam să țin un secret. Dintre toți cei care roiau în jurul ei, doar pe Felix putea să conteze."

Ascultam atent. Gaby nu-mi povestise niciodată despre acea iubire a lui Felix.

„...În timp ce toți ceilalți stăteau pe lângă Felix ca să se distreze, să se plimbe, să danseze. Era perfect aşa. Ascultă-mă! Ascultă un bătrân care are experiență şi ştie adevărul: nu e bine să-l cunoşti prea bine pe cel care-ți stă în preajmă. Dacă intri prea mult în sufletul oamenilor, nu reuşeşti să te bucuri de tovărăşia lor, să dansezi, să râzi sau să uiți de necazuri, fiindcă în sufletul lor găseşti doar răni şi suferință. Şi atunci pentru ce?"

Bău vinul atât de repede, încât îi căzură pe pantaloni câteva picături.

„Trebuie să ştii însă că nici Felix nu are nevoie de prieteni. Felix este un singuratic. Se simte mai bine singur" continuă cu voce puternică, „aşa că nu a avut nimic de pierdut când l-a prins poliția, l-au judecat şi a apărut în toate ziarele ca un supercriminal de talie internațională..." Încerca să zâmbească ca şi cum ar fi povestit ceva amuzant, dar îi tremurau buzele. „Consideră acest lucru o lecție: toate acele persoane care veneau la petrecerile mele să mănânce pâine albă făcută de brutarul din Jaffa, toți acei care primiseră cadouri de zilele lor de naştere, toți au uitat dintr-o dată cine era Felix. Ce fantastic, nu-i aşa? Şi mai mult, au scris în ziar că nu mă cunoşteau, că din greşeală, veniseră o dată la o petrecere dată de mine! Şi că în fond, acel Felix era ridicol, un tâmpit care vroia să dea lovitura, un tip lipsit de educație care voia să-şi cumpere cu bani prietenia oamenilor... Foarte bine! *Yes, sir!*" Zâmbetul său larg acum părea o mască pe punctul de a se rupe.

„Şi femeia aceea?" am întrebat. „Doamna despre care mi-ai vorbit, prietena ta?"

„Femeia aceea..." suspină. „Doar ea mi-a rămas alături. Uite, mi-e greu să-ți povestesc chiar dacă au trecut atâția ani de când s-a terminat totul... chiar şi ea, doamna mea, nu mai vroia să mă vadă; spunea că este prea dureros, că am rănit-o prea tare..." Strânse buzele şi duse la gură paharul rece.

„Şi iată preţul pe care trebuie să-l plătească Felix. E bătrân şi singur. Uneori cred că cei care trăiesc închişi în sine sunt cei mai puternici! Reuşesc să suporte timp de cincizeci de ani acelaşi serviciu, aceeaşi soţie. Poate că asta înseamnă să fii puternic! Cine ştie? Poate că Felix este cel mai slab dintre toţi. Cel mai capricios. Trebuie să fie totul aşa cum vrea el: călătorii, sentimente, bani, poveşti. Ce zici, băiatule?"

Nu ştiam ce să răspund, dar din fericire îmi ieşi această frază: „Atunci de ce în cărţi se vorbeşte mereu de personaje aventuroase?"

Felix îmi zâmbi recunoscător. „Da, eşti cu adevărat bun..." murmură el. Peruca bunicului Noe alunecase, descoperindu-i părul. Mustăţile i se dezlipiseră şi-i atârnau pe gură. Avea o expresie tristă, dar şi comică în acelaşi timp. Mă simţeam emoţionat.

„Şi tu ai făcut corida aceea, fiindcă o doreai, era visul tău, nu-i aşa? De-asta ai făcut-o! Ştiu prea bine! Şi eu am creat o lume doar pentru mine! Pentru ca oamenii să-şi amintească că a existat unul... unul ca Felix. Pentru că acolo pe unde a trecut Felix a rămas o lumină, pentru ca oamenii să-şi piardă puţin capul şi să rămână încântaţi, visând o lume mai bună..."

M-am uitat la ceas. Era aproape miezul nopţii. Era timpul să-l conving să ieşim de acolo, acum că era dus pe gânduri. Am spus încet: „Ar fi mai bine să plecăm. Am stat destul. Nu cred că mai vine." Măcar de-ar fi fost aşa!

Felix nu mă ascultă. „Uită-te la oameni când se duc de dimineaţă la serviciu cu autobuzul: priveşte-i, priveşte-i bine în faţă! Sunt trişti, fără veselie, fără nici un pic de speranţă. Ca nişte morţi în viaţă! În timp ce Felix crede că trăim doar o singură dată! Şaizeci, şaptezeci de ani şi s-a terminat! Trebuie să ne bucurăm, să fim veseli!" Vocea i se frânse. Era agitat ca şi când ar fi făcut cu mine bilanţul vieţii sale; eram spectator la un proces ciudat, un proces în care Felix era propriul său acuzator pentru tot ce făcuse în viaţă, pentru caracterul şi păcatele sale; nu reuşeam să înţeleg de ce mă alesese chiar pe mine, un copil pe care de-abia îl cunoştea. Îşi apropie faţa de a mea şi spuse din toată inima: „Înainte să ne naştem stăm în întuneric o mie de ani şi când murim, aceeaşi

poveste! Întuneric acolo, întuneric dincolo! Viața noastră nu este altceva decât un mic interval între o veşnicie de întuneric şi alta!" Mă prinse de umăr şi începu să mă scuture. „De aceea, Felix spune: dacă nu suntem altceva decât apariții pe această scenă, atunci spectacolul trebuie să fie deosebit! Felix vrea un spectacol în care replicile le scrie el. Un spectacol cu multe lumini, culori, orchestră şi aplauze. Un spectacol imens: un circ! Cu un star în mijloc, adică eu. De ce? Nu e bine aşa?"

Felix îmi lăsă umărul, respirând din greu. Încerca să-mi citească pe buze ceea ce urma să zic. Şi iată că-mi trecu prin cap ceva: Felix decisese ca eu să fiu judecătorul acelui proces.

Nu reuşeam să mă concentrez asupra ce-mi spusese. Eu, judecătorul său? Dar cine eram eu? Vroiam să se termine totul, să mă întorc acasă, dar în acelaşi timp aş fi vrut să şi rămân, să ascult în continuare. Nimeni nu-mi vorbise în acel mod, nimeni nu mă lăsase să mă apropii atât de tare de lumea sumbră şi terifiantă a adulților. Chiar şi poveştile lui Gaby mi se păreau deodată atât de inocente în comparație cu viața lui Felix, cu frământările sale... El continua să vorbească, în timp ce eu încercam să-mi amintesc tot ce se petrecuse în această zi, tot ce-mi spusese şi cum recitase... da, ca un fel de roată: când se opreşte încet-încet, vârtejul de imagini se alege, siluetele devin net conturate. Am înțeles că din primul moment Felix încercase să mă facă să țin la el, să-l înțeleg. Şi să-l iert.

Dar de ce tocmai eu? De ce mă alesese chiar pe mine ca judecător?

Am simțit un fior din cap până-n picioare: de ce trebuia să-l iert? Ce făcuse? Poate că eram implicat şi eu? Răspunsul se afla, fără îndoială, în câteva fapte care scăpau deocamdată înțelegerii mele.

Felix îmi citi totul pe față. Nu reuşeam să-i ascund că îmi era teamă. Aş fi vrut să înceteze cu acel mister, cu acele metamorfoze fulgerătoare ca nişte descărcări electrice: să se oprească şi să-mi spună adevărul!

„Acum ascultă-mă bine" zise fără să mă privească. „E ceva serios, îți fac o propunere. Când am avut criza, n-ai şters-o din preajma mea."

„Unde?"

„Nu știu. Mi-am spus că ai fi putut intra în panică, ai fi putut fugi, dar n-ai făcut-o! Uite ce-ți propun: domnul Feyerberg a hotărât să nu mănânce carne timp de zece ani pentru a răscumpăra acea vacă? Am dreptate?"

Am aprobat. Nu înțelegeam unde voia să ajungă.

„Și domnului Feyerberg îi place la nebunie carnea, la restaurant mi-am dat seama după cum te uitai la fripturi. Dar trebuie să te abții încă opt ani de acum încolo, nu-i așa?"

„Opt ani și jumătate."

„Atunci trebuie să facem o afacere: Felix ia asupra lui cinci ani. Ce zici, ești de acord?" Îmi întinse mâna.

„Nu înțeleg" am șoptit. Dar înțelesesem bine.

„Ascultă-mă bine: timp de cinci ani – dacă-mi rămân cinci ani de trăit – Felix nu va mânca deloc carne! Te ajut să treacă mai repede acei opt ani și jumătate."

„E o idee genială, dar nu se poate." Nu reușeam să vorbesc. Reușise din nou să mă zăpăcească și să mă facă să regret că mă îndoisem de el. Să încerc să-i câștig din nou încrederea și simpatia, în ciuda voinței mele.

„De ce nu se poate?" răcni Felix. „Ce e rău în asta? Felix poate răscumpăra mult mai multă carne în cinci ani! O cireadă întreagă!"

Nu știam ce să-i răspund. Am rămas lângă el, gândindu-mă că nimeni nu fusese atât de bun cu mine.

„Gândește-te" spuse, „eu vreau să-ți fac o favoare. Lui Felix nu-i plac datoriile."

Dar știam amândoi că era vorba de ceva mai mult. În acel moment se auziră pași pe scări. Felix se îndreptă pe scaun, își trecu mâna prin păr și încercă să-și așeze un pic hainele. „Uite că vine" zise cu voce ezitantă.

Cheia se întoarse în broască, ezită, se opri. Persoana din spatele ușii recunoscuse urmele care spuneau că ușa fusese forțată. Ușa se dădu de perete și apăru silueta înaltă și subțire a Lolei Ciperolla, luminată din spate. Avea eșarfa violet pe umeri. Când a înaintat spre noi, eșarfa a fluturat imperceptibil, de parcă ar fi fost vie.

17
O PRĂPASTIE ÎNTRE EI

„Cine e acolo?“ întrebă cu voce profundă, răgușită, aproape masculină.

„Ei... prieteni“ zise Felix cufundat în fotoliu. Stătea cu spatele la ea, nu se deranja să se întoarcă.

Ea nu se mișcă. Nu știa dacă era mai bine să intre sau să fugă. Dar știam chiar și eu că o doamnă ca ea știa să înfrunte primejdiile.

„Nu-mi amintesc să fi invitat pe cineva în seara asta“ adăugă. Încă mai ținea mâna pe clanța ușii.

„Doar un bătrân cu un copil“ murmură Felix, în paharul de vin.

„Un copil?“ întrebă mirată.

„Eu nu cunosc nici un copil. Nu vreau copii aici. Afară!“

Mă ridicai în picioare, gata de plecare.

„Nu este un copil obișnuit“ zise Felix, făcându-mi semn să mă așez. „Acest copil o să-ți placă.“

Ce bizar: între ei era un joc prietenos, plin de provocări. Vorbeau ca doi actori pe scenă. Lola nu se mișca din prag, în timp ce Felix continua să stea cu spatele la ea.

„Și de ce copilul e îmbrăcat cu haine de fată?“ întrebă ea.

Oh, Doamne! Uitasem că eram îmbrăcat în fustă.

„Fiindcă joacă un rol, ca și tine“ răspunse Felix.

Acum Lola ezită. Se gândea la ce urma să răspundă, simțeam asta.

„Și copilul știe ce rol are?“

Tăcere.

„Fiecare actor își cunoaște rolul“ spuse Felix după ce se gândi, „dar nu știe ceea ce vede publicul.“ Nu reușeam să țin pasul cu enigmele lor, mă pierduseră pe drum.

„Fusta asta..." spuse pe neaşteptate Lola, venind aproape de mine, cu ochii larg deschişi de uimire. Eu nu înţelegeam ce era atât de îngrozitor la fusta aceea. Încercai să o trag în jos pentru a-mi ascunde gleznele. Lola spuse către Felix: „Eşti în stare de orice, nu ai limite!"

„Nici legi" recunoscu liniştit el. „Şi se întâmplă ca acest copil să fie admiratorul tău..." Zicând aceasta, Felix se ridică şi se postă în faţa Lolei. Erau aproape unul de altul şi se priveau în ochi. Ea lăsase un pic capul pe spate ca şi cum s-ar fi dat bătută, dar se îndreptă imediat, cu privirea dură, voind să spună ceva. Dar Felix o luă de mână fără teamă şi o duse către fotoliu. „Ia loc, te rog!" spuse, iar Lola îl ascultă, aşezându-se ca o jucărie mecanică.

„Dă-mi ceva de băut" zise în şoaptă, scuturându-şi picioarele pentru a-şi scoate pantofii. Felix se duse la măsuţa din colţ, citi etichetele de pe sticle şi turnă un vin violet, închis la culoare într-un pahar. Lola dădu afirmativ din cap.

„Într-o noapte vin la mine un copil şi un bătrân..." şopti ca pentru ea însăşi. Vârî mâna în geantă şi scoase un pachet de ţigări. Felix îi oferi o brichetă de aur. O flacără străluci între ei. Lola Ciperolla trase fumul în piept, fără a-şi lua privirea de la Felix. A hipnotizat-o, gândii. La fel ca pe mecanic, pe poliţist sau pe mine. Eram dezamăgit că cedase cu atâta uşurinţă.

„Recită-i ceva, puştiule" spuse Felix, privind-o pe Lola.

Să-i recit Lolei? Să recit în faţa Lolei Ciperolla?

„Eu... nu..."

„Amnon!"

Şi atunci, poate pentru că mă chemase pe numele meu adevărat, dintr-o dată nu-mi mai păsa de nimic...

„Da, recită-mi ceva, Amnon" zise şi Lola, articulându-mi numele literă după literă.

„Eu... eu nu..."

Într-un colţ, printre plante, văzui o umbră mişcându-se, cineva care se ridica cu greu şi îmi făcea semn cu mâna.

„Hei!" ţipă Gaby spre mine. „Haide, recită! Ce mai aştepţi?"

Umbra masivă făcea salturi, smulgându-şi părul din cap. Îi făcui semn că nu. Umbra părea că ezită, apoi se îndreptă, ridică o

mână, iar cu cealaltă își acoperi ochii, așa cum făcea Gaby când o imita pe Lola.

„Mi-e frică de ea!" o imploram pe Gaby.

„Ridică-te, Nono inimă de leu! Te ajut eu!"

„E ușor să faci pe eroina când nu ești aici! Am văzut cum tremurai când ți-a apărut în față!"

„Taci din gură și ascultă-mă: trebuie să începi!"

M-am ridicat în picioare, chiar dacă aveam picioarele moi, fără a o privi pe Lola. Încercam să uit unde mă aflam, să uit că-și scosese pantofii violet și își ținea picioarele sub ea. Și că eu eram îmbrăcat cu o fustă, cu o bluză și cu sandale de fată. Totul era lipsit de sens. Continuam să privesc către plante. Am încercat să-mi imaginez acea umbră îmbrăcată în hainele negre ale lui Gaby, fiindcă negrul te face mai slab, iar ea ținea mereu doliu după fata care fusese odinioară, o fată care acum se afla îngropată sub rotunjimile ei. Apoi îi așezai pe față chipul dulce al lui Gaby, nasul rotund mereu roșu, pistruii și gura cu buze răsfrânte, ca de broscuță, cu un zâmbet permanent. Ca atunci când, în timp ce spăla pe jos sau curăța un ou fiert de coajă, se oprea dintr-o dată și tăcea, ascultând o voce care o chema din depărtare. Gaby ridica o mînă și începea să vorbească cu acea voce răgușită, profundă, maiestuoasă: „O, țărână din grădina mea secată... o, ciocârlii oarbe...", apoi se înclina atingându-și marginile rochiei și-și acoperea ochii care lăcrimau din cauza cepei pe care o curățase mai înainte: „Prințul nu mai este aici, maiestate. A plecat departe cu trăsura neagră. Cum să mă consider credincioasă, când eu am rămas aici fără să-l însoțesc departe, la capătul lumii?"

Nu-mi amintesc când mi-am unit vocea cu a lui Gaby. La început îmi simțeam vocea sugrumată, apoi am auzit-o din ce în ce mai clară, având aceeași ardoare ca a lui Gaby. Cred chiar că gesticulam la fel ca Gaby, ca Lola...

Chiar așa! De unde găsisem curajul să recit în fața ei? Din când în când se auzea scârțâitul fotoliului, sticla care lovea paharul. Nu priveam, nu deschideam ochii. Continuam să recit. Poate din cauza oboselii, uitasem de rușine. Poate că mă ajuta faptul că Gaby era acolo cu mine, vorbea cu vocea mea și nu mă părăsise nici o clipă.

Mi se părea că îi văd chipul confundându-se cu cel al Lolei, încercând să o îmbuneze şi rugând-o să aibă grijă de mine în locul său. După acea zi imprevizibilă, haotică, obositoare şi periculoasă petrecută cu Felix, aveam cu adevărat nevoie să cunosc o persoană liniştită şi rece ca Lola Ciperolla.

Continuai să recit până la replica actorului Aharon Meskin care trebuia să-i răspundă Lolei, el având rolul bătrânului rege. Acolo am pus capăt. Obosit şi răvăşit, m-am ghemuit pe fotoliu. Acum trebuia să dorm!

Se auziră trei aplauze. Era Lola. Stătea pe fotoliu cu picioarele ridicate pe un scăunel. Avea ochii plini de lacrimi. Nu doar una, ca în acea fotografie de pe perete, ci mult mai multe; aceste lacrimi, curgând îi lăsau pe chip două dâre: deodată mi-am dat seama că nu mai era tânără.

„Ai talent, băiete" spuse cu vocea sa gravă ca de bărbat. „Ai un talent înnăscut de actor." Apoi privi către Felix: „L-ai întrebat pe băiat de unde îi vine inspiraţia?"

Răspunse inocent: „L-am întrebat, dar nu ştie. Cunoaşte o femeie, Gaby, prietena tatălui lui, care l-a învăţat să recite. Poate îi vine de la ea, cine ştie?"

Mi-ar fi plăcut să-i povestesc Lolei câte ceva despre Gaby, dar mi-era teamă că ar fi durat prea mult. Lola se ridică, luă lampa chinezească şi se apropie de mine, privindu-mă curioasă. Nu îndrăzneam să mă mişc. Îmi amintesc că am rămas dezamăgit văzând că nu era atât de tânără. Nu ştiu de ce aveam impresia că ar fi avut aceeaşi vârstă ca şi Gaby... „Nu trebuie să ai nici un idol, copilule" zise. Profilul său apăru lângă mine luminat de un fascicol de raze galbene. „Nimeni nu e demn de a fi venerat, Amnon." Se şterse la nas cu mâna, aşa cum fac copiii. Doar că ea avea o mănuşă violet de mătase.

Mi se părea ciudat ca o femeie ca ea – celebră, înconjurată de atâta dragoste – ar fi putut să fie nefericită.

„La naiba cu meseria mea!" se plânse, izbucnind într-un râs plin de amărăciune. Când trecu pe lângă mine, simţii o uşoară mângâiere pe obraz, rămânând electrizat: mă atinsese cu eşarfa ei.

„Meseriile care mizează pe sentimentele oamenilor sunt cele mai periculoase..." continuă, vărsând nişte vin în paharul lui Felix şi zâmbind aşa cum făcea pe scenă. „Poate-i mult mai uşor să mergi pe sârmă, să mănânci foc, să fii alpinist? Corpul vorbeşte mereu şi întotdeauna aceeaşi limbă. Corpul este sincer. Nu minte... Dar cine se foloseşte toată viaţa de propriile sale sentimente pentru a emoţiona mulţimea, până la urmă va rămâne fără sentimente."

Îşi duse mâna la gură şi se aşeză. Nu am reuşit să înţeleg dacă recitase sau vorbise din propria-i experienţă. Ar fi trebuit să aplaud? M-am abţinut.

„Nici măcar nu v-am întrebat cine sunteţi" spuse cu vocea ei plină de ecouri. „Ce roluri vreţi să jucaţi aici?"

„Copilul are rolul de copil. În timp ce eu, ca de obicei, un actor rătăcitor. Un vrăjitor. Un hoţ. Spărgător de seifuri şi cuceritor de inimi."

„Ah, domnul este un hoţ?" întrebă Lola Ciperolla obosită, dând capul pe spate. „Aici nu mai este nimic de furat. Doar amintiri." Cu un gest amplu, arătă către peretele acoperit de fotografii.

„Amintirile nu se pot fura" spuse Felix, „doar se pot falsifica. Dar eu mă mulţumesc cu ale mele."

„Explică-mi! îi ceru Lola, legănându-şi uşor piciorul lung.

„Nu este nimic de explicat!" râse Felix. „Există cineva căruia îi plac amintirile neplăcute? De aceea încerc să fac cât mai interesante cele mai neplăcute momente din viaţa mea, să fac mai frumoase femeile pe care le-am iubit sau să măresc sumele de bani furate..."

Discutau fără să se uite unul la altul. Era o mare intimitate între cei doi, ca şi cum s-ar fi cunoscut de mulţi. Iar eu, fără a înţelege ceea ce se petrecea, mi-am dat seama că făceau un efort uriaş: acela de a nu-şi vorbi ca două persoane care se revedeau după mult timp.

„Şi copilul... cum l-ai adus cu tine, Felix?"

Nu-mi aminteam ca el să-i fi spus cum se numeşte, dar poate că nu fusesem atent. Deodată, Lola se îndreptă în fotoliu şi îl privi fix: „Este totul în regulă, Felix? Sper că nu începi din nou să...?"

„Copilul? Copilul a venit singur, din proprie iniţiativă. Nu-i aşa, puştiule?"

Amuţii. N-aş fi reuşit să-i povestesc tot ce se întâmplase, cum tata se întâlnise cu Felix şi-şi dăduseră mâna.

„Felix" zise Lola cu o voce rece, tăioasă, „uită-te în ochii mei, Felix: ai grijă de el? Nu o să-i faci nimic? Sau e vreuna dintre glumele tale, Felix? Răspunde-mi!"

După acel strigăt al Lolei, se lăsă linişte. Felix înclină capul. Eu îi zâmbii pentru a o linişti, dar simţeam acel ţipăt al ei ca tăişul unui cuţit. Dacă aş fi avut mai mult timp, dacă aş fi fost un singur moment mai liniştit, poate că aş fi priceput ce se întâmpla cu mine, poate că aş fi găsit un răspuns la acea întrebare care mă chinuise toate aceste ore: întrebarea referitoare la Felix, la această călătorie plină de aventuri, la felul cum tata îi ceruse să facă acest lucru, unde se întâlniseră şi cum îşi dăduseră mâna...

„Nu-ţi face griji, Lola" spuse Felix în cele din urmă. „Eu şi Amnon petrecem o zi sau două împreună. Ne distrăm. Ne deghizăm. Îi scoatem din minţi pe poliţişti. E doar un joc, Lola. Sunt prudent când sunt cu el."

Nu înţelegeam de ce era atât de preocupată. Mă privea cu o expresie chinuită. Pe frunte, deasupra ochilor, îi apăru un rid.

„Am grijă de el, Lola" repetă Felix duios, „E doar un joc... nu cum era înainte. Nu se va întâmpla nimic. Când vrea, îl duc acasă. Este ultima mea apariţie, Lola. Am aşteptat mult acest moment. Peste câteva zile va sărbători *bar-mitzvah*-ul, aşa că m-am gândit că este momentul să ne cunoaştem, eu şi Amnon."

„Da..." şopti Lola absentă. „Săptămâna aceasta vei sărbători *bar-mitzvah*-ul... august... 12 august... da." De unde ştia? Când îi spusese? Fusesem tot timpul cu ei! Poate că nu fusesem atent pentru o clipă. Lola îi spuse lui Felix: „Dar ce-ai spus mai înainte? Vrei să renunţi la profesia ta?"

„Profesia mea, da" zise Felix scurt, fără să mai spună nimic altceva.

Actriţa îl privi şi să strâmbă.

„S-a întâmplat ceva, Felix? Eşti bolnav? întrebă obosită, cu o voce schimbată, caldă şi afectuoasă, care contrasta cu vocea ei puternică de scenă. În sfârşit, Lola întinse mâna şi îi atinse umărul, rupând acea distanţă dintre ei. Felix lăsă faţa în jos, atingându-i

mâna cu obrazul lui; se priviră în ochi. In acel moment am avut certitudinea că se cunoşteau de mult timp şi că se abţineau să se îmbrăţişeze.

„E totul în regulă, Loli" spuse Felix obosit. „Este doar bătrâneţea. Şi un pic inima. E bătrână şi bolnavă. Zece ani în închisoare n-au fost un tratament prea bun pentru mine. Dar totul va fi bine."

„Da" suspină ea cu amărăciune, „va fi totul bine. Ca întotdeauna, aşa-i? Nimic nu este bine, Felix. Ce am pierdut nu vom mai avea niciodată. Ne-am risipit viaţa aşa..."

„Dar putem s-o luăm de la capăt" spuse Felix. „Sunt aici ca să îndrept ce se mai poate îndrepta."

„Nu se poate îndrepta nimic" zise Lola încet.

„Ba nu" răspunse el, mângâindu-i mâna cu blândeţe. „Felix îndreaptă mereu lucrurile... pe unde trece Felix, apare lumina. Oamenii rămân visători, îşi închipuie că lumea poate fi mai bună..."

Lola râse, dar mi se păru că în acelaşi timp plângea: „Eşti neschimbat, Felix" spuse, „dar eu vreau să te cred. Pe cine să cred, dacă nu pe tine?"

„Doar în impostori poţi să ai încredere. E adevărat."

„Jură-mi!"

„Ştii că ţie pot doar să-ţi promit, Loli. Nu jur niciodată."

Ea râse din nou. Jumătate din chipul ei era cufundat în întuneric, iar părul ei cenuşiu strălucea slab. Stinse ţigara în scrumieră şi, ca în scena din *Anna Karenina*, apăru din nou în lumina aurie; îşi ridică chipul şi îl privi pe Felix. Îl privi aşa cum o femeie îl priveşte pe bărbatul de care este îndrăgostită. Ochii ei obosiţi se umplură de veselie şi de dragoste.

„Unde ai fost în tot acest timp?" întrebă.

„Ai dreptate, nu prea am fost prezent în viaţa ta" suspină. „O vizită şi apoi plecam în grabă. Apoi, în ultimii zece ani, am avut lucruri importante de făcut, ştii bine..."

„Sigur că ştiu" spuse, rezemându-se de spătar. „Zece ani. În fiecare zi te blestemam şi îmi era dor de tine. Îmi părea bine că ai fost condamnat. Meritai." Lola vorbea cu seninătate, fără să-l privească. „Dar apoi anii treceau, cinci, şase, şapte, şi ranchiuna mi-a trecut şi ea. Nu poţi urî la infinit. Ura este fragilă ca iubirea, este

totul ca un joc. Cum spuneai tu? Un interval de lumină între două lumi de întuneric. Noroc!"

El ridică paharul: „Noroc, Loli. În cinstea frumuseții și al talentului tău!"

„Ce ciudat" spuse ea zâmbind printre lacrimi, „când întâlnesc și eu un bărbat care mi se pare sincer, neprefăcut, dau tocmai peste regele escrocilor". Cu un gest grațios, își scoase una după cealaltă agrafele din păr și o cascadă de păr argintiu îi căzu pe spate. „Vorbește-mi despre tine" spuse, „povestește-mi tot." Felix întinse mâna, luă o șuviță de păr și o mângâie. Nici o altă persoană nu ar fi avut curajul să facă un asemenea gest. Ea nu protestă. Coborî privirea și-și mușcă buzele. El trecu printre degete șuvița de păr și începu să cânte ceva. Un cântec liniștit și dulce, în surdină. După câteva clipe, cânta și ea. Păreau doi copii bătrâni care își cântau cântece de leagăn înainte să adoarmă; totul în acea cameră se umplu de tandrețe, ca într-un vis.

Chiar și ochii mei se închiseră. Poate că ar fi fost mai bine să telefonez acasă pentru a le spune lui tata și Gaby unde mă aflam, să le mulțumesc pentru această aventură și să o întreb pe Gaby cum de nu știa despre legătura dintre Felix și Lola, dintre spicul de aur și eșarfa violet. Poate că știa, dar nu-mi spusese nimic. Dar de unde știa o doamnă atât de faimoasă ca Lola când era ziua mea de naștere? Cine îi spusese? Ce se întâmpla cu adevărat? De ce mă simțeam ca o marionetă căreia i se călăuzea fiecare pas pentru a atinge un anumit scop? Și cine știe ce mă aștepta afară?

M-am trezit speriat de zgomotul făcut de jaluzele. Am crezut că era deja dimineață, dar afară era încă întuneric. Mă aflam în fotoliul unde adormisem. Ceasul de pe perete arăta ora două. Felix și Lola erau lângă fereastră și se uitau afară. Ea își ținea mâna pe umărul său; el o ținea de mijloc. Eram atât de tulburat, încât îmi venea să intru în pământ.

Lola arătă un punct în depărtare, iar Felix amuți. Spunea ceva despre marea care îi fusese furată. El îi puse mâna pe umăr, ca și cum ar fi consolat-o. Lola își rezemă capul pe umărul lui Felix și spuse: „Oameni ca tine există doar în povești".

„Având în vedere trista realitate a lumii, adevărata viață nu mai există decât în povești, nu crezi?"

Am tuşit, pentru a le da de ştire că eram treaz. Lola se întoarse către mine şi zâmbi. Nu era un zâmbet de scenă. Era un surâs plăcut, senin, surâsul unei femei către un copil pe care îl iubeşte.

Felix întrebă: „Dacă eu şi Amnon reuşim, îi vei dărui eşarfa ta violet?"

Ea îşi pipăi eşarfa, continuând să-mi zâmbească.

„Dacă reuşiți, al vostru e."

„Ce trebuie să reuşim?" am întrebat mirat.

Ea întinse mâna cu delicatețe şi o apropie de fața mea, încet, de parcă aş fi fost făcut dintr-o materie extrem de fragilă. Nu m-am mişcat. Eram nerăbdător, dar nu ştiam ce vroiam cu adevărat. Apoi mă mângâie, alunecând cu mâna sa lungă şi rece de la bărbie până la frunte. Mâna ei era caldă. Avea pielea mătăsoasă, atât de diferită de vocea sa când recita sau de aerul ei mândru. Degetele se opriră cu delicatețe deasupra ochilor, atingându-i uşor, şi atinseră chiar acel punct, în mijloc, dar nu auzi nici un bâzâit, nici un motor pornind; aveam impresia că ochii mi se măreau, devenind din ce în ce mai mari, limpezi şi luminoşi.

„Dacă reuşiți să-mi aduceți înapoi marea pe care mi-au furat-o" zise Lola liniştită.

Nu reuşeam să vorbesc, nu înțelegeam nimic. Amuțisem simțindu-i mâna care mă mângâia. Aş fi făcut orice pentru ea.

„Ia spune, doamnă Ciperolla" interveni Felix după un moment de pauză, „ai întâmplător un excavator?"

18
ASEMENI UNUI ANIMAL DE NOAPTE

Lola își trecu mâna prin păr: „Un excavator? Mai aveam unul..." Alergă spre frigider și îl deschise, țipând din bucătărie: „Ah! De-abia l-am aruncat pe ultimul... Ce proastă sunt!" „Poate în vreun sertar...." șopti Felix, deschizându-și valiza. Căută înăuntru și scoase o perucă oribilă, și-o puse în cap; își lipi și o pereche de mustăți (avea o colecție întreagă) și doi negi cu fire de păr îi crescură brusc pe bărbie. Lola îl privi, se duse în altă cameră și luă o cămașă murdară și niște pantaloni vechi care-i rămăseseră de la un spectacol. Într-o clipită Felix deveni un cerșetor murdar, un pic cocoșat, care își târa piciorul stâng bolnav. „Ce zici, domnule Feyerberg? Suntem obosiți sau suntem gata pentru un plan de noapte?"

Eram epuizat, dar nu vroiam să renunț. L-am întrebat care era ținta. „Îți explic pe drum. După aceea ne întoarcem să luăm eșarfa. Și chiar și pe Lola."

„Să nu uiți" spuse ea, fluturându-i eșarfa nas ca și cum ar fi vrut să-l ademenească. „Doar în schimbul mării. Marea și nimic altceva!" În ultimul timp devenise veselă și nepăsătoare ca o puștoaică. Trupul ei dansa, literalmente. Nu o văzusem niciodată așa pe scenă.

„*Olé!*" exclamă Felix, făcându-mi semn cu ochiul. Apoi își puse degetele pe cap simulând două coarne, iar Lola se feri, țipând speriată. Bătu podeaua cu piciorul ca un taur, și se năpusti spre ea, în timp ce Lola, îngenuncheată lângă fotoliu, îi flutura pe sub nas eșarfa. Felix tropăi comic, dar se opri când mă văzu. „Îmi cer scuze!" exclamă rușinat. „Era doar o glumă! Uitasem!" spuse, dându-și o palmă pe frunte.

Nu-i nimic!

„S-a întâmplat ceva?“ întrebă Lola, care se ridicase învăluindu-se în eşarfă.

„Sunt un prost...“ se plânse Felix, „vreau să-l văd pe Amnon zâmbind, dar de fiecare dată fac câte-o prostie şi el rămâne trist...“ Lola nu înţelese. Cum ar fi putut? Ne privi, apoi spuse: „Voi îmi ascundeţi ceva“. Zâmbi: „Frumos“. Apoi ne strânse în braţe şi mă sărută pe frunte. Din nefericire, nu se afla nici un fotograf pe-acolo care să facă poze. Lola mă sărutase! Gaby ar fi leşinat, mi-ar fi împăiat fruntea ca s-o păstreze ca amintire Apoi Lola îl sărută pe Felix. Pe frunte şi pe gură, cu ochii închişi.

Felix nu a avut niciodată prieteni, mi-am amintit, doar pe o anume doamnă. Şi timp de zece ani nu se văzuseră, acei zece ani în care Felix fusese în închisoare. Era oare Lola acea doamnă, prietena sa? Totul începea să prindă contur asemeni unui mozaic, dar conexiunile erau mai misterioase decât enigma însăşi.

„Minunat!“ exclamă Felix bucuros. „Amnon şi Felix se duc în căutarea mării! La ce oră se trezeşte doamna mâine dimineaţă?“

„Ziariştilor le spun că nu deschid ochii înainte de ora zece, spre invidia prietenelor mele“ spuse Lola pe un ton răutăcios. „Dar adevărul este că la ora cinci sunt deja în picioare. Persoanele în vârstă ca mine nu mai pot dormi atât de mult.“

Chiar şi cele tinere ca mine, gândi. M-am ascuns după un fotoliu mare, mi-am scos fusta şi cămăşuţa şi am devenit eu însumi.

Felix mă privi mirat: „Şi dacă te văd îmbrăcat astfel?“

„Pot să alerg mai bine îmbrăcat în hainele mele.“ Se gândi un moment, apoi ridică din umeri. Era totul în ordine. Spuse către Lola: „La şase mâine dimineaţă, Felix şi Amnon îţi vor aduce înapoi marea. Acum stinge luminile şi du-te la culcare“.

„Nu-mi spune tu ce să fac“ răspunse ea, „poate că am alt program în noaptea asta în timp ce voi hoinăriţi pe afară.“

Ne conduse până la uşă, sărutându-ne pe amândoi.

Coborârăm în stradă. Afară era întuneric şi cam frig. Frunzele copacilor foşneau încet, iar luna era mare, albă, aproape plină. În acel moment, toate persoanele cunoscute de mine dormeau. Per-

soanele normale visau liniştite, în timp ce eu, împreună cu Felix Glick, legendarul bandit, eram stăpânii acestor străzi întunecoase.

„Acum facem aşa." Felix mă opri: „Eu merg înainte, tu rămâi cincizeci de metri în urmă. Dacă ai vreo problemă, poliţişti sau altceva, şşşt, te ascunzi imediat! Apoi te duci acasă la Lola. Nu stai după mine!"

„Dar unde mergem?"

„Pe plajă. Avem o problemă de rezolvat. Mergem spre plajă şi căutăm un excavator. Nu e complicat. Facem ceea ce trebuie, bonjur şi la revedere şi mii de mulţumiri."

„Un moment, nu înţeleg: care-i problema?"

„Îţi explic după aceea! Acum trebuie să plecăm!"

Dispăru fără să-mi mai spună „haide" în româneşte şi fără să-l văd: se topise în întuneric.

Apăru din nou la câteva zeci de metri. Nu înţelegeam cum ajunsese acolo: alergând, zburând? Apăruse dintr-o dată în capătul străzii, mergând cu paşi lenţi, cocoşat, târându-şi piciorul.

Îl urmării, atent să menţin distanţa stabilită. Privii în jur pentru a vedea dacă mai era altcineva prin jur. Ce situaţie bizară: urmăream o persoană care voia să fie urmărită şi în acelaşi timp trebuia să fiu atent ca să nu fiu urmărit.

Mergeam fără să fac zgomot. Mă simţeam vulnerabil şi nervos. Poate că cei care mă urmăreau erau deja acolo. Încercam să gândesc cu mintea lor: poliţia căuta un copil şi un bătrân coborâţi dintr-un tren. Cine ştie dacă au înţeles că piratul şinelor de cale ferată era Felix Glick? Aşa cum îi ştiam, vor avea nevoie doar de o oră pentru a-i face portretul robot, pentru a-l compara cu celelalte şi pentru a găsi spicul de aur pe care Felix îl aruncase lângă locomotivă.

Dar poliţistului cu acnee îi arătase carnetul de conducere cu numele său.

Şi îi furase ceasul. Doar pentru a mă face să râd!

Nu, nu doar atât. Felix nu lăsa nimic la voia întâmplării. Era întotdeauna ceva mai mult, un motiv misterios.

Dar care motiv? De ce-i spusese adevăratul său nume?

Poliţistului ar fi putut să i se pară suspect şi să-şi amintească de numele său.

Felix, de tata. Deasupra mea luna albă îşi schimba feţele ofilite: iată-mă împins înainte. Unde? De către cine?

Brusc, mi-am amintit de Zohara. Era frumoasă şi intransigentă. Câţi ani ar fi avut dacă ar fi fost în viaţă? Treizeci şi opt. La fel ca mamele colegilor mei. Cum ar fi viaţa mea dacă ea ar fi aici? Gaby nu ar fi fost cu noi, dar aş avea o mamă. Nu că mi-ar fi trebuit neapărat o mamă. M-am descurcat şi fără ea în toţi aceşti ani. Aş fi vrut să ştiu doar câteva amănunte ca să închei aventura pe care o începusem.

Câinii se liniştiră şi se cufundă totul în tăcere. Liniştea unui oraş adormit. Mă simţeam ca o panteră la vânătoare, un animal de noapte. În casele pe unde treceam, copiii de vârsta mea dormeau, fără a-şi închipui de ce era în stare un puşti ca ei.

Un copil infractor, care se supunea altor legi decât cele făcute pentru toată lumea.

La sfârşitul săptămânii voi avea *bar-mitzvah*-ul. Vor fi acolo toţi poliţiştii. Tata mi-a promis că mă va avansa în grad. Vorbisem de mult despre asta. De-a lungul anilor ajunsesem sergent, iar sâmbătă urma să mă proclame sergent-şef. Vom face ceremonia noastră obişnuită, va trebui să beau un pahar de bere blondă ca un bărbat adevărat, iar el îmi va acorda gradele. Adevărul este că sosise momentul unei schimbări; de un an şi jumătate nu mă avansase în grad din cauza poveştii cu vaca.

M-am oprit îngrozit. O maşină de poliţie parcase pe trotuarul din faţă. M-am repezit ca un fulger într-o grădină şi după câteva secunde am aruncat o privire. În maşină erau doi poliţişti care discutau liniştiţi. O lumină albastră clipea plictisită pe acoperişul maşinii. La radio se auzea muzică. Erau doi poliţişti robuşti care îşi făceau rondul obişnuit şi, plictisindu-se, fără îndoială, începuseră să poarte o conversaţie în maşină. N-aş fi putut trece neobservat. Am privit în stânga şi în dreapta, strada era pustie. M-am uitat şi pe acoperişuri pentru a mă asigura că nu era nici un pericol. Am ieşit din grădină alergând pe lângă zid, aplecat. Nu văzuseră nimic. Fugeam de poliţişti! Ce uşor era! Am trecut pe lângă ei ca o umbră neagră.

Nu aveau chef de nimic! Erau greoi şi leneşi ca nişte urşi.

La prima intersecție am început să merg normal, cu mâinile în buzunar. Chiar și Felix apăruse din întuneric. Evitasem polițiștii folosind aceeași tehnică. Am început să fluier; mă simțeam minunat. Eram în extaz, ar fi spus doamna noastră națională, Gaby.

Ca și când am fi fost pe scenă, în prim plan, doar eu și Felix, în timp ce restul oamenilor erau doar niște figuranți. Le ordonasem să doarmă, iar ei ne ascultaseră. Și cine nu dormea, aiura sau visa cu ochii deschiși. Doar noi doi, eu și Felix, eram treji și atenți. Treceam ca niște umbre de-a lungul străzilor întunecate. Eram străini de ei, aparțineam unei alte specii. O graniță subțire ne despărțea de ei. Dacă în acel moment s-ar fi trezit un copil și s-ar fi uitat pe fereastră, s-ar fi gândit că eram într-un vis al lui, Batman sau omul-broască. Încercam să-mi fac curaj. Am tras un șut în roata unei mașini parcate. Ei, și? Eu eram stăpânul. Îmi aparținea totul: strada, orașul. Voi dormiți, iar eu rătăcesc în jurul vostru, cu simțurile ascuțite ca lama unui cuțit, imprevizibil, periculos. Dacă voiam, puteam să distrug jumătate din oraș. Sau să-i dau foc, de ce nu? Bieții de voi! Inocenți, capricioși. Noapte bună! Nu vă temeți, nu vă fac nimic. Sunt bun și îndurător.

Aș putea, de exemplu, să iau un cui și să-mi scrijelesc numele pe un șir întreg de mașini. Nono a trecut pe aici în noaptea asta, ați spune oripilați.

Poate că ar trebui să inventez ceva special, precum semnătura lui Felix, spicul de aur.

Dormiți în pace, oameni buni! Micile familii, tata, mama și doi copii în fiecare casă. Ce știți voi despre viața adevărată, despre cât este de ușor să dispară totul? Ce înțelegeți voi din lupta pentru supraviețuire? Sau despre eterna luptă dintre bine și rău? Dormiți, înveliți-vă bine! Astupați-vă urechile!

Înaintam ca un spion într-un teritoriu inamic. Când auzeam pași în jur mă ascundeam în câte-o grădină sau într-o scară de bloc, așteptând răbdător. Uneori trecea câte un trecător întârziat, aproape atingându-mă, dar nu-și dădea seama de prezența mea. O dată, o doamnă se opri la câțiva centimetri de mine, își căută cheile în geantă și se întoarse, privind către mine cum stătea înghesuit între biciclete în casa scării, dar nu mă văzu.

Încetinește, mergi prea repede!

Cam cu un an în urmă participasem la arestarea unui puști de vârsta mea. Eu și tata ne întorceam târziu de la o cină somptuoasă la care ne invitase Gaby; nu-mi amintesc cu ce ocazie, probabil pentru că reușise să ducă până la capăt unul dintre acele regimuri de slăbire ale ei. Cum veneam către casă, tata auzise în stația radio de la bordul mașinii că doi băieți vroiau să fure o mașină lângă cinematograful Ron. Tata a schimbat imediat direcția și ne-am îndreptat către acel loc. N-ar fi trebuit să mă ia cu el, dar îi era teamă că dacă m-ar fi condus acasă, n-ar fi ajuns în timp la cei doi.

Aproape că am zburat până acolo. Viteza cu care conducea mă ținea lipit de scaun. Apoi am rămas blocați în mijlocul traficului, iar tata a început să ofteze exasperat, bătând cu degetele în volan; nu avea nici sirenă, nici girofar pe mașină. Eu tăceam, privindu-i venele de pe gât și de pe frunte palpitând. Apoi a demarat brusc, depășind șirul de mașini.

Roțile scârțâiau, mașina făcea un zgomot îngrozitor. Tata a întors, conducând în sens invers. Trecea de pe o stradă pe alta, se urca pe trotuar și era cât pe aici să se tamponeze cu o mașină care venea din cealaltă direcție. Eram paralizat. Nu atât fiindcă credeam că vom muri, din expresiei lui, din cauza îndrăznelii cu care călca legea, regulile sacre. Deși îmi aminteam ce-mi spusese: „Un bodyguard nu-și cere scuze când îl trântește la pământ pe primul-ministru când este în pericol", mi-era teamă să-l văd astfel, ieșit din fire, ca un resort enorm de oțel care avea să se destindă dintr-o dată.

Fără să încetinească, mi-a explicat sec regulile, ceea ce-mi era interzis: să nu fac zgomot, să nu ies din mașină, să nu ies în evidență. Ca și când nu aș fi știut! L-am privit cu coada ochiului. Se purta de parcă ar fi fost un alt om, un străin. Avea fața încordată și își trecea continuu limba pe buze. În ochi i se vedea o luminiță ciudată, periculoasă: părea că se delecta cu un joc delirant, o provocare mortală, ca și cum ar fi fost unul din pariurile sale nebunești de când era tânăr; acum însă era sub protecția legii. Continuam să primim informații prin stație de la polițiștii de lângă cinematograf. Spuneau că unul dintre adolescenți, cel mai mic, veghea să nu-i sur-

prindă nimeni, iar celălalt încerca să deschidă portiera. Nu-şi imagina că omul nostru era pe acoperişul cinematografului, deasupra capului lui şi ne dădea informaţii prin staţie despre ce se petrece.

S-ar zice că am avut o copilărie destul de aventuroasă, nu?

Nu e chiar aşa. Dar acum nu vreau să povestesc cum a fost copilăria mea, în afară de operaţiuni şi de pistoale.

Poate altă dată, dacă voi avea timp.

Am parcat maşina la colţul străzii, printre alte maşini. Am văzut cum de pe chipul tatei dispăruse acea expresie gata de aventuri. Redevenise cel dintotdeauna. Îmbrăcă un pulover pe deasupra cămăşii uniformei de poliţist, scoase un binoclu şi începu să se uite. Cunoşteam bine acea expresie. Dintr-o dată se întoarse spre mine, de parcă şi-ar fi amintit de-abia acum că eram şi eu acolo; îmi atinse obrazul, zâmbindu-mi cu tristeţe:

„Îmi pare bine că eşti cu mine" zise, lăsându-mă fără grai. Cum de-i trecea prin cap un asemenea lucru în toiul unei operaţiuni? Ce se întâmplase? Obrazul îmi ardea.

Poliţistul de pe acoperiş ne spuse că băiatul trecuse de trei ori pe lângă o maşină Fiat galbenă, uitându-se înăuntru. Dacă se apropia cineva, hoţul se ascundea după maşină, iar celălalt contempla cu interes afişele de la cinematograf.

„72 către 75, recepţie" murmură tata în transmiţător. Se comporta ca un profesionist.

„Ascult, 72" răspunse vocea în aparat.

„Trebuie să-l prindem asupra faptului. Nu trebuie să fugă, îmi trebuie AD suficiente. E clar?"

„Recepţionat" răspunse vocea. AD însemna Amprente Digitale.

Trecură câteva minute de tăcere şi de tensiune. O pereche de îndrăgostiţi se opriră, sărutându-se chiar lângă maşină. Era evident că vroiau să fie singuri şi nu-şi imaginau toţi acei ochi şi binocluri aţintite asupra lor. O lume întreagă mişuna în jurul lor: binocluri, emiţătoare, iar ei, sărmanii, habar n-aveau.

„Au terminat cu pupatul" spuse poliţistul de pe acoperiş.

„Ai avut un film gratis. Nu eşti mulţumit?" spuse în staţie un alt poliţist, ascuns în tufişuri.

„Ştt!" îi certă tata. „Nu se glumeşte în timpul serviciului!"

Trecu un alt minut. Tata bătea cu degetele în volan, iar privirea îi devenea din ce în ce mai concentrată. Era pregătit să se năpustească asupra prăzii.

„Băiatul scoate şurubelniţa" zise poliţistul de pe acoperiş. „Forţează închizătoarea." şi după câteva secunde: „A intrat".

„Număraţi până la zece, apoi ieşiţi" şopti tata în emiţător. „Eu prind spionul, 75 hoţul, iar 73 îi blochează dacă vor să fugă. Acţiune!"

Spusese atât de bine „Acţiune!", la fel ca în filme.

Ieşi repede din maşină. Uitase complet de mine. Era concentrat asupra operaţiunii. Îl urmăream, observându-i cu atenţiune gesturile. Începu să meargă indiferent pe stradă, ţinând mâinile în buzunar. Spionul îl văzu şi îl catalogă ca pe un trecător obişnuit. Tata părea că se afla acolo din întâmplare, un om oarecare care se întorcea de la serviciu. Ţinea umerii aplecaţi şi părea obosit. Avea aceeaşi înfăţişare ca atunci când se întorcea seara acasă. Acum îmi dau seama că nu era atât de mulţumit când se întorcea acasă. Chiar dacă eram eu acasă, lui casa i se părea pustie fără ea.

Alţi treizeci de paşi, douăzeci; aveam gura uscată. Îi despărţeau cincisprezece metri, iar băiatul nu bănuia nimic. Deodată, tata se năpusti spre el ca un taur sălbatic şi răcni: „Ticăloşilor!" dând din mâini. Am înţeles că făcea o greşeală enormă! Ar fi putut ajunge aproape de băiat şi apoi ar fi putut să se năpustească asupra sa.

Dar nu reuşise să se abţină. Tata ura atât de mult infractorii, încât ar fi vrut să-i strângă de gât pe toţi cu mâinile sale.

„Te porţi de parcă ar fi o problemă personală şi strici totul" îi spunea Gaby în bucătărie.

De ce era o problemă personală?

„Eşti atât de nerăbdător să te răzbuni, încât dezvălui toate capcanele."

De ce vroia să se răzbune, la ce se referea Gaby?

Băiatul care spiona ţipă speriat. Îi tremurau picioarele, dar în scurt timp îşi reveni şi o luă la fugă. Alerga cu o viteză incredibilă, parcă zbura. Reuşi să scape de tata, driblându-l ca un fotbalist. Tata rămase gâfâind, supărat, gesticulând. Cel care stătea în maşină îşi dădu seama de ceea ce se petrecea şi alergă în direcţia

opusă. Polițistul din tufișuri ieși, frustrat și dând din mâini de enervare. Spionul fugise de tata și se îndrepta către mine. Ne despărțeau o sută de metri, iar eu știam prea bine ce să fac. Am ieșit ușor din mașină, mergând către el ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic. Corpul îmi reacționă instinctiv, se mișcă precum ca o mașinărie bine pusă la punct. Nu-l privii, iar băiatul nu mă privi pe mine: un copil nu putea să-i dea de bănuit. El se temea de polițiști adulți. Dădu colțul străzii și, cu privirea halucinată, se pregătea să treacă de mine. Cu un gest brusc, m-am repezit la picioarele lui, cum mă învățase tata, și l-am trântit la pământ.

Totul se petrecuse în fracțiuni de secundă. Dus de elan, în cădere se rostogoli câțiva metri și se lovi cu capul de o mașină parcată. Leșină. Polițiștii se năpustiră asupra lui ca să-i pună cătușele.

„Ăsta nu este băiatul lui Feyerberg?“ întrebă Alfasi, unul dintre polițiști. „Nu e Nono, mascota noastră?“

„Ce faci tu aici, Nono?“ întrebă celălalt, Bărbosul.

Toți polițiștii de la secție mă cunoșteau.

„Am văzut că scăpa și l-am oprit.“

„Ești grozav! Ai salvat operațiunea!“

Tata veni repede, obosit și răsuflând greu.

„Îmi pare rău, n-am calculat bine distanța“ bolborosi. „M-am năpustit asupra lui prea devreme.“

„Nu-i nimic, șefule.“

„Nu-i nimic, șefule.“

Cei doi începură să verifice cătușele băiatului de formă, astfel ca tata să nu vadă expresia de pe chipul lor...

„Celălalt a scăpat, șefule, dar fiul dumneavoastră l-a prins pe acesta; el ne va ajuta să-l găsim și pe celălalt, așa-i drăguțule?“

Polițistul poreclit Bărbosul îi dădu un șut în fund băiatului. Dar știam cu toții cui ar fi vrut să-i dea o lecție.

Am stat acolo timp de câteva minute. Tata a așteptat echipa de polițiști care a luat amprentele de pe închizătoarea mașinii. În jurul nostru se strânsese o mică grămadă de oameni, dar polițiștii au dat ordin să se îndepărteze. Lumea arăta spre mine, spunând ceva. Am rămas nepăsător. Am controlat amprentele cu mâinile în buzunar,

încercând să descopăr alte indicii folositoare anchetei. Pe scurt, mă purtam exact cum trebuia în asemenea împrejurări.

Victima mea rămase întinsă pe trotuar, cu mâinile prinse în cătușe la spate. Era luminat de un felinar de pe șosea și părea un mic animal prins în cursă. Nu îndrăzneam să-l privesc în ochi. Din cauza mea, toată viața lui se schimbase.

În schimb, el mă căuta cu privirea. Se răsuci spre mine pentru a mă privi. Nu m-am mișcat. L-am lăsat să mă privească, deși în ochii lui se citea un pic de sarcasm: copilul preaiubit al legii, părea că-mi spune. Îmi zâmbi cu răutate, dușmănos. Un amestec de ură și de stimă, plină de amărăciune, totuși. Pentru că-l prinsesem.

Așa eram noi, profesioniștii, recunoșteam valoarea adversarului. Face parte din noblețea meseriei. La fel ca Felix și tata, când își dăduseră mâna, făcând o învoială cu privire la mine; era de necrezut, și totuși știam că este adevărat. Și dacă nu era așa?

Tata își luă la revedere de la polițiști și ne-am întors acasă în tăcere. Era neplăcută această situație: din cauza tatei ar fi putut să se ducă pe apa sâmbetei toată operațiunea; intervenția mea salvase totul. Aș fi vrut să-i spun că fusese doar o întâmplare, că nu avusesem de gând să intervin, dar n-am scos un cuvânt. Cu siguranță că i-ar fi părut rău de ceea ce-mi spusese în mașină înainte să coboare.

Timp de un an nu m-am gândit la acel episod. Nu i-am povestit nici măcar lui Mișa. Voiam să uit acele momente teribile de tăcere după această întâmplare. N-am mai vorbit niciodată despre asta. Chiar și Gaby, care știa totul, deoarece bătuse la mașină raportul, tăcea. Dar în noaptea aceea mi-am amintit de acest episod. Zâmbetul plin de răutate al băiatului. Poate că era din disprețul pentru copiii răsfățați ca mine, sau poate că intuise în mine ceva din adevărata mea personalitate?

Dar ce voia să spună Gaby când afirma: „Faci din asta o chestie personală?“ Ce-i făcuseră, de era așa de înverșunat împotriva lor? Pentru ce trebuia să se răzbune?

Adevărul este că începeam să înțeleg. Intuiam răspunsul, dar voiam să fiu prudent, fără să trag concluzii pripite. Și, ca într-o anchetă bine condusă, mi-am formulat toate întrebările care nu-mi

dădeau pace: de ce conducea o luptă personală? Îl răniseră? În ce împrejurări? I-au ucis pe cineva drag? De aceea declarase război lumii interlope? Uitasem că mă feream de poliție și trebuiam să fiu atent. Vorbeam de unul singur și nu-mi păsa dacă mă vedea cineva. De ce au ucis-o pe Zohara? Ce făcuse ea? Oare au făcut asta ca să se răzbune pe tata? Și cine a ucis-o? Și după ce murise ea, îl lăsaseră în pace sau aveau să încerce să lovească o altă persoană care-i era dragă?

Poate că de aceea mă învățase să fiu în gardă de când eram mic. Să țin ochii deschiși și să nu am încredere în nimeni. Dar poate că eu nu mă purtasem ca un profesionist. De pildă, cu Felix, care alerga în fața mea. Ce legătură avea cu această poveste? Era adevărat că tata i-a strâns mâna și au făcut o învoială? De ce îmi plăcea atât de mult să stau cu el, de ce mi-era teamă totodată? Poate că trebuia să fug, să scap...

Încetinisem pasul. Eram abătut și-mi era teamă. Mergeam înainte, dar simțeam ceva care mă trăgea înapoi, ca și când cineva mi-ar fi arătat un lucru care nu era pentru ochii unui copil. În picioare, ascuns în întuneric, cu mușchii încordați, cu venele de pe gât umflate de efort, tata se lupta cu răufăcătorii. Misiunea lui era aceea de a salva lumea întreagă, și mai ales pe mine, din ghearele unui dușman teribil, uriaș, cu mii de fețe. Mă antrenase pentru această veșnică luptă. Purta această bătălie singur, trist, fără a cere ajutorul nimănui, fără să cedeze.

Și am început din nou să alerg.

19
CEI DOI CAVALERI AI NISIPURILOR

Deodată se auzi marea. Mă învălui cu mirosul şi umezeala ei. Marea! O văzusem cu câteva ore în urmă şi deja îmi lipsea. Îmi plăcea mult marea (cred că am mai spus asta). Deşi eram născut în Ierusalim, ştiam să înot ca unul din Tel-Aviv. Foloseam orice metodă ca s-o conving pe Gaby să mergem la mare, iar ea râdea de mine fiindcă intram în transă de cum ajungeam în piaţa Diezengoff: „ca un peşte fugit de la acvariu şi care se întorcea în valuri" zicea ea.

Biata Gaby se aşeza pe un şezlong, îmbrăcată în negru, cu nasul acoperit, acoperită toată – inclusiv geanta – de loţiune contra arsurilor solare. Părea o fantomă pe acea plajă veselă. Nu-i plăcea marea, iar soarele o teroriza. Dar mai ales suferea văzând fetele în costume de baie minuscule. Dădea din cap neîncetat, de durere sau de invidie. „Sunt singura care suferă de rău de mare pe plajă" suspina când îi trecea prin faţă o fată cu corpul subţire, superbă. „Dumnezeu m-a trimis pe pământ pentru a suferi groaznic."

Nici tatei nu-i plăcea marea. Cred că nu l-am văzut niciodată în apă (când aveam zece ani am descoperit din întâmplare că nu ştia să înoate!) Gaby detesta plaja, dar ştiind cât îmi plăcea, accepta să vină cu mine cel puţin o dată pe lună. Era ziua noastră de distracţie... a noastră, adică a mea: cred că lui Gaby nu-i plăceau majoritatea lucrurilor pe care le făceam la Tel Aviv. În orice caz, de cinci ani încoace, de când împlinisem opt ani, nu pierdusem nici o excursie: o ardea soarele pe plajă, apoi ne duceam în faţa casei Lolei Ciperolla aşteptând o oră sau două; o dureau picioarele, dar nu se plângea niciodată. La restaurant se îndopa cu un aer disperat notându-şi pe un şerveţel toate caloriile care se ascundeau în carto-

fii prăjiți și în nevinovata friptură... uneori, între două îmbucături lacome, se rezema de scaun, își mângâia pernuțele de grăsime de pe burtă și spunea: „Nu e deloc bine, Gabrieluța! Nu e deloc bine pentru tabelul cu calorii".

De acolo luam autobuzul și ne îndreptam către alt loc pus pe lista noastră clandestină: fabrica de ciocolată de la Ramat Gan. Acesta era un alt secret al nostru. Tata nu trebuia să afle că Gaby mă ducea în acele escapade. Era micul nostru secret dulce și jurasem să nu-l dezvăluim niciodată.

O dată pe lună, joi, la ora patru fix, la fabrica de ciocolată avea loc o vizită organizată, și timp de cinci ani eu și Gaby am fost oaspeți constanți, uneori fiind singurii vizitatori. Petreceam o oră întreagă urmând același ghid, o femeie slabă ca o grisină, cu un aer adormit. Ascultam cu atenție explicațiile ei despre procesul de fabricare al ciocolatei, începând cu măcinarea cafelei și topirea untului, malaxarea pastei lichide, vâscoase, dense...

Ghidul era o femeie cu adevărat originală. Avea aversiune față de toate plăcerile vieții, în special de ciocolată, ceea ce nu o împiedica să se poarte cu profesionalism când ne dădea acele informații, cu eficiența unui automat. Nu a schimbat niciodată nici o virgulă din discursul ei și nici glumele cu care era presărat. Nu ne-a întrebat niciodată de ce veneam să vizităm acea fabrică cu atâta asiduitate. Doar o dată în toți acei ani s-a întâmplat să schimbe ceva. În acea zi eram singurii vizitatori și, în fața sălii unde se împacheta ciocolata în hârtie colorată, s-a întors către noi și ne-a spus: „Scuzați-mă că vă deranjez, dar ați văzut deja această sală. Vă supărați dacă, în mod excepțional, sărim peste această etapă azi: am o întâlnire urgentă la cinci fără un sfert".

Eu și Gaby ne-am privit supărați și năuciți: acea sală era cea mai interesantă! Era ca și cum am fi vizitat vestiarul actorilor înainte să intre în scenă!

Gaby s-a uitat la ea malițios: „O întâlnire cu un bărbat?"

„Nu" spuse doamna, „cu doctorul."

„Dacă este cu doctorul, atunci suntem de acord" spuse Gaby, „dar doar de data asta."

Trebuie să fac o paranteză: există persoane rudimentare, insensibile şi fără nici un pic de simţ artistic cărora, deşi le place ciocolata, acel tur li se pare plictisitor. Sunt interesaţi doar de rezultatul definitiv.

Dar eu şi Gaby eram fascinaţi de procesul de fabricare a ciocolatei: tuburile, recipientele, maşinăriile care aduceau boabele de cacao, sitele enorme unde o prăjeau înainte de a fi măcinată, pâlniile uriaşe prin care trecea acel lichid magic, splendoarea pură şi scânteietoare a ciocolatei înainte de a fi împărţită în tablete, modestia emoţionantă cu care se lasă înfăşurată mai întâi în folia de aluminiu, iar apoi în hârtie colorată.

Îmi cer scuze pentru această lungă digresiune. Sunt perfect conştient că nu tuturor le place ciocolata. În această lume există şi astfel de creaturi, iar noi trebuie să le acceptăm ca pe un fenomen inexplicabil. Eu însumi cunosc un copil al cărui nume nu vreau să-l pronunţ, care a preferat, de când s-a născut, doar lucrurile sărate. Este adevărat: devora cu lăcomie grisine şi sărăţele acoperite de granule de sare. Ce înclinaţie ciudată, dacă pot să-mi exprim punctul de vedere! Eu şi el eram la antipozi, făceam parte din două categorii diferite: cum se ştie, cei care preferă sarea sunt persoane logice, hotărâte, sceptice şi pragmatice. Acel copil mi-a spus de mai multe ori că adepţii gustului sărat organizau ceremonii secrete în munţii Sodomei, lângă Marea Moartă, în care aruncau tablete întregi de ciocolată în adâncul mării! Ce oroare! Dar pe de altă parte, se ştie că, după ani şi ani regim sărat, facultăţile mentale ale oamenilor sunt definitiv alterate.

În ceea ce mă priveşte, sunt convins că prin venele mele curge ciocolată (cu aromă de căpşuni). Chiar şi astăzi, când mă aflu printre persoane de vârsta mea, adulţi cu înfăţişare respectabilă, la reuniuni importante, mă consolez cu gândul că toate acele discuţii din timpul prânzurilor de afaceri sunt preţul care trebuie plătit pentru a ajunge la ceea ce mă interesează: desertul.

Şi când se ajunge la desert! Oh!

Cu indiferenţă şi pierdut în conversaţii neînsemnate, înghit netulburat spuma de ciocolată, prăjitura de casă numită „fântâna dragostei", profiterolul, tortul „zăpada de pe Himalaya"... iar fe-

meia aşezată în faţa mea la acel prânz de afaceri nu-şi imaginează nici pe departe ce se petrece în mintea acelui bărbat politicos şi rezervat cu care ia masa: cum se luptă cu creaturile ivite din memoria lui: un copil cu părul blond, tuns periuţă, şi o femeie corpolentă, strânsă în rochia ei neagră pentru a părea mai slabă, care se năpustesc asupra desertului, mâncând pe nerăsuflate până la ultima firimitură de prăjituri din farfurie.

Aş vrea să fac o altă scurtă pauză, folosindu-mă de acest moment de sinceritate totală, de intimitate între scriitor şi cititor, pentru a exprima ultima mea dorinţă, testamentul meu spiritual:

Aş vrea să fiu îngropat într-un sicriu de ciocolată.
Astfel pământul de deasupra mea va fi uşor!

Mai întâi am văzut excavatorul, apoi pe Felix. L-am văzut înainte ca el să-şi dea seama de prezenţa mea. Ieşi din vehicul chiar când am ajuns pe plajă. Mergea şchiopătând; părea că se gândeşte în altă parte, dar era atent la tot ce se întâmpla în jur. Ştia cum trebuie să se uite: de obicei, când o persoană vrea să se uite în urmă, se întoarce către stânga. Chiar aşa, încercaţi! De aceea, atunci când un detectiv urmăreşte pe cineva, trebuie să stea mereu pe partea dreaptă, pentru a nu fi descoperit. Felix ştia acest lucru foarte bine, aşa că uneori se uita în dreapta, şi astfel mă văzu ascuns în întuneric.

Nu era sigur că eram eu. Dispăru într-o clipită şi n-am reuşit să văd unde. Ca şi cum l-ar fi înghiţit nisipul sau întunericul. Spuneau despre el că nu putea să-l oprească nimeni, asemeni apei: sute de poliţişti erau convinşi că-l prinseseră, se uitau mai bine nu găseau nimic, părea că se evaporase.

Cu excepţia unuia singur, care închisese capcana atât de tare, încât Felix n-a mai putut scăpa.

Am aşteptat. Unde era? Am ezitat un moment, apoi am început să fluier încetişor un cântecel, *Ochii strălucitori*. În lumina lunii, am văzut un trup care se mişca ca un şarpe prin nisip, şi imediat se auzi un fluierat. Găsisem acest semn de recunoaştere între noi fără să ne înţelegem dinainte.

Am venit unul spre altul prin întuneric.

„Uite", am spus arătând către excavator.

„Un dinozaur" comentă Felix. Nu ştiam dacă se referea la faptul că era vechi sau că semăna cu un animal preistoric.

Mic, masiv, vopsit în galben. Avea o lamă cât el de mare, pe care o ţinea ridicată în aer.

Ne aflam într-o groapă enormă săpată în nisip. Era, cu siguranţă, fundaţia unei case. Nu ştiam ce aveam să facem acolo. Mergeam în linişte, examinând terenul. În jurul gropii era un gard de lemn şi o grămadă de fiare lungi şi subţiri, aşezate lângă drujba electrică. Am văzut o baracă mică în care se afla cu siguranţă paznicul. Nu se vedea nici o lumină în jur.

Ne-am apropiat. Felix mai mult adulmeca decât să privească.

„E un tip înăuntru" făcu semn cu degetul, „doarme."

„De unde ştii?" am întrebat încet.

„A făcut un foc" spuse, arătând un cerc mic de cenuşă. „Doar o ceaşcă de cafea."

„Bravo, Holmes" i-am zis, auzind vocea lui Gaby în minte.

„Şi de unde ştii că doarme?"

„Nu ştiu" răspunse Felix încet. „Sper să fie aşa. Că doar nu sunt profet!" Am făcut un tur în jurul barăcii; nu avea ferestre. Felix era foarte fericit din acest motiv; îmi făcu O.K. cu degetul şi începu să caute. Găsi o scândură şi-l măsură comparându-l cu uşa barăcii de care se apropie pe furiş, ca un motan care urmăreşte un şoarece în vârful labelor. Se opri un moment, apoi fixă într-o clipită scândura între clanţă şi uşă, transformând baraca într-o închisoare.

„Repede" spuse. Primejdia îi dădea o energie neobişnuită, ca şi cum, o dată pornit, un motor ar fi început să meargă în interiorul lui.

Se căţără pe buldozer ca şi când ar fi fost un cal ce trebuia îmblânzit, scotoci peste tot până când găsi două cuie şi un cleşte. Nu înţelegeam ce vroia să facă. Mi s-a părut că în baracă se trezise cineva, dar era încă năuc. Felix îndoi cuiele cu ajutorul cleştelui şi făcu un fel de furculiţă pe care o introduse în locul cheii de contact a buldozerului. De jur împrejur nu se auzea nimic. Nu ştiam ce avea să se întâmple.

Dar deodată tăcerea se rupse. Felix răsuci cheia făurită de el şi excavatorul se puse în mişcare. Făcea un vacarm îngrozitor.

Avea să se trezească tot orașul. Felix sări pe banchetă și îmi făcu semn să vin. Trase frâna de mână și excavatorul porni. Ne scutura de parcă am fi fost pe spatele unei cămile. Felix trase cele două mânere, apăsă pe pedale, făcu câteva încercări, iar apoi începu să-l conducă bine. Excavatorul i se supuse, conștient că nu avea de ales. Când trecurăm prin fața barăcii, observai o lumină slabă înăuntru. Clanța ușii se mișca. Paznicul încerca să iasă, dar ușa era blocată de scândură. Începu să lovească în ușă cu toată puterea.

Cine face o greșeală plătește, dragul meu. Asta este lupta pentru supraviețuire. Du-te la loc în pat!

Am ajuns aproape imediat la zidul de nisip. Era enorm. Un munte de nisip presat și solid: cu siguranță era nisipul scos din groapa în care ne aflasem mai înainte.

„Acesta este muntele care o împiedică pe Lola să vadă marea!" explică Felix răcnind. „Nu mai vede marea!"

„Dar când vor construi casa o să fie și mai rău!" am răcnit la rându-mi.

„Au întrerupt lucrările de trei ani!" răspunse Felix. „Au lăsat totul baltă: nisipul, excavatorul și chiar și pe paznic! S-au terminat banii! I-au furat marea și au plecat! Ține-te bine! *Haide!*"

Și scoțând acea exclamație, se năpusti asupra muntelui, accelerând la maxim. Mi se părea că zbor. M-am apucat cu o mână de scaun și am închis ochii.

Lama buldozerului lovi în centrul muntelui și îl dărâmă. Timp de trei ani, umiditatea și sarea întăriseră nisipul, dar excavatorul îl dărâmă într-o clipită. Se formă un nor de praf care îmi intră în ochi, în nas și în gură. Felix acționă o manetă și dădu înapoi. Cu un gest hotărât, pregăti buldozerul pentru un nou atac.

Excavatorul porni din nou, lama de fier se ridică și lovi din nou ceea ce rămăsese din munte. Grămezi enorme de nisip se sfărâmau și cădeau în jurul nostru ridicând praful la cer. Felix izbucni în râs, scoase un răget de leu și urlă de fericire ca un șacal. L-am bătut pe spate pentru a-i aminti că nu era singur. Îmi făcu loc și mă lăsă să apăs pe pedală. Lama bâzâia și se mișca: am scos-o din nisip, și iată-ne din nou încercând să doborâm ceea ce mai rămăsese. Era genial, complet nebunesc ceea ce făceam: am atacat muntele de ni-

sip ca nişte cuceritori ce asaltau un zid; şi astfel, la rubrica de experienţă în conducerea vehiculelor, am mai adăugat şi un excavator pe lângă locomotiva trenului pe care îl deturnasem. Felix cânta ceva, mi se părea că era cântec: „Cine va fura, va fura trenul care duce la Tel-Aviv?". Şi-şi răspunse de unul singur, puternic ca un tunet: „Noi, pionierii, vom fura trenul de Tel-Aviv!", şi apoi: „Albastră, după-amiaza este albastră pentru noi cei care demolăm un port, un port!". Atunci îmi trecu prin cap să cânt un imn personal, un imn al echipei în misiune, şi aşa, printre nori de praf, am compus următorul cântecel:

Ochii tăi strălucesc ca diamantele,
Îţi spun „la revedere" de pe peron!
Ţi-au furat marea!
Noi ţi-o aducem înapoi!
Şi ca răsplată vom avea eşarfa ta!

Nu ştiu care din noi a compus imnul. Am început eu, apoi a continuat Felix, şi un minut mai târziu, cântam împreună. Felix dădea din mâini în toate părţile, iar ochii îi străluceau de fericire. Sărind pe scaunul buldozerului, îmbrăcat cu acele haine de cerşetor, părea un păgân în timpul unui ritual dedicat lunii. Cred că era mulţumit fiindcă nu făcuse niciodată asemenea lucruri: lucruri împotriva legii, dar în scopuri bune. Aşa că am început să dansăm pe excavator, dând din mâini şi strigând; părea că se bucură de libertate însuşi excavatorul! Nu văzusem niciodată o maşinărie atât de bine dispusă! Poate că era recunoscătoare că o trezisem din letargie. Se apropie de grămada de nisip şi atacă pe neaşteptate, urlând de fericire şi lovind lama enormă cu graţia şi forţa distrugătoare a unui pui de mamut. După fiecare lovitură, ridica spre cer lama zimţată cu un hohot uriaş de râs în tăcere. Uneori trebuia s-o batem pe spate ca s-o potolim...

(Acum cu toţii:
Ah, ah Lola...
Ah Lola Ciperolla.
Ah, ah Lola...
Lola Ciperolla!)

Întunericul se ascundea în mare. Pete de un albastru deschis se vedeau prin spărturile muntelui de nisip. Am respirat adânc, simțind mirosul de sare până în plămâni. Țipam de bucurie, vociferam, nu-mi mai amintesc ce am făcut, luat de valul entuziasmului. O cucerisem! Acum era a mea! Eram primul copil care făcuse așa ceva!

La cinci dimineața, excavatorul se opri. Se stricase sau rămăsese fără benzină. La orizont, cerul se luminase și începuseră să planeze pescărușii. Zidul era demolat, distrus în mii de bucăți, iar valurile puternic purtau rămășițele în mare. Felix și eu eram acoperiți de nisip din cap până-n picioare. Îl simțeam chiar și sub pleoape. Aveam pe față o mască de nisip umed și sare. Ochii lui Felix străluceau ca ai unui copil fericit.

Vârî o mână sub cămașă și scoase lănțișorul. Medalionul în formă de inimă și cele două spice străluceau în mâna-i plină de nisip.

„Ești la fel ca mama ta" spuse râzând. „Ea se purta astfel când era la mare. Era nebună ca tine. Marea era casa ei. Ți-a pus chiar și un nume de pește."

„Amnono."[1]

Scoase un spic și îl mângâie.

„Acum îl arunci tu" spuse deodată, punându-mi-l în mână.

„Eu?!"

(Eu!?)

„Vrei să las eu simbolul tău?"

(Voia să las eu simbolul său?)

„Da, te rog. E mult mai bine așa. Dacă vrei să faci asta."

Auriu și ușor. Un mic spic de aur în mâna mea. M-am ridicat în picioare pe excavator. El mă privea cu coada ochiului într-un mod ciudat, ca atunci când mă văzuse pentru prima dată în tren. L-am aruncat cu toată puterea spre mare.

Spicul se răsuci în aer, scânteie și dispăru printre valuri. Un pescăruș se aruncă să-l prindă. Cine știe dacă l-a găsit?

Am coborât și am luat-o la fugă. Trebuia să dispărem înainte ca orașul să se trezească. Am privit în urmă cu tristețe: micul excava-

---

[1] Amnoun este numele unui pește de apă dulce, răspândit în apele din Israel.

tor rămăsese pe plajă, singur, cu lama în aer. Desfăcusem acea vrajă doar pentru o noapte; acum era din nou cufundat în letargie.

Din baraca paznicului se auzeau urlete şi lovituri. Felix stătu pe gânduri, apoi se întoarse şi împinse uşor scândura de deasupra clanţei. Nu se mai auzea nici un zgomot. Poate că cel dinăuntru se temea. O luarăm la goană, dar înainte de a părăsi plaja, Felix mă opri, arătând către oraş.

„Priveşte, Amnon!"

Se vedeau aproape toate jaluzelele trase. Tel-Aviv încă dormea, cufundat într-un somn adânc, zăbovind asupra ultimului vis. În lumina blândă a zorilor, un fel de vârtej uşor se stârni la o fereastră, un nor violet, ca o pânză de păianjen, părea să prindă viaţă în adierea dimineţii. Eşarfa Lolei Ciperolla. Sau mai degrabă a mea.

20
UNDE SE VORBEŞTE DESPRE METEMPSIHOZĂ ŞI, PE DEASUPRA, APAR PE PRIMA PAGINĂ A ZIARELOR

Mai întâi am făcut un duş. Asta mi se întâmpla prima dată la Tel-Aviv şi mi-am dat seama că zvonurile pe care le auzisem la Ierusalim erau adevărate: duşul era o adevărată cascadă care mi se revărsa deasupra capului. Nu avea nimic de-a face cu firicelul suţire şi capricios de apă din Ierusalim, care se mulţumea să te stropească uşor înainte să se retragă în ţevi cu un bolborosit răguşit. Am scăpat de pelicula de nisip care mi se lipea de piele, apoi m-am răsfăţat o jumătate de oră sub jetul puternic. Mi-am amintit că încă nu-i sunasem pe tata şi pe Gaby şi, când am ieşit din baie, Felix m-a anunţat că micul dejun era servit. Lola pregătise o masă gen „deliciul maţelor şi sărbătoarea măruntaielor" (căruia îi atribuisem ilegal locul doi pe scara BIPI, imediat după cina la restaurant: ochiuri, ciocolată caldă, salată de crudităţi tăiate fin şi compot de mere. I-am zis Lolei că salata era exact aşa cum o făcea Gaby şi, la cererea ei, cu gura plină, i-am explicat de cine era vorba. Îmi părea rău că Gaby nu era acolo, căci simţeam că ea şi cu Lola s-ar fi putut împrieteni la cataramă: aveau aceleaşi idei despre viaţă şi despre bărbaţi. Şi-mi părea rău şi că nu era acolo să mă vadă ce bine mă descurcam cu vedetele. Nu trecuse prea mult timp până să începem să ne tutuim şi să ne spunem pe nume.

La ea acasă, Lola n-avea nici un fel de fiţe: se purta ca o femeie deşteaptă, cu spirit practic, umbla nefardată, nu mai avea faimoasa voce cu inflexiuni care urcau şi coborau – înţelesesem că aceea era o voce de scenă, artificială – şi nici nu gesticula amplu cu mâinile, cum făcea pe scenă. O creatură în carne şi oase care vorbea cu un uşor accent, făcea observaţii spirituale, avea o faţă frumoasă bronzată, trupul suplu, mâinile presărate cu pete brune de bătrâneţe şi

pielea de pe gât uşor ofilită, ceea ce explica fără îndoială faptul că nu se despărțea niciodată de eşarfă.

Cu mine se purta într-o manieră plină de atenție şi tandrețe, mă urmărea peste tot şi se uita tot timpul la mine. Mi se părea foarte bizar, deoarece, cu o zi în urmă, se întâmplase exact contrariul: o pândisem pe stradă, sperând ca printr-un noroc să o zăresc măcar o fracțiune de secundă, şi cheltuisem o groază de bani ca s-o văd jucând, iar acum ea nu mă scăpa din priviri nici o clipă.

„Când încep să te plictisesc să-mi spui, Nono, dar nici nu-ți închipui ce fericită sunt că te văd!

„Dar ce mare lucru e de văzut la mine?“ am întrebat eu uimit, râzând uşor stingherit.

„Eşti frumos. În regulă, nu din cale-afară, nu te împăuna, dar ai un chip foarte interesant. Şi pari să ai un caracter plin de contradicții pe care mi-ar plăcea să-l cunosc mai îndeaproape! Şi urechile – ai nişte urechi ca de pisică! Şi pe urmă, eşti chiar drăguț când zâmbeşti – cele mai mici gesturi ale tale mă înduioşează. Uf!“ Îşi duse mâinile la obraji şi dădu din cap, râzând: „Bat câmpii, vorbesc ca o babă. Dar trebuie să mă înțelegi şi tu: singurii copii pe care-i cunosc sunt femeile deghizate care joacă roluri de copii la teatru, parcă n-am mai văzut un copil adevărat de sute de ani. Haide, mai vorbeşte-mi.“

„Despre ce?“

„Despre orice. Despre prietenii tăi, despre camera ta, despre ce haine îți place să porți, ce faci după ce pleci de la şcoală. Îți place să citeşti?

Mai întâi Felix, şi apoi ea. De mult timp nu-mi mai arătase nimeni un asemenea interes. Ce i-o fi apucat?

„Bine, atunci vino să mă ajuți cu fotografiile astea, am nevoie de două brațe puternice!

Se cățără pe un scaun şi i-am întins una după alta pozele înrămate care, cu o zi înainte, stăteau agățate peste tot pe pereți. O mare parte din noaptea trecută, Lola şi-o petrecuse dând jos aceste fotografii, scoțând cuiele din pereți, acoperind găurile cu pastă de dinți albă şi, la sfârşit, zugrăvind din nou zidul.

Când ne întorseserăm, dimineața devreme, ne întâmpinase cu aceste cuvinte: „Datorită vouă m-am hotărât!" Era îmbrăcată într-un pantalon și într-o cămașă bărbătească, pătată de var.

„De zece ani mă gândeam la asta fără să avem curajul s-o facem!" exultă ea agitând bidineaua – o dâră lungă și albă îl stropi pe Felix din cap până-n picioare. De zece ani mutrele astea umflate mă împiedică să dorm, fotografiile astea, scenele astea. În sfârșit o să le duc în pod! O să respir normal!

I-am dat fotografiile lui Elizabeth Tayler, Ben Gurion și Moshe Dayan, în timp ce hohotele ei de râs răsunau deasupra capului meu în timp ce le punea departe de lumina zilei.

„Iată ce numesc eu un regim eficace!" exclamă ea coborând de pe podiumul improvizat. Am reușit să mă descotorosesc de o tonă de iluzii și de ipocrizie într-o singură noapte!"

„Dar credeam că teatrul e viața ta!" am obiectat eu, încremenit și oarecum dezamăgit.

„Eroare, domnule Fayerberg! Viața mea începe astăzi, chiar în acest moment! Poate... datorită ție!" și, luându-mă de umăr, mă luă într-un dans îndrăcit care era cât pe ce să ne facă pe amândoi să ne pierdem echilibrul.

Suntem în plin delir, mi-am spus. Nu mai înțeleg nimic.

În afară de asta, totul era mai degrabă haios.

În timp ce luam micul dejun, storurile apartamentului vecin se ridicară în timp auzeam de peste tot exclamații de surpriză și strigăte de bucurie. Ferestrele și obloanele se ridicau unele după altele, oamenii se uitau afară, se chemau între ei și, incapabili să înțeleagă ce se întâmplase în timpul nopții, vorbeau despre un miracol. La etajul de dedesubt, o voce behăitoare explica pe un ton doct că strălucirea lunii probabil că fusese în noaptea aceea îndeajuns de puternică pentru a provoca o maree uriașă care inundase și demolase cheiul. Cineva emise ipoteza că, plănuind să mărească impozitele locale, primăria se grăbise să le redea marea locuitorilor de pe țărm...

„Vezi, micuțule, zise Lola, la Tel-Aviv toată lumea este acceptată așa cum este, nu e nevoie să dai nici un examen". Și, strecurându-se între Felix și mine, ne luă de umeri pe amândoi. „Oamenii ăștia nici nu bănuiesc ce cadou frumos le-ați făcut".

Mă pregăteam să telefonez acasă, dar Felix a început să povestească pentru a nu ştiu câta oară demolarea zidului de nisip: asaltul, avalanşa, paznicul care rămăsese închis în cabină, etc. Exact ca tatăl meu după o misiune reuşită. Acelaşi aplomb, aceeaşi aroganță, acelaşi dispreț pentru cine îndrăznise să-i țină piept. În asemenea împrejurări, tatei îi mai trecea un timp tristețea lui obişnuită, în timp ce, la Felix, distincția părea să i se ciobească pe ici, pe colo.

Pe urmă, Lola ne trimise la culcare – Felix dormea pe canapeaua din salon, iar eu într-o încăpere pe care n-o văzusem niciodată: o cămăruță care dădea spre mare.

„Asta e camera cu cea mai frumoasă vedere" zise ea. De aici, priveliştea este liberă, iar albastrul apei este cel mai adânc" rosti ea încet, ca şi cum ar fi citat cuvintele altcuiva.

Lăsă storurile ca să nu intre înăuntru lumina soarelui de dimineață, cu o mişcare atât de bruscă de parcă ar fi căutat să şteargă o amintire dureroasă. „Noapte bună, Nono" murmură ea înainte să iasă.

Întuneric. M-am întins pe pat şi am încercat să adorm. Am auzit un zgomot de voci neclare care veneau din salon. Eram exasperat pentru că, încă o dată, uitasem să telefonez acasă. Asta e, o să văd.

Patul era îngust, un pat de adolescent, dar, precum Fata cu bucle de aur în vizuina ursulețului, mă simțeam bine. Probabil că răcisem, fiindcă respiram greu. În cameră aerul era închis. Nimeni nu mai intrase acolo de o veşnicie. În fața patului era un dulap mare, iar pe pereți atârnau tablouri cu peisaje. M-am ridicat fără zgomot ca să mă uit mai bine la ele. Erau cărți poştale înrămate. Alpii elvețieni, turnul Eiffel, câțiva zgârie-nori, o turmă de zebre. Mergeam în vârful picioarelor, fără să ştiu de ce, nu voiam să-şi dea seama că nu adormisem.

Pe o etajeră stăteau aliniate nişte păpuşi vechi: soldați din diferite țări, în uniformă. Parcă era o colecție. Cineva le aşezase acolo, fără îndoială că de ani de zile. Când am luat una în mână, aproape că s-a descompus. Uniforma roşie era gata să se dezintegreze în bucățele. Am încercat o stare de indispoziție şi un presentiment rău, ca şi cum tot ce aş fi atins avea să se sfărâme şi să se ofilească.

M-am grăbit să mă întorc în pat. În ciuda întunericului, nu mi-a fost greu să ajung de unde plecasem. Ca şi cum aş fi ştiut exact în-

cotro să mă îndrept pe podeaua căreia îi simţeam neregularităţile sub tălpile desculţe. De parcă locurile îmi erau familiare. Totuşi, nu pusesem niciodată piciorul acolo! Bâzâitul dintre ochi s-a înteţit. Îl simţisem apropiindu-se, ca zgomotul unei motociclete pe care îl auzi de departe, din ce în ce mai tare. Mâncasem, în mod sigur, prea mult la micul dejun. M-am întins pe pat şi m-am ridicat imediat. Era cineva în cameră. Nu, era o umbră.

În ciuda sfaturilor tatălui meu, mi-am ridicat cuvertura până peste urechi, nelăsând decât o fantă subţire în dreptul urechilor. Încercam să disting forma întunecată a dulapului, bibelourile, soldăţeii de pe etajeră, cărţile poştale... Mă simţeam ameninţat de ceva. Cămăruţa parcă se strângea în jurul meu. M-am întins la loc. Nu mergea. M-am întors pe burtă. Mirosul pernei îmi era familiar. Mai simţisem cândva, undeva, acest parfum. Ce se întâmpla cu mine? Camera asta şi conţinutul din ea îmi vorbeau. Micul dejun îmi apăsa stomacul. Am atins peretele cu mâna şi am dat peste o zgârietură în formă de fulger, o zgârietură adâncă, mult mai adâncă decât cea de pe peretele meu. Fiinţa care dormise aici îşi reţinuse plânsul zgâriind peretele şi, când mi-am trecut degetele peste el, mi-am simţit încheieturile pălind. Mi-am strecurat mâna sub saltea şi am găsit acolo ceea ce căutam, ceea ce mă temeam să descopăr: bucăţi de gumă mestecată şi lipită acolo. Nu se poate, m-am gândit, e exact ca în camera mea. Am pipăit salteaua şi am dat peste o ruptură. Exact acolo unde mă aşteptam s-o găsesc. Celui care dormise acolo înainte de mine îi plăcea să scotocească sub saltea în acelaşi loc în care scotoceam eu. Numai de n-aş găsi şi bomboane cu zmeură, m-am gândit eu prosteşte.

Înnebunit, m-am ridicat în capul oaselor pe pat. E imposibil, m-am gândit, nu e normal. Brusc a încetat să-mi curgă nasul. Mi-am amintit ce-mi povestise Haim Stauber într-o zi despre o micuţă indiană care avea amintiri dintr-o viaţă anterioară. Îşi dusese părinţii într-un sat în care nici nu pusese piciorul înainte şi găsise locul în care îşi ascunsese păpuşa cu o sută de ani mai înainte. Dar lucrurile astea nu se întâmplă decât în India. Nu aici şi nu mie. Ce se întâmpla? Cine eram eu? Împietrit de teroare, am desfăcut bomboana din poleiala ei şi am vârât-o în gură. Era uscată şi tare. Chiar

şi mucegaiul se întărise. Parcă era o bucată de cristal. Am supt-o conştiincios ca să-i amintesc ce era de fapt, o bomboană. O şuviţă subţire cu aromă de zmeură se topi pe limbă şi mi se răspândi în creier. Am continuat să sug bomboana cu îndemânare - fiinţa mea nu mai era decât o limbă, o gură, nişte amintiri. Tot ce mă înconjura s-a înceţoşat şi a dispărut, în afară de savoarea efemeră a zmeurei. Probabil că asta li se întâmplă bebeluşilor alăptaţi la sân de mama lor.

Am ieşit din această dulce reverie; nu mai eram obosit. Camera răsuna de voci, de chemări, de vibraţii. Simţeam ca nişte furnicături dureroase în mâna amorţită. M-am ridicat fără zgomot şi m-am dus să deschid marele dulap din perete.

Era plin de hăinuţe de copil. Nimic extraordinar, mi-am zis ca să mă liniştesc. Erau doar nişte hăinuţe. N-a ţinut. Aveam pielea ca de găină. Doar nişte hăinuţe de copil. Nu reuşeam să-mi dau seama dacă erau de băiat sau de fată. Poate că erau amestecate: erau rochii, fuste şi pantalonaşi de fată, dar şi haine de băiat. Centuri late de piele şi şosete groase de tenis. Băiat sau fată? Şi colecţia de păpuşi de pe etajeră fusese a unui băiat sau a unei fete? Erau nişte păpuşi, desigur, dar înfăţişau nişte soldaţi...

Se perindase oare prin camera asta o mulţime de băieţi şi de fete care fuseseră atraşi acolo prin viclenie, pretexte sau promisiuni? Ce li se întâmpla aici?

Unde erau acum? Am atins rochiile. Ţesătura era rece, exact ca fusta pe care Felix mă obligase s-o port în ziua aceea. Erau aceleaşi culori aprinse. Roşu, violet, verde. Ceva nu era în regulă. Ce făceam eu acolo? Gaby nu-mi spusese niciodată că Lola avea un copil în casă. Băiat sau fată? Ale cui erau hainele din dulap? Şi ce legătură era între Felix şi Lola? Şi de ce mă adusese Felix aici? Trebuia neapărat să sun acasă. Trebuia să vorbesc cu tata. Imediat.

Am sărit în pat, fiindcă auzisem paşi pe culoar. Abia apucasem să-mi trag cuvertura peste mine când intrară în cameră, în vârful picioarelor, Felix Glick şi Lola Ciperolla. Am închis ochii. O sudoare rece mi-a acoperit trupul, o teamă difuză mi-a strâns inima, ca atunci când te gândeşti la liliecii din poveşti şi legende sau la zvonurile terifiante pe care le auzeam pe culoarele poliţiei despre

copiii răpiți de răufăcători și despre soarta care-i aștepta. Mi-am strâns toate resturile de luciditate pentru a face față panicii. Nu, nu așa stăteau lucrurile cu Felix și cu Lola. Ah, nu? Și de ce nu? Răpitorii de copii erau în mod siguri niște oameni fermecători, în aparență cel puțin. Altfel cum i-ar fi ademenit pe copii să vină cu ei? Ăștia doi probabil că lucrau mână în mână, Felix având rolul să-i aducă pe copii aici. Nu îl întrebase Lola ce extravaganță mai era și asta, după ce-l întrebase dacă i se dăduse voie să mă aducă aici? Și hainele din dulap ale cui erau?

Am riscat o ocheadă printre gene. Erau aplecați asupra mea. Lola își pusese capul pe umărul lui Felix, care o ținea de mijloc. Nemișcați, se uitau la mine în tăcere.

„Copilul!" șopti Felix.

Lola suspină.

Îl împinse pe Felix afară din cameră, închise ușa în urma lui și se așeză pe un scaun la căpătâiul patului. Nu mă scăpa deloc din ochi, abia dacă respira.

Totul se încețoșa în mintea mea, nu mai aveam forța să înțeleg ce se întâmpla. Felix avea fără îndoială un trecut de criminal, poate că era încă un criminal, dar eu îl adusesem aici: eu luasem hotărârea să venim. Și Lola? Ce legătură avea ea cu toate astea? Dacă într-adevăr juca un rol în uneltirea a cărei victimă eram, atunci nimic nu mai avea sens. Eram atât de deprimat, încât fără să vreau mi-a scăpat un geamăt surd, neliniștit.

Ea sări în picioare, se repezi și îmi puse o mână pe fruntea acoperită de sudoare.

„Dormi, sunt aici cu tine!" șopti ea. Mă înveli mai bine și bătu ușor perna ca s-o facă mai moale. De la început fusesem convins că n-ar fi făcut rău nici unei muște.

Se uita la mine cu un aer ciudat, plin de speranță sau de regret. M-am întors ușor și ne-am uitat lung unul la altul, aproape în întuneric.

„Nu trebuie să-ți fie teamă, Nono, zise ea cu o voce blândă, cu vocea ei de acasă. Eu sunt. Vrei să plec?

„Nu, nu."

Dar ce voia de fapt de la mine?

„Felix mi-a povestit că m-ai aşteptat de multe ori în fața casei. N-am observat nimic, adăugă ea. Iartă-mă.

„Nu face nimic. M-am dus şi la teatru ca să te văd.“

„Da, ştiu. Cum ți se pare că sunt eu, Nono?“

„Super. După părerea mea, eşti o actriță foarte bună, dar...“

„Dar ce?“ Se apleca spre mine. Mai bine mi-aş fi ținut gura.

„Nimic special. Îmi place mai mult de tine când eşti acasă decât când eşti pe scenă.“

Ea râse încetişor.

„Şi Felix e de aceeaşi părere. Îmi spune că nu joc bine decât rolurile de regină sau de prințesă, dar că sunt groaznică în cele de femeie obişnuită. Sunt ani de zile de când îmi repetă acest lucru. Poate că are dreptate.“

Voiam să protestez, să-i iau apărarea, ca şi lui Gaby, când vorbea de rău despre înfățişarea ei. Dar n-aveam putere să deschid gura.

„Vorbeşte-mi un pic despre tine, Nono.“

„Sunt cam obosit.“

„Ce proastă sunt! Sunt atât de mulțumită că eşti aici, că am un copil acasă la mine, şi uite cum te chinui! Mă duc. Acuma dormi!“

„Nu, mai stai! Nu pleca!“ am strigat eu ca s-o fac să mai stea lângă mine, atât de frică îmi era să rămân singur în camera aceea misterioasă. Şi de asemenea pentru că, brusc, începuse să-mi placă tovărăşia ei. Ca şi cum ar fi fost bunica mea.

Dar aveam cu toate astea o rezervă. Bunica mea, Tzitka. Cu care aveam nişte relații mai degrabă ambigue. Era mama tatălui meu, a unchiului Shemuel şi a celorlalți trei frați. Era înaltă şi slabă, cu un coc minuscul – parcă era o nucă – pe vârful capului, cu un ochi acoperit de albeață din cauza bătrâneții, şi mâinile subțiri şi îngălbenite. Îmi pare rău dacă descrierea asta vă duce cu gândul la o vrăjitoare, dar aşa arăta. Nu mă iubea, sau, mai exact, nu mă iubea deloc. Cum apăream în preajma ei, mă ațintea cu ochiul ei întreg, cu privirea ascuțită ca un compas, şi începea să se învârtă în jurul meu, bombardându-mă cu remarci răutăcioase şi sarcasme până când izbucneam în lacrimi sau făceam o adevărată criză. Aveam impresia că mă detesta din naştere şi, la vârsta de trei

ani, m-am încăpățânat să nu-i spun „bunica", ci s-o numesc Tzitka, pronunțându-i numele în așa fel încât nimeni nu putea să pună la îndoială ce gândeam. La patru ani, după ce Gaby îmi citise povestea Scufiței Roșii, începusem să nutresc îndoieli serioase la adresa ei și i-am declarat tatii că nu voiam să mai calc în casa ei, doar dacă nu cumva avea să vină vânătorul care să clarifice anumite lucruri nesigure privind adevărata ei identitate.

Tata nu a încercat să ne împace. Împărtășind în întregime părerea mamei sale despre mine, s-a străduit să limiteze cât mai mult aceste întâlniri ale noastre. Nu-mi venea să cred că accepta atât de ușor să întrerupă legăturile cu propria sa mamă. Tata nu prea avea instinctul familiei. Nu încuraja nici relațiile mele cu ceilalți șapte nepoți ai bunicii Tzitka, verii mei care nici nu încercau să-și mascheze dispreţul profund față de mine. În copilărie, întâlnirile noastre de familie se mărgineau la nunți și alte bucurii de-astea de clan. Își petreceau seara la masă, mâncând îngrijit cu cuțitul și furculița și fără să deschidă gura decât dacă le adresam cuvântul. Cum nu voiam să-i decepționez, date fiind privirile lor severe în direcția mea, nu mă dezlipeam de la bar, chinuindu-mă să beau un pahar după altul, până când unul dintre chelneri se ducea să-i spună unuia dintre unchii mei că eram complet beat. Atunci, asigurându-mă cu coada ochiului că Tzitka se uita la mine, mă duceam țanțoș să vorbesc cu șeful orchestrei.

Nu pot explica sentimentul de bine pe care-l încercam stând cu Lola, care-mi era absolut străină. Amabilitatea ei, tandrețea ciudată pe care mi-o arăta...

Era bine, ce mai!

„Mai bine vorbește-mi despre tine, am spus. Nu despre teatru, despre tine".

„În sfârșit, mă înțelege și pe mine cineva!" zise Lola zâmbind. Își îndoi picioarele sub ea, așezându-se în poziția ei favorită, și se gândi puțin.

„Ai dreptate, Nono. Pentru mine teatrul nu mai e ce a fost înainte. De ani de zile simt un fel de distanță și, ca să spun drept..." își apropie fața de a mea și șopti: „nu mai îmi place așa de mult să dau spectacole pe scenă în fața publicului"

Nu-mi reveneam din uimire. „Lolei Ciperolla nu-i mai place să joace teatru!" Dar era evident că n-am să spun asta la toată lumea. Era un secret între noi doi.

„E incredibil, a urmat ea, nu îndrăznisem să mărturisesc asta nimănui, dar, de când eşti aici, multe lucruri îmi apar mai clare: ce este important în viaţă şi ce nu e, de exemplu, şi ce mi-ar plăcea să fac în anii care îmi mai rămân de trăit".

Am schiţat un surâs strâmb. Era cu adevărat atât de drăguţă!

„Şi dintr-odată aş vrea să-ţi vorbesc despre mine ca să mă cunoşti mai bine, zise ea. N-aş vrea să te plictisesc, dar nu ştiu cum să mă opresc. Sunt groaznică, nu-i aşa? Spune-mi că eşti obosit şi că e destul."

„Spune-mi despre tine când erai mică."

„Chiar te interesează?" Părea atât de mulţumită, încât îmi dădeam seama cum era în copilărie.

„Spune-mi măcar..." Îmi căutam cuvintele care să n-o contrarieze. „Spune-mi ce nu ai povestit niciodată reporterilor de la ziare. Lucruri pe care le ştii numai tu".

Ea se uită lung la mine, dând din cap.

„Pentru asta ai merita un pupic cât toate zilele, Nono, dar mă abţin. Nu mai am chef să vorbesc. Vrei să-ţi cânt un cântec?

„*Ochii tăi strălucesc?*"

„Nu, altul. Un cântec pe care mi-l cânta mama când eram de vârsta ta. Locuiam într-o ţară îndepărtată şi numele meu era Lola Katz, eram necunoscută şi încă nu aveam nici un nume de scenă. Dar aveam un câine pe care îl chema Victor şi două prietene, Elka şi Katia...

„Lola Katz? Aşa te chema?"

„Ei, da, imaginează-ţi. Eşti dezamăgit?"

„Nu. Doar că... e aşa bizar... Lola Ciperolla sună mult mai bine..."

Ea zâmbi, închise ochii şi începu să cânte cu voce joasă, într-o limbă pe care n-o înţelegeam. Un cântec blând, plăcut.

După câteva minute sau câteva ore, am auzit-o murmurând:

„Dormi, comoara mea. Avem tot timpul".

Când m-am trezit, se lăsa seara, eram complet aiurit. Am mai stat un timp în pat, cu reveriile mele. De obicei, la ora asta, tata nici nu se întorcea de la serviciu. Eram liber ca pasărea cerului,

Puteam să mă joc, să răsfoiesc cataloagele poliției, să schițez cu degetul pe globul pământesc călătorii imaginare sau să nu fac nimic pur și simplu. Uneori, eram sigur că a trecut o oră și că tata urma să vină din clipă în clipă, dar când mă uitam la ceas îmi dădeam seama că nu trecuse decât un minut. Ce să fac? N-aveam nici un chef să rămân în casă, nici nu se punea problema să-mi fac temele fără ajutorul lui Gaby, iar Mișa era o soluție disperată. Când eram cu el, începeam să spun prostii, debitam minciună după minciună în timp ce el se uita la mine cu gura căscată, cu lobii groși ai urechilor atârnând de-o parte și de alta a capului... Mă lăsa să mă afund în marea aceea de minciuni, până când exasperat, mă apucam să-i fac scandal sau să-l lovesc din senin, și plecam de acolo cu un gust amar în gură. Demult nu mai puteam vorbi despre prietenie între noi. Ne plictiseam împreună, asta era tot. După ce aveam să trec de *bar-mitzvah*, aveam de gând să-i spun că nu mai puteam fi prieteni. Mă săturasem.

Dacă măcar mi-ar fi plăcut să citesc...Dar nu-mi plăcea, o puneam pe Gaby să-mi citească. Sau dacă măcar aș fi cântat la un instrument oarecare, dacă aș fi ajuns baterist, nici măcar n-aveam nevoie de ureche muzicală, doar de simțul ritmului și de forță, și le aveam pe amândouă. Dar tata nu era de acord.

Cu ce îmi petrecusem timpul atâtea mii de ore? Interminabilele după-amieze ale copilăriei mele? Cu ce-mi umplusem viața până atunci? Îmi amintesc, de pildă, că inventam tot felul de teste, încercam să recunosc mașinile vecinilor după zgomotul motorului. Sau mă cufundam în citirea gândurilor unor persoane dispărute pe care le colecționam, imaginându-mi ce s-ar fi întâmplat cu ele. Aveam un proiect secret: ele nu aparțineau nimănui, deci erau pierdute, ce-ar fi fost dacă mi le-aș fi însușit eu, făcând din ele garda mea personală? Îmi puneam patinele cu rotile și mă duceam în parcul de lângă casa noastră, unde era un monument al soldaților căzuți pe câmpul de luptă. Sau nu făceam nimic. Stăteam acolo nefăcând nimic, așteptând să se întâmple ceva.

Dar nu se întâmpla niciodată nimic. Și când începuse o nouă prietenie, una adevărată, reușisem cumva s-o stric.

În fiecare miercuri, exact la ora asta, mă întorceam din centrul comercial prin tufişuri. O urmăream în secret pe mama lui Haim. Miercuri seara, la şase şi jumătate, se întorcea de la coafor. Mă alungase din viaţa ei, dar acesta nu era un motiv să o las să se întoarcă singură acasă. Cu toate simţurile la pândă, o urmăream căutând o poziţie de apărare în caz de urgenţă: dacă, spre exemplu, ar fi atacat-o cineva. Când se oprea să-i vorbească vreunui vecin, eu mă încordam tot, gata să mă joc de-a kamikaze dacă bărbatul ar fi schiţat cel mai mic gest de a atenta la viaţa ei. O voce îmi striga în urechi: „Ocheşte! Foc! Foc!" Din ascunzătoarea mea, mă uitam la pleoapele ei mari care coborau şi se ridicau lent. Uneori, când mi se întâmpla să mă apropii de ea, avem impresia că ea îmi dădea acest ordin.

Pendula de perete arăta ora şapte fără un sfert. M-am ridicat şi am făcut un duş: era cald şi transpirasem abundent. Nu înţelegeam deloc cum puteau trăi oamenii în oraşul ăsta. Lola plecase la teatru, lăsându-i lui Felix o listă interminabilă de „instrucţiuni privind casa, bucătăria şi pe Nono". S-ar fi zis că aveam trei ani şi că eram o fiinţă mică, fragilă şi delicată. Aşezat în salon, Felix citea ziarul la lumina lampadarului chinezesc. Purta un halat roşu, strâns în talie cu un cordon la fel. Coama lui albă cu vârfurile galbene, pe care tocmai şi-o spălase, făcea bucle savante. Se ridică dintr-un salt văzându-mă, împături ziarul şi mă întrebă ce voiam să mănânc.

Am observat o uşoară tensiune în vocea lui. Tocmai puneam masa în bucătărie. M-am aşezat. M-am ridicat. Voiam să sun acasă. Dar Felix mi-a spus că ochiurile erau aproape gata şi ar fi păcat să le mănânc reci. I-am zis că nu voiam decât să-i anunţ că eram bine şi că n-avea să dureze decât un minut. Mi-a răspuns că la ora aceea probabil că toate liniile erau ocupate şi că n-aveam să obţin legătura cu Ierusalimul. Vorbea repede, cu încăpăţânare. M-am aşezat la masă. Ce mai era şi povestea asta cu liniile ocupate? Mi-a pus în farfurie un ou împodobit cu fâşii de ardei roşu şi cu o frunză de pătrunjel, într-un colţ al farfuriei – parcă era semnătura unui artist. Mi-am zis că probabil îi părea rău după vremurile când organiza faimoasele sale petreceri pentru treizeci de persoane.

„E bine aşa, Ammon?"

„Bineînțeles! O adevărată operă de artă!"

Zâmbi forțat. Mi-era teamă. Când era trist, era ca și cum cineva ar fi suflat în lumânarea pe care o aprinsesem împreună. I-am vorbit din nou despre noaptea trecută, despre nebunia cu excavatorul și despre distrugerea zidului de nisip.

„Ce ți-ar plăcea să faci în noaptea asta?" m-a întrerupt el.

„Dar ție?"

„Poți să te întorci acasă dacă așa ai chef, Amnon."

„Gata, s-a terminat?!" Distracția de-abia începuse.

„Nu ești obligat să mergi înainte. Tu trebuie să decizi".

„Din partea mea, ar putea să țină la nesfârșit, am zis eu râzând. Dar ceremonia mea de *bar-mitzvah* cade sâmbătă. Ce ți-a zis tata? Ce ai hotărât?"

„Îți repet că numai tu hotărăști, Amnon."

Răspunsul lui mă intrigase. S-ar fi zis că încerca să ocolească răspunsul la întrebarea mea.

„Stai puțin. Dacă ți-aș spune că vreau să continuăm o săptămână? O lună? Dacă nu m-aș mai duce niciodată la școală, ca să fac tot felul de învârteli noaptea, cu tine?"

„Aș fi absolut flatat!" spuse el cu gravitate.

Mi se părea că ar fi trebuit să-mi spună altceva. Tata nu putea să-i dea la nesfârșit mână liberă. Mica sonerie de alarmă începu din nou să sune. Se spune că ar suna în cap, dar la mine era în burtă, ușor în dreapta, sub locul în care era inima.

Felix se agita prin bucătărie. Spălă vasele, deschise frigiderul, îl închise din nou, își strânse cu gesturi mecanice cordonul halatului...

M-am oprit din mâncat ca să mă uit mai bine la el. Ce-l apucase?

„A propos, Amnon, zise el vorbindu-mi cu spatele. Ar fi ceva ce ar trebui să vorbim noi doi, înainte de a lua o decizie.

„Ce este? Ce s-a întâmplat?" Numai de-ar mai fi ținut acest vis frumos! Încă puțin. O zi sau două. Eram silit să mă întorc acasă sâmbătă. Felix căuta ceva: ziarul. Ziarul pe care îl împăturise adineauri. Mi-l aruncă peste masă, și ziarul ateriză în farfuria mea. Îmi făcu semn să citesc. N-aveam nici cea mai mică idee despre ce era vorba. Dar am descoperit repede.

Un titlu mare sărea în ochi, scris cu litere roșii:

**CERCETĂRILE POLIȚIEI SE ÎNTEȚESC
PENTRU A-L GĂSI PE COPIL
ŞI PE RĂPITORUL SĂU**

Şi mai jos, cu litere mari şi groase:

**Poliția nu are nici un indiciu.
Se ştie doar că băiatul răpit este fiul
unui comisar de poliție.**

O fotografie a mecanicului de locomotivă era ilustrația articolului, cu trenul în plină câmpie în fundal. O frază mi-a sărit în ochi:

„Tatăl copilului coordonează cercetările. Identitatea răpitorului este cunoscută. Viața copilului poate fi în pericol."

21
UNDE REVOLVERUL REVINE DIN NOU ÎN SCENĂ ŞI UNDE ESTE VORBA DE DRAGOSTE

Mi-amintesc că am simţit fiori reci pe şira spinării. Eram îngheţat, ca şi cum cineva m-ar fi decupat dintr-o frumoasă fotografie strălucitoare cu o foarfecă rece ca gheaţa.

„Ce înseamnă asta?" am întrebat eu, sau mai degrabă am declarat, nemaiavând forţa să marchez intonaţia de întrebare la sfârşitul frazei.

„Trebuie să-ţi povestesc ceva, a zis Felix, cu un surâs obosit, închizând ochii.

„Ce înseamnă asta..." am repetat eu, cu vocea tremurătoare, ca şi mâna care ţinea ziarul. Cuvintele „viaţa copilului poate fi în pericol" îmi jucau în faţa ochilor şi eram fascinat de cuţitul uriaş de pâine care stătea pe masă, între Felix şi mine.

„E-adevărat că m-ai răpit?" l-am întrebat eu cu prudenţă. Nu-mi venea să cred, conştient că ştiusem de la început, dar că nu voisem să recunosc.

„Este un mod de a vedea lucrurile", răspunse el fără să deschidă ochii, cu trăsăturile încordate.

„E-adevărat că m-ai răpit?" am repetat întrebare fără a reuşi să-mi controlez vocea gâtuită.

„Ai venit cu mine de bunăvoie" zise el.

Avea dreptate: eu îi vorbisem primul, întrebându-l cine sunt.

„E o poveste, cum să-ţi spun... foarte complicată, reluă Felix, sprijinindu-se de perete. Dar dacă nu vrei s-o asculţi, nu trebuie decât să-mi spui."

Nu mai simţeam nimic. Nici cea mai mică emoţie, nici cea mai mică senzaţie. Aş fi vrut să dispar. Nici nu puteam să mă mai întorc acasă. Cum să mă arăt în faţa tatălui meu după povestea asta?

Nu-mi venea să cred că ceea ce trăisem împreună cu Felix, odiseea noastră, era cu adevărat o încălcare a legii. Dar asta era adevărata ei definiție. O încălcare a legii, o infracțiune. Comisesem o infracțiune. De data aceasta, bâzâitul se înfipse dureros în ochiul meu stâng. Aşa-mi trebuia. Cu atât mai bine dacă mă durea. Dar ce se petrecuse? Fusese o întâmplare? Tata nu era deloc amestecat în asta? Nu ştia chiar nimic? Şi n-o să se ducă mâine să-i dea un bacşiş chelnerului? Cum mă lăsasem păcălit atât de uşor? Ce mi se întâmplase? Cine eram eu cu adevărat?

Şi dacă mă mai gândeam şi că îmi plăcuse la nebunie!

„De ce m-ai răpit?" am întrebat eu oprindu-mă la acest cuvânt care dintr-odată mi se păru teribil şi crud.

Nu-mi răspunse.

„De ce m-ai răpit?" am strigat. Trupul lui Felix parcă se înțepeni. Părea bătrân şi slab.

„Pentru că... pentru că... voiam să vorbesc cu tine."

„Să vorbeşti cu mine? Ce să vorbeşti? Încetează cu minciunile!" am răcnit eu, sărind în picioare. Cuțitul era periculos de aproape de mâna lui.

„Despre tine, Amnon. Şi despre mine. Dar mai ales despre tine."

„Bun, şi acum ce-ai să faci? O să ceri o răscumpărare de la tata?" Deodată mi se păru că înțelegeam totul foarte clar: voia să se răzbune pe tata. Da. Se întorsese ca să-şi potolească setea de răzbunare. Făcuse aluzie la asta de mai multe ori, dar eu nu înțelesesem: voia să se răzbune pe el fiindcă îl arestase şi îl trimisese în spatele gratiilor. Dar ce legătură aveam eu cu asta? Nu eram cu nimic vinovat!

Iar faimosul acord pe care îl încheiaseră în secret pentru a mă introduce în lumea celor certați cu legea, pentru a face din mine cel mai bun detectiv din lume, strângerea lor de mână bărbătească? Eu fusesem cel care inventase asta.

„Ce vrei de la tata?"

„Am nevoie de fiul lui."

„De ce?"

Întrebarea parcă îmi provoca greață, îmi sfâşia inima. Învățasem să țin la el şi credeam că şi el ținea la mine, dar nu ştiusem că

am de-a face cu un vulgar răpitor de copii. Stricase totul. Cum putusem crede o singură secundă că tatăl meu ar fi putut organiza o asemenea echipă? El şi Gaby se mulţumiseră cu magicianul, cu femeia-cauciuc, cu poliţistul deghizat şi cu falsul prizonier. Ce făcusem eu împreună cu Felix era de-a dreptul o nebunie.

„M-ai răpit ca să te răzbuni, am zis eu, articulând fiecare silabă, urându-l pe Felix în clipa aceea. Ca să te răzbuni pe tata. Nu-i aşa?

El scutură capul, cu ochii închişi cu încăpăţânare. Încă de la început îmi făcuse impresia că nu voia să-i deschidă de teamă, ca şi cum ar fi fost la fel de disperat ca şi mine de întorsătura pe care o luaseră evenimentele. Nu, Amnon. Dacă te-am răpit, înseamnă că aveam nevoie să te văd. Să te cunosc. Asta n-are nici o legătură cu tatăl tău. Este ceva care nu ne priveşte decât pe mine şi pe tine.

„Serios? Mă priveşte pe mine? De ce pe mine? Nu sunt star de cinema. Sunt un copil foarte obişnuit. N-ai avea nici o şansă să capeţi ceva ca recompensă dacă n-ar fi tata.

„Amnon, eşti liber să pleci! Eu nu te opresc. Dar trebuie să ştii un singur lucru: tu eşti important pentru mine. Nu tatăl tău. Tu, Amnon."

„Dacă înţeleg bine, pot s-o şterg imediat şi să scap de aici?"

„N-ai nevoie să scapi. Nu poţi să scapi decât dacă eşti urmărit sau dacă te reţine ceva."

„Deci... n-ai să mă urmăreşti?"

Felix deschise în sfârşit ochii. Erau acoperiţi ca de o ceaţă, tristeţe sau parcă înfrângere. Ochii lui nu minţeau, dar îmi aminteam de cei pe care-i înşelase, uitându-se la ei cu ochii aceia sinceri.

„Ce privire mi-ai aruncat!... strigă el luându-şi capul între mâini. Este pedeapsa cea mai aspră pe care mi-a dat-o cineva pentru şaptezeci de ani de fărădelegi, ochii tăi, felul în care m-ai privit..."

M-am ridicat. Aveam genunchii moi, mâinile amorţite, dar m-am străduit să-mi păstrez o înfăţişare sigură pe mine. Nu trebuia să-şi dea seama că îmi era teamă. M-am îndepărtat foarte lent, fără să mă întorc cu spatele nici o clipă. Nu se mişcase de pe locul lui şi ofta de ţi se rupea inima. Vedeam bine că lipsa mea de încredere făcea să i se rupă inima, dar n-aveam de ales.

„Plec" am zis eu.

„Cum vrei. Ţi-am spus de la început că jocul va lua sfârşit când ai să hotărâşti tu."

Am ajuns la uşă mergând de-a-ndărătelea.

„Dar încă nu ţi-am spus povestea mea, mai zise el cu o voce surdă. E importantă. E vorba şi de viaţa ta."

La naiba cu poveştile tale, mi-am zis în gândul meu. Ai risipit visul frumos, aventura. Brusc, lumea mi se părea urâtă şi terifiantă.

„Trebuie să ştii cel puţin un lucru, zise Felix. Aş avea timp să-ţi povestesc tot dacă mi-ai da câteva ore în plus, nu prea mult, de pildă, până mâine dimineaţă."

„Şi dacă nu vreau?"

Îşi plecă fruntea, ca şi cum ar fi primit o palmă. „Dacă nu, povestea asta n-ai s-o afli de la nimeni altcineva."

„Eşti gata să juri pe Dumnezeu că e adevărat, evident!" am replicat eu cu ironie.

Stăteam cu spatele sprijinit de clanţa uşii. Eram sigur că uşa era încuiată. Că ascunsese cheia în buzunar şi că avea s-o scoată şi să mi-o fluture pe sub nas cu surâsul lui obişnuit de felină carnivoră şi că totul avea să se termine aici, cum se terminase pentru ceilalţi copii pe care-i atrăsese în capcană.

„Niciodată nu jur, Amnon, replică el liniştit. Nu pot decât să promit."

Dar cheia era la locul ei. Am răsucit clanţa, uşa s-a deschis şi m-am năpustit afară.

Am coborât scările câte patru, convins că Felix mă urmărea. Cred că şi ţipam de teroare. Aveam părul măciucă şi mi se zbârlise pielea. Dar nu mă urmărea nimeni. Am ieşit din clădire ca o furtună. Se lăsase seara. Maşinile treceau pe stradă şi felinarele erau aprinse. M-am oprit lângă intrarea în clădire, gâfâind, strigând în interior: „Am scăpat! Am scăpat!" Dar în mod curios, eram trist şi deprimat. Îmi amintesc că plutea în aer o mireasmă de miere. Totul părea perfect normal. Nimeni nu bănuia ce trăisem eu şi de la ce chinuri scăpasem. Un băiat şi o fată trecură prin faţa mea, sărutându-se. Un bărbat care-şi plimba câinele venea în urma lor. Avea faimosul ziar sub braţ, ziarul cu titlurile mari care vorbeau despre

mine. Ce-ar fi făcut bărbatul dacă i-aş fi spus că eu eram băiatul pe care îl căuta poliţia?

Bărbatul trecu mai departe. Câinele s-a oprit ca să-mi miroasă încălţările, uitându-se la mine neîncrezător. Apoi începu să mârâie. Aşa făceau toţi câinii care se apropiau de mine. Stăpânul său trase de lesă şi câinele se lăsă târât mai departe, înainte ca eu să am timp să-mi descopăr identitatea.

Mergeam repede, aproape alergând, de-a lungul trotuarului, Mi-am zis că mi-ar trebui un an întreg să mă eliberez din plasa în care mă zbăteam de două zile. Cel mai rău era că nu înţelegeam nimic din nimic. În timp ce alţii erau neliniştiţi pentru mine şi se agitau cu frenezie în căutarea mea, eu mă vârâsem singur în povestea asta idioată, la care contribuisem din plin.

Ca de obicei.

Ce idiot eram, ce tâmpit! Chiar am putut să cred că tatăl meu îi ceruse unui răufăcător să mă iniţieze în lumea crimei – un stagiu de criminalitate accelerat, cumva? El care era întruchiparea legalităţii şi care îşi petrecea viaţa urmărind infractorii ca Felix!

Ce mă apucase? Cum am putut să mă rătăcesc aşa încă de la început? Ca un somnambul pe care cineva l-ar fi dus pe un drum greşit, pe care continua să meargă, zâmbind prosteşte şi înghiţind orice i se spunea.

Era o reţea de minciuni. De minciuni şi de crime. Şi tot minţind, căzusem eu însumi în capcană.

Chioşcul de ziare din colţul străzii era încă deschis. Am trecut de el aruncând o privire la titlurile mari de pe prima pagină. Eram pe prima pagină a ziarelor care vorbeau despre răpirea mea. Numele meu nu era pomenit – probabil că poliţia nu-l făcuse public.

Răpit, răpit, fusesem răpit, eram în pericol de moarte. Îmi tot repetam aceste cuvinte care făceau un zgomot ca un scrâşnet de fiare în capul meu. Nu vedeam nici o legătură între înţelesul lor şi felul în care Felix se purtase cu mine. Nu-mi pusese niciodată viaţa în primejdie. Ziariştii nu ştiau ce să mai inventeze ca să mărească tirajele ziarelor!

Am trecut pe celălalt trotuar. Mergeam repede, fără să ştiu încotro mergeam. Trebuia să mă îndepărtez cât mai mult de Felix.

Era periculos. Oare ce făcea acum, singur în bucătărie? Probabil că şi plecase de acolo. Nevăzut ca o umbră. Plecase ca să făptuiască în altă parte o nouă nelegiuire.

După un ocol serios, m-am trezit din nou în punctul de plecare; eram în stradă în fața clădirii în care stătea Lola Ciperolla. Voiam doar să verific dacă nu cumva încerca să iasă pe fereastră. Ei bine, nu! Trebuia să mă duc la poliție, fără să mai pierd nici un minut. Aş fi putut telefona dintr-un chioşc de ziare. N-aveam bani la mine, dar aş fi putut să-i explic vânzătorului că eu eram băiatul răpit despre care se povestea în ziare.

Am încetinit un pic. Trebuia să mă gândesc în linişte. Mi-ar fi plăcut să ştiu dacă Mişa era la curent cu povestea asta şi dacă băieții din clasă aflaseră că era vorba de mine. Niciodată n-aş fi putut să mă împrietenesc cu vreunul din băieții ăştia. Tot timpul făceau haz de mine, de tata, de antrenamentul nostru, de avansarea în grad pe care avea să mi-o acorde sau nu, ori de faptul că mascota poliției nu reuşise să treacă testul de „circulație rutieră preventivă", fiindcă nu se putea avea încredere în el dintr-o mulțime de motive.

Acum aveam să le arăt eu lor. Doamna Markus, de pildă, cea care ținea atât de mult să mă exmatriculeze: „Nu era un băiat rău, va zice ea vărsând o lacrimă. Avea un suflet de artist, asta-i tot. Unii copii sunt pătrați, alții sunt în zig-zag, asta-i tot, se mai întâmplă. Din păcate, am înțeles prea târziu ce era cu el." Iar celelalte profe: „El era, săracul, aveau să-şi spună la telefon. Poate că noi suntem de vină că l-am adus în situația asta. Va trebui să scriem un anunț comemorativ. Era cu adevărat deosebit puştiul. Şi destul de insuportabil când vroia să fie aşa."

Ce mi-ar fi plăcut să-i citesc gândurile lui Haim Stauber! Poate că lucrurile aveau să se schimbe. Ar putea foarte bine să-i vorbească mamei lui despre asta.

Mi-am vârât mâinile în buzunare ca să-mi mai adun gândurile. Oare ce mă apucase să alerg aşa? Mai întâi trebuie să te gândeşti, după aceea să acționezi. Fără să vreau, m-am pomenit în fața clădirii în care locuia Lola. Toate străzile semănau una cu alta în cartierul ăsta. M-am îndreptat din nou spre chioşc ca să recitesc titlurile ziarelor, cum făceau mii de oameni, poate chiar în acea clipă.

Primul ministru, Golda Meyer, probabil că aruncase și ea o privire la acele titluri și-i întrebase pe consilieri dacă poliția se străduia să-l salveze pe sărmanul puști din ghearele răpitorului: și chiar voise să afle numele băiatului, pe care unul dintre consilierii ei i-l șoptise la ureche. „Ahh!" șoptise atunci primul ministru cu vocea ei atât de deosebită, lăsând pentru moment deoparte dosarele urgente.

Oare ce făcuse Felix de când îl lăsasem în bucătărie? Nu-mi venea să cred că acel om cu care petrecusem două zile senzaționale – un adevărat vis, probabil zilele cele mai frumoase din viața mea – devenise un străin, un dușman, care brusc ajunsese pe prima pagină a ziarelor! Mi se părea că energia lui vitală pierise de când plecasem de lângă el. Mi-ar fi plăcut să aflu de ce ținuse atât de tare să mă convingă că spunea adevărul. Și de ce se dăduse peste cap să-mi facă plăcere.

Și chiar îmi propusese o alianță ca să mă ajute să-ți țin legământul de a deveni vegetarian.

Iar eu îi promisesem, în mintea mea, că voi avea încredere în el.

Îl mințisem. Dar el era cel care mințise primul.

M-am așezat pe marginea trotuarului, nemaiștiind ce să cred.

Am auzit sirena unei mașini de poliție pe artera principală. Dacă le-aș fi făcut semn să oprească, s-ar fi terminat totul în cinci minute. Dar asta însemna că niciodată n-aveam să mai aflu ce voia să-mi povestească Felix. Și n-aș mai fi putut niciodată să-i pun cele câteva întrebări care-mi ardeau buzele. Era zadarnic să sper că tata avea să mă lămurească. N-ar avea încredere în mine. Și îi poruncise și lui Gaby să-și țină gura.

Felix spusese că o cunoscuse pe Zohara!

Și că știa despre vremurile când ea și tata locuiau împreună într-o casă din vârful muntelui. Și ce mai era și povestea asta cu caii? Și ce fel de cuplu erau ei doi?

Felix îmi spusese că m-a răpit ca să-mi povestească istoria lor.

Istoria lor. Povestea lor. Îmi făcuse capul calendar cum că avea să-mi spună povestea asta.

Nimeni nu-mi suflase o vorbă treisprezece ani despre asta și uite că acum mă ajungea din urmă!

Stai puțin, și fotografia pe care mi-o arătase în tren!

Dumnezeule!

Mi-am luat capul în mâini: în fotografia aceea eram îmbrăcat în palton. Planul lui Felix începuse încă de astă-iarnă. Câte eforturi, câtă concentrare! Doar ca să-mi povestească o istorie veche? Şi maşina Bugatti expediată cu vaporul! Şi broscuţa? Fără să mai vorbim de restul poveştii pe care n-aveam s-o mai trăiesc. Era ultima lovitură a lui Felix, îi spusese Lolei. Avea să-şi ia adio de la viaţa lui de fărădelegi.

Ştia ceva despre mine. Ceva esenţial. Astfel nu şi-ar fi dat atâta osteneală. Probabil că acorda o mare importanţă poveştii mele. În afară de el, n-aveam de la cine s-o mai aflu vreodată. Şi trecuseră treisprezece ani până să se hotărască cineva să mi-o spună.

Nu mi-e teamă de el, mi-am spus îngrozit. Şi chiar pot să mă întorc acolo să ascult ce avea de spus, înainte să-l dau pe mâna poliţiei. Ar fi genial, tatăl prinsese un infractor în urmă cu zece ani, iar acum venea rândul fiului să facă acelaşi lucru. Cercul se închidea.

Fierbeam de mânie: ce ipocrit! Cum mă făcuse să cred că tata era părtaş la asta!

Dar dacă mă gândeam mai bine, trebuia să recunosc cinstit că nu mă făcuse să cred nimic. Îi pusesem nişte întrebări la care îmi răspunsese cu onestitate. Asta era lucrul cel mai incredibil: de când plecasem cu el, nu mă minţise niciodată. Doar cu revolverul, dar fusese o glumă. Şi voise cu tot dinadinsul să-mi vorbească despre el. Şi aici fusese de bună credinţă (după părerea mea, în orice caz). Ca şi cum ar fi vrut să fie onest cu cineva, chiar dacă era doar un copil, măcar o dată în viaţă.

Dar de ce mă alesese pe mine? Fiul unui poliţist care îl arestase?

M-am ridicat de pe marginea trotuarului şi am făcut cale-ntoarsă. Felix fusese sincer cu mine. Nu încercase niciodată să-mi facă nici cel mai mic rău – nici măcar nu încercase să mă împiedice să plec. De ce nu fusesem mai atent când îmi repetase: „Tu singur hotărăşti când vrei să pui capăt la toate astea“? Totul depindea de mine. Aveam în sfârşit să aflu adevărul, cu condiţia să am curajul să-mi doresc asta cu adevărat. Iar dacă nu, puteam să mă întorc acasă, ceilalţi m-ar fi tratat ca pe un erou fiindcă reuşisem să scap din ghearele răpitorului, şi nimeni în afară de mine n-ar fi aflat vreodată adevărata desfăşurare a faptelor.

Am urcat încet scara. Mă întorceam fiindcă aşa voiam eu. Aveam să ascult ce avea de spus şi apoi aveam să găsesc eu un mijloc să ies din toată povestea. Da, exact aşa aveam să fac. Era singura modalitate să repar lucrurile rele pe care le făcusem împreună cu el, să-l oblig astfel pe tata să mă ierte.

M-am oprit la uşă. Gândeşte-te, mi-am zis eu, are un revolver şi se simte încolţit. Mai poţi încă să te răzgândeşti. Gândeşte-te că dacă intri rişti să nu mai ieşi viu de aici.

Am sunat la uşa apartamentului Lolei. Dinăuntru nu se auzea nici un zgomot.

S-a cărat, m-am gândit eu. La ce te aşteptai? Să stea să vadă dacă aveai să te întorci cu poliţiştii după el? Plecase, iar eu n-aveam să ştiu niciodată sfârşitul poveştii. Aveam inima strânsă. Din pricina faptului că ratasem prilejul şi fiindcă nu ştiam dacă nu cumva aveam să-i duc dorul ticălosului de Felix.

Am apăsat pe clanţă. Uşa s-a deschis. Am intrat cu o mulţime de precauţii ca să fiu cât mai la adăpost: reflexele moştenite de la tata îmi reveniseră.

Linişte de mormânt.

„E cineva aici?" am întrebat eu cu o voce nesigură.

Draperia s-a dat la o parte şi a apărut Felix, cu revolverul în mână. Ştiam eu, eram sigur! Cum putusem că cad iar în capcană, ca un tâmpit?

„Te-ai întors! a strigat. Faţa lui bronzată era palidă. Îi tremura vocea. „Eşti singur, nu-i aşa? N-ai venit cu poliţia?"

Revolverul îi căzu din mână pe covor şi îşi acoperi faţa cu mâinile. N-am făcut nici cel mai mic gest să pun mâna pe revolver. Aşteptam să se liniştească, să înceteze cu plânsul. Când îşi descoperi faţa, ochii îi erau roşii şi umflaţi.

„Te-ai întors, bolborosi el. E formidabil, Amnon!"

Trecu prin faţa mea clătinându-se şi târându-şi picioarele grele. Era ciufulit, cu părul năclăit de sudoare. Când a intrat în bucătărie, m-am repezit, am luat revolverul şi l-am vârât în buzunar. Mă simţeam înveselit, dar inima îmi bătea nebuneşte. Nu ştiam de ce. M-am sprijinit de uşa bucătăriei. Felix a băut un pahar de apă şi s-a aşezat suspinând, cu capul în mâini. Avea faţa palidă ca de ceară, ca a ca-

davrelor din fotografiile victimelor din dosarele poliției. Pe masă erau un petic de hârtie cu câteva rânduri scrise și un stilou. Surprinzându-mi privirea, luă hârtia, o mototoli și o vârâ în buzunar.

„Habar n-ai ce înseamnă pentru mine faptul că te-ai întors“ zise.

„Te pregăteai să fugi?“ am zis eu sec, dar fără nici o urmă de animozitate.

„Trebuie să știi că mi-ai salvat viața revenind aici. Nu că viața lui Felix Glick ar însemna mare lucru, dar i-ai dat un alt sens... înțelegi?“

De fapt, nu înțelegeam absolut nimic.

„Dacă ai fi întârziat cinci minute numai, nu m-ai fi revăzut niciodată.“

„Acum vreau să aud povestea“ am bombănit nerăbdător. Începea să-mi pară rău că mă întorsesem. Pierdusem ocazia să scap de complicații, să mă întorc acasă și să uit toată aventura aceea bizară și neliniștitoare. „Mi-ai promis că îmi povestești, haide, ce mai aștepți?“

Dacă aș fi oprit mașina de poliție care patrula prin oraș, acum aș fi vorbit la telefon cu tata.

„E vorba despre o femeie“ începu Felix cu voce șovăitoare. Mi-am simțit inima bătând mai tare. Zohara Zohara, sângele îmi pulsa în tâmple. Felix și-a strecurat mâna sub gulerul cămășii. Am pus mașinal degetul pe trăgaciul revolverului, în buzunar. Instinctul mi-o luase înaintea rațiunii, dar era inutil. Nu avea nici cea mai mică intenție să mă amenințe. S-a mulțumit să-și scoată lănțișorul fin de aur, cel de care atârnau spicul de aur și un medalion în formă de inimă.

Apăsă ușor pe resortul care închidea capacul și îmi arătă interiorul bijuteriei. „O femeie pe care tatăl meu și cu mine o iubim amândoi foarte mult“ zise cu o voce șovăitoare.

Din inima de aur îmi zâmbea frumosul chip cu ochii ușor îndepărtați ai Zoharei.

22
O PASĂRE, IARNA

A fost odată o fetiță, acum mult timp. Când a împlinit șase ani părinții ei au dat o petrecere de ziua ei. Au cocoțat-o pe un scăunel cu flori și au aruncat-o în sus în timp ce invitații numărau cu voce tare, în cor. Când au ajuns la cifra șapte, ea i-a anunțat zâmbind că avea să moară peste exact douăzeci de ani. Aceste cuvinte ale fetiței i-au făcut să înghețe pe cei din jurul ei. Fetița i-a privit cu uimire pe cei care se uitau fix la ea, în tăcere și întristați, și a pufnit în râs: „Dar mai este atât de mult până atunci!"

Zohara avea chipul alungit și pomeții proeminenți – s-ar fi zis că tot timpul era leșinată de foame – mâinile și picioarele filiforme, acoperite de zgârieturi pe care și le făcea singură când dormea sau când era cufundată în reveriile ei. Stătea la fereastra camerei ei ore întregi, cu ochii negri pe jumătate închiși, surdă la zgomotele lumii exterioare, chiar atunci când era strigată pe nume. Când a crescut mai mare, a început să devoreze cărți, sau mai exact, cărțile o devorau pe ea. Citea tot ce-i cădea în mâini, cărți pentru copii și cărți pentru oamenii mari. Avea un secret: nu era o fetiță, ci era chiar eroina cărților sale preferate – inutil de spus că tot timpul își schimba personajul pe care-l întruchipa – trimisă pe pământ ca să-i spioneze pe oameni și să se confunde printre ei, fără a fi simțită de nimeni. Dacă oamenii i-ar fi descoperit adevărata identitate, pedeapsa ar fi fost teribilă. Astăzi, când sunt mult mai în vârstă decât era Zohara când a murit, cred că ghicesc care era acea pedeapsă: spionul ar fi fost condamnat să rămână printre oameni până la sfârșitul vieții.

După câțiva ani, Zohara (alias Fifi Brindacier, Anne d'Avonlea, Huckleberry Finn, David Copperfield, Ditte, fiica oamenilor, Lassie, Romeo și Julieta la un loc sau unchiul Tom) nota în jurnalul său

descrierea detaliată a unui tărâm pe care îl numea „tărâmul de dincolo": țara morților, în care se trăia în familii, iar copiii se năşteau cu fețele albe ca varul şi fără ochi. Medicii la care au dus-o părinții pe fetiță s-au dovedit incapabili să determine originea melancoliei ei. Unul dintre ei a sugerat ca fetița să învețe să cânte la un instrument care să-i alunge tristețea. Dintr-o prăvălioară de pe strada Ben-Yehuda, la Tel-Aviv, i s-a cumpărat un flaut de lemn negru la care a învățat să cânte fără să protesteze: dar se oprea aproape întodeauna după câteva minute, cu flautul lipit de buze, atingând uşor găurile după un ritm secret, numai de ea înțeles.

Când era bine dispusă, ceea ce i se întâmpla rar, Zohara exulta ca o pasăre care a scăpat din furtunile iernii: radiind de bucurie, țopăia peste tot şi, avidă de tandrețe, îi copleşea pe cei care o iubeau cu mângâieri. În acele zile se lumina şi micile cute de tristețe şi de exasperare care o urâțeau se ştergeau ca prin minune de pe chipul ei. Atunci se vedea ce fetiță frumoasă era de fapt. Se îmbrăca în haine care de care mai extravagante, deloc potrivite cu vârsta ei: şaluri, pălării multicolore, şi astfel împopoțonată se plimba pe străzile din Tel-Aviv cu mama ei. Era ca un timbru poştal rar, în toate culorile, şi absorbea privirile uimite ale trecătorilor ca şi cum şi-ar fi făcut provizii pentru o lungă călătorie solitară.

În acele zile Zohara îi amețea pe cei din jur cu vorbele ei. Simțea nevoia irepresibilă să comunice şi inventa poveşti fanteziste pe care le povestea celor din familie, colegilor de clasă, oricui voia s-o asculte. Într-un limbaj bogat şi poetic, vorbea despre țările pe care le vizitase, fără îndoială într-o viață anterioară, despre minusculele creaturi care făceau tumbe sub pleoapele ei, gata să-i îndeplinească cele mai mărunte dorințe, sau despre un prinț ce trăia într-o țară îndepărtată al cărui nume nu putea să-l dezvăluie pentru că acest nume semăna cu o vrajă: ghicitorul curții prezisese că prințul se va căsători cu o fată din orăşelul Tel-Aviv din Palestina... Ea spunea istoriile astea cu aerul cel mai serios din lume, cu ochii pe jumătate închişi, cu gura aproape închisă, ca şi cum ar fi ascultat o voce interioară care-o şoptea cuvintele astea. Relatările ei erau atât de interesante încât, departe de a le categorisi drept minciuni, cei din jur le ascultau ca pe nişte minunate poveşti. „Po-

veştile Zoharei" se spunea. Nici unuia dintre copiii din clasă nu i-ar fi trecut prin cap s-o facă mincinoasă: o ascultau cu o uimire nedisimulată, cu o undă de teamă. Oare credea cu adevărat ce spunea? Altfel, însemna că fata asta era o prefăcută fără pereche. Şi apoi era ciudată fata asta, într-o zi era aşa, mâine era altfel, să se hotărască odată cum voia să fie!

Mai era un amănunt care le strângea inima celor care se gândeau la asta: când era în zilele ei bune, Zohara îşi alegea un băiat din clasă, de care se îndrăgostea nebuneşte. Avea opt sau nouă ani şi considera că dragostea este un lucru absolut serios, căruia i se consacra cu trup şi suflet. Fericitul ales era la pământ, bineînţeles: n-avea deloc nevoie de calamitatea asta care se abătea asupra lui, de fetiţa asta pe jumătate nebună, cu dragostea ei sufocantă, ca de persoană adultă, care îi atrăgea derâderea copiilor din clasă. Departe de a fi descurajată de lipsa de entuziasm a băiatului, Zohara îi scria lungi scrisori pasionate, îl aştepta ore întregi în faţa casei lui, îi spunea tot felul de prostii în faţa altora, fără să-şi dea seama că puştiul se chinuia s-o respingă cu amabilitate (dacă avea suflet bun) sau dacă îşi bătea joc pe faţă de ea (ceea ce se întâmpla de cele mai multe ori) făcându-i la rândul lui declaraţii înfocate în care colegii lui care ascultau pe la uşi nu pierdeau nici măcar un cuvinţel, strâmbându-se de râs. Dar Zoharei nu-i păsa, rămânea indiferentă la glume, ştia că era vârsta ingrată la care băieţii le detestă pe fete, păcat că cel pe care îl iubea nu făcea excepţie de la regula asta, dar avea energie pentru amândoi şi mai multă răbdare decât toate legile naturii şi natura înseşi la un loc, dacă era posibil, fiindcă ea îşi creasе propriile ei reguli şi se resemnase să aştepte să treacă această fază stupidă, dar din fericire, efemeră. Era sigură că până la urmă, ceva din ea însăşi va sfârşi prin a se strecura în inima băiatului, un cuvânt, o privire care îi va lumina mintea iubitului ei când va fi singur, fără ceata lui de cretini şi că într-o zi, peste un an sau doi, după ce avea să depăşească acel stadiu, inima lui avea să-i întoarcă dragostea-i înflăcărată. Această certitudine îi ajungea ca s-o facă fericită şi o făcea să meargă pe stradă în paşi de dans, căci viaţa era frumoasă, iar ea nu era o extraterestră, ci o fetiţă vie, în carne şi oase!

Și dintr-odată, ca prin atingerea rea a unei baghete magice, ochii i se stingeau, colțurile gurii i se lăsau în jos ca și când i le-ar fi tras cineva cu o sfoară, trăsăturile i se contractau și începea să semene cu o femeie bătrână, clătinându-se sub povara anilor și obosită de viață.

Lucrurile cele mai neînsemnate îi produceau o suferință de nedescris: un vas care se spărgea, un om care trecea strada șchiopătând sau o promisiune neîndeplinită. Chiar și primăvara, în momentul în care natura renăștea exuberantă, când adolescenții aveau impresia că sunt fructe sau flori și trupul lor se umplea de sevă, Zohara, așezată la fereastra camerei ei, își așeza mâinile pe geam ca să vadă în *contre-jour* alcătuirea delicată a venelor și a articulațiilor și izbucnea în hohote de râs inexplicabile. Într-o zi, în clasă, se ridicase în mijlocul lecției, cu ochii mari ca și cum s-ar fi trezit dintr-un coșmar, strigând: „Nu există nici un parapet! Nu există nici un parapet!". A împins-o pe învățătoare care a încercat s-o liniștească și a început să alerge prin clasă ca o nebună, repetând cu o voce frântă că nu există nici un parapet în jurul lumii și că oamenii riscau să se prăbușească în gol și să-și rupă gâtul.

La paisprezece ani, când medicii începuseră să-și piardă orice speranță, simptomele acestea au dispărut ca prin minune. Specialiștii nu înțelegeau nimic. Vorbeau despre pubertate... metabolism... hormoni...nu mai știu. Important era că totul se sfârșise și că Zohara începuse să înflorească. Copila tristă și melancolică dispăruse – toată lumea a răsuflat ușurată – lăsând locul unei creaturi debordând de viață, veselă, extravertită, avidă de culori și de plăcerile vieții, iar frumusețea ei devenea din zi în zi mai strălucitoare. Era înaltă, cu părul și ochii negri și pomeți înalți care îi dădeau un fel de sălbatică distincție. Era mai îndrăzneață decât orice băiat, nu șovăia să vorbească urât, îi plăceau hainele lălâi, pantalonii în zdrențe și cămășile rupte și nu voia să aibă nici o oglindă în cameră: „N-am nici un chef să mă văd și oricum nu e nimic de văzut!" Îi provoca pe băieți și îi ațâța împotriva fetelor, niște biete creaturi sensibile pe care le trata cu o cruzime rară, terorizându-le. Și cât de obraznică era cu profesorii! Venea la școală o zi din trei, chiulea ca să se ducă la plajă, era bronzată și avea un trup muscu-

los şi suplu de înotătoare – de parcă ar fi vrut să recupereze dintr-odată toţi anii pierduţi în hibernare. Nu mai deschidea nici o carte, jurase să nu mai cadă în capcana perfidă întinsă de volumele cu coperţi foşnitoare şi multicolore. Doar muzica mai avea valoare pentru ea, mai ales în amurg sau când se schimbau anotimpurile, dar când Zohara se aşeza distrată pe pervazul ferestrei, cu flautul lipit de buze, se întâmpla uneori... Dar nu! În nici un caz! Zohara învăţase să-şi stăpânească instrumentul şi ea decidea ce voia să cânte şi în ce fel! Şi dacă flautul încerca să se răzvrătească şi să încalce regulile scoţând alte sunete, tonalităţi uitate, insuportabile auzului, îl punea imediat la locul lui, în suportul de catifea neagră, unde flautul avea timp să se gândească la faptul că existau limite pe care nu trebuia să le treacă.

Palestina trecea atunci printr-o perioadă tulbure: era epoca mandatului britanic, evreii luptau pentru eliberarea de sub stăpânirea englezilor, pentru a-şi căpăta independenţa. Fetele şi băieţii de vârsta Zoharei participau la mişcări clandestine, se aruncau în acţiuni riscante, erau snopiţi în bătaie de soldaţii englezi sau arestaţi şi duşi la închisoare. La şcoală schimbau între ei secrete, sloganuri, rumori, toţi vorbeau aceeaşi limbă, toţi în afară de Zohara: „Nu mă interesează politica, mă duc la plajă ca să fac baie şi să stau la soare, nu ca să-i ajut pe refugiaţi să debarcheze". Într-o zi, fusese văzută dansând într-o cafenea frecventată de soldaţii englezi şi când fusese avertizată că interesul ei era să stea la locul ei, răspunsese în cuvinte atât de dure încât unul dintre băieţii din clasa ei, un puşti din Rezistenţă, declarase: „Lăsaţi-o în pace, habar n-are pe ce lume trăieşte, parcă a picat de pe lună!"

Poate că avea dreptate. Am să ajung la momentul în care ea a sărit de pe lună după ce alergase pe ea, şi la faptul că acestei luni faimoase şi unui munte lunar îi datorez eu venirea mea pe lume.

„Nu ştiu absolut nimic despre asta, i-am repetat eu lui Felix în bucătăria Lolei. Tata nu vorbeşte niciodată despre ea, iar Gaby îşi ţine şi ea gura."

„Cred că doamna Gaby a noastră a găsit totuşi vreo metodă ingenioasă să-ţi vorbească despre Zohara."

„Dar nu mi-a spus nimic niciodată!

Ai să înțelegi în curând că, dimpotrivă, ea ți-a spus destul de multe lucruri."

„Știu că îi plăcea dulceața de căpșuni."

„Cine ți-a spus asta, tatăl tău sau Gaby?"

„Nici unul dintre ei. Tzitka mi-a spus, mama tatei."

Era în ziua în care dădusem gata un borcan întreg de dulceață. Ea a zis că eram exact ca mama, și pe ce ton a spus asta, strângându-și gura atât de tare, încât părea că are o cicatrice în loc de buze!

„Pot să te asigur, Amnon, că mamei tale îi plăceau dulciurile. Mai ales ciocolata. Era nebună după ciocolată."

Ca și mie.

Și apoi era povestea asta cu corida. Eram sigur că îi amintise tatei ceva despre Zohara, fiindcă îi apucase atunci un acces de furie!

„Și n-ai întâlnit niciodată pe cineva din familia mamei tale? Unchi sau mătuși?

„N-avea familie..." Așa mi se spusesem. Sau așa crezusem eu. Sau asta voisem eu să cred.

„Da? Ai mai pomenit pe cineva care să nu aibă nici o rudă? Nici măcar vreun unchi sau vreun văr îndepărtat? Și cu ce se ocupa ea? Avea vreo meserie? Ai căutat vreodată să afli? Cu adevărat?"

N-am răspuns.

„Ascultă, Amnon, chiar trebuie să afli și tu toate astea. Nu va fi ușor pentru tine. Mi-e teamă că-ți va face rău. O să înțelegi multe lucruri. Trebuie neapărat. Pentru că... cum să-ți spun... chiar pentru acest motiv am plănuit să ne întâlnim".

„Bine, haide, spune-mi". Fie ce-o fi.

„Așteaptă! Poate că ar trebui să te gândești puțin înainte. Poate că nu vrei să afli chiar totul. Uneori e mai bine să nu știi unele lucruri."

M-am gândit că, dimpotrivă, sufeream îngrozitor fiindcă nu știam nimic și, cu un semn din cap, l-am rugat să continue.

„Bine". S-a ridicat din scaun și a băut o înghițitură de apă.

„Știi că o cunosc pe mama ta de când era mică de tot. Eram prieten cu mama ei. Am mai văzut-o după mult timp, când era cam de vârsta ta, dar numai după ce a împlinit optsprezece ani am început să petrec mai mult timp cu ea. Era femeia cea mai frumoasă și originală pe care am cunoscut-o vreodată, și crede-mă că am întâlnit

destule femei în viața mea, pe cuvântul meu de om bătrân, zise el arătând cu un deget spre sine însuși.

„Ai... ai iubit-o?" Ce întrebare idioată. Se vedea pe fața lui că o iubise.

Mi se părea atât de ciudat să aud că Felix fusese îndrăgostit de mama mea.

„Dar era o dragoste absolut specială, mi-a precizat el. Ca în filme!"

Din ce în ce mai bine!

Încet, cu o voce înăbușită, Felix a început să-mi povestească. Vorbea simplu, fără înflorituri, cu ochii închiși. Simțeam că făcea eforturi supraomenești ca să fie coerent și să relateze doar faptele, oricât de extraordinare ar fi fost, fără comentarii. Se străduia să-mi relateze o versiune cât mai obiectivă posibil a ceea ce se întâmplase.

Nu știu cât timp a vorbit. Se lăsase noaptea și din apartamentele vecine se auzeau zgomote de tacâmuri. Am auzit de două ori genericul buletinului de știri de la radio. M-am predat în întregime povestirii lui în timp ce mă plimba prin țări străine în trăsuri, avioane și vapoare. Își cântărea cuvintele și, deși fiecare dintre frazele lui mă făceau să sufăr teribil de tare și mă tulburau, știam că îmi spunea adevărul și chiar reușeam să iau distanță ca și cum aș fi ascultat o poveste frumoasă și tristă.

Era o dată, foarte demult, o fată frumoasă care se numea Zohara. Locuia în orașul Tel-Aviv. Era o fiică a mării, sălbatică și insolentă, exuberantă și imperioasă. A hotărât să-și abandoneze studiile la șaisprezece ani și nimeni n-ar fi putut spune că știa mai puțin decât fetele de vârsta ei. La șaptesprezece, era probabil cea mai frumoasă fată din Tel-Aviv. Nu o admirau numai soldații englezi: un milionar celebru, de două ori mai în vârstă decât ea, șeful orchestrei filarmonice a Olandei și înaintașul echipei naționale de fotbal îi făceau o curte stăruitoare, dar Zohara nici nu vroia să audă de vreun pretendent. De ce? Încă nu-și găsise dragostea vieții ei? Sau se temea să nu facă aceleași greșeli ca în copilărie? La optsprezece ani, a plecat în străinătate împreună cu Felix Glick, un escroc căutat în multe țări, un bărbat rafinat, cu ochii albaștri fermecători.

Călătoria lor a durat doi ani, doi ani de aventuri petrecute în țări îndepărtate și misterioase – harta se umezește de sudoare când pui

degetul pe una dintre ele. În acei doi ani, Felix şi mama au fost în țări pe care le alegeau numai după rezonanța incantatorie a numelor lor: Madagascar, Honolulu, Hawaii, Paraguay, Țara de Foc, Tanzania, Zanzibar, Coasta de Azur...

Acolo, în palate somptuoase, întâlneau oameni care păreau să fi ieşit din paginile unui vechi almanah ferfenițit: prinți în exil, suverani detronați, generali, mercenari, revoluționari cărora nu le reuşiseră încercările de a răsturna guverne, staruri de cinema a căror voce li se păruse stridentă publicului obişnuit cu filmul mut...

„Eu mă prezentam drept un colecționar de artă italian, zise Felix zâmbind, sau directorul unui muzeu din Florența urmărit de fisc, iar Zohara... ei bine, ea trecea drept fiica mea, singura moştenitoare a tablourilor de Modigliani şi Picasso pe care le ascunsesem în seifele blindate ale unei bănci."

„Ce vrei să spui cu asta?" am bolborosit eu. Nu înțelegeam nimic. „Vrei să spui că şi Zohara... ia stai puțin..."

„Ai răbdare un pic, ai să înțelegi."

Stăteau un timp în capitala uneia dintre acele țări. Se plimbau pe malurile fluviului, îşi închiriau o trăsură cu ornamente aurite, în timp ce fiica devotată întindea pe genunchii pretinsului său tată o cuvertură de lână de angora, ca să-l apere de frig. Şi când, din întâmplare, întâlneau vreun rege în exil a cărui privire pătrunzătoare nu avea cum să nu observe batista albă care îi căzuse Zoharei, regele se repezea să o ridice şi să i-o dea fetei, sărutându-i mâna şi ridicându-şi respectuos pălăria. Conversația se lega foarte firesc şi altețа sa îi invita pe cei doi să cineze cu el. La sfârşitul mesei, amețit de vin şi zăpăcit de frumusețea bizară a fetei, gazda lor îi invita, de pildă într-o croazieră de o săptămână pe fluviu, pe spendidul său iaht.

După câteva ezitări, căci nu voiau să deranjeze, nu-i aşa? „Dar ce deranj, dimpotrivă, aş fi încântat!" – Altețа Sa este prea bună! – Aşadar, veniți mâine?" până la urmă erau de acord. Urcau la bordul unui vas luxos cu cele şapte valize goale ale lor, cu căşti coloniale pe cap ca să se apere de soarele arzător, fără să uite niciodată să ia cu ei micul flaut pe care i-l cumpăraseră pe vremuri Zoharei dintr-o prăvălioară din Tel-Aviv pentru a fermeca sirenele din poveşti.

„Aşa a fost de fiecare dată, explică Felix fără să se uite la mine. De cinci ori, de zece ori. Nu schimbam din povestea asta decât locurile şi personajele şi, bineînţeles, victimele. Cel care voia să păcălească devenea păcălit. Mama ta era extraordinar de înzestrată pentru jocul ăsta.

„Ce? Ce?... Nu înţelegeam. Bătea câmpii? Ce legătură aveau poveştile astea cu mama? Ce mai aştepta ca să-mi vorbească despre Zohara?

Felix ridică din umeri, tăcând un moment.

„Va fi greu pentru tine, Amnon. Dar trebuie să continuu. Am promis. Aşa a vrut şi ea."

„Cine şi ce a vrut?"

„Mama ta, Zohara. Înainte să moară. Mi-a cerut să te caut şi să-ţi istorisesc toate astea înainte să împlineşti treisprezece ani. Spunea că ar trebui să ştii tot ce a făcut. Totul pleacă de la asta."

„Totul, adică ce?"

„Ei bine, toate astea. Răpirea ta, şi aşa mai departe. Totul a fost doar ca să afli povestea ei. Se apropie ziua ta, nu-i aşa?

„Ahh! am zis eu, scuturând din cap. Aahh!"

„Şi trebuie să-ţi dau ceva din partea ei, a adăugat el prudent. Un cadou de *bar-mitzvah*."

„Un cadou? Dar ea a murit!" Îmi era cumplit de greu să articulez cuvintele.

„Da, sigur. Dar s-a gândit la tine înainte să moară. Va trebui să aşteptăm până mâine dimineaţă ca să putem ridica darul ei pentru tine. E închis în seiful unei bănci. De aceea ţi-am cerut să rămâi cu mine până mâine dimineaţă. Şi dacă vii cu mine mâine dimineaţă la bancă, am să-ţi dau şi ultimul spic de aur. Apoi poţi să pleci şi să-l uiţi pe Felix!"

Am schiţat un surâs palid. Auzi, să-l uit pe Felix!

„Mama.." am bolborosit cu vocea răguşită. Cuvântul era să mă doboare, şi simţeam un gust ciudat de miere, de sare şi de alte lucruri ciudate.

„Era o fiinţă atât de originală, a reluat Felix, mângâindu-mă pe mână ca să mă liniştesc. Era foarte frumoasă şi sălbatică, era ca o panteră. Şi era atât de tânără, cea mai frumoasă fată din Tel-Aviv,

ajungea să ridice degetul mic pentru ca douăzeci de bărbați să se dea peste cap pentru a-i face pe plac. Făcea tot ce-i trecea prin cap. Şi nimeni pe lumea asta n-ar fi putut să-i spună ce să facă."

Îl ascultam cu gura căscată. Chiar despre mama mea era vorba? Chiar aşa fusese ea? Niciodată nu încercasem să mi-o imaginez, dar asta era mai presus de puterea mea de a înțelege!

„Şi era puternică, Amnon, avea acea forță pe care ți-o dă frumusețea. Şi era, cum să-ți spun, crudă. Poate că nu-şi dădea seama de puterea ei şi fără îndoială că nu înțelegea că frumusețea şi puterea pot fi primejdioase. A distrus viața multor bărbați care s-au îndrăgostit nebuneşte de ea, îi juca pe degete apoi, când se plictisea, se descotorosea de ei."

Crudă? Era imposibil. Cred că vorbea despre altcineva. Mințea! O adunătură de minciuni, de la început până la sfârşit! Totuşi, chipul lui emana atâta sinceritate!

„Ca un pui de pisică jucându-se cu şoarecele, de pildă. Nu ştie că gheruțele lui pot ucide. Crede că e doar o joacă, dar bietul animal moare."

„Dar cum se face că s-a căsătorit cu tata? Cum s-au cunoscut? De ce nu-mi spui odată?" Simțeam nevoia imperioasă să-i abat povestirea sau, cel puțin, să îi apropii pe tata şi pe Zohara pentru a reveni la o oarecare normalitate.

„Nu l-a cunoscut prea curând, Amnon, răspunse Felix zâmbind. Mai avem destul până atunci."

„Stai puțin! De-asta m-ai răpit?" am strigat eu. „Ca să te răzbuni pe tata pentru că ți-a luat-o pe Zohara? Pentru că a iubit-o mai mult decât tine?"

Scutură din cap: „Iartă-mă, Amnon, dar trebuie să asculți toată povestea! De la început până la sfârşit. În ordine. Asta a fost voința ei! Altfel, n-ai să înțelegi nimic!"

Bine, să vorbească! Eram împărțit între dorința de a rămâne ca să aud ce se întâmplase mai departe şi pofta nebună de a fugi de acolo cât mă țineau picioarele, ca să nu mai aud nimic. Nu mai ştiam ce mi se întâmpla. De fiecare dată când deschidea gura, aveam impresia că viața mea avea să se dea cu totul peste cap. De parcă ar fi fost vorba de altcineva. Eram pe cale să leşin. După ce

avea să termine, trebuia să refac prezentările: Nono Fayerberg, încântat să vă cunosc. De fapt, nu chiar atât de încântat.

„A devenit asociata mea. Ea a cerut asta!“ adăugă, în chip de justificare, întâlnindu-mi privirea. Spunea că aşa voia ea să-şi trăiască viaţa. Pe cuvântul meu!“

„O viaţă de hoaţă!“

Îşi plecă fruntea.

„Mama mea era o...? Nu se poate! Minţi!“ am ţipat eu. M-am ridicat, apoi m-am aşezat la loc. M-am uitat în tavan, apoi mi-am coborât privirea spre el.

„Ascultă!“ mi-a zis Felix. „Ea a vrut asta!“ Nu eu! Bărbaţii sunt toţi nişte neisprăviţi! Mă plictisesc, aşa spunea ea. Zohara, i-am spus, viaţa unui răufăcător e scurtă! Poate muri din clipă în clipă! Oricum viaţa e scurtă, îmi spunea ea, hai să profităm de fiecare moment! Un an sau o lună trebuie să poţi face tot ce-ţi trece prin minte! Viaţa în stil mare! Ca în filme!“

Mama mea era o hoaţă. Asta era. De aceea nu-mi vorbiseră niciodată despre ea. Mama era o infractoare. Lucrurile astea se întâmplă. Există o închisoare pentru femei în care sunt închise cele de teapa ei. Dar de ce mi se întâmpla tocmai mie? Dar de ce nu? Trebuia să se întâmple cuiva, şi atunci de ce să nu mi se întâmple mie? Şi ce aveam eu de-a face cu asta, din moment ce nici măcar n-o cunoscusem? Ei bine, mă priveau lucrurile astea, atât de tare încât nimic nu mai avea importanţă acum. Şi dacă totul era o invenţie? Dar nu, Felix spunea adevărul. Mama mea încălcase legea în toată lumea. De aceea tata nu-mi vorbise despre ea decât o dată, după povestea cu vaca, atunci când făcuse aluzie la faptul că semănam cu ea.

Dar atunci... de ce se căsătorise cu ea? Cum putuse tatăl meu să trăiască împreună cu o hoaţă?

Eram copilul unui poliţist şi al unei infractoare.

Chiar aveam motive să explodez, să mă desfac în două bucăţi.

„Asocierea noastră a durat doi ani, urmă Felix. Am petrecut împreună doi ani în străinătate. A fost ca un vis. Apoi ea s-a săturat. Aşa se petreceau întotdeauna lucrurile cu ea. N-am întâlnit nicio-

dată pe nimeni căruia să-i placă meseria asta atât de mult cât îi plăcea mamei tale. Pentru ea era un joc. O făcea să râdă."

M-am cufundat în contemplarea feței de masă. O mulțime de pătrățele roșii și albe. Dar nu poți să privești la nesfârșit o față de masă în carouri albe și roșii. Aş fi vrut ca tata şi Gaby să mă strângă în brațe înainte să mă ascund undeva unde să nu mă mai vadă nimeni.

„Să povestesc mai departe?" întrebă prudent Felix.

23
CA LA CINEMATOGRAF

...Iar noaptea, când cântau greierii, pe apele întunecate ale fluviului, sub cerul înstelat al Portugaliei sau al Madagascarului, sau sub clar de lună în Zanzibar sau pe Coasta de Azur, regele în exil le vorbea oaspeţilor lui despre frumoasa lui ţară, despre splendoarea munţilor şi a lacurilor, despre prosperitatea pe care domnia lui luminată le-o adusese supuşilor care, într-o bună zi, îl trădaseră cu toţii, revoltându-se fără nici un motiv: îi confiscaseră cele şaptezeci şi şapte de palate, cele şapte trăsuri de aur şi cele şapte sute de perechi de pantofi (regele expatriat avea pasiunea încălţărilor).

Pretinsul tată şi fiica sa dădeau din cap întristaţi la auzul nefericitei istorii a sughiunitului, plescăind dezaprobator la adresa trădătorilor care nu-i ajungeau suveranului nici la degetul mic, probabil acesta era motivul pentru care se răzbunaseră pe pantofii lui care erau nevinovaţi, şi erau fericiţi să audă că, fugind din ţară, regele reuşise să-şi salveze câteva perechi de sandale aurite, de papuci de catifea încrustaţi cu rubine şi, de asemenea, câteva dintre cele mai frumoase comori ale patriei sale. Aici regele arunca priviri bănuitoare în jurul lui, surâzând cu timiditate, şi îi ruga să păstreze secretul.

După ce suspinaseră cum se cuvine şi păstraseră o tăcere respectuoasă faţă de suferinţele exilatului, bătrânul tată, al cărui păr argintiu era de fapt o perucă savant potrivită, începea să-i facă celuilalt confidenţe despre viaţa lor rătăcitoare, despre cum fuseseră nevoiţi să fugă din calea unor perceptori lacomi, şi să aducă în treacăt în discuţie colecţia de opere de artă pe care avusese grijă să o pună la adăpost în seifurile unei bănci elveţiene, tablouri care

valorau sume astronomice. Când vedea obrajii ofiliți ai suveranului îmbujorându-se, tatăl înțelegea că peştele muşcase momeala.

Apoi, trecând cu îndemânare de la un subiect la altul, bătrânul vorbea despre fiica lui, moştenitoarea milioanelor sale, tânăra nevinovată care flutura modest din gene în spatele evantaiului multicolor, aprinzând de fiecare dată un incendiu în inima regelui.

Vocea bătrânului se frângea deodată şi începea să tuşească atât de tare încât îl apucau convulsiile, fiica sa cea devotată se grăbea să-l învelească în cuvertura de angora, dar tusea nu ceda, accese sacadate, îngrozitoare, pe care tatăl le ascundea ruşinat în batistă; şi totuşi, regele, cu privirea sa ageră în materie de batiste, observa că batista era plină de sânge.

Ttăl cerea atunci permisiunea să se retragă şi, lăsând-o pe frumoasa fată şi pe regele exilat pe punte, se îndrepta cu paşi grei spre cabină, în timp ce accesele lui de tuse făceau să se umfle pânzele vasului, ca şi inima lacomă a regelui.

Cei doi continuau să vorbească, regele despre amintirile sale, tinerețea sa şi faptele sale de vitejie, iar fata, fascinată, sorbindu-i cuvintele.

„Dar chiar era interesată sau doar se prefăcea"? I-am întrebat pe Felix cu jumătate de voce, pe deasupra feței de masă cu pătrățele albe şi roşii, pentru că şi eu eram... cum să spun... captivat.

„Şi da şi nu" a fost răspunsul lui.

Era fascinată, pentru că avea impresia că trăieşte într-un vis: vasul alunecând pe fluviu, stelele, cântecul greierilor, sticla de şampanie în frapieră şi regele melancolic. Şi nu era, pentru că, asemenea unui vânător la pândă, asemenea unei pantere, aştepta momentul să îndrepte conversația în direcția voită de ea.

Cu toate acestea, era sinceră, pentru că mângâierea brizei, acoperind-o ca un văl imaginar, era atât de blândă încât uita de comorile regale şi începea să creadă că era cu adevărat moştenitoarea unui bătrân milionar în agonie şi, gata să plângă, asculta trista poveste a bătrânului rege: „E ca la cinematograf..." spunea ea.

Şi cel mai nostim era că lacrimile ei imaginare erau de fapt adevărate, umede şi sărate, făcând să tresară inima regelui.

La sfârşitul cinei, gazda regală o ruga pe tânăra sa invitată să-i cânte ceva la flaut. Ea refuza la început, dar sfârşea prin a ceda în fața rugăminților lui insistente. Scotea instrumentul din cutia lui de catifea neagră, se sprijinea de bastingaj şi începea să cânte „Ce frumoase sunt nopțile din Canaan" sau „O căpriță vine la izvor, o căpriță albă". Uneori se prindea în propriul ei joc şi, cu flautul lipit de buze, uita de ea, cu degetele abia atingând găurile flautului din care nu se auzea nici un sunet. Note neauzite se revărsau în abisuri, trezind din somn sirenele diafane care, urcând la suprafața apelor întunecate învăluite în pletele lor lungi de alge, o ascultau suspinând în timp ce fluviul se acoperea de lumini albe, galbene şi violet – ochii lor strălucitori.

Regele tuşea ca să o trezească pe flautista care, credea el, ațipise, şi o scutura uşor de umăr. Ea tresărea şi, un moment, el se pierdea în privirea ei neagră. Dar sub perdeaua genelor lungi apărea din nou foarte repede privirea candidă şi jucăuşă care îi plăcea atât de mult. Bărbatul se uita în toate părțile ca să se asigure că erau singuri, apoi se apleca şi şoptea un secret la urechea tinerei frumuseți.

Probabil că ea nu-şi amintea, spunea suveranul izgonit cu vocea subțiată de emoție, pentru că era deasupra realităților prozaice ale acestei lumi, că reuşise să salveze câteva comori înainte să fugă, cele mai frumoase fructe care au fost vreodată culese din măruntaiele pământului, egrete de diamante, cutii cu cărăbuşi de auri, lingouri de aur şi alte fleacuri pe care regii au obiceiul să le ia în bagajele lor când pleacă pe neaşteptate, mai ales dacă sunt surghiuniți.

Toate aceste comori ar fi ale ei dacă ar accepta să se mărite cu el.

Să se mărite cu el?

Frumoasa clipea fremătând din gene, făcându-şi vânt cu evantaiul, vălul imaginar flutura în jurul ei şi inima regelui se consuma de dorință. Poate că se îndrăgostise de ea, sau poate că bănuia valoarea tablourilor pe care avea să le moştenească după moartea bietului său tată? Regele nutrea speranța că avea să-şi reia tronul cumpărând complicitatea unor generali, dar, pentru asta, avea nevoie de foarte mulți bani – devotamentul unui general costă foarte mult – şi ştia că un Picasso valora mult mai mult decât o duzină de diamante.

„Trebuie să vorbesc cu tata" declara frumoasa, cu genele fremătând (îi plăcea la nebunie să contemple lumea alternând ocheadele cu fremătatul genelor, universul părea atunci o peliculă veche tremurând pe ecran).

„Aşteaptă!" zise regele năpustindu-se în cabina lui. Cu mâini tremurătoare, deschidea cutia, ascunsă în spatele portretelor tatălui său, al bunicului şi al străbunicului său, şi revenea pe punte, roşu ca racul, strângând în mână una dintre comorile sale: granate de cristal roşu, culese din măruntaiele pământului negru. Sub lumina lunii, fructul copt strălucea cu mii de scânteieri, o ploaie de steluțe purpurii şi mov cădeau în apele întunecate.

Stupefiată, tânăra contempla acest spectacol uluitor: nu văzuse în viața ei ceva atât de frumos. Cu mâna lui regală, umedă de sudoarea dorinței şi a lăcomiei mai ales, regele punea bijuteria agățată de un lănțişor de argint la gâtul fetei care se gândea atunci la îndepărtatul Tel-Aviv, acel oraş strălucitor în care lumina era atât de limpede încât niciodată nu se puteau întâmpla asemenea lucruri, un oraş în care nu exista nici un fluviu în care să te oglindeşti atunci când un rege exilat îți pune diamante la gât. În străfundul ființei ei, o fetiță slabă de zece ani se uita la ea cu ochii ei cu străluciri negre împietrite, o fetiță tristă care nu ştia să mintă. Cealaltă Zohara, cea mare, o ruga să accepte fructul copt, strălucitor, al măruntaielor pământului; voia oare s-o îmblânzească oferindu-i un leac, un antidot împotriva fricii? Dar fetița scutura din cap cu hotărâre: nu.

Zilele treceau. Călătoria dura la nesfârşit. Fata nu se mai hotăra odată. Monarhul, care se dusese de zeci de ori în cabina bolnavului ca să se intereseze de sănătatea lui, se uita înduioşat la petele de sânge care pătau pernele brodate. Seara, Alteța sa se plimba pe punte cu fata, apoi o invita la cină în cabina lui unde o distra cu poveşti amuzante, amintirile din tinerețea lui, cu diamante şi cu minuscule pietre prețioase asemănătoare cu nişte fructe sălbatice, pe care din când în când i le strecura în mână, în locul sărutărilor pe care ardea de dorință să i le dea, dar pe care ea le refuza întotdeauna.

A doua zi, starea bătrânului tată se înrăutățea. O chema urgent pe fiica sa şi pe rege, şi îi dădea cu solemnitate mâna fetei sale suveranului proscris implorându-l să aibă grijă de ea ca de lumina

ochilor lui. În ultimele momente de luciditate, îi vedea jurându-şi dragoste eternă şi mai avea timp şi să şoptească în urechea păroasă a regelui numărul secret al seifului plin de tablouri; apoi regele se repezea în cabina sa ca să-şi noteze preţioasa informaţie pe un carnet, pe uşa cabinei sau pe palmă ori pe fruntea unui mus care trecea pe acolo, şi se întorcea cu cel mai frumos dintre fructele sale pe care îl atârna la gâtul de alabastru al celei mai frumoase dintre femei pentru a pecetlui logodna lor, pentru că tot ce era al lui era şi al ei şi invers, pentru totdeauna.

Şi începea lenta agonie a tatălui. Fata se plimba pe culoarele vasului, hohotind de plâns. Căpitanul chema prin radio oraşul cel mai apropiat: un medic bătrân şi o călugăriţă austeră veneau pe vas şi intrau în cabina muribundului unde stăteau un timp şi de unde ieşeau cu paşi grăbiţi, cu chipurile ascunse, pentru că pare-se bolnavul era contagios.

Mult mai târziu, auzind strigăte înăbuşite din cabina tatălui, încuiată pe dinăuntru, căpitanul forţa uşa şi îi descoperea pe medic şi pe călugăriţă cu mâinile şi picioarele legate şi îmbrăcaţi cu hainele tatălui şi ale fetei care, deghizaţi în medic şi călugăriţă, ajunseseră demult în oraş şi de acolo pe aeroportul cel mai apropiat. Cine ştie dacă, chiar atunci, nu treceau în avion pe deasupra vasului, fluturându-şi mâinile ca să-l salute pe bătrânul rege care rămăsese fără cincisprezece dintre cele mai frumoase diamante ale lui; câteva perle, câţiva scarabei de aur şi un pumn dintre preţioasele sale fructe sălbatice se aflau acum în buzunarele frumoasei care stătea cu capul pe umărul tatălui muribund. Acesta, aparent într-o formă de zile mari, se scutura de râs. O istorie printre atâtea altele asemănătoare.

Felix tăcu, iar eu de asemenea. Ce-aş fi putut să mai spun? Se lăsase noaptea. Tremuram la gândul a ceea ce aveau să-mi mai audă urechile. Povestirea lui Felix făcuse să-mi bată inima în acelaşi ritm cu inima mamei: vasul, apele întunecate, regele, diamantele... Simţeam cum forţa lui vitală palpita în mine. Din medalionul de aur, ochii strălucitori ai Zoharei mă priveau fix: „Nu-ţi fie teamă, spuneau aceşti ochi, eşti carne din carnea mea..."

„Dacă ai fi văzut-o... urmă Felix cu surâsul lui melancolic. Parcă era o prinţesă din poveşti. Avea un stil de a se îmbrăca

unic... rochiile, pălăriile ei... ca o fetiță care adoră să se deghizeze... Şi cheltuia tot ce aveam... de parcă banii i-ar fi ars degetele... spunea că erau bani murdari, bani furați de la hoți care îi furaseră de la alții... Zohara, fetița mea, protestam, banii n-au miros, banii sunt bani, important e ce faci cu banii, dar nu voia să audă nimic! O interesa doar jocul, mă durea inima când vedeam cum arunca cu banii pe fereastră! Aşa, ca să se distreze! Uneori, brusc, în mijlocul străzii sau într-o sală de cinematograf, arunca în aer diamante sau o ploaie de bancnote începea să cadă din barca în care ne urcasem..."

Ghemuit pe scaun, îl ascultam fascinat. Cunoşteam prea bine această dorință neînfrânată de a risipi..

Sunetul telefonului ne făcu să tresărim.

Eram atât de concentrat încât uitasem totul, răpirea mea, lumea din afară, titlurile mari de pe primele pagini ale ziarelor. Felix ridică receptorul şi ascultă ce i se spunea, cu un aer radios.

„Venim, spuse el înainte să pună la loc receptorul. Haide, Amnon, plecăm."

„Unde? Cine era?" am întrebat eu, imediat alertat.

„Lola. Ne suna de la teatru. Ne aşteaptă Rolls-Royce-ul în fața clădirii."

„Rolls-Royce-ul?"

„Aşa i se zice. În glumă. Haide, deghizează-te repede, plecăm. Lola mi-a zis ce scrie de noi în ziare, probabil poliția este cu ochii în patru. Trebuie să ne punem la adăpost în noaptea asta, până mâine dimineață când se deschide banca şi vom putea merge după cadoul tău."

Brusc am avut o iluminare – ce detectiv jalnic eram! – şi nu prin raționament logic ajunsesem să-mi dau seama, ci prin intuiție, urmărind itinerarul pe care-l urmase Zohara, mama mea, când era puțin mai mare ca mine.

Povestea urma regulile pe care Felix le fixase în lunile de dinaintea loviturii. Şi doar acum înțelegeam unde voia să ajungă, din minutul în care îl întâlnisem, din clipa în care mă îndepărtasem de la calea pe care Gaby şi tata o pregătiseră pentru mine: fiecare pas al meu fusese dinainte hotărât, chiar atunci când luasem eu inițiativa

ativa, totul fusese pus la cale de Felix, dar, în mod curios, şi de Gaby care, vorbindu-mi despre Felix, mă adusese fără să vreau până aici. De fapt, Zohara era adevăratul creier al acestei organizaţii, Zohara care era în mine şi care în sfârşit voia să iasă la suprafaţă.

Îmbrăcat cu fusta roşie şi cu bluza verde de împrumut, m-am dus la Felix. Hainele se decoloraseră puţin cu trecerea anilor. Contactul ţesăturii pe pielea mea mi se părea acum familiar. Hainele mă mângâiau, se lipeau de mine, mă îmbrăţişau cu tandreţe.

„Ale ei au fost hainele astea, nu-i aşa?" am întrebat.

Felix dădu din cap.

„Pe care le purta ea când era mică?"

„Da, desigur."

Mi-am amintit de privirea pe care mi-o aruncase în tren, prima oară când mă văzuse, şi tulburarea lui când mă îmbrăcasem cu acele haine prima dată, în Broscuţă.

„Semăn puţin cu ea, nu?" am întrebat eu cu circumspecţie.

„Ca două picături de apă."

24
FIUL COMISARULUI

Formasem două unități distincte. Eu eram prima, Felix a doua. Îmi explică amănunțit cum să mă duc la teatru și mă avertiză că poliția avea să strângă cercul în jurul nostru. Intuiția îi spunea că tot cartierul era plin de polițiști. L-am întrebat de unde știa. „Pentru că simt furnicături pe spate." Începeam și eu să simt astfel de furnicături, ca și cum cineva s-ar fi uitat fix la mine. Poate eram pe cale să capăt și eu un al șaselea simț.

Unitatea numărul unu se așeză la fereastră ca să verifice dacă drumul era liber în timp ce unitatea numărul doi își punea la punct ultimele detalii ale deghizării în vagabond. Unitatea numărul unu se uită prin vizorul ușii pentru a se asigura că nu era nimeni pe culoar. Unitatea numărul doi anunță că avea să plece la cinci minute după unitatea numărul unu.

Unitatea numărul doi veni să se alinieze lângă unitatea numărul unu.

„La revedere, Amnon. Atenție în stradă, să nu te lași prins. Trebuie să fii mai șmecher ca ei. Povestea nu s-a terminat, trebuie să afli cum s-au întâlnit mama și tatăl tău, și apoi mai e și cadoul!!

„Și tu să fii atent!"

„Bate palma, camarade!"

Camarade! Nu mai fusesem atât de mândru de când tatăl meu fusese numit sublocotenent. Ne-am strâns mâinile și, brusc, fără să se fi înțeles, cele două unități se îmbrățișară.

„La revedere!" am șoptit eu, gândindu-mă că după ce fusese complicele mamei, escrocul devenea complicele fiului: cercul se închidea.

„Bun, şterge-o acum, şi repede" bombăni Felix, întorcându-se, nu ştiu de ce, cu spatele la mine.

Începea ultima mea noapte cu Felix. Ultimul capitol al istoriei noastre comune.

Felix avea dreptate: erau poliţişti peste tot. I-am văzut imediat ce am ieşit în stradă. Felinarele erau deja aprinse şi maşinile poliţiei patrulau în viteză. La toate colţurile de stradă erau poliţişti în uniforme care studiau planul cartierului. Auzeam staţiile radio pârâind în întuneric. Am crezut chiar că am văzut un poliţist îmbrăcat în civil furişându-se în spatele unui panou solar pe acoperişul unei clădiri. Dar poate că văzul îmi juca feste. Era atât de întuneric încât nu era greu să te înşeli. Tot nu înţelegeam cum reuşise poliţia să afle că Felix şi cu mine eram în cartier. În orice caz, bănuiau ceva din moment ce se apucaseră să patruleze prin cartier. Probabil că ştiau ceva, ce Felix nu-mi spusese.

Un tânăr se aşeză pe o bancă.

Parcă era prea tânăr ca să se prăbuşească pe bancă în felul ăsta.

Am aruncat o ocheadă spre încălţările lui, pentru că e ultimul lucru la care se gândesc oamenii când se deghizează.

Purta pantofii marca Palladium ai poliţiştilor, pe care îi ştiam prea bine.

O fetiţă se duse spre el, cu coada lungă împletită săltând vesel pe spate. Fetiţa se uită la poliţist cu privirea Zoharei, o privire pătrunzătoare, îndrăzneaţă şi batjocoritoare.

„Du-te de-aici, fetiţo, lasă-mă-n pace" mârâi tânărul.

Am plecat fără să mai aştept vreo invitaţie specială.

Am luat-o la dreapta, conform indicaţiilor lui Felix. Mi-l închipuiam pe tata conducând operaţiunile: aşezat la birou, cu harta Tel-Aviv-ului înainte, ocupat să aleagă cele mai bune ascunzători în care să-şi posteze oamenii. Era foarte înzestrat pentru asta. Avea un instinct infailibil care-l ajuta să ghicească în ce direcţie se vor îndrepta răufăcătorii sau unde aveau să se ascundă. O dată şi-a postat unul dintre oamenii într-o benă de gunoi, la un kilometru şi jumătate de trupa care pândea lângă magazinul unui bijutier. Hoţul, care scăpase de poliţiştii care-l aşteptau în apropierea magazinului, a luat-o la fugă, a scăpat de cei trei poliţişti întâlniţi în goana sa a

cărei traiectorie tata o prevăzuse foarte exact, şi până la urmă a plonjat în pubela rău mirositoare cu un surâs triumfător care a înghețat instantaneu când a auzit zgomotul cătuşelor ce i se închideau în jurul încheieturilor.

„Un polițist bun trebuie să gândească precum un criminal."

Numai că eu nu mai ştiam prea bine de ce parte mă aflam.

Întunericul foşnea de şoapte şi de o agitație confuză.

Îmi repetam fără încetare că, din punct de vedere profesional, tata putea să conteze pe mine. N-aveam să-l decepționez. Sigur că n-aveam decât treisprezece ani, dar aveam în urma mea aproape zece ani de antrenament. Începusem la vârsta de trei ani: aşa hotărâse tata. Ştiind că asta era vârsta la care tatăl lui Mozart începuse să-i predea primele noțiuni de muzică micului Amadeus, începuse să-mi dezvolte simțul de observație prin ținutele vestimentare pe care trebuia să i le descriu cu cea mai mare precizie posibilă. Tata inventa jocuri mnemotehnice: ce culoare avea cămaşa maşinistului? Cine purta ochelari la băcănie? Cum erau îmbrăcați copiii din clasă astăzi? Ce culoare avea rochia învățătoarei când a fost ziua mea?

Şi nu râdea niciodată. Întotdeauna se lua foarte în serios şi se mânia foarte tare când nu dădeam răspunsurile bune. Trebuia să recuperez totul a doua zi. Fără să mai vorbesc de pedepse, dintre care cea mai rea era disprețul lui atunci când nu reuşeam să fiu la înălțime.

La cinci ani: ce număr de înmatriculare are maşina parcată în fața casei noastre? Câte semafoare sunt de acasă de la noi până la casa bunicii? În ce mână ține noul poştaş sacul de corespondență? Ce fel de accent avea omul care venise să ne ceară de pomană azi? Cum porneşti o maşină fără să ai cheia de contact? De ce-ai adormit şi azi-noapte cu pătura trasă peste urechi? Vigilența ta lasă de dorit. Săptămâna asta nu-ți dau banii de buzunar. Să nu plângi. Ai să-mi mulțumeşti într-o bună zi.

Mergeam prea repede. Dacă o țineam aşa, până la urmă tot intram în colimatorul cuiva.

La zece ani, mi-a oferit de ziua mea un portret-robot. La doisprezece, mi-a permis să mă antrenez pe standul de tir al poliției. Să trag cu gloanțe oarbe în ținte de lemn, dar cu un revolver adevărat:

un Wembley 0.38. O dată pe lună, noaptea, singuri în standul pustiu, cu o cască de piele pe cap, cu revolverul rece în mână, cu silueta impozantă a tatălui meu în spatele meu, în vacarmul gloanțelor, revolverul care avea recul când trăgeam, răsuflarea umedă a tatălui meu pe obraz când se apleca să-mi corecteze poziția și țintele verzi în formă de siluete omenești: „Țintește capul! Țintește inima! Trage!"

De o sută de ori. De o mie de ori. Trage! Foc! Mergi pe stradă și cineva îți pune cuțitul în coaste: tragi! Cineva răpește un copil sub ochii tăi și îl urcă cu forța într-o mașină: tragi! Încearcă să fugă! Ridică-te. Îndepărtează picioarele ca să-ți asiguri echilibrul. Susține-ți mâna dreaptă cu stânga. Închide ochiul care nu țintește, mai repede. Foc! Până să te hotărăști, ai murit de cel puțin două ori! Foc! Trage! Cel care trage primul va trăi să le povestească asta și nepoților lui! Trage! Ascultă-ți instinctul! N-ai timp de pierdut! Nu mai ai mult înainte să începi să pui în practică ce ai învățat! Ai deja treisprezece ani! Trage!

La replicile lui Gaby care spunea că îmi pierdeam timpul cu jocurile astea stupide de cow-boy și că la poliție vedeam lucruri care nu erau pentru ochii unui copil, tata răspundea că era singura metoda de a mă căli ca să devin puternic, decis și viril. Căci aceste „jocuri stupide de cow-boy" mă învățau ce este viața: lupta continuă între ordine și haos, între lege și infracțiuni. Gaby asculta cu răbdare înainte de a răspunde că era de acord, că un puști ar putea deveni un bun polițist pentru că, pentru el, lumea semăna un rebus gigantic pe care trebuia să-l descifreze, dar că fiecare vârstă are enigmele ei și că la vârsta mea mai erau câteva mistere pe care încă nu le rezolvasem, mai ales cele privitoare la viața mea particulară. Aici tata începea să strige că nu ea era cea care trebuia să-i dea lecții în materie de educație, că poate făcea greșeli, dar datoria supremă a unui tată era să-i inculce fiului lui adevăratele valori ale vieții. „Și când va ajunge exact așa cum dorești tu, o să regreți amarnic" spunea Gaby în concluzie.

Un greiere începu să cânte într-un tufiș și, înviorat, am respirat adânc mireasma mării aduse de vânt. M-am ridicat. Noaptea asta era decisivă. Aveam să mă întrec cu el, aveam să-l iau prin sur-

prindere. Cunoaşterea înseamnă putere, cunoaşterea înseamnă putere! Îi cunoşteam metodele şi ştiam cum ar proceda într-o asemenea situaţie. Dar el nu mai ştia cine este fiul lui. Nu avea nici o informaţie despre asta. Cunoştea un alt Nono. Nu se îndoia că aveam să încerc să scap de Felix imediat cum aş avea ocazia. Mă învăţase cum să procedez dacă aş fi fost vreodată răpit. Nu mă mai cunoştea. Acum era între noi o asemenea distanţă! Acest gând m-a întristat şi în acelaşi timp, m-am gândit că, poate pentru prima dată în viaţa mea, aveam să-l iau prin surprindere.

Am grăbit paşii. O briză mângâietoare mergea pe urmele mele. După furnicăturile pe care le simţeam în spate, simţeam că avea în curând să-mi întindă o capcană. Încercam să ghicesc cum trebuia să rezume el situaţia.

Primo: Felix l-a răpit pe Nono şi-l ţine prizonier împotriva voinţei sale. Secundo: Felix se ascunde undeva în cartier. Quarto: Trebuie să-l arestăm pe Felix înainte să-i facă rău lui Nono.

Dar mai era un tertio pe care tata îl păstrase pentru el şi care era esenţial: trebuia arestat Felix înainte să aibă timp să-i vorbească lui Nono despre Zohara.

Dar eu chiar voiam să aud întreaga poveste. De la cap la coadă. Era povestea vieţii mele. Aveam dreptul s-o ştiu. Şi nimeni nu avea să mă împiedice să aflu adevărul, nici măcar tata. Mai ales el. Destul cu secretele!

Simţeam că în pieptul meu bătea inima unui erou. Pentru prima dată în viaţa mea, simţeam că voiam să lupt pentru Zohara.

Numai să încerce să mă aresteze şi aveam să le arăt eu...

Dacă voia război, avea de-a face cu mine. Voiam în sfârşit să ştiu cine sunt. Bizar: aveam nevoie de omul care mă răpise şi mă ascundeam de cel care voia să mă salveze.

Eram atât de încordat încât uitasem că eram deghizat în fetiţă – mergeam cu pumnii strânşi, cu braţele întinse înainte, neavând nimic din ţinuta unei adolescente delicate. Dar nici Zohara nu era câtuşi de puţin delicată. Mi-o imaginam, la vârsta mea. Frumoasă, colţuroasă, subţire, cu privirea strălucitoare. Fetiţele o detestau şi şuşoteau în spatele ei, băieţii se temeau de ea, iar profesorii îi

sugerau mamei ei o schimbare de orientare, mai adaptată pentru copiii în zig-zag aşa cum era ea.

Mama ei?

Cine era mama ei? Trebuia să fi avut şi ea o mamă. Şi un tată. De ce începusem să tremur ca o frunză?

M-am străduit încă o dată să încetinesc paşii. Ce se întâmpla? De unde ştiuse tata unde se ascundea Felix? Toată lumea părea să ştie ceva ce eu nu ştiam. Să înţeleagă ceva care mie îmi scăpa. M-am chinuit să intru în pielea personajului în care eram deghizat. Am reuşit, datorită antrenamentului intensiv de ani de zile. Am depăşit o maşină de poliţie parcată pe trotuar, în colţul străzii. Poliţistul din maşină nu-mi dădu nici o atenţie. Am urmărit din ochi o pasăre neagră care zburase dintr-un chiparos pe o sârmă de telegraf. Micuţa Zohara adora păsările, eram sigur! Erau acolo, doi bărbaţi în bluzoane închise, postaţi pe acoperişul unui imobil unde instalaseră un trepied. Trepiedul unei arme cu lunetă şi infraroşii.

Cercul se strângea în jurul meu. O să vedem ce era de văzut. Ca la cinema. Tatăl meu avea să împânzească tot cartierul cu poliţişti ca să ne găsească. Aveam fiori reci pe şira spinării. Ca şi cum o plasă nevăzută, cu fire subţiri şi rezistente, suspendată deasupra capetelor noastre, avea să coboare asupra noastră din clipă în clipă. Eram atât de crispat încât mă dureau muşchii, dar continuam să înaintez. Numai de n-ar observa cineva cât de frică îmi era! Cum ştiuse tata unde să ne caute, pe Felix şi pe mine? Era ceva ce nu înţelegeam nicidecum. Nu ajungeam să pătrund prin masa de beton în care mi se transformase creierul, şi totuşi, răspunsul îmi stătea pe limbă... Continuă să mergi, nu e momentul să cedezi. În curând cartierul va fi plin de poliţişti. Or să se posteze peste tot. Nimeni nu va mai putea să scape de ei. Se vor înarma cu răbdare, ştiind că până şi un răpitor de copiii atât de abil cum era Felix tot avea să iasă până la urmă din ascunzătoare: ca să cumpere mâncare sau ca să-şi ducă victima în altă parte.

Probabil că este şi tata aici, m-am gândit. Bineînţeles că era! Doar nu rămăsese la birou, cu mâinile în sân. Era acolo. Tata studia harta cartierului într-o maşină de poliţie, la lumina unei lanterne?

Îl simţeam aproape. Privirea lui mă urmărea. Trupul lui masiv, debordând de vitalitate. Ghemuit în umbră. Scotocind cele mai mici colţişoare. Îi simţeam mirosul, prezenţa. Era acolo. Poate că ochii lui erau aţintiţi asupra mea, din spate. Ochii lui cu privirea pătrunzătoare. Oare îşi punea întrebări despre natura relaţiilor mele cu Felix? Începea să bănuie că mă abţineam din propria mea voinţă să răspund chemărilor lui mute? Oare i se săpase între ochi cuta întunecată, asemănătoare unei cicatrice?

Cu inima bătând, am grăbit pasul. Ajunsesem ca un animal hăituit. O sirenă s-a auzit în depărtare, am tresărit. Nu se uita nimeni la mine. Pe trotuarul din faţa mea, un poliţist verifica actele unui trecător, un bătrân inofensiv. Bătrânul gesticula de furie, dar poliţistul i-a explicat ceva şi omul s-a liniştit brusc.

Să fug de acolo cât mă ţineau picioarele. Cu nici un preţ nu trebuia ca tata să pună mâna pe mine. Nu eram al lui. Nu eram numai al lui.

Am făcut apel la întreaga mea pricepere, la anii de antrenament, la tot ce învăţasem de când începusem să merg în picioare. Nici măcar un detaliu nu mi-a scăpat. Falsele plăci de înmatriculare ale maşinilor de poliţie, reflexul armelor cu infraroşu pe acoperişuri, încălţămintea Palladium a unei perechi tinere care trecu pe lângă mine, îmbrăţişându-se strâns. Atunci am înţeles că ceea ce tocmai se petrecea între tata şi mine avea să ne dea complet viaţa peste cap.

Am început să merg mai liniştit. Mă uitam în jurul meu cu ochii fetiţei Zohara. Chiar am reuşit să arunc o privire peste umărul drept. Din când în când ridicam capul uitându-mă pe acoperişuri. Cartierul liniştit al Lolei fusese cuprins de o febră secretă. Poliţiştii se iveau de peste tot: se aşezau în posturile de observaţie, îşi verificau echipamentul.

Îi cunoşteam perfect, nimic din ce-i privea pe poliţişti nu-mi era străin. Puteam chiar să simt încordarea din jur. Speram că Felix trecuse înainte ca ei să fi încercuit strada. Numai de nu l-ar aresta înainte să-şi termine povestea şi înainte să-mi poată da cadoul de la Zohara!

Ce era acel cadou? Ce-mi trimitea ea de dincolo de moarte?

Ce noapte ciudată! O briză uşoară adia foşnind prin coroanele întunecate ale chiparoşilor.

Totul în jur era plin de şoapte şi de foşnete. Aveam impresia că planez pe deasupra lumii. Afară din această lume. Absent. Pierdut. Ciudată senzaţie. Fără îndoială că din cauza asta poliţiştii nu mai găseau niciodată unele persoane date dispărute. Pentru că nu ţineau să fie găsite. Când dispari, devii singurul stăpân al fiinţei tale. Navighezi după propria-ţi fantezie, când încolo, când încoace. Eşti liber ca pasărea cerului. Eşti unic.

Mă simţeam teribil de singur. Un punct minuscul la suprafaţa pământului.

Dar cine eram eu? Cum putusem, în două zile, să mă transform într-un criminal urmărit de poliţie, fugind de propriul meu tată? Ce forţă ciudată mă împingea înainte, în inima istoriei acesteia nebuneşti?

Mă scufundam, cuprins de ameţeală, împotriva voinţei mele.

Din străfundurile fiinţei mele, o creatură necunoscută se revărsa ca un nor imens, amestecându-se în cotloanele cele mai secrete ale fiinţei mele, invadându-mi sufletul şi mintea: „Iată, murmura ea. Eşti un fugar. Totdeauna asta a fost tendinţa ta. Intuiţia asta te înspăimânta. Acum cunoşti secretul: aşa eşti. Nu pe de-a-ntregul. Doar în parte. Şi din cauza acestei înclinaţii, toată viaţa vei fi îndemnat să fugi, să fii un rătăcitor, şi se pare că n-ai să fii niciodată un moştenitor demn al tatălui tău, cel mai ager copoi din lume".

Dominând acest murmur lugubru, se auzea o altă voce sarcastică şi discordantă. „Dar dacă vrei, poţi fi moştenitorul mamei tale... şi al lui Felix..." şi îmi veni ideea ciudată că poate mă răpise chiar pentru asta, ca să mă înveţe ceva din secretele lor. Pentru a-mi transmite ceva din priceperea, din talentele lor.

Hainele ei îmi veneau ca turnate. Atingerea lor dulce se strecura în mine, murmurând în ritmul paşilor mei: „A fost o dată ca niciodată o femeie tânără care se numea Zohara. Pe vremuri, când era mică..." Nu ştiam mare lucru din copilăria ei, dar hainele ei spuneau multe. Vorbeau direct trupului meu, şi fetiţa care fusese pe vremuri mama palpita în mine. Fusta şi bluza, sandalele care absorbiseră sudoarea picioarelor ei.

Mergeam cu ochii aproape închişi. Ca şi cum aş fi ştiut drumul pe dinafară. Fără să mă mai gândesc, lăsam sandalele Zoharei să

meargă singure. Nu mai văzusem niciodată nişte sandale atât de hotărâte. Trecuseră probabil cincisprezece ani de când făcuseră drumul acesta ultima dată, şi s-ar fi zis că amintirea drumului rămăsese întipărită în memoria lor. Şi datorită impulsurilor pe care mi le transmiteau prin tălpile picioarelor am început să înţeleg. Ce încet la minte eram! Era odată o fetiţă care se numea Zohara. Cei din jur nu o tratau ca pe o copil, altfel Zohara îi făcea să le pară rău imediat. Trăia într-o lume a ei, izolată, pradă gândurilor ei de adult, şi se refugia uneori în imaginaţie, iar micile creaturi din spatele pleoapelor ei jucau o scenetă numai pentru ea. Şi altceva? A, da, îi plăcea la nebunie dulceaţa de căpşuni şi ciocolata.

Locuia într-o clădire cu mai multe etaje într-o cămăruţă de la fereastra căreia se vedea marea. De la fereastră, priveliştea era liberă şi albastrul apei mai adânc. Avea mania să ascundă bomboane cu zmeură sub saltea. Agăţase pe pereţi cărţi poştale din lumea întreagă. Şi colecţiona păpuşi reprezentând soldaţi din toate ţările. De ce? Cine i le trimitea? Şi cărţile poştale?

Probabil că tatăl ei. Nu avusesem niciodată timp să mă gândesc la tatăl ei. Sigur avea un tată, nu?

Aveam impresia că sunt ameţit de băutură. Fremătam în mers, ca şi cum sandalele din picioarele mele ar fi săltat de bucurie. Aveam lacrimi în ochi. Aveam să încep să miorlăi ca o fetiţă. O fetiţă care, ca să nu plângă, zgâria zidul, lăsându-i o cicatrice lungă în formă de fulger. De ce înţelesesem atât de greu? Camera din apartamentul Lolei. Mirosul pernei, hainele din dulap. Cărţile poştale de pe pereţi.

Îmi fusese teamă să aflu...

Şi Lola care-şi petrecuse noaptea suspinând, aşezată la căpătâiul meu. Lola care ştia când cădea ziua mea de naştere.

Ce încuiat fusesem!

Şi tata care ghicise că Felix avea să mă aducă acolo, la Lola.

Itinerarul meu fusese dinainte hotărât.

Ca şi destinul meu.

Înaintam clătinându-mă. Ce surprize avea să-mi rezerve urmarea aventurii?

„O iei la dreapta la capătul străzii, la semafor, şi apoi la stânga" îmi spusese Felix.

Am luat-o la dreapta, apoi la stânga.

„Când ajungi, să te uiţi la stânga."

Am urmat instrucţiunile, cu ochii ridicaţi, ca acul unui ceas care se apropie de ora nouă.

Aşezată lângă un felinar, o femeie flutura o batistă spre mine: Lola.

O motocicletă era parcată lângă ea. Mi-am amintit brusc: o motocicletă şi un ghiveci cu o roşie. Un tânăr plin de viaţă al cărui hohot de râs dispăruse brusc, care devenise un bărbat plin de principii atât de triste. Cu o caschetă de piele pe cap, cu nişte ochelari ciudaţi pe nas, Felix era cocoţat pe motocicletă.

Sigur că reuşise să scape din cordonul de poliţişti pe care-l organizase tata şi, bineînţeles, ajunsese înaintea mea. Apăsă pe accelerator şi motorul porni.

Rolls-Royce-ul nostru.

Şi Lola Ciperolla. Celebra actriţă.

Ea era mama Zoharei.

Şi Felix Glick, bărbatul cu spicul de aur care o iubea pe mama.

Nu ca un îndrăgostit. Nu aşa cum un bărbat iubeşte o femeie. Ci aşa cum un tată îşi iubeşte fiica.

Cum de nu înţelesesem mai devreme?

Felix era tatăl mamei mele. Iar Lola mama ei.

Spicul de aur şi eşarfa violet.

Tatăl şi mama Zoharei.

Amândoi mi-au făcut semn să mă grăbesc.

Bunicul şi bunica mea.

25
UNDE ZOHARA TRAVERSEAZĂ LUNA ŞI CUPIDON ÎŞI ÎNCORDEAZĂ ARCUL

Călătorisem toată noaptea în formaţia asta – Felix, Lola şi cu mine. Vântul ne biciuia feţele, ne ciufulea părul şi ne obliga să răcnim ca să ne auzim vocile. Felix conducea, Lola era în spatele lui, ţinându-l de mijloc, iar eu, ghemuit în habitaclu ca un bob de mazăre în păstaie. Uneori inversam rolurile: Felix la volan, eu în spatele lui şi Lola în habitaclu.

Mergeam cu viteză în inima nopţii. Luminile oraşului scânteiau deasupra capetelor noastre, ochelarii negri ai cerşetorilor şi vitrinele luminate ne reflectau imaginea. Umbra motocicletei se prelingea pe trotuar, reclamele luminoase, îndrăgostiţii de pe bănci. Strânşi unul în altul, depăşeam fulgerător restaurantele încă deschise la ora aceea târzie, bulevardele scufundate în umbră, măturătorii de pe străzi şi ciudatele haite de trei-patru câini vagabonzi care lătrau la noi: un dalmaţian, un câine-lup şi conducătorul lor, un caniş alb; sau un teckel, o căţeluşă interminabilă, un danez enorm şi un carlin foarte urât. Era ca şi cum populaţia canină a Tel-Aviv-ului se înţelesese să ne escorteze în cursa noastră nebunească pe urmele Zoharei...

Ar fi trebuit poate să încep cu începutul: întâlnirea noastră în faţa teatrului – regăsirea cu bunicul şi bunica mea, acest cadou dublu, extraordinar, de *bar-mitzvah*. Un cadou care nu putea să fie nici luat înapoi, nici schimbat la magazin.

M-am îndreptat spre ei mai întâi prefăcându-mă nepăsător, apoi de-a dreptul alergând. Lola îmi făcea semn cu batista. La început era mai reţinută, cum trebuia să fie vedeta Teatrului Naţional, dar, pe măsură ce mă apropiam de ea, n-a mai rezistat şi s-a repezit în

întâmpinarea mea. Nimeni de pe stradă (şi, de fapt, nimeni pe lume) n-ar fi putut s-o recunoască, aşa cum era îmbrăcată în blugi, cu părul lung răsfirat pe umeri, fără machiaj. M-am aruncat în braţele ei. A citit pe chipul meu că ştiam, că îmi dădusem seama. Ne-am îmbrăţişat, ea m-a strâns la piept, eu mi-am apăsat faţa în umărul ei.

„Eşti mama Zoharei“ i-am spus.

„Da, da“ răspunse ea, „ai înţeles singur, ce bine, doream atât de tare să-ţi spun totul încât mi se părea că am să explodez“.

Pe gât a început deodată să-mi şiroiască apă, în urma unei depresiuni atmosferice care aparent se produsese deasupra teatrului.

Cu mâinile în şolduri, Felix contempla scena clătinând din cap:

„O să terminaţi cu fandoselile astea, da? Scuze, dar acum trebuie să plecăm! O să avem timp mai târziu pentru alintări şi lacrimi de crocodil!“

„Ce mai dur eşti şi tu! zise Lola suflându-şi nasul. Ştiu eu de ce ţi-ai pus casca asta pe cap, dar tot îţi văd ochii!“

„Iar el e bunicul meu, nu-i aşa?“ i-am zis eu Lolei, uimit că mă lăsasem aşa în voia sentimentelor.

„Dacă îndrăzneşti să-mi zici în public «bunicule», te dau pe mâna poliţiei cât ai clipi din ochi, bombăni Felix. Sunt prea tânăr ca să-mi zică cineva aşa!“

„Bietul puşti! Ce tristeţe să-l ai pe Felix Glick pe post de bunic“! zise Lola, prefăcându-se copleşită.

„Adică de ce bietul puşti? protestă Felix. Mai cunoşti tu vreun bunic care să fi deturnat un tren ca să-i facă pe plac nepotului?“

Avea dreptate Felix.

„Mie poţi să-mi spui cât vrei tu «bunico»; zise Lola, „şi o să se obişnuiască şi Felix cu asta.“

Îi respiram parfumul. Aveam o bunică. Aveam o bunică adevărată, care ştia să fie tandră, nu un fel de femeie-compas cum era Tzitka.

„Deci, până la urmă, te-ai măritat?“ întrebarea îmi scăpase fiindcă eram de-a dreptul nedumerit. Ce se întâmplase cu principiile ei?

„Dacă m-am măritat?" S-a uitat la mine amuzată. „Asta e singura întrebare pe care un nepot se gândește să i-o pună bunicii lui?"

„Nu, dar mi-ai spus..."

Ea a izbucnit în râs. „Ai dreptate, Nono, ascultă, trebuie să-ți mărturisesc un lucru. Îmi place să fiu independentă și să fac ce-mi place. Aș fi vrut să fiu liberă ca o țigancă, de aceea, dacă îmi plăcea cineva, nu așteptam să vină la mine, mă duceam eu și îi spuneam:"Uite, dragul meu, așa și pe dincolo..." Și pe urmă m-am îndrăgostit de bărbatul ăsta..." și mângâie cu tandrețe casca lui Felix, „dar nu eram deloc pregătită să mă predau, cu arme și bagaje..."

„Mi-ar fi ajuns un șperaclu" strecură Felix pufnind în râs. Cât despre mine, eram foarte mândru de Lola, bunica mea picată din cer, pentru că știam că rămăsese credincioasă principiilor ei.

„Unde ai găsit motocicleta asta?" l-am întrebat eu pe Felix. Schiță obișnuitul lui surâs misterios, înălță din umeri, zise ceva despre magicianul Felix pentru care nimic nu era imposibil și alte lăudăroșenii de genul ăsta, menite mai ales s-o agaseze pe Lola, care se mulțumi să râdă mângâindu-l pe ceafă: „Are șaptezeci de ani și se poartă ca un copil!"

„Haide!" răcni Felix pornind motocicleta.

Aveam o mulțime de lucruri s-o întreb pe Lola. Și pe Felix. De ce nu încercase să intre în legătură cu mine mai devreme? Știa că exist? Mă recunoscuse atunci când eu și Gaby o întâlnisem în fața casei ei...?

Gaby. Gaby, Gaby, Gaby.

Cum putuse ea să-mi ascundă atâta timp amnuntele esențiale care o priveau pe Lola Ciperolla: faptul că era iubita lui Felix Glick? Că avea o fiică? O fată care murise? Și că această fată era o infractoare și că, din întâmplare, era și mama mea? Totuși, trebuia să recunosc că Gaby se străduise din răsputeri să mă ducă pe calea care ducea la Felix și Lola, să aflu rolul pe care ei doi îl avuseseră în viața mea. Și apoi, datorită spicului de aur și eșarfei violet, talentelor ei de imitatoare, cântecelor și povestirilor despre Felix, sădise în mine micile semințe ale curiozității care aveau să încolțească la momentul potrivit, cu trei zile înainte de *bar-mitzvah*.

Fără să se fi înțeles, Gaby și Felix se străduiseră să mă prindă în plasa lor.

Şi mă prinseseră. Cu voia mea. Pentru că muream de dorința de a fi prins.

Mă uitam la Felix și la Lola cu coada ochiului, încercând să mă conving că erau bunicii mei. Mă simțeam ciudat pentru că, înainte s-o cunosc, Lola era pentru mine un personaj inaccesibil care se amestecase brusc în viața mea; dar exista o diferență imensă, aceeaşi diferență care le separa pe Lola Ciperolla şi pe Lola Katz.

Mă întrebam ce avea să se întâmple, dacă aveam să ne împrietenim, ce putea să însemne faptul că aveam o bunică adevărată... Privirile ni s-au întâlnit:

„Cu cât mă uit mai mult la tine, cu atât îmi dau seama ce proastă am fost că am ascultat de tatăl tău şi n-am încercat să te cunosc până acum" mi-a zis ea aplecându-se spre mine.

„Nu voia? De ce nu voia?" am răcnit eu, şi nu era numai din cauza vântului.

„Pentru că, după moartea Zoharei, a vrut să rupă orice legătură cu noi! Se temea că ai moştenit ceva din firea ei, şi de-asta a hotărât să ne despartă, da, da!" Îşi adună părul pe creştetul capului ca să o aud mai bine în vacarmul motorului. „Acum s-a terminat! Acum fac o învoială cu tine: vreau să fiu bunica ta cu normă întreagă, bine?"

Am izbucnit în râs. Toate femeile voiau să-mi devină mame sau bunici cu normă întreagă. Ne-am strâns mâinile. Bineînțeles că eram de acord.

„Locul diamantului! a strigat Felix prin cască. Ajuns la o intersecție mare, părăsi şoseaua şi o luă pe un drum neasfaltat, în mijlocul unui câmp.

Şi opri la poalele unei clădiri.

Vântul se liniştise. Lola răsuflă uşurată, şi eu la fel. Felix se agita lângă noi: încerca să-şi scoată oribila cască de piele care semăna cu o cască de aviator din cel de-al doilea război mondial. O aromă puternică de ciocolată plutea prin aer. Am recunoscut imediat locurile: dulcele secret pe care-l împărtăşeam cu Gaby, fabrica de ciocolată care, datorită mie şi lui Gaby, era în plină dezvoltare de cinci ani încoace.

„Cum ați ghicit că ăsta e unul dintre locurile mele preferate? N-am vorbit niciodată de asta."

„Despre ce n-am vorbit niciodată?" întrebă Lola. Grăbește-te, Felix, urmă ea pe un ton de reproș. Îți scoți odată de pe cap casca asta ridicolă?"

„Nu v-am spus că Gaby și cu mine venim aici o dată pe lună. Ca să vedem cum se face ciocolata."

„Te aduce aici o dată pe lună?" întrebă ea uimită.

„Da. De ani de zile". Apoi ne duceam să te așteptăm în fața casei tale."

Lola se uită la mine, apoi se întoarse spre Felix, clătinând din cap de surpriză: „Trebuie și eu s-o cunosc pe Gaby. Chiar e o femeie extraordinară!"

Nu înțelegeam deloc de ce era atât de entuziasmată. În mod normal, o bunică normală ar trebui să fie îngrijorată de starea danturii nepotului ei, nu să sară în sus de bucurie auzind că se duc atât de des la fabrica de ciocolată.

„Uită de ciocolată!" porunci Felix, care reușise în sfârșit să scape de oribila cască și-i aruncă Lolei o privire încurcată. „Din cauza nasului, zise în chip de scuză. Se înțepenise din cauza nasului."

Lola făcu un gest răutăcios cu arătătorul și degetul mare, ca și cum ar fi tăiat ceva, iar Felix se ghemui în sine ca și cum și-ar fi apărat apendicele voluminos – aveam impresia că Lola îl intimida uneori.

„Uită puțin de ciocolată!" zise el, concentrează-te asupra diamantelor. Povestea ta abia începe."

„Povestea mea?"

„*Yes, sir!* Acum mult timp, aici era locul diamantului. Clădirea era plină de pietre prețioase, de paznici, de camere de luat vederi care puteau detecta și un șoricel, și mai avea și un sistem de alarmă ultramodern. Pe scurt, într-o zi când eu și Zohara treceam pe-aici, ea a început să râdă: „Pun pariu cu tine, papa – așa mă numea – că pot să mă strecor aici într-o noapte și că am să trec liniștită prin clădire și am să ies pe acoperiș fără să mă prindă nimeni?"

Așteaptă puțin, lucrurile se petreceau prea repede pentru mine. Era cât pe ce să-mi astup urechile. Nu-mi venea să cred că mama

mea spusese asemenea lucruri, lucruri pe care în general nu le auzi decât în filme, replici de personaje care în general nu erau părinţii nimănui.

Felix urmă: „Atunci i-am zis: „Zohara, frumoasa mea, de ce-ai face una ca asta? Dacă ai nevoie de bani, îţi dau câţi vrei, şi dacă chiar vrei să trăim periculos, ne ducem în străinătate, unde nu ne cunoaşte nimeni, şi găsim noi ceva de făcut acolo".

Lola îmi puse mâna pe umăr.

„Spune-mi dacă e prea dureros să auzi unele lucruri, îmi şopti ea. Lui Felix îi place să se laude, şi uneori chiar exagerează"

„Cum adică exagerez?" ripostă Felix. Îi povestesc o istorie adevărată şi îl duc peste tot ca să-i arăt exact cum s-au întâmplat lucrurile. Îl priveşte, nu?"

Începeam să înţeleg de ce cei doi nu ajunseseră niciodată să trăiască împreună.

„Continuă, i-am zis eu. Vreau să aflu totul."

„Ah! se umflă în pene Felix. Vezi, nepotul tău vrea să afle totul!" Foarte bine! Are dreptul să audă, e povestea lui! Pe scurt: „Papa, mi-a zis Zohara, nu mai vreau banii ăştia murdari, nu mai mă amuză să tragem pe sfoară nişte bieţi imbecili, vreau doar să mă distrez puţin, să-mi simt inima bătând mai tare, mă plictisesc de moarte de când m-am întors, ce-ai zice ca după ce ajung pe acoperiş să încep să cânt la flaut şi să nu mă prindă nimeni, ce zici, papa?"

M-am uitat în gol, mi-am dat capul pe spate şi am început să râd. „Doar ca să cânte la flaut pe acoperiş?" Şi am început să aud muzica în mintea mea.

„Era atât de stupid" urmă Felix. Dacă măcar ar fi vrut să fure ceva, aş fi înţeles, dar voia doar să se amuze. Aşa era Zohara. De fiecare dată când îi interziceam ceva făcea exact pe dos. Şi când îi spuneam: „Zohara, frumoasa mea, fii atentă!" îmi răspundea: „Haide, papa! Nu mai spune nu! Mereu îmi spui nu!"

M-am uitat la el, imaginându-mi disputele lor, cuvânt cu cuvânt.

„Parcă vorbeam cu pereţii!" suspină Felix. Eu ziceam într-un fel, ea zicea exact invers. Până la urmă n-am mai vorbit despre asta şi credeam că a renunţat, că a uitat de nebunia asta, slavă Domnului, bonjur şi la revedere! M-am întors în străinătate să-mi văd de

treburile mele și ea a rămas aici. Și ce mi-a fost dat să aud? Ei bine, după două săptămâni am primit un telefon de la bunica ta – Zohara își pusese planul în aplicare.

„A urcat pe acoperiș? A reușit?"

„Evident! Nu mă întreba cum a făcut! Habar n-am! Clădirea era plină de polițiști și i-a dus de nas pe toți! Dar până la urmă au văzut-o pe un monitor de supraveghere și atunci, Dumnezeule! Toată nebunia care a urmat! Alarma, poliția, câinii! Și a luat-o la fugă! Distrându-se pe socoteala lor! Dar în loc să o șteargă într-o clipită, s-a încăpățânat să se cațere pe acoperiș! Să cânte la nai... era un joc numai pentru ea făcut!"

Clătină din cap, cu un aer stupefiat: „Nu știu deloc ce s-a întâmplat după aceea" zise el, desfăcându-și brațele, „dar poate că tu ai putea să-mi spui."

„Eu? Dar cum..."

„Doar e povestea ta, nu?"

Cum aș fi putut eu să știu? Nici nu eram născut atunci! Strânse buzele și-și încruntă sprâncenele în formă de accent circumflex. Pe acoperiș? Da, urcase pe acoperiș. Câștigase pariul. Dar mai era ceva. Am rânjit în sinea mea. Nu era posibil, doar nu cântase la flaut în timp ce polițiștii... Felix închise ochii în timp ce încuviința din cap cu hotărâre. Ei bine, așa făcuse. „A scos instrumentul din buzunar, flautul de lemn și.... a început să cânte?"

„Bineînțeles. Ce credeai?"

Luna strălucea sus deasupra acoperișului. Mi-o imaginam pe Zohara stând acolo, poate chiar așezată pe margine, cu picioarele atârnând în gol, cu părul aureolat de lumină, pregătindu-se liniștită să cânte la flaut în timp ce jos, câmpul pe care ne aflam mișuna de polițiști în lumina albăstruie a girofarurilor. Curățase muștiucul flautului înainte să-l ducă la buze. Ghiceam ce melodie alesese – nu uitasem de sirenele captive în apele întunecate ale fluviului – și îi simțeam bătăile inimii accelerându-se de emoție.

Și deodată, cântecul flautului. O melodie foarte simplă și delicată deasupra capetelor polițiștilor încremeniți de stupoare, dintre care câțiva își scoseseră căștile ca să audă mai bine muzica aceasta

aeriană, copilărească, care ţopăia ca un ied pe câmpia celestă în jurul cântăreţului din flaut.

Încă nu ştiau că era vorba de o femeie.

Zohara a cântat melodia până la sfârşit, fără să omită nici o strofă, nici o notă. Poliţiştii nu se mişcaseră, parcă se intona un imn. Un imn înălţat lucrurilor miraculoase, curajului, nebuniei. Zohara a terminat. A şters cu grijă muştiucul şi a aşezat instrumentul în suportul de catifea neagră. Şi pe urmă?

Pentru că, în secunda în care s-a oprit din cântat, farmecul se rupsese şi nebunia începuse şi mai şi. Inspectorii ieşeau din toate părţile, câinii lătrau care mai de care, din emiţătoarele radio se auzeau ordine contradictorii, iar ea ce făcea? Ce făcea ea în acest timp?

„Spune, murmură Felix. Tu ştii..."

„Cum aş putea să ştiu eu ce făcea?"

Dar ştiam. Începusem s-o cunosc pe Zohara. Era suficient să închid ochii ca s-o aud răsunând în mine în locul obişnuit dintre sprâncene. Mi-a devenit brusc foarte clar că nu stătuse acolo, aşteptându-i.

„A reuşit să scape de ei, nu-i aşa?"

Dar cum? Nu putea să coboare de pe acoperiş. Sărise pe aripa unui avion care trecea pe acolo în zbor? Se lăsase să alunece de-a lungul unui stâlp de electricitate? Felix zâmbea în tăcere. Lola se uita fix la mine cu capul înclinat ca şi cum ar fi urmărit firul gândurilor fiicei ei pe faţa mea. Aveam ochii închişi. M-am concentrat. Locul dintre ochi ardea. Zohara stătea pe acoperiş. Mama mea. Fiica lui Felix. Eram progenitura unei familii de infractori şi de escroci, o familie pe care tocmai o descoperisem... Ce-aş fi făcut eu în locul ei? De ce nu eram în stare să găsesc un mijloc de a ieşi de acolo? De a imagina un plan de scăpare? Nu ajungeam să-mi adun gândurile. Poate din cauza aromei de ciocolată care îmi înceţoşa mintea... izvorul dulce şi secret pe îl împărtăşeam cu Gaby... Luna mă trăgea de mânecă şi îmi vorbea la ureche...

M-am întors dintr-o dată arătând fabrica de ciocolată. „Acolo, am zis. Mama a scăpat pe acolo. Îi plăcea la nebunie ciocolata" am adăugat cu gravitate.

„Domnul fie lăudat!“ a exclamat Felix cu un suspin de uşurare, ca şi cum tocmai aş fi trecut un test prin care devenisem membru al tribului.

Lola şi Felix schimbară între ei un zâmbet complice. Oare pentru că spusesem „mama“?

Se ascunsese în fabrica de ciocolată.

Iată de ce Gaby...

O dată pe lună. De cinci ani încoace.

De zeci de ori. Cu o fidelitate obstinată.

„Dar cum a reuşit să treacă de pe o clădire pe alta?“ întrebă Felix.

„Cum?“ Da, chiar aşa! Cele două clădiri se aflau la o distanţă apreciabilă una de alta. Nici nu se punea problema să sară de pe acoperiş şi s-o ia la fugă, din cauza poliţiştilor care o aşteptau jos.

Am întrebat: „Pe vremea aceea, macaralele erau tot aici?“

„Sunt acolo tot timpul, a zis Lola. În ţara asta se construiesc macarale cu ajutorul caselor, şi nu invers.“

Înţelesesem.

Zohara sărise pe macaraua imensă care se găsea, să spunem, aici. Braţul macaralei se înălţa deasupra acoperişului centrului diamantelor. Înaintase deasupra vidului: nu trebuia decât să se arunce. La un metru distanţă. Nu era prea greu. Dar risca să cadă de la câteva zeci de metri înălţime. Felix îmi urmări privirea. Tăceam. Gânduri nebuneşti îmi treceau prin minte: Zohara împletindu-şi părul într-o coadă groasă pe care o strecurase sub gulerul cămăşii. Îşi vârâse flautul în buzunar. Saltul mortal. Nu se temuse de moarte. Aşadar, sărise. Trecuse fugerător peste abisul de sub picioarele ei şi aterizase pe braţul metalic al macaralei. Nici nu am aşteptat ca Felix să-mi confirme ipoteza. Eram sigur că aşa se întâmplase, ca şi cum aş fi fost acolo, asistând la scena aceea nemaivăzută. Am simţit şocul pe care ea trebuie să-l fi simţit când a căzut. Mi-au clănţănit dinţii ca şi ei în acele clipe. A rămas întinsă câteva clipe, năucită de durere, poate chiar de teroare, apoi, foarte repede, a început să se târască.

Nu. Era o greşeală. Asta aş fi făcut eu dacă aş fi fost în locul ei. Dar Zohara nu făcuse aşa. Nu. S-a întins, cu picioarele încă tremu-

rând, şi s-a ghemuit. A riscat să arunce o privire jos, s-a ridicat şi a început să meargă.

Am privit cerul întunecat. Imensul braţ al macaralei tăia luna în două. Mi-o imaginam pe Zohara înaintând agăţată de braţ şi traversând luna fără să se uite la abisul de sub picioarele ei. Sau poate dimpotrivă, se uita chiar în acel abis. În faţa mea, Felix tresări.

Şi ce făceau în acel timp poliţiştii? O ţinteau cu revolverele ridicate spre ea? Suflau în fluiere? Ghiceam cât de zăpăciţi erau în faţa siluetei subţiri care încălcase legea, semănase dezordine, pătrunsese în inima fortăreţei pe marginea căreia se aşezase pentru a cânta la flaut un cântecel pentru copii înainte de a pleca să asalteze luna, ca un artist de circ pe o frânghie întinsă, afişând ceva care era mai presus de forţele de ordine cu armele, cătuşele şi fluierele lor, ceva care îi paraliza pe poliţişti lăsându-i aiuriţi în mijlocul vacarmului şi al strigătelor.

„Nu pe toţi!“ a precizat Felix. Unul dintre ei a ghicit mişcarea. Unul singur. Un inspector.“

Lola şi Felix nu mă scăpau din ochi. Era rândul meu să-l descriu pe comisar, singurul care-şi dăduse seama ce punea la cale Zohara. Încercam să-mi imaginez un detectiv ca în filmele americane, un *play-boy* cu părul pomădat şi privirea de un albastru metalic. Dar imaginea nu se potrivea deloc.

Ce era de făcut? Am luat singurul model care se potrivea.

„Un poliţist nu prea înalt, dar bine făcut. Cu un cap mare. Aproape că nu i se vede gâtul. Şi nu prea îngrijit, am gândit cu o oarecare tandreţe, şi puţin nervos, de asemenea. Tot timpul părea că se gândeşte în altă parte, genul MITP (morocănos-iritabil-transpirat-pleşuv).

„Exact, zise Felix surâzător“.

„Şi?“ îl întrebă Lola din priviri.

„Atunci a ştiut exact ce avea de făcut. A alergat către macara pe care s-a apucat să se caţere ca pe o scară de metal obişnuită...“

Bine, mi-am zis, şi gândul ăsta mi-a încălzit inima: avea obiceiul să se caţere pe acoperişuri şi pe port-drapeluri...Într-o noapte, cu patru-cinci ani înainte de acest incident, navigase pe acoperişul a nouă ambasade şi consulate, la Ierusalim, tăind nişte frânghii într-o

parte, înnodând altele în alte părți, și, dimineața, ambasadorul Italiei se deșteptase sub culorile Etiopiei, dușmanul său de moarte, iar consulul Franței, ridicându-și ochii de pe croissantul pe care îl înfuleca la micul dejun, era să se înece de furie văzând că și croissantul și el însuși ajunseseră sub drapel britanic! Au răsunat telefoane supărate, aerul a vibrat de fraze diplomatice pline de venin rostite în toate limbile în timp ce întreg orașul se scutura de râs – tatăl meu câștigase pariul. Și iată că o luase din nou pe drumul acesta: a prins brațul macaralei la câțiva metri în spatele ciudatului plimbăreț pe acoperișuri, s-a așezat, a aruncat o privire în jos și a fost cât pe ce să leșine de teamă. Apoi s-a uitat la îndrăznețul spărgător, spunându-și în sinea lui că niciodată nu se măsurase cu un asemenea adversar.

Centimetru cu centimetru, temerarul acrobat sfârșise prin a atinge extremitatea brațului metalic deasupra acoperișului fabricii de ciocolată. Tata a încercat să se ghemuiască pe vine, dar amețeala îl făcea să stea lipit de macara. S-a hotărât să-și învingă mândria și a început să se târască. Simțea în pântec vibrațiile pe care fugarul le imprima structurii de oțel. Trupul îi era scuturat de spasme de teamă și de o plăcere de neînțeles. Fugarul a întors capul și l-a văzut pe bărbatul care-l urmărea. Zohara a zâmbit apreciindu-i curajul, dar zâmbetul ei s-a preschimbat în strâmbătură de dispreț când l-a văzut târându-se. Așa se petrecuseră lucrurile sau era doar fructul imaginației mele? Nu-mi păsa prea tare, dar aș fi vrut atât de tare să fi fost adevărat. Și astăzi, de fiecare dată când trec cu mașina prin fața fabricii de ciocolată, revăd foarte exact scena: amândoi înaintând în liniște de-a lungul brațului enorm al mașinăriei. Pluteau deasupra orașului scăldat în lumini și pe deasupra capetelor polițiștilor în timp ce între ei începeau să se țeasă niște legături nevăzute; oare din cauza asta Zohara a accelerat deodată ritmul, iar tata a făcut la fel? În orice caz, ea a ajuns prima pe acoperișul fabricii de ciocolată.

Am tras aer adânc în piept.

„Și, când a ajuns acolo, a sărit."

„Dar erau practic la o înălțime de patru metri!" a zis Felix.

„A sărit, am insistat eu. Și a scăpat!"

„Nu ştiu cum făcea, dar întotdeauna cădea în picioare“ bolborosi Felix, stupefiat.

„Era noapte“ am continuat eu. Nu mai puteam să mă opresc. Povestea se depăna singură – parcă răzbătea de undeva din spatele frunţii mele, iar eu nu cunoşteam începutul: „Zohara a traversat fabrica de ciocolată alergând, încăperile erau pustii.“ Mi-o închipuiam căutând cu disperare o ieşire din sala imensă. Apărea şi dispărea încet, ca şi cum ar fi mers pe catifea. Nu-mi scăpa nici un amănunt, era de parcă cineva mi-ar fi atins uşor creierul cu o pană, dădeam frâu liber imaginaţiei şi, de data asta, nu spuneam nişte minciuni, ci era propria mea istorie pe care ajunsesem acum să o povestesc, să o depăn ca pe un ghem care se aflase acolo dintotdeauna şi care o reînvia pe Zohara alergând printre maşinăriile enorme şi cuvele adânci cufundate în visurilor lor dulci în faţa cărora, incapabilă să reziste, se oprea din când în când ca să-şi vâre degetul înăuntru pe care şi-l lingea cu lăcomie. Izbucnind în hohote de râs.

Răsună un zgomot surd: un corp greu aterizase pe acoperiş. Poliţistul. Singurul poliţist, unicul poliţist. Se răsuci pe spate înjurând, se ridică şi pătrunse, la rându-i în imensa hală. Înainta cu prudenţă. Cu revolverul în mână, se uita în toate părţile în căutarea hoţului. Nu-l înşela intuiţia: senzaţia de căldură pe care o simţea în pântece, în jurul buricului, însemna că era pe calea cea bună. Şi îi era foarte cald. În pântece şi în tot corpul.

„Hei! A strigat tatăl meu cu o voce puternică, repetată de ecou în mireasma puternică de ciocolată. Eşti încercuit! N-ai nici o şansă să scapi. Înaintează încet, cu mâinile sus!“

Ecoul se stinse. Linişte. Tata a aruncat o privirea prudentă în jur. Mireasma de ciocolată îi pătrunsese în nări. Poate că îşi amintea de anii tinereţii lui într-un loc identic: fabrica de biscuiţi a tatălui său. Între maşinării asemănătoare, între saci de zahăr şi făină. Oh, biscuiţii cu ciocolată ai copilăriei lui!... Dar îşi alungă repede din minte aceste gânduri. În meseria lui, cea mai mică distracţie putea să-i fie fatală. Înainta foarte încet, cu revolverul aţintit în toate părţile.

Şi apoi? Ce s-a întâmplat? Imaginaţia mea nu mai reuşea să pună lucrurile cap la cap. Punctul dintre ochi mi se răcise brusc. O perdea neagră-roşie mi se lăsase pe creier.

„Şi atunci, continuă Felix, Zohara a tras asupra lui."

„A tras asupra lui?" am repetat eu cu vocea sugrumată. Nici măcar nu mă gândisem că ea ar fi fost înarmată." A tras în tata?

„Ei bine, da. Cu revolverul pe care-l ai în buzunar, Amnon. Pe care l-ai luat de la mine. Al ei era."

Un revolver de femeie. Bineînțeles. Îmi aminteam de cel pe care tata îl examinase şi îl mângâiase îndelung cu vârful degetelor, în vitrina în care era expus.

„Şi l-a rănit?"

„La umăr, da. Îmi pare rău. Să ştii că nu trăsese niciodată în viața ei până atunci. Nu făcuse rău nici unei muşte. Dar de data asta glonțul a pornit de pe țeava puştii. În mod sigur voia să glumească, sau poate... cine ştie?"

„Sau ce? Ce-o fi fost în mintea ei să tragă aşa într-un polițist"?

„Poate înțelesese că era un pericol pentru ea? Nu atât ca polițist, ci ca bărbat. Fără îndoială că presimțise însemnătatea pe care tatăl tău avea s-o aibă în viața ei, şi atunci i-a fost teamă."

M-am lăsat să alunec în fundul habitaclului. Îmi trebuiau cel puțin două minute ca să diger povestea asta. Am rămas în poziția asta vreo cinci minute bune. Cu capul sub scaun şi cu picioarele în aer. Lola a murmurat ceva la urechea lui Felix care şi-a scărpinat nasul. Un avion a trecut pe deasupra noastră. Antena de pe acoperişul cădirii a clipit în direcția avionului. Când m-am întors pe spate, glonțul agățat de lănțişor mi-a scăpat de sub cămaşă şi mi-a căzut peste buze. Metalul era rece. Glonțul fusese extras din trupul tatălui meu şi plecase de pe țeava revolverului Zoharei. Îl purtasem toată viața la gât fără să ştiu despre ce era vorba. „Săgeata lui Cupidon", zise Lola extrăgându-mă cu blândețe din ascunzătoare. Tatăl tău s-a îndrăgostit fulgerător de ea".

„Cum ea pufnise de râs când trăsese în el, înțelesese că avea de a face cu o femeie".

Tata nu-şi revenea din uimire. Eram sigur că durerea pe care-o simțea atunci era, să spunem, la fel de mare ca aceea provocată de lovitura de corn a unei vaci. Cu mâna cealaltă, îşi strângea umărul ca să oprească sângele.

„Cum, eşti femeie?" strigase el, în mod stupid.

Ea a izbucnit şi mai tare în hohote şi râsul ei cristalin răsuna în toate direcţiile, mărind stupoarea tatei. Ea a tras din nou un foc, la întâmplare.

„N-ai nici o şansă!" a strigat tata zâmbind, ceea ce era destul de paradoxal, dat fiind durerea care iradia în trupul şi în inima lui.

Ea a mai tras un foc, spărgând becul care atârna deasupra capetelor lor. Tata a făcut un salt, refugiindu-se în spatele unor saci de cafea. Încă un foc de armă. O ploaie de boabe de cafea, brune şi parfumate, se vărsă asupra lui, aproape îngropându-l cu totul. El a dat înapoi, s-a aplecat. Ea a tras încă o dată. El număra împuşcăturile, ştiind exact câte gloanţe îi rămăseseră în revolver. Ştiinţa înseamnă putere, dar, în chip ciudat, cu cât ştia mai mult, cu atât mai dezarmat şi mai slab se simţea.

Şi urmărirea asta continuase o veşnicie. Ea îşi bătea joc de el; se strecura prin spatele maşinilor, escalada troliurile, scotea limba la el de după lanţul de fabricare a limbilor de pisică – acest fel de biscuiţi care, în paranteză fie spus, îmi plac la nebunie – îşi flutura puloverul în spatele sacilor de zahăr şi, când poliţistul se repezea s-o prindă, dispărea şi se ivea în altă parte, deschidea din nou focul asupra lui, având grijă să ţintească alături: se juca de-a v-aţi ascunselea.

El zâmbea. În ciuda lui însuşi, în ciuda durerii.

„Şi aşa a început ea, am zis eu cuprins de o îndrăzneală subită, aşa a început ea să-l răsucească pe degete."

„Da, zise Lola. Nimeni nu-i putea rezista."

Exact, m-am gândit eu. Doar ea putea să-l facă să-şi piardă capul. Biata Gaby.

„În 1951, când eram în Jamaica, a fost aleasă regina femeilor cu râsul cel mai frumos, cu un premiu de trei mii de dolari!" a zis Felix.

„Şi şi-au continuat jocul în hala pustie" am continuat eu, înveselit şi înviorat de viziunea tatălui meu şi a mamei mele urmărindu-se în imensa clădire goală, doi oameni tineri şi nepăsători, în timp ce râsul ei cristalin şi râsul lui răguşit ca un nechezat umpleau spaţiul dintre ei – niciodată nu-l auzisem pe tatăl meu râzând cu adevărat, spontan, din toată inima – „şi apoi, deodată..."

Uneori îmi închipui că în acel moment a fost hotărât undeva destinul meu de scriitor: „deodată, am afirmat cu un ton care nu admitea nici o replică, în timp ce alerga pe şinele suspendate, ea s-a împiedicat şi a căzut...

„...Şi?" întrebară Felix şi Lola într-un glas, aplecându-se înainte.

„...A căzut cu capul în jos..."

„Şi?"

„Într-o cuvă cu ciocolată" am încheiat eu cu mândrie. O cuvă de trei pe trei metri, adâncă de doi metri, cu o elice enormă care amesteca pasta de ciocolată. Ştiam dimensiunile exacte ale fiecărei cuve din pavilionul central. Minute întregi Gaby uita de ea contemplând-o pe cea mai mare dintre ele, iar eu, ca un tâmpit ce eram, credeam că avea o reverie, că visa să plonjeze în adâncul mării de sirop.

„Atunci, fără să se mai gândească să-şi scoată uniforma, tata a plonjat în lichidul cald şi vâscos ca s-o scoată de acolo". Vorbeam repede, de parcă aş fi comentat un meci de fotabal.

M-am întrerupt brusc.

Dar tata nu ştia să înoate.

„Aşa e" a zis Felix. „Şi era gata-gata să se înece. S-a mai pomenit vreun poliţist atât de stângaci încât să se înece în ciocolată?" a adăugat el, special pentru urechile Lolei.

„Dar Zohara ştia să înoate!" continuă Lola, fără să-i dea nici cea mai mică atenţie. L-a prins de păr şi l-a remorcat până la scara pe unul dintre pereţii cuvei."

Îl prinsese de păr! Sigur că inima lui n-avea cum să reziste la asta! Pe vremea aceea, încă mai avea păr pe cap, şi avea şi inimă!

„Uf!" zise Lola. E greu să asculţi toate astea, nu?"

„Şi da şi nu, am răspuns eu, strecurându-mă din nou în ataş. Niciodată n-aş fi crezut că sunt capabil să relatez povestea asta.

„Poveştile astea sunt cele mai tari" adăugă Felix.

Tata avea ciocolată şi în ochi. Pe uniformă, pe revolver: ciocolata se întărea atât de repede încât nici nu îndrăznea să se mişte. Inima lui de celibatar bătea să-i spargă pieptul: în sfârşit, întâlnise femeia din visurile lui, o femeie care-l capturase, îl salvase de la

înec...În fața lui, Zohara râdea în hohote, oprindu-se doar să-și recapete răsuflarea, uitându-se cu ochii mari la umerii lui largi, la trupul solid...

Vedeam scena cu atâta precizie, încât mi se părea că o trăisem cu adevărat: o fată singuratică și tristă, acoperită de ciocolată din cap până-n picioare. Părul, gâtul, umerii, urechile de pisică erau pline de stropi lipicioși care curgeau pe pământ.

O migdală amară învelită în ciocolată.

„Parcă erau două figurine de ciocolată“ zise Lola încetișor. Polițistul și hoața.“

„Care mureau de râs“ adăugă Felix.

Tata râzând în hohote...

Biata Gaby.

Degeaba se îndopa cu ciocolată, nu reușise niciodată să-l facă să râdă.

„Mâinile sus“ zise polițistul, îndreptând spre ea revolverul de ciocolată.

Știa acum că încărcătorul Zoharei nu mai avea nici un glonț.

„Îmi placi, zise hoața întinzând mâna să șteargă o picătură de ciocolată de pe nasul polițistului. N-am întâlnit niciodată pe nimeni ca tine. Aș putea să mă mărit cu tine, dacă ai știi să mă ceri cum trebuie“.

„Bine, mâinile sus, te rog...“ repetă tata, care nu înțelesese nimic.

Crezând că dăduse peste cineva care făcea ironii subtile, Zohara pufni din nou în râs.

26
S-A MAI VĂZUT VREODATĂ O PERECHE ATÂT DE NEPOTRIVITĂ?

Ne reluasem cavalcada nocturnă. Lăsând fabrica de ciocolată în urmă, ne îndreptam în prezent către nord. Nu ştiam încotro ne îndreptam. Mi-am scos hainele Zoharei şi mi le-am pus pe ale mele. Nu mai aveam nevoie de hainele ei. Acum ea era în mine.

Felinarele rămâneau în urma noastră, defilând într-o viteză ameţitoare. Cei câţiva trecători de pe străzi ne aruncau priviri uluite. Probabil că eram un trio ciudat, Felix cu casca lui înfiorătoare de piele, aplecat înainte ca un cavaler pe un cal în galop, Lola cu părul în vânt, unduindu-se ca nişte şerpi, şi copilul a cărui prezenţă părea atât de neobişnuită la acea oră târzie din noapte.

Nici motocicleta nu părea din lumea aceasta: era un model foarte vechi, masivă şi zgomotoasă ca un tanc, cu un ataş care părea gata-gata să se desprindă de ea în orice secundă. Mă şi vedeam ducându-mă în decor, încremenit ca o roşie în ghiveci, în timp ce Felix şi Lola îşi continuau drumul, strânşi unul în altul pe motocicletă. Spre apusul soarelui.

Spre răsărit, mai degrabă.

Din când în când, mai aruncam câte-o privire spre ei pe furiş. Ea se ţinea strâns de el, cu pletele lungi acoperindu-l ca o eşarfă cenuşie. Felix vorbea întruna, răcnind ca să fie auzit, din cauza vântului care-i acoperea vocea, iar ea îi răspundea pe acelaşi ton, ţipându-i în urechi. Oare se certau sau discutau liniştit? Mi-am dat seama că pe vremuri trebuie să fi format o pereche tare unită.

„Nu e decât începutul istoriei!" mi-a strigat Lola, prin ecranul şuviţelor ei.

„Sunt numai urechi!" am răspuns răcnind la rându-mi.

... Să revenim în fabrica de ciocolată. Tata i-a explicat Zoharei ce urma să se întâmple: i-a promis că avea să aibă grijă să nu i se întâmple nimic rău. El se va ocupa de caz, ea va spune ce avea de spus, şi anume va explica motivele pentru care se hotărâse să joace festa aceea; se vedea că era o fată dintr-o familie bună, probabil făcuse un pariu stupid, aşa se întâmplă, ştia el despre ce vorba; în schimbul unei mărturisiri complete, va aranja astfel încât ea să nu primească decât o pedeapsă uşoară, cazierul ei avea să rămână curat şi va putea să ducă în continuare o viaţă normală, ca orice cetăţean cinstit, şi după ce avea să se termine totul, oare ea va accepta să meargă într-o seară la cinema împreună?

Mama era vrăjită. Fascinată de forţa care emana din acel bărbat. Autoritatea lui, virilitatea, trupului lui bine clădit. Nu se mulţumise să aştepte deznodământul evenimentelor cu braţele încrucişate, precum ceilalţi, se lansase în urmărirea ei. Dintre toţi bărbaţii pe care-i cunoscuse vreodată, cei care-i juraseră dragoste eternă sau cei care ameninţaseră că se vor arunca pe fereastră dacă îi respingea, era primul care o urmărise în înălţimi, fără să o părăsească. Şi Zohara, care dispreţuise avansurile milionarilor şi ale starurilor fotbalului, îl privi pe tata cu o întrebare mută în ochi: „Îmi vei fi credincios?“ I-a pus această întrebare din străfundul fiinţei ei şi el i-a răspuns cu un zgomot ca al unui regiment în gardă înainte să pornească la asalt.

„O femeie cum era Zohara, continuă Lola, luptându-se împotriva vântului, care avea capul în nori şi nu făcea întotdeauna distincţia între adevăr şi minciună, nu putea decât să fie sedusă de tatăl tău. Credea fără îndoială că datorită lui avea să-şi găsească liniştea...“

Lola avea, probabil, dreptate. Fără îndoială că, deşi se distrase din plin în tinereţea lui, deşi se căţărase pe acoperişurile ambasadelor, deşi aşezase *croissant*-ele franţuzeşti sub drapelul britanic, schimbase cauciucurile maşinilor cu nişte roţi pătrate şi prinsese zebre cu lasoul, tata nu depăşise niciodată limitele. Ştiuse totdeauna ce era permis de lege şi ce nu. Să delimiteze realitatea de fantasme. El, de pildă, ar fi putut răspunde fără cea mai mică ezitare la întrebarea: „cine era el?“

„Drăguțul meu *cow-boy!*" strigă păpușa de ciocolată, neștiind că aceasta era chiar porecla de odinioară a tatălui meu. „N-ai idee peste cine ai nimerit, nu-i așa?"

Și fără nici o introducere, cu picioarele în cuva de ciocolată, ea a spus totul. L-a bombardat cu numele de regi exilați, cu numele țărilor îndepărtate, cu atlasul care devine umed de sudoare când îți treci degetul, și așa mai departe, cu sumele astronomice, cu fructele strălucind în mii de scânteieri, cu seifurile secrete din Elveția... Tata o asculta stupefiat, cu gura căscată, iar ea, dându-și capul pe spate, râdea de uimirea lui, de candoarea lui de copil mare, în timp ce, în mintea tatei, aș fi băgat mâna în foc, ceva se pietrifica, o zvâcnire dureroasă îi strângea inima, nu, nu ea, este exact contrariul a ceea ce ți-ai închipuit, striga o voce din interiorul lui, nu e pentru tine!

Și-l închipuia pe fratele lui mai mare ținându-i o predică fiindcă se îndrăgostise de o asemenea femeie, pe mama lui, Tzitka, bombănind că „ar trebui să treacă peste cadavrul ei ca să se însoare cu târâtura asta", pe superiorii lui luându-i funcția pentru complicitate cu dușmanul... Înțelesese pe loc aceste lucruri și viitorul avea să-i dea dreptate. Dar inima tatălui meu era plină cu cel mai dulce nectar, acela al dragostei abia născute, și nu era deloc dispus să renunțe la femeia care reușise să-l facă să vibreze, care îl capturase. În interiorul lui se încordau niște mușchi a căror existență nici nu o bănuise înainte, mușchii obstinației, ai indulgenței și ai perseverenței.

Așa începuse totul. Câteva secunde fuseseră suficiente pentru a-i da viața peste cap, trăsăturile i se modificaseră, se citea în ele un fel de obscură gravitate și un nou simț al responsabilității – de parcă brusc ar fi devenit adult. Gâtul i se întări și se înfundă între umerii care se lărgiseră brusc, trunchiul îi deveni mai solid, ca pentru a putea conține inima plină de dragoste, ca pentru a suporta această greutate apăsătoare. El, care dansase cu un frigider în spate, se simțea perfect capabil să-și asume povara vieții frământate a splendidei creaturi din fața lui, pentru că, în relatarea uimitoare, presărată de hohote de râs cristalin, a numeroaselor sale fărădelegi care-ți făceau părul măciucă, distingea o chemare tăcută în ajutor

şi ghicea că ea îl sondase tot timpul pentru a vedea dacă acest detectiv profesionist va ajunge să descopere ce se ascundea sub masca veselă, în spatele acelor ochi ciudaţi: o fetiţă singuratică, prea inteligentă şi tristă, căutându-l cu disperare pe cel căruia nu-i era teamă de ea...

M-a invadat un val de tandreţe faţă de tatăl meu, imaginându-mi acea scenă ca şi cum aş fi avut-o în faţa ochilor, deşi nu asistasem la ea: acel moment în care probabil făcuse eforturi nemaivăzute pentru a-şi depăşi temerile meschine şi consideraţiile sale raţionale, pentru a se îndepărta de cărările bătătorite şi pentru a se duce pe pământuri necunoscute, pline de capcane, dându-şi toată viaţa sa reală pentru o iluzie, ceva impalpabil: dragostea.

Tatăl meu a fost într-adevăr desemnat să se ocupe de acest caz. O lună întreagă a vizitat-o la închisoare zi de zi. Aşezat în faţa ei, îşi nota pe un caiet ce-i povestea ea, pentru a duce ancheta la bun sfârşit. Zi de zi, opt ore pe zi.

„Anchetă? Mai degrabă o confesiune!" bombăni Felix cu amărăciune, accelerând atât de violent, încât ne-am trezit proiectaţi unii într-alţii.

„Dar, la urma urmei, ce-i reproşezi fiicei tale?" întrebă Lola înfigându-şi unghiile ascuţite în spatele lui, ca o adevărată femeie-compas, precum cealaltă bunică a mea. Nu te-a dat pe mâna poliţiştilor! N-a făcut nici cea mai mică aluzie la importanta ta persoană. Voia doar să-şi spele păcatele, să-şi ia viaţa de la început!"

„Chiar trebuia să-şi aducă aminte de toate?" replică Felix scrâşnind din dinţi, în scrâşnetul de cauciucuri al motocicletei. N-a păstrat pentru ea nici cel mai mic secret!"

„Aşa era ea când era îndrăgostită, suspină Lola, ca pentru ea însăşi. N-avea nici cel mai mic secret faţă de bărbatul pe care îl iubea. Avea oroare de jumătăţile de măsură, Felix..."

Am mers în linişte câteva minute. Felix îşi ţinea capul între umeri, cu un gest instinctiv de apărare împotriva Lolei sau împotriva a ceva ce nu putea înţelege. Lola respiră adânc şi continuă să povestească despre acea anchetă atât de deosebită.

Zohara i-a povestit despre călătoriile ei, despre diamantele pe care le strecura printre degete ca pe nişte sâmburi de rodie, po-

vestea despre insulele şi ţările îndepărtate despre care tata nu auzise decât din ziare, astfel încât el nici nu mai ştia să distingă adevărul de ficţiune din poveştile ei, ceea ce de altfel avea prea puţină importanţă - simţea că Zohara îl trăgea după ea dincolo de propriile sale limite, dincolo de orice limită, şi dacă o parte din fiinţa lui se lăsa dus de bunăvoie, cu entuziasm chiar, o altă parte se împotrivea cu obstinaţie....

„A fost o anchetă ciudată, urmă Lola străduindu-se să acopere şuieratul vântului pe lângă urechile noastre. Voia să ştie totul, absolut totul... Nu-l interesau atât fărădelegile ei, cât caracterul... misterul acestei fete."

„Şi chiar a venit s-o interogheze pe Lola" strigă Felix cu o ironie acidă, accelerând atât de brusc încât restul frazei se pierdu în vânt.

„N-a venit să mă interogheze, a venit să vorbim. Acasă la mine, în bucătărie... săptămâni întregi, în fiecare seară. Îmi punea tot felul de întrebări... cum era ea când era mică... voia să-i vadă albumele de fotografii, caietele de şcoală... ore întregi... nu înţelegea" spuse Lola, cu ochii înceţoşaţi din cauza vântului. Cuvintele lor se revărsau în auzul meu. Mi-l imaginam pe tata în bucătăria Lolei. Chiar pe scaunul pe care mă aşezasem eu chiar în dimineaţa acelei zile.

„A venit şi ziua procesului" a zis Lola. „Tatăl tău l-a asigurat pe judecător că garanta pentru buna purtare a deţinutei. Curtea a ţinut cont de asta. N-a primit decât doi ani de închisoare, o pedeapsă uşoară în comparaţie cu tot ce făcuse."

„Doi ani de închisoare!" am repetat eu, aiurit. Au rămas despărţiţi atâta timp!"

„Nu, Amnon, dimpotrivă! Se iubeau nebuneşte. Uite că am ajuns"!

„Unde?"

Ea şi-a dus degetul la buze şi am tăcut.

Vântul se liniştise. Masele întunecate şi informe care defilau prin faţa ochilor mei îşi reluaseră înfăţişarea familiară: un şir de copaci, un tufiş de eucalipt, o dună, nişte garduri înalte. Ca să nu se abată de la obiceiurile lui, Felix a luat-o pe un drum lăturalnic.

Într-un nor uşor de praf, Rolls-Royce-ul începu să ne zgâlţâie cumplit pe drumul neasfaltat, şi după un timp se opri.

„Uite, aici, şopti Lola. Timp de doi ani."

Am coborât de pe motocicletă clătinându-ne, înghesuiţi unii în alţii. Felix începu să se lupte să-şi dea jos casca de piele. Lola mă strânse în braţe şi îşi lipi chipul de al meu.

„O să răceşti" zise ea.

„Ia uită-te la ea ce se mai joacă de-a bunica" o ironiză Felix.

Luminată de lună, o clădire dreptunghiulară se ridica în faţa mea, în toată hidoşenia ei: închisoarea de femei, cu zidurile ei de beton cu sârmă ghimpată şi flancat de gherete hexagonale. Siluete înarmate patrulau pe acoperiş în timp ce din cinci în cinci minute lumina unui proiector mobil mătura câmpurile din jur.

Mama mea îşi petrecuse acolo doi ani de zile din viaţa ei.

Închisă. Sufocată. Ofilindu-se.

„N-ai nimerit-o, zise Lola. După numai o lună, devenise conducătoarea grupului şi intermediara tovarăşelor ei pe lângă administraţie. Sufletul întregii închisori. Şi apoi... tatăl tău venea s-o vadă în fiecare seară. Da, ai auzit bine."

În fiecare seară. După ce îşi termina programul, îi spunea la revedere lui Gaby, tânăra lui secretară, şi se ducea la închisoare. Îşi lăsa motocicleta cu ataş în parking-ul rezervat vizitatorilor (renunţase la planta de tomată care, i se părea lui, ţinea de o epocă încheiată a vieţii lui), stătea pe scaun un timp, cu capul plecat, nemişcat ca un bloc enorm de piatră, respira adânc, ca şi cum ar fi avut de înfruntat o problemă, cobora de pe motocicletă şi se îndrepta spre intrarea în închisoare.

Zi de zi. Nimic n-ar fi putut să-l oprească. Nici vremea urâtă, nici faptul că superiorii lui tunau şi fulgerau împotriva lui. Începuseră să-i pună beţe în roate la serviciu, exact aşa cum se aşteptase. Avansarea lui în funcţie era blocată. I se încredinţau din ce în ce mai puţine cazuri. I se spunea tot timpul că ar avea o carieră strălucită dacă ar accepta să o părăsească pe Zohara. „Cum poţi să-ţi distrugi viitorul pentru o hoaţă?" Nimeni nu înţelegea încăpăţânarea lui. Iar la sfârşitul zilei, se urca pe motocicletă şi pleca la închisoare.

Era ceva absolut irațional. Eforturile lui erau sortite eşecului. Purtarea sa era absurdă, deloc profesionistă, dar trebuie să nu uităm că această dragoste care începuse într-o cuvă cu ciocolată, era de la început sortită lipsei de rațiune, pasiunii, regretului – era precum un drog în care afli gustul vinovăției și al păcatului.

În fiecare seară, la ora şase, se ducea să o vadă la vorbitorul închisorii şi, sub supravegherea unui gardian înarmat, părinții mei vorbeau în şoaptă, cu capetele plecate. Mama îi vorbea despre viața ei în închisoare, despre tovarăşele ei de detenție, despre problemele cu administrația sau cu gardienele. Tata îi descria casa pe care începuse să o construiască pentru ea: cumpărase un teren pe vârful muntelui Lunii, la frontiera cu Iordania, unde clădea un palat pentru ei doi: o cabană de lemn, cu mobile pe care le construise singur, împrejmuiri pentru animale, grajduri pentru cai şi o curte pentru păsări. La sfârşitul fiecărei săptămâni, își petrecea două zile singur pe stânca lui bătută de vânturi, clădind casa care avea să fie adăpostul dragostei lor. Cumpărase butuci de lemn, unelte de dulgherie, țevi, cadre pentru uşi şi ferestre, un plug vechi de lemn, seminte, îngrăşăminte, insecticide, începuse să se intereseze de oi, de catâri, de cai... şi în timpul vizitelor, îi arăta de fiecare dată Zoharei schițele pe care le făcea. Aici se afla curtea, aici adăpostul animalelor, desena gardul pe care avea să-l termine în curând şi dulapurile pe care le făcuse. Dragostea lui încătuşată se exprima în cuvinte care desemnau scânduri, garduri, lintouri...Ea era fermecată de seriozitatea și de rigoarea lui. Gravitatea cu care îi vorbea, de pildă, despre înălțimea scărilor de lemn, de pildă, îi insufla o linişte pe care nu o cunoscuse până atunci. Aerul solid, neclintit, pe care îl avea statura lui prefigura, credea Zohara cu siguranță, fericirea pe care avea s-o cunoască în căsuța în care se putea intra urcând pe trei trepte de lemn cu înălțimea de optsprezece centimetri fiecare. „Ca în filme" îşi spunea Zohara, cu inima plină de dragoste, inima ei schimbătoare, melancolică şi perfidă.

„Oh!" suspină Lola, înfiorându-se.

„Oh!" zise şi Felix, ca un ecou.

„S-a văzut vreodată o pereche mai nepotrivită?" zise Lola.

„Totuşi, nici acum nu pot înţelege ce au găsit unul la altul?!" bombăni Felix.

Se uitară amândoi la mine. Ca şi cum eu aş fi ştiut răspunsul. Sau ca şi cum eu aş fi fost întruchiparea acestui răspuns.

Nu ştiam ce să spun. Şi astăzi trăiesc aceeaşi perplexitate când îmi amintesc de asta, şi astăzi sunt incapabil să înţeleg această atracţie reciprocă, deşi sunt rezultatul diferenţelor şi al lucrurilor pe care le aveau în comun.

„Tatăl tău nu vedea diferenţele dintre ei" se strâmbă Felix. Tatăl meu îi inspira o profundă aversiune, şi constatând asta mi-am zis că probabil că era straşnic să ai un tată şi un bunic care se detestau reciproc. „Tatăl tău, urmă el, credea că isprăvile din tinereţea lui aveau să-i îngăduie să o înţeleagă pe Zohara. Dar ea era mult prea sălbatică pentru el. Să zicem că el ar fi semănat cu o pisică, dar ea era ca o panteră..."

„Era prea bun, prea integru... şi, cum să spun, prea normal!" interveni Lola.

Nu era nici o urmă de ironie în vorbele ei, ci doar tandreţe, o tandreţe aproape tristă, şi, fără să înţeleg prea bine ce spusese, am simţit că avea dreptate; o undă de amărăciune mi-a strâns inima şi, pentru prima oară în viaţa mea, m-am îndoit de calităţile profesionale ale tatălui meu, presimţind poate că acestea nu erau de ajuns pentru a descifra misterul unei vieţi sau ale unui suflet.

„Şi eu sunt puţin..." am bolborosit eu căutându-mi cuvintele, „ca Zohara, cum ai spus tu despre ea...." Voiam ca lucrurile să fie clare. Voiam ca Lola să afle tristul adevăr. Ca să nu fie nici urmă de minciună între noi.

„Dacă eşti fiul Zoharei şi nepotul lui Felix, înseamnă că în vinele tale curg câteva picături din sângele lor" comentă Lola cu simplitate.

Asta era ceva nou! Nu văzusem niciodată lucrurile din acest punct de vedere. Era bine sau rău? Era vina Zoharei dacă eram aşa? Nici măcar nu apucasem să o cunosc! Ce mai era şi povestea asta cu sângele ei care-mi curgea prin vine?

M-am uitat la Felix cu coada ochiului. Stătea drept, cu capul sus. Ca un soldat în poziţie de apărare. Aparent, privirea mea îl pu-

nea în încurcătură, de parcă s-ar fi simțit vinovat sau constrâns să se justifice, exact ca în ajun, când năvălisem în casa Lolei și începuse să-i spună despre mine, ca și cum eu aș fi fost vreun judecător, ca și cum ar fi vrut să-l iert pentru moștenirea pe care i-o lăsase Zoharei, care mi-o lăsase mie... Era mai mult decât puteam suporta, și m-am uitat la Lola cu o privire rugătoare, implorând-o să-mi vină în ajutor, să-mi spună o vorbă bună. „Gândește-te ce bucuroși au fost când ea a fost eliberată din închisoare!" mi-a zis ea, prinzând din zbor ideea – era cu adevărat o bunică formidabilă.

Am scos un oftat de ușurare, și Felix la fel.

Îmi închipuiam ziua în care Zohara trecuse în sfârșit de poarta mare de fier a închisorii. Tata o aștepta în parking, pe motocicletă. Ea a înaintat uitându-se în jur, sub ochii gardienelor care o priveau din înaltul gheretelor. El s-a dat jos de pe motocicletă și a venit în întâmpinarea ei. S-au îmbrățișat. Cu toate astea, el avea oroare să se dea în spectacol. Și apoi...

Dar bucuriei mele îi lipsea ceva. Habar n-aveam ce. Probabil din pricina a ceea ce se petrecuse între Felix și mine și pentru că brusc, în mod dureros, am înțeles cât de diferiți erau tatăl și mama mea.

S-au urcat pe motocicletă și au plecat pe Muntele Lunii. Eram sigur că se duseseră direct acolo. De altfel, nimeni nu-i aștepta nicăieri altundeva. Tata conducea și Zohara se așezase în ataș. I-am văzut îndepărtându-se. Vântul le șuierase și lor în urechi, împiedicându-le cuvintele. Sau poate păstraseră tăcerea. Erau singuri pentru prima dată, lipsiți de magia cu care până atunci fusese înconjurată relația lor. Polițistul de ciocolată și hoața de ciocolată dispăruseră, nu mai era vorba de o dragoste care se năștea printre focuri de armă, nu mai erau ca în filme, de o parte și de alta a gratiilor unei închisori... Acum erau un bărbat și o femeie, doi străini, atât de diferiți unul de altul, care se întrebau cum aveau să trăiască împreună în vârful unui munte.

Erau terorizați de teamă, și eu la fel. Zohara s-a încolăcit în ataș. Simțeam prezența lor atât de distinct, de parcă aș fi fost acolo împreună cu ei, pe drumul pustiu, cu fața biciuită de vânt, fiecare cu propria lui poveste care nu avea nimic în comun cu povestea ce-

luilalt. Un sentiment sumbru s-a deşteptat în Zohara, iar în sufletul bărbatului a apărut o mânie surdă în timp ce ea îi căuta cu disperare mâna. Cu fața întunecată, cu buzele strânse, tata i-a dat mâna la o parte: era primejdios să conduci cu o singură mână.

„Trebuie să mergem, şopti Felix. Nu mai trebuie să pierdem nici un minut dacă vrem să luăm cadoul lui Amnon de la bancă, mâine dimineață."

„Unde să mergem?" întrebă Lola. „Mi-e frig. Mai bine să ne întoarcem acasă."

„Pe Muntele Lunii."

„Acolo! Dar e foarte departe! E aproape de frontieră!" zise Lola, siderată.

„Trebuie, zise Felix. I-am promis lui Amnon că am să-i arăt în noaptea asta toate locurile în care au trăit părinții lui."

„Felix, continuă cu răbdare Lola, o să facem câteva ore până acolo. Gândeşte-te că rabla asta de motocicletă n-o să ne ducă până acolo!"

„Ajungem într-o oră! Promit!"

Câinii închisorii, care simțiseră prezența lui Felix şi pe a mea, ca să nu mai vorbim de faptul că auziseră discuția lor, începură să latre la noi smucindu-se în lanțuri ca nişte apucați şi urlând a moarte. Felix şi Lola stăteau față în față şi se certau cu voce joasă: „Şi acum continui să hotărăşti tu în locul meu, da? Şi acum vrei să-mi conduci viața?" „Iar tu n-ai vrut să mă asculți niciodată! Dacă m-ai fi ascultat.." „Întotdeauna tu ştii cel mai bine! Totdeauna ai vrut să hotărăşti tu totul, cum trebuie să mă îmbrac, ce prieteni să am, în ce piese să joc!.Tu erai din înalta societate! Domnul important!"

„Bine, dar de data asta sunt mai bine informat decât tine, zise Felix dându-se cu un pas înapoi. Ştiu chiar şi ce gândeşti"!

„A, da?" replică Lola strâmbându-se. Atunci ia spune-mi, dacă eşti aşa de tare!"

„Crezi că grămada aceea de crengi de acolo e o grămadă obişnuită", zise Felix arătând cu degetul nişte crengi adunate în mijlocul unui tufăriş. „Şi nu e aşa?" l-am întrebat eu.

„Aşa crezi şi tu, nu, Loli?“ se mândri Felix încercând s-o ciupească de bărbie, silind-o pe Lola să se uite într-acolo.

„Ce-ai mai ascuns acolo, Felix? Altă surpriză? Eşti chiar imposibil!“

M-am năpustit spre tufişuri fără să mai aştept ceva.

De aproape, se vedea bine că se ascunsese ceva acolo. Ceva enorm, acoperit de crengi Inima a început să-mi bată mai tare. M-am apucat să dau la o parte crengile. Nu-mi vedea să cred, asta întrecea orice imaginaţie. Cum făcuse? Când avusese timp să ascundă ceva acolo? Cine îl ajutase? Şi cum reuşise să o recupereze?

Am zărit întâi o portieră neagră strălucitoare, apoi roata dreaptă, cu un cauciuc mare pentru drumuri accidentate, aripa rotundă pe care, în timpul războiului, fusese pictată o bandă albă pe care pietonii britanici puteau s-o repereze cu uşurinţă...

Am îngenuncheat. Era Perla mea, Perla noastră. Maşina Humber Pullman pe care fusesem nevoiţi să i-o dăm lui Mautner şi care făcuse un accident prima dată când o condusese, aleluia! A zis că purta ghinion şi bănuiam că o vânduse cuiva. Nu vorbeam de ea decât foarte rar, cu o strângere de inimă şi uite că era acolo, ca şi cum ar fi înviat!

Am deschis portiera maşinii aşa cum un credincios deschide uşa templului. Cunoşteam fiecare centimetru al maşinii. Curăţasem şi lustruisem caroseria, bordul şi volanul de mii de ori. Maşina asta păstrase ceva din fiinţa mea. Simţeam aceeaşi uşurare ca atunci când văzusem finalul filmului *Lassie*. Ce se întâmplase cu ea în tot acest timp, cine o condusese? Îşi amintea de mine cum o mângâiam?

Felix se uita la mine pe fereastră.

„Hei, ce zici ce tare e bunicul tău?“

„Dar unde ai găsit-o? Cum ai adus-o aici?“

„Mi-am zis că dacă am început aventura într-o Bugatti, ar trebui s-o terminăm într-o Humber Pullman. Chestie de stil!“

„Dar... ştiai că a fost maşina noastră?“

Bucuria mea l-a făcut să râdă pe Felix.

„Totdeauna oamenii au zis despre Felix că este un adevărat magician“, zise el trecând un braţ pe după gâtul Lolei care se apropiase şi ea.

„Deus ex machina!" declară pompos Lola, cerându-mi explicaţii.

I-am spus povestea Perlei: cum o găsise tata, dezmembrată, pe un teren viran, cum o adusese la noi acasă piesă cu piesă, cum o îngrijise ca pe un animal rănit, cum o reconstituisem ca pe un puzzle, bucată cu bucată, şi cum ţineam la ea ca la lumina ochilor noştri.

„Tatăl lui nu o lăsa niciodată să iasă din curte, pufni Felix. Poţi să crezi chestia asta, Loli? Cred că-şi închipuia că e din porţelan!" se urcă în maşină şi o pofti pe Lola să facă la fel. M-am aşezat lângă el, cu mintea aiurea. Ştiam că ar fi fost inutil să insist să-mi spună unde dăduse peste ea. Îi plăcea să se înconjoare de mister. Nu-mi păsa nici cât negru sub unghie. Ştiinţa înseamnă putere, dar nu trebuie să încerci să găseşti o explicaţie chiar pentru orice. Aşa că n-am mai încercat să-i pun alte întrebări. Lumina unui proiector puternic se abătu peste noi de pe acoperişul închisorii. Gardienii probabil începuseră să fie iritaţi de prezenţa noastră, ca şi câinii închisorii. Cred că îşi închipuiam că eram acolo ca să ajutăm pe cineva să evadeze. Am auzit o voce nazală vorbind într-o portavoce. M-am uitat la Felix şi el la mine. Simţeam furnicături pe spate. Am dat imperceptibil din cap. Felix demară. Am numărat până la trei, motorul a tuşit încet fără a da de bănuit cuiva prezenţa celor şase cai putere ascunşi în măruntaiele lui, apoi, brusc, s-a ambalat, maşina a început să tremure şi, precum Frumoasa din pădurea adormită primind sărutul prinţului, s-a întors la viaţă. Felix a tras frâna şi a ambreiat, în timp ce cauciucurile pentru drumuri grele, acelaşi tip pe care generalul Montgomery le folosise împotriva lui Rommel, scrâşneau aruncând nisip în toate părţile. Până la urmă chiar am demarat.

Mergeam, şi parcă drumul nu se mai termina odată.

Şi nu pe şosea, ci pe câmpii, pe tot felul de drumuri ciudate.

„Vrei să conduci maşina?"

„Cum?"

„Te-am întrebat dacă vrei să conduci."

„Felix!" Bunica îi înfipse un deget cu o unghie ascuţită între omoplaţi. Ce mai semăna uneori cu Tzitka! „Termină cu prostiile astea!"

„Lasă-l în pace. Ce poate să facă rău? Nu e nici picior de polițist pe-aici. E pustiu. Și apoi, gândește-te că băiatul a condus deja o locomotivă!"

„Doar puțin, Lola", am rugat-o și eu.

„Bine, dar să nu-i dai drumul la mâini, Felix! Povestea asta nu-mi place deloc!"

Mi-a făcut cu ochiul. Ne-am oprit ca să schimbăm locurile. Abia atingeam pedalele. Am apăsat pe accelerator. Perla a făcut un salt înainte. Am încetinit și am schimbat viteza. Ea s-a supus. Mă cunoștea. Știam cum s-o trezesc și s-o îmblânzesc. Îmi intrase în sânge. Țineam în mână schimbătorul de viteză și am văzut în asta un semn că am crescut mare. Aș fi putut chiar să-i dau lecții lui Mautner. Am încercat să ghicesc reacția tatălui meu dacă m-ar fi văzut. Și-ar smulge părul din cap de disperare dacă ar afla că am condus o mașină. Dar când o să am ocazia să-i spun? Poate că nu avea să afle niciodată! Cum să ies din încurcătura în care singur mă vârâsem? În spatele meu, o auzeam pe bunica strigându-mă pe nume, cu un ton disperat de-ți făcea milă, și răcnind din când în când la Felix. Am străbătut un câmp plin de tufișuri de măceș și am făcut slalom printre blocuri de piatră. În sfârșit înțelegeam de ce volanul era rotit tot timpul ușor, la stânga sau la dreapta, în timp ce mașina mergea drept înainte și începeam să simt cunoscuta arsură în mijlocul frunții. Ca o pulsație. Am apăsat pe accelerator până la capăt, mi s-a părut că mașina avea să-și ia zborul din clipă în clipă.

Dar m-am oprit brusc. Mă răzgândisem. Cu o secundă înainte ca mașina să explodeze, poate. M-am gândit că deja pierdusem o dată Perla din cauza prostiei mele și că nu trebuia acum să fac exact aceeași greșeală.

„Trebuie să-mi vină rândul să conduc mașina asta!" i-am zis lui Felix, eliberând locul.

S-a uitat la mine cu o privire ușor aiurită: „Gata? Credeam că o să conduci până la capăt!"

„Nu! Ajunge, e de ajuns. Mulțumesc."

Lola m-a bătut pe umăr. „Vino lângă mine" îmi spuse ea. Am trecut pe bancheta din spate și m-am strâns lângă ea Mă simțeam

minunat. Ca şi cum aş fi îndreptat un rău care îmi măcina viaţa. Sau ca şi cum aş fi câştigat o victorie asupra mea. Felix se uita la mine în oglinda retrovizoare. Părea decepţionat şi suprins. „Pe Muntele Lunii!" comandă Lola cu un gest princiar al mâinii, pe acelaşi ton cu care îi spusese şoferului de taxi: „Teatrul o să plătească această cursă!" Felix îşi frecă nasul şi demară.

27
CASA PUSTIE

Maşina rula fără zgomot în noapte. Radioul difuza ultimele cântece englezeşti la modă, Felix conducea şi, în spate, Lola şi cu mine ne ghemuiserăm sub marea eşarfă violet, eşarfa mea, pe care o aşezase pe genunchii noştri. Vorbeam cu voce joasă ca să nu-l deranjăm pe Felix, dar şi pentru a o păstra între noi un aer de intimitate.

„Poţi să mă întrebi ce vrei tu, mi-a zis ea. Ai pierdut destul timp în ignoranţă. Aşa că nu te sfii, am să-ţi răspund cu plăcere."

Bun.

„Când Zohara era mică, ea ştia că Felix era... mmm..."

„Foarte bine, zise ea. Mergi direct la ţintă. Ca şi mine. Poate că ai moştenit totuşi ceva şi de la mine, în afară de talentele tale de actor."

„A, de la tine am asta, nu de la..." Era cât pe ce să pronunţ numele lui Gaby. Ce să-i faci, e greu să scapi de prejudecăţi.

„Sper că de la mine ai asta. Şi mama ta era destul de înzestrată. Avea înclinaţie, îşi trăia rolurile şi aproape că şi-a petrecut toată viaţa la teatru, cu mine." Lola începu să râdă. „Era fascinată de teatru, de cortina de catifea cu faldurile largi, de măşti, de regi, de eroi, de bandiţi... Toată lumea o numea mascota teatrului. Cred că asta i-a ajutat în viaţă. Dumnezeu ştie câţi oameni a înşelat datorită talentelor ei speciale... dar uitasem că mi-ai pus o întrebare importantă."

„Dacă ea ştia că tatăl ei era un escroc." Reuşisem în sfârşit să rostesc acel cuvânt.

„Nu numai că nu ştia asta, dar nici măcar nu avea habar cine era tatăl ei. N-a aflat decât când avea şaisprezece ani.

„Cum?" Şi de data asta mă pierduse pe drum.

„Eşti băiat mare, Nono, pot să-ţi vorbesc deschis, nu-i aşa?"

„Da. Sigur. Sigur că da. Dar despre ce e vorba?"

„Sunt mai multe feluri de bunici pe lumea asta. Bunica ta din partea tatălui este foarte diferită de mine, aşa e, şi presupun că o iubeşti mult, dar eu sunt o bunică mai... mai deosebită."

Deosebită?"

„Să spunem că am un alt mod de a vedea viaţa, că am un comportament aparte... Fiecare cu ideile lui, nu?"

„Da." Tot nu înţelegeam nimic încă, dar simţeam că umbla cu mine cu mănuşi, fiindcă se temea de părerea mea despre ea.

„Tot timpul au fost mulţi bărbaţi în jurul meu, o mulţime de admiratori, de îndrăgostiţi... bunica ta a avut uneori o viaţă mai degrabă aventuroasă..." Se uită în oglinda retrovizoare până când întâlni privirea lui Felix, căruia i se aprinsese o scânteie în ochi. „Iar pentru Zohara... Felix nu era cu nimic diferit de ceilalţi, era un fel de unchi din America, foarte drăguţ, care-i trimitea cărţi poştale, păpuşi şi cadouri din toată lumea. Şi când poposea pe la noi, îşi împărţea timpul între mine, între ea şi o mulţime de alţi oameni înainte de a dispărea aşa cum apăruse. Nu era decât unul dintre... prietenii buni pe care îi aveam pe atunci, înţelegi?"

„Da". Cred că înţelesesem: era într-adevăr o bunică deosebită.

„Aşa că, atunci când a împlinit optsprezece ani, el i-a scris o telegramă în care îi propunea un fel de călătorie iniţiatică, o călătorie care la început nu trebuia să dureze decât o lună; dar, citind prima ei scrisoare pe care mi-o trimisese de la Paris, am înţeles că şi ea îi căzuse în plasă. Se uită la Felix cu o privire visătoare şi tristă. „Ai văzut şi tu cât de uşor e să cedezi la farmecul lui, la poveştile lui.... mai ales cineva ca Zohara, cu caracterul ei pasionat şi schimbător..."

Sau cineva ca mine.

„Şi apoi, Nono, îmi şopti ea la ureche, în afară de ceea ce îi povestea şi de ce a învăţat-o, în afară de farmecul lui, mai era şi ceea ce îi transmisese, moştenirea firii lui. De fapt, în lunga lor călătorie, el nu făcuse decât să-i descopere adevărata sa natură pe care ea nu o cunoştea sau pe care se temuse să o cunoască, şi i-a demonstrat că aşa era ea într-adevăr. Şi că era în stare să se comporte conform acestei naturi."

M-am redresat: discursul mi se părea familiar.

Felix apăsă bucuros pe accelerator. Maşina Humber mergea ca vântul. I-am văzut chipul, colțul gurii în oglinda retrovizoare. Zâmbea cu gura până la urechi. Deodată, mi-am spus că poate pentru asta mă răpise Felix: ca să-mi dezvăluie mie, unicul său moştenitor, o parte a caracterului meu pe care nu o cunoşteam. Pentru a-l trezi pe Nono, pentru a-i descoperi propria sa existență. Şi pentru a face să supraviețuiască în continuare în lumea aceasta urmele personalității lui, ceva din firea lui Felix Glick.

Pentru ca eu să-mi dau seama că nu aparțineam doar familiei tatei.

Bum!

Lumea se învârtea în jurul meu şi vedeam faptele pe care le trăisem în ultimele zile sub o lumină nouă, ca şi cum realitatea ar fi fost ceva nestatornic, schimbător, alunecos.

Aveam impresia că avea să-mi explodeze capul: oare insinuările Lolei despre moştenirea Zoharei şi a lui Felix însemnau că şi eu urma să ajung un escroc? Că nu puteam scăpa de asta? Şi dacă aş fi spus nu? Dacă mă încăpățânam în planul meu de a deveni cel mai bun detectiv din lume? Şi moştenirea tatei nu însemna nimic, după părerea lor? Era zero? Şi păreau să uite prea repede că, de crescut, mă crescuseră tata şi Gaby. Voiau să spună că moştenirea Zoharei avea să cântărească mai greu? Că întotdeauna răul e cel mai tare? Câte picături de sânge îmi trebuiau ca să fac să triumfe legea? Ghemuit, simțeam acest sânge la care mă gândeam fierbându-mi în vine. Îmi ardea pântecele, pieptul, picioarele. Nu mă gândisem până atunci că putea fi simțit, că avea o personalitate a lui, dar era posibil ca sângele Zoharei, să poarte prin trupul meu câteva picături de altă natură, care nu aveau nimic de-a face cu fărădelegile, ci cu ceea ce era bun în caracterul meu. Imaginația şi gustul ei pentru poveşti. De ce nu? Toate aceste întrebări se învârtejeau în venele mele, îmi clocotea sângele ca şi cum ar fi fost supus unui test în laborator. Dar cine putea să-mi spună rezultatul acestor experimente şi ce avea să se întâmple cu mine? Şi mai ales, aveau să-mi spună în sfârşit cine sunt?

„Un lucru este sigur, faptul că tu nu eşti Zohara, a afirmat cu gravitate Lola. Nu uita niciodată asta: tu nu eşti obligat să o iei pe acest drum. Tu trebuie să alegi ce faci cu viaţa ta."

„Eu nu sunt Zohara, am bolborosit, eu nu sunt Zohara."

„Ai moştenit ceva de la ea, desigur. Şi de la Felix. Dar şi de la o mulţime de alte persoane."

Pentru prima dată în viaţa mea, mi-am spus că faptul că eram rudă cu unchiul Shemuel nu era atât de teribil cum mi se părea mie. Aveam un sentiment de mândrie neobişnuit, amestecat cu încredere: nu mai eram singur în faţa clanului rudelor mele din partea tatălui. Tocmai îmi dădeam seama cât de ruşinat, neînsemnat şi inferior mă simţisem în prezenţa lor – erau o familie unită din care eu, oaia neagră a clanului, eram exclus. Singuratic, precum un copil de suflet, primit într-o familie doar din milă. Am înţeles că fuseseră înţeleşi împotriva mea încă de la început, chiar înainte să fi venit pe lume, din pricina Zoharei, dar acum lucrurile se petreceau ca şi cum Lola, Felix şi Zohara erau alături de mine ca să mă susţină atunci când cele două familii se înfruntau: doctorii, profesorii şi toţi tzitkanienii faţă în faţă cu vagabonzii, cu escrocii şi şarlatanii... Am închis ochii închipuindu-mi scena. Am înaintat câţiva paşi pentru a mă regăsi exact în mijlocul ei. Îmi ascultam vocea interioară: tot nu aveam impresia că sunt la locul meu. Când am făcut o jumătate de pas în direcţia clanului felixienilor, am simţit o bruscă uşurare.

„Nu ai absolut deloc acelaşi caracter", a continuat Lola care nu-şi dăduse seama de marile manevre. „Eşti altcineva. Zohara era Zohara. Să-ţi intre bine ideea asta în cap! Nu uita cine era mama ta, dar să ştii că tu eşti o fiinţă cu totul diferită. Diferită şi liberă." Îi ascultam vorbele în tăcere, străduindu-mă să mi le întipăresc în minte. Ştiam că aveam să am nevoie de acele cuvinte. „Şi acum, Nono, chiar dacă eşti un om liber, trebuie să mai şi dormi. Avem un drum lung înainte."

Mi-am pus capul pe genunchii ei, am închis ochii şi am încercat să adorm. Dar nu puteam. Tot felul de idei mi se învârteau prin cap, în ritmul mersului maşinii. Dar lucrurile începeau să capete o formă. Eram altcineva decât credeam că sunt. Mă crescuseră altfel.

Tatăl meu era diferit de mine. Nu-i semănam mai deloc, asta ştiam de mult timp, dar nu eram obligat să-i semăn nici mamei mele. Eram liber. Eu trebuia să aleg cine voiam să devin. Şi apoi, o mai aveam şi pe Gaby să mă aducă pe drumul cel bun.

Gaby. Gaby Gaby Gaby.

Şmechera de Gaby. Încredinţată că eu, în ciuda interdicţiei absolute a tatei, aveam dreptul să ştiu cine a fost mama, se străduise să-mi povestească despre ea prin aluzii. O revedeam în minte pe plajă, cu tot trupul uns cu loţiune contra arsurilor solare, chinuindu-se să-şi apere nasul să nu i se înroşească, sau stând ore întregi să pândească uşa clădirii în care locuia Lola Ciperolla... Am zâmbit. Gaby râvnea eşarfa violet şi spicul de aur pentru a ajunge o femeie puternică şi emancipată precum Lola, dar şi, poate, o infractoare, o proscrisă, precum Felix. Un amestec între ei doi, o fiinţă care semăna cu rezultatul dragostei lor...

Pe scurt, ar fi vrut să semene cu Zohara. Pentru ca tata să se îndrăgostească de ea...

Dar era la ani-lumină distanţă de Zohara, m-am gândit eu, slavă Domnului! Era o femeie cu picioarele pe pământ, nu una aşa cum vezi în filme.

Cerul pe care îl vedeam pe fereastra maşinii începea să se lumineze. În curând veneau zorii. Lola închisese ochii. Poate dormea sau poate derula în minte filmul amintirilor ei, se gândea poate cum se deterioraseră lucrurile. Eu îmi pierdusem mama, ea îşi pierduse fiica. Eram uniţi de ceva care era mai presus de noi. Ceva care nu mai exista, dar care se putea resuscita, dacă am fi vorbit despre trecut. Am închis şi eu ochii şi i-am strâns mâna cu putere.

Drumul rămânea în urma noastră cu repeziciune, de parcă maşina Humber Pullman ar fi plutit. Merseseră pe acest drum. Un cuplu de tineri într-o motocicletă cu ataş. După un timp, fără îndoială că începuse să le fie teamă unul de altul. Orizontul se întindea în faţa lor cât vedeai cu ochii. Au început să vorbească, fericiţi de faptul că Zohara tocmai îşi câştigase libertatea. Despre marea aventură care îi aştepta, despre faptul că tatăl meu avea să rupă lanţurile meseriei lui şi cele care îl legau de familia sa... Drumul începea să urce, iar cerul devenea din ce în ce mai luminos. Am re-

văzut superba combinaţie de culori pe care o admirasem cu o zi mai înainte, pe plajă. Cât de multe lucruri trăisem în ultimele zile! Mi-am amintit de băieţelul care-şi flutura mâna pe geam a bun-rămas, către tatăl său şi către Gaby. Băieţelul îşi închipuia despre el că era un profesionist. Bietul de el, ce prostie!

„Uite, şopti Lola, muntele!"

Un munte întunecat şi ciudat de asimetric se ridica în lumina palidă a zorilor: un versant era rotunjit, altul plin de stânci colţuroase. Maşina urma meandrele drumului, stârnind un nor de praf în urmă. Potârnichi grase îşi luau zborul când ne apropiam şi apoi se opreau să se uite la noi cu uimire: fără îndoială că nu mai trecuse nici o maşină pe acolo de ani de zile. Aerul devenea, pe măsură ce urcam, din ce în ce mai rece şi mai limpede. În faţa noastră, la poalele muntelui, se întindea o vale largă, acoperită de ceaţă şi străbătută de o panglică verde şi sinuoasă.

„Este Iordanul, zise Felix arătându-mi râul. Frontiera."

Cu un ultim mârâit al motorului, maşina Humber se propulsă pe vârful muntelui, merse un moment pe locul stâncos, plin de buruieni înalte, şi se opri.

Muntele Lunii.

Sufla un vânt ascuţit. La picioarele noastre, ceaţa se destrăma. O pasăre răpitoare plana deasupra noastră în cercuri în înaltul cerului, scoţând ţipete subţiri. Mi-era frig. Mă simţeam pierdut. Lola mă înveli în şalul nostru. O cabană veche de lemn, în ruine, se ridica în faţa noastră. Ferestrele nu mai aveau geamuri. Crescuse iarba printre scânduri. Vântul sufla tare, cu un şuierat răguşit, de-ţi îngheţa sângele în vine.

Ne-am îndreptat către cabană cu precauţie, ca şi cum ne-am fi temut să ajungem la ea. Am urcat trei trepte strâmbe. Felix descuie uşa dintr-un brânci. Se deschise scârţâind. Cele mai mici sunete erau amplificate de un ecou apăsător, dureros.

Mergeam prudenţi prin praf, la o oarecare distanţă de pereţii goi şi de scheletele goale ale ferestrelor. Între scândurile fărâmiţate ale podelei creştea pătrunjel. Lola mă luă pe după umeri.

„Aminteşte-ţi că ei doi au fost fericiţi aici, spuse ea cu voce joasă, de parcă n-ar fi vrut să tulbure liniştea. Voiau un loc doar

pentru ei doi. Voiau să fie departe de lume, de pedepse şi de legi. Voiau să fugă de trecut."

„Ia uitaţi-vă!" şopti Felix.

Era o cămăruţă separată de restul încăperii de un perete de scândură pe jumătate dărâmat. Camera lor, poate? Era goală, în afara unei sobe mari şi ruginite. Când am atins-o, degetul meu a fărâmiţat stratul de rugină. Ca şi păpuşile din camera Zoharei. Tot ce atingeam se prefăcea în pulbere, m-am gândit eu înspăimântat. Trebuia să-mi întipăresc în memorie cele mai mici amănunte.

„Aţi văzut asta?" strigă Lola, arătându-ne ceva.

O foaie de hârtie cu un colţ desprins era prinsă în pioneze pe perete. Hârtia se îngălbenise de vreme, dar încă se mai distingea o schiţă făcută cu creionul: figura unui bărbat, cu un cal în spatele lui. Trăsăturile bărbatului erau cam şterse, dar l-am recunoscut imediat.

„Ştia să deseneze?" am întrebat eu.

„Ştia să facă orice când voia" răspunse Lola.

În această privinţă semănam bine cu ea.

„Uită-te la tatăl tău" interveni Felix. De data asta vocea lui era lipsită de orice ironie.

Tata era tânăr şi frumos, cu părul des, cu ochii şi gura surâzătoare. Părea fericit.

„El o iubea, dar ea îl iubea pe el?" suspină Lola. Îi plăcea dragostea pe care i-o purta el, adăugă ca pentru sine, dar oare îl iubea cu adevărat, în felul în care totdeauna visase să iubească un bărbat? Nu ştiu..."

Începând din acest punct, nu mai sunt sigur de restul poveştii. Mă mulţumesc să intuiesc, pornind de la ceea ce mi-a povestit Lola şi sperând că lucrurile chiar s-au întâmplat astfel: Zohara era fericită cu tatăl meu pe vârful muntelui. Cel puţin la început. Nu făcea deloc pe răsfăţata: păştea animalele, mulgea oile, curăţa grajdul, pregătea masa pe o lampă cu petrol. Îi plăcea la nebunie căsuţa lor.

Zilele treceau şi ei i se părea că se purifică, de parcă aventurile ei i-ar fi căzut la picioare una după alta, ca nişte fâşii de piele moartă, ca şi cum ar fi fost ale altei fiinţe. Seara se uitau cum apunea soarele şi îşi mâncau cina sărăcăcioasă. Uneori se urcau pe cal

și galopau până la faleză. Își savurau singurătatea între cer și pământ. Vorbeau puțin. Cuvintele erau inutile într-un asemenea loc. Din când în când, Zohara cânta la flaut...

Dar astea nu sunt decât ipoteze. Viața lor a fost, poate mult mai agitată, dar nu am destulă imaginație pentru a o descrie. În orice caz, trebuie să mă mulțumesc cu o versiune oarecare a vieții lor împreună, pentru că tata nu-mi povestise niciodată ce se întâmplase în acea perioadă a vieții lor împreună. Și nu a vorbit nici după ce m-am întors acasă, după mica mea escapadă cu Felix. Există încă o mulțime de lucruri pe care nu le-am aflat și pe care probabil că n-am să le știu niciodată.

„Am fost o dată pe la ei, zise Lola. Am petrecut o săptămână cu ei și, când am ajuns din nou la Tel-Aviv, mi-am spus că perechea asta a adus din nou raiul în lumea oamenilor. Adam și Eva. Dar fără șarpe.

„Ai fost să-i vezi? Te-au lăsat să vii pe la ei?"

„Ei m-au invitat. Îmi scriseseră o scrisoare foarte drăguță. Voiau să-mi cunosc nepotul."

Adică pe mine.

„Aici m-am născut eu?"

„N-ai știut?" Chiar nu ți-au povestit nimic?" Clătină din cap cu amărăciune și respiră adânc. „Ți-am spus eu că voiau să șteargă toate urmele, ca să nu afli niciodată adevărul! Ca și cum ai fi fost doar copilul lui!"

„Zohara a anticipat reacția tatălui tău, mormăi Felix. De asta m-a rugat să pun la cale călătoria asta împreună cu tine, pentru că se așteptase la asta!"

„Uită-te bine, Nono, zise Lola trăgând aer în piept. Aici te-ai născut, în casa asta, în cămăruța asta. Fără ajutorul vreunui doctor, fără moașă, fără nimeni altcineva decât tatăl tău. N-a avut timp s-o ducă pe Zohara la spital. El te-a adus pe lume și ți-a tăiat cordonul ombilical." Mă luă în brațe din spate și își lipi obrazul de fața mea. „Cred că e cel mai frumos loc din lume pentru a te naște" zise ea cu vocea șovăind. „Este ca la începutul lumii: un bărbat, o femeie și un copil. S-a întâmplat la patru și jumătate dimineața, exact la ora asta. Acum treisprezece ani, fără două zile."

Nu mai ştiam pe ce lume mă aflam.

„Nu mai pot!“ strigă Lola. Ieşi din cabană, cu Felix pe urmele ei. M-am hotărât să mai rămân puţin. Ca să fiu împreună cu ei, să fim doar noi trei, singuri. Ca la începutul lumii. Am îngenuncheat. Am atins podeaua. Cuiele ruginile. Urmele maronii ale patului pe podea. M-am aşezat pe jos. Eram foarte calm şi concentrat. Niciodată nu avusesem mintea atât de limpede, de când mă pomenisem pe lume.

Ecourile tăcuseră brusc. Îmi răsunaseră în urechi toată viaţa, cu litaniile şoptite, secretele şi ascunzişurile care începuseră cu moartea Zoharei. Încercasem dintotdeauna, zadarnic, să înţeleg aceste ecouri care mă tulburau, să le vorbesc limbajul, să-mi modific comportarea în funcţie de ele.

Am mai rămas câteva minute în cabană. Am descoperit o linguriţă strâmbă, cureaua unei poşete, o ramă de fotografie cu geamul spart, o cutie veche de chibrituri. Un pantof de femeie. O batistă bărbătească, decolorată. Le-am adunat şi le-am aşezat în dormitor, lângă sobă. Făceam ordine în casă.

„Era nebună după tine. N-am văzut-o niciodată atât de fericită“ mi-a zis Lola, când m-am dus după ea afară. Avea nasul şi ochii roşii, şi Felix la fel. „Şi cum se mai juca cu tine! Parcă eraţi doi căţei. Tatăl tău amenajase un bazin cu nisip, la două zile după naşterea ta. Aşternea acolo o cuvertură, locul era ferit de vânt, şi se rostogolea pe jos cu tine în braţe, şi tatăl tău stătea şi el cu voi, sprijinit într-un cot, şi râdea, şi râdea...“.

Ce cadouri, ce cadouri somptuoase primeam de *bar-mitzvah!*

Se făcea ziuă. Un nimb de lumină aurie se lăsa peste vale. Uneori cred că am devenit claustrofob pentru că m-am născut într-un asemenea spaţiu deschis uriaş. O pată de culoare plutea în lumina dimineţii, la poalele falezei: o fâşie de ţesătură agăţată într-un arbust. Probabil că fusese cândva roşie sau violet. Poate fusese o eşarfă pe care ea o lăsase acolo, într-una dintre plimbările lor pe cal. N-am îndrăznit să mă apropii, şi nu era din cauza spaimei de vid.

„Ai crescut în paradis, a zis Lola, cu o voce sumbră.“

„Da, dar nu prea mult, mormăi Felix. Ea adusese cu ea un şarpe.“

Nimeni nu ştie când s-a deşteptat acest şarpe. Încărcat de veninul rătăcirii, de nostalgia gesturilor impulsive şi greşite. De ce nu se mulţumise cu fericirea aceea liniştită?

„Nu e deloc uşor de spus, şi e chiar şi mai greu să înţelegi, adăugă Lola. Ţine-te bine, Nono!"

Şi mi-a povestit totul. Zohara devenea din zi în zi mai nervoasă şi închisă în ea. I se părea că peisajul era monoton, animalele prea obositoare, nu mai suporta să facă gospodărie, muncile câmpului, mirosul de bălegar care îi intra în piele.

Şi nici pe tata.

O exaspera ceva din fiinţa lui. Nu ştiu ce anume. Şi este şi mai dureros când încerc să înţeleg. Oare o apăsa faptul că el vorbea atât de puţin? Poate începuse să se plictisească împreună cu el? Încerc să înţeleg punctul ei de vedere – totdeauna trebuie să încerci să priveşti lumea prin ochii celuilalt. Îşi dăduse seama brusc că el avea ochii mici, cu o expresie avidă? Tata are un obicei aparte: mângâie obiectele, le pipăie cu o ciudată satisfacţie, ca şi cum ar vrea să le forţeze să recunoască faptul că sunt proprietatea lui şi că are dreptul să le privească. Poate că o enerva mania asta a lui. Nu pot decât să fac tot felul de presupoziţii. E destul de trist, mai ales pentru că eu şi tata avem destule puncte comune, care, o dată cu vârsta, devin din ce în ce mai accentuate.

Dar mai exista probabil şi un alt motiv: el nu reuşea să se detaşeze cu totul de viaţa sa de dinainte. Îi promisese mamei lui că avea să-i telefoneze o dată pe săptămână din Tiberiada; în week-end, nu putea să se lipsească de ziar; avea nevoie şi de o sticlă de bere la cină; şi asculta transmisiile meciurilor de fotbal la radio... Într-o zi, tata cumpărase de la târgul de vechituri din oraş un fotoliu imens împodobit cu flori şi cu franjuri care îi amintea Zoharei de o femeie enormă cu numele de Dubtzi (de ce Dubtzi?) Ce-şi închipuia că face? tuna şi fulgera ea. Totuşi, juraseră să refacă acolo paradisul, să trăiască liberi, ca nişte ţigani, fără piedici, fără constrângeri materiale, şi iată că îl apucase acum să-şi târască după el sufletul mic de capitalist burghez! Mânia îi strâmba trăsăturile: părul negru i se ridica precum şerpii Meduzei în jurul frunţii albe, iar pometii arătau maladiv de proeminenţi pe faţa ei slăbită.

Crezuse în măreția sufletului lui! Sperase că va avea îndrăzneala s-o urmeze până în cer, cu capul sus! Nu în patru labe! Se înşelase total în privința lui! Era incapabil să înțeleagă, avea ochelari de cal, mintea îngustă şi mărginită. Nu era deloc uimitor, dacă crescuse într-o fabrică de biscuiți! Dubtzi! Eşti ca Dubtzi! Tata a stăpânit-o cu blândețe, dar cu fermitate şi, prizonieră în menghina brațelor lui, cu respirația tăiată, se dezlănțuise, spunând că nu vrea decât să scape, să-şi ia zborul...

Aerul limpede se tulburase. La picioarele lor, valea parcă se strângea să nu le audă strigătele. Zohara îl bănuia pe tata că o spiona. Nu uitase ce promisiune făcuse în fața judecătorului: că el avea să garanteze că Zohara va avea o purtare bună. N-ar fi trebuit niciodată să facă asta: trebuia să recunoască că acest lucru îi micşorase pedeapsa dar, în acelaşi timp, tata devenise temnicerul ei.

„Încetează să mă mai supraveghezi" scrâşnea ea.

„Dar nu te supraveghezi. Ar trebui să-mi spui, însă, unde pleci călare."

„Unde-mi pofteşte inima, inspectore Feyerberg! Sunt liberă!"

„Zohara, draga mea, frontiera e foarte aproape. Sunt peste tot contrabandişti şi terorişti înarmați până-n dinți, şi tu eşti singură."

„Nu sunt singură. Sunt cu mine însămi, şi am şi un revolver."

„Zohara, ce pot eu să fac ca să fii fericită? Spune-mi. Ajută-mă! Pot să învăț!"

„Da" răspundea ea uitându-se la el de la înălțime, ca şi cum era prima dată când îl vedea. „Poți să înveți, într-adevăr," aproba ea cu un ton înduioşat, „şi eşti şi perseverent" adăuga ea cu o uşoară ironie. Apoi îşi întorcea calul şi se îndepărta.

„Uneori dispărea câte două zile", îmi spuse Lola. „Dormea sub cerul liber. În peşteri. Ştiu eu pe unde umbla? Se întorcea înfometată şi uneori plină de zgârieturi. Unde ai fost, Zohara? Nu răspundea. Din când în când lua motocicleta cu ataş şi se ducea la Tel-Aviv. Venea acasă. Se ducea la petreceri. Dansa. Uneori se întorcea, alteori nu. El cobora de pe munte s-o caute şi se petreceau scene teribile între ei. Ea țipa că nu se mai întoarce niciodată cu el. Nu-şi găsea locul nicăieri – nici acolo, nici aici". Lola vorbea calmă, cu ochii plecați. Îi sorbeam cuvintele.

„Într-o zi, a plecat călare şi nu s-a mai întors niciodată, şi acesta a fost sfârşitul, spuse Lola, rostind fraza dintr-o suflare. Fără îndoială că a încercat să treacă frontiera şi iordanienii au tras asupra ei. Sau a căzut cu calul în prăpastie şi a murit pe loc. Armata a făcut cercetări. Au căutat-o peste tot. Prietenii tatălui tău de pe vremea când îşi făcuse armata au trecut frontiera în plină noapte ca s-o găsească. Nimic. Parcă se evaporase. De pe o zi pe alta."

„De pe o zi pe alta" suspină Felix. Aşa se întâmpla mereu cu ea".

Contemplam orizontul auriu. Dacă se aruncase cu calul în prăpastie chiar aici? De ce nu exista în jurul lumii un parapet care să-i împiedice pe oameni să se prăbuşească în gol? Întrebarea asta pe care o pusese Zohara când era copil mă obseda. Nu, nu există nici un parapet în jurul lumii. Nu există. Trebuie să fii prudent şi să te opreşti la timp.

Avea douăzeci şi şase de ani, exact vârsta la care spusese că avea să moară. Cum a putut să ne părăsească pe amândoi? mă gândeam eu. Cum de nu se gândise la mine, cum de nu se gândise ce-aveam să mă fac fără ea?

„M-a sunat chiar înainte să facă... ce a făcut, continuă Lola, înfiorându-se. Şi-a luat adio cât a ţinut o convorbire cu o singură fisă.... Mamă, a început ea, şi după tonul vocii ei am înţeles că acesta era sfârşitul. Că avea să ne lase. Mamă, ultima dată când am venit la Tel-Aviv am lăsat ceva pentru fiul meu, pentru Nonik..."

Nonik?

„Aşa îmi spunea ea?"

„Da. Aşa îţi spunea totdeauna. Nonik."

Ce nume frumos!

„A spus că avea un cadou pentru tine. Că trebuia să-l primeşti în ziua de *bar-mitzvah*."

Nonik.

Aveam un nume nou. Nu mă strigase nimeni astfel până atunci.

Ce nume simpatic!

„Dar ce cadou este?" am îndrăznit eu să întreb.

„A spus că e secret. O surpriză. Îi plăceau misterele. A mai spus că trebuia să te duci să-l ridici împreună cu Felix – numai cu Felix."

Numai când am auzit pomenindu-se de „secret“ şi de „surpriză“ m-au trecut fiorii.

„Şi a depus cadoul într-un seif la bancă?“

„Da. Voia să-ţi facă o surpriză ca unui om mare. Un seif. În subsolul unei bănci. De ce ai tresărit? A vrut să-ţi lase ceva care să-ţi amintească de ea, ceva pe care doar tu să-l poţi ridica de la bancă. Numele tău e trecut în registrele băncii. Nonik este singurul împuternicit să ridice pachetul, a spus mama ta.“

Poate că nu fusese o mamă exemplară, dar se gândise la mine pentru *bar-mitzvah*, la singurătatea mea, la golul pe care îl lăsa în urmă. Ştia. În ciuda tuturor împrejurărilor, sentimentele ei pentru mine erau foarte puternice. N-aveam s-o uit niciodată.

„Ţie ţi-a oferit un cadou, mormăi Felix, dar eu a trebuit să mă aleg cu tatăl tău.“

După moartea mamei, mânia şi durerea tatei îi aţâţaseră ranchiuna pe care o nutrea faţă de Felix. Bănuia că ar fi existat o legătură misterioasă între Zohara şi legendarul Felix Glick. Până atunci, habar nu avusese că Felix era tatăl ei. Zohara se ferise să-i spună, şi Lola de asemenea, iar el nu pusese întrebări. Poate că prefera să nu ştie nimic. Umbla zvonul că Felix era prieten cu Lola, dar Felix era prieten cu o mulţime de oameni... Lăsând cabana de pe munte în seama hoţilor, a ciobanilor din vale, a teroriştilor şi a altor contrabandişti care treceau ilegal frontiera, tata a coborât de pe munte. Şi-a reluat postul din poliţie şi, timp de trei luni, s-a închis în biroul minuscul care i se dăduse şi a muncit ca un nebun, zi şi noapte. Gaby îi aducea cafea şi sandviciuri şi avea grijă de bebeluş. Îl iubea pe tata. Poate din cauza suzetei pe care o găsise în tocul revolverului. Oare îţi trebuie motive ca să te îndrăgosteşti de cineva? Tata s-a adâncit din nou în dosarul Zoharei. A făcut o călătorie-fulger în străinătate ca să se întâlnească cu cei din Interpol, a vorbit îndelung la telefon cu poliţia din Zanzibar, din Madagascar, de pe Coasta de Azur şi din Jamaica, şi până la urmă a sfârşit prin a reconstitui acel puzzle, extraordinarul înconjur al lumii pe care îl făcuse Zohara însoţită de Felix Glick.

„Iar eu mă ocupam de afacerile mele ca de obicei, reluă Felix, cu un aer sincer uimit. Habar n-aveam de nimic, nu ghicisem nimic, mai operam o bancă într-un loc, o spargere în altul, mai o colecție de timbre sau nişte diamante, nimic deosebit, şi în acest timp tatăl tău îşi întindea cu grijă plasele în care aveam să cad cu capul înainte..."

Felix devenise inamicul public numărul unu. Arhetipul criminalului, şarpele care-i dăduse Evei ideea păcatului. A pune mâna pe acest om până atunci imposibil de prins, a-i smulge limba despicată. Lucra fără încetare, ca un enorm piston: dacă îi trebuise o inimă cât două s-o iubească pe Zohara, fără îndoială că gândise cu un creier cel puțin dublu când se înverşunase împotriva lui Felix.

„Şi într-o zi când am venit să fac o vizită nevinovată în țara mea, hop! A pus mâna pe mine."

Gura i se întredeschise de mânie, iar ochii îi străluciră sub imperiul mâniei stârnite de umilința pe care încă nu o digerase: „Şi am luat cincisprezece ani de închisoare. Am fost eliberat condiționat acum şase luni pentru bună purtare şi pentru motive de sănătate. Dar am pierdut zece ani de viață din cauza lui!"

„Din cauza ta" îl corectă Lola. Bun, acum am vorbit destul despre asta. Toți am plătit foarte scump. Şi Iacov la fel."

Pe buzele Lolei, nume tatălui meu suna armonios.

Ne-am întors în maşină. Am aruncat o ultimă privire asupra văii, a cabanei solitare în care mă născusem. Fusesem fericit acolo, apoi totul fusese aruncat în aer. Aş fi vrut să alerg până la marginea falezei pentru a lua fâşia de pânză care flutura în vânt, dar n-am îndrăznit să mă apropii. Am ridicat o pietricică şi am vârât-o în buzunar. O piatră cenuşie, rotundă ca un ou, uşor ciobită la un capăt. O mai am şi astăzi. O țin pe birou.

Am parcurs drumul în tăcere. Eu am adormit şi m-am mai trezit doar la intrarea în Tel-Aviv. M-am frecat la ochi şi totul mi-a revenit în minte instantaneu: evenimentele acelei nopți memorabile, cea mai lungă din viața mea, şi ce ne mai rămânea de făcut. Cuvântul „bancă" mă preocupa de câteva momente. M-am încordat: cuvântul „bancă" şi Felix împreună nu mergeau prea bine.

„Ai zis că mergem la bancă?" am întrebat eu.

„La bancă? Da. Bună dimineața."
„Ca să luăm cadoul Zoharei?"
„Da. Şi dacă va merge bine, o să ai şi spicul de aur. Ți l-am promis. O să i-l dai drăguței de Gaby."
„E greu să retragi ceva dintr-un seif?"
„Greu? Nu? E super-simplu!"
Nu se pune problema să forțăm un seif, m-am gândit eu. Nu e genul meu. Să deturnez un tren, da, dar trebuie să-ți cunoşti limitele.
Lola dormea lângă mine. „Nu cred că am curajul să fentez o bancă acum" i-am zis lui Felix, sperând să-l îmblânzesc.
Tăcere. Se prefăcea că era atent la drum. Am făcut apel la sentimentele lui de bunic: „Sunt obosit, a fost o noapte lungă".
„E foarte simplu, mormăi el. Nu e nimic ilegal de făcut. N-ai decât să intri şi să ceri pachetul, şi pe urmă am să-ți dau spicul de aur."
„Fără să tragem în *body-guard?*" interveni Lola, pe care o trezise instinctul matern.
„Fără."
„Nici să ne târâm printr-un tunel, de exemplu?" am mai întrebat eu.
„Un tunel? Ce ți-a venit? Intri în bancă, îi spui cum te cheamă funcționarului care are în grijă seifurile, se duce, deschide seiful, îți dă pachetul şi pleci..."
„Bonjur, mersi şi la revedere" am terminat eu în acelaşi timp cu el. Mi-a aruncat o privire surprinsă şi a zâmbit: „Exact!"
Trecu un minut fără să mai zică nici unul dintre noi nimic.
„Uită-te la mine, bunicule."
M-am uitat fix la el în oglinda retrovizoare. Ochii lui albaştri erau nevinovați ca ai unui nou-născut.

28
PREA MULT E PREA MULT!

...La ora opt şi jumătate, a doua zi dimineaţa, Felix, bunicul meu, a parcat maşina Humber Pullman pe o străduţă liniştită din Tel-Aviv, nu departe de teatru. Lola Chiperola (pentru mine, pe ea o chema tot Lola Katz), vedeta noastră naţională, care primise Premiul Israel pentru arta dramatică (bunica mea) a trecut strada şi a intrat în bancă, îmbrăcat în pantalonii ei şifonaţi şi prăfuiţi şi cu părul ciufulit. În ciuda remarcilor critice ale lui Felix, nu i-a fost deloc greu să treacă drept o femeie oarecare. Nu o regină sau o împărătească, nici o zeiţă antică sau vreo eroină de tragedie ridicându-şi braţele spre cer sau cu chipul marcat de disperare, ci o doamnă anonimă care voia să retragă cincizeci de lire din contul ei şi, din cauza caniculei, a vârstei înaintate, sau poate pentru a face o diversiune, îngăduindu-le unui bărbat în vârstă şi unui puşti să se strecoare neobservaţi în mulţime, a leşinat şi s-a prăbuşit pe podeaua băncii cu strigăte, mormăituri şi tot felul de alte sunete.

Încă nu o văzusem reuşind o astfel de prestaţie şi nici amuzându-se atât de tare, eram sigur de acest lucru. Am pus acest succes pe seama peripeţiilor întâmplate în ultimele zile şi al noului ei statut de bunică. Din păcate, nu aveam timp să stau s-o admir. A fost înconjurată de un grup de oameni, care strigau care mai de care, dădeau sfaturi, se agitau să cheme un medic. În acest timp, profitând de îmbulzeală, ne-am strecurat pe scara care ducea la subsol, în sala seifurilor.

Nu era acolo decât un singur funcţionar, un bărbat în vârstă care tocmai mesteca zelos un sandvici cu brânză şi roşii. Crispat, i-am spus bărbatului cum mă cheamă. Ziarul *Davar* era pe masă,

chiar în fața lui, cu fotografia mea pe prima pagină. Şi cu numele meu – până la urmă îl făcuseră public! Am căscat ochii de surpriză şi de mândrie. „Amnon Feyerberg, băiatul răpit!" scria sub fotografie. Era ziua mea de glorie, dar această celebritate neaşteptată risca să dea totul peste cap. Omul a deschis un registru mare şi a început să-l răsfoiască, în timp ce-mi repeta numele. Avea firimituri de brânză în mustăți. Privirea îi căzu peste pagina de ziar, dar nu păru să-şi dea seama de ciudata coincidență. Continuă să răsfoiască registrul, până găsi ceea ce căuta. „A, da! Amnon Feyerberg! Ai autorizația de a deschide seiful mamei tale. Ah! A trecut ceva timp de-atunci. Aproape treisprezece ani, o *bar-mitzvah!*" pufni el, presărând ziarul cu firimituri de brânză.

„Poți să intri. E bunicul tău?"

Da. Şi chiar nu mințeam câtuşi de puțin.

Ciudat cum adevărul poate să semene uneori cu o minciună.

Funcționarul scotoci într-un inel cu o mulțime de chei şi deschise o uşă mare metalică. Apoi o alta. O închise în spatele nostru şi ne lăsă singuri în încăperea cu seifuri.

„Aveți zece minute" zise el întorcându-se cu paşi târşiți la scaunul şi la sandvişul lui cu brânză.

Eram într-o încăpere mică. De la podea până în tavan, pereții erau acoperiți cu seifuri: cutii dreptunchiulare de metal cenuşiu. Fiecare avea o încuietoare minusculă rotundă cu nouă cifre, de la zero la nouă, cu un buton minuscul în formă de săgeată. Felix reperă imediat seiful nostru.

„Zece minute" zise el. Lola n-o să poată stea întinsă pe podeaua aia o veşnicie. N-avem timp. Crezi că o să ai timp?"

„Ca să fac ce anume?"

„Să deschizi seiful."

„Evident, cu condiția să-mi dai cheia."

„E o şmecherie, zise Felix. Nu există nici o cheie."

M-am uitat la el fără să înțeleg nimic.

„Nu există nici o cheie? Cum adică?"

„Trebuie să te descurci singur. Fără cheie, zise el ridicând din umeri cu un aer de scuză. Când ai să nimereşti cele cinci cifre care formează codul, seiful o să se deschidă în doi timpi şi trei mişcări."

I-am aruncat o privire dură.

„Combinația de cifre e secretă, zise el, ca și când asta m-ar fi ajutat la ceva. E un cod pe care Zohara l-a inventat şi tu ar trebui să-l ghiceşti."

„Stai puțin!" am strigat eu, scos din fire. „Vrei să spui că nu ți-a spus codul?"

„Chiar aşa. A spus că tu vei fi capabil să-l găseşti singur." Ridică din nou din umeri. „Ştiu că avem o mică problemă!"

„Stai puțin!" am răcnit eu. „Crezi că o să găsesc în zece minute cifrele astea, şi pe deasupra şi în ordinea corectă?"

„Ei bine, da! Asta e! Ai face bine să te grăbeşti!"

„Dar e imposibil!" „Dar e imposibil să ghicesc cifrele astea!" am explodat în culmea mâniei şi a frustrării la gândul că, în spatele peretelui blindat al seifului, stătea singurul cadou pe care mama mi-l oferise vreodată, pe care aveam să-l pierd pentru totdeauna!

„Dar e imposibil să ghicesc cifrele astea!" am protestat eu cu voce mai moale ca să nu mă audă funcționarul. „N-am nici o şansă la un milion să reuşesc!" Cum putuse să-mi facă asta? De ce nimeni din familia asta nu era capabil să se comporte normal?

„Da, da, linişteşte-te. Ştiu că e greu, dar gândeşte-te că mama ta a ştiut asta!"

„Ah, da, şi ce-i cu asta?"

„Nimic! A fost mama ta, şi tu eşti singurul ei fiu! Singurul ei fiu! Sângele ei curge prin vinele tale!"

În mod ciudat, fraza asta m-a pus pe gânduri. Era complet ilogic, dar de mult timp nu mai credeam în logică, mai ales după ultimele trei zile. Aşa e, m-am gândit eu, eram fiul ei. Singurul ei fiu! Ea nu mai era pe lumea asta, dar eu, da. Trebuia să încerc.

„Bine" i-am zis lui Felix. „Sunt gata. Fii atent să nu ne deranjeze careva."

Am închis ochii şi, încet, mi-am golit mintea de gânduri.

Am uitat de funcționarul care-şi înfuleca sandvişul dincolo de cele două uşi metalice. Am uitat de Felix care se uita la mine cu nelinişte. Am uitat de bunica mea Lola, care încă era întinsă pe podea, un etaj mai sus, jucând comedia pierderii cunoştinței ca să mă facă să câştig câteva minute prețioase.

Am uitat de tatăl meu şi de ce trebuia să-i spun când aveam să ne vedem. Cum să-i explic ce se întâmplase? Şi Gaby? Oare îl părăsise definitiv? Oare mai era cineva să mă aştepte acasă?

Cinci cifre.

Zohara. Zohara. Am purtat hainele tale. Am dormit în patul tău. Am supt bomboana cu zmeură pe care ai uitat-o sub saltea. Aveai părul şi ochii negri, puţin prea îndepărtaţi unul de altul. Doar asta au moştenit ochii mei de la tine, nu şi culoarea.

Alo, Zohara, Nonik la telefon. Ştiu despre tine mai multe lucruri decât ştiam ieri, dar tot puţin ştiu. Lola îmi va povesti restul. Am s-o întreb. Vreau să ştiu ce fel de fetiţă ai fost tu, dacă mergeai la teatru, dacă mama ta ţi se părea la fel de genială cum mi se pare mie, pe scurt, voiam să ştiu totul: ce-ţi mai plăcea în afară de ciocolată şi de dulceaţa de căpşuni, ce filme îţi plăceau când aveai vârsta mea, culoarea ta preferată (albastru, care e şi culoarea mea?) şi ce s-ar fi întâmplat cu tine dacă ai fi rămas în viaţă.

Zohara, sunt sigur că te îmbrăcai tot timpul în pantaloni. Fusta pe care mi-a dat-o Felix era dintre hainele tale de sărbătoare, aş pune mâna în foc. Pariez că urai fusta aceea. Erai o fată-băieţoi, nu-i aşa? O fetiţă toată numai unghiuri şi colţuri.

„1."

„Unu" am bolborosit eu, cu ochii închişi. Îmi scăpase. Uitasem cu totul că trebuia să caut nişte cifre. Dar, pronunţând acel unu, eram sigur sută la sută că nu mă înşelam. Era prima cifră, înainte de toate celelalte. Şi avea şi forma potrivită. O linie dreaptă, solitară şi delicată. Am auzit declicul butonului când Felix a format cifra.

M-am cufundat în gânduri din nou.

Ai crescut singuratică. Dar se schimbaseră lucrurile. Acum oamenii îţi admirau frumuseţea, mai ales ochii atât de deosebiţi care străluceau ciudat. Forţa pe care o aveai. Mă cufundam în ea din ce în ce mai adânc. Nu încercam să-mi exprim gândurile prin vorbe – doar acum mă străduiesc s-o fac. În acel moment plonjam sub cuvinte pentru a atinge răsuflarea fierbinte a senzaţiilor, iar trupul meu se răsucea ca şi cum şi-ar fi căutat centrul, axa în jurul căruia fusese creat.

Zohara adolescentă. Mai feminină ca oricând, mai sălbatică, mai imprevizibilă ca oricând. Zbura de la o petrecere la alta, mereu înconjurată de o turmă de admiratori pe care îi trata cu o indiferență perfectă, mereu singură, chiar și atunci când era regina serii. Apăruse ca un fulger pe cerul orașului Tel-Aviv, cu invențiile ei unele mai nebunești ca altele, cu invențiile ei grotești, crude și nemaiauzite; era o femeie, dar, ca și Felix, era un cerc care brusc se transforma în zig-zag...

„2."

„Doi" am zis eu.

Am auzit un al doilea declic.

Apoi a apărut Felix, care a dus-o în lumea largă. Nu mai voia să se întoarcă acasă, și amândoi au călătorit în țări îndepărtate și misterioase, în care au dat peste trăsuri aurite, regi în exil, diamante care aruncau mii de scânteieri în apele negre ale fluviului, vase, căpitani și călugărițe, în mijlocul cărora Zohara evolua amestecând atât de bine realitatea și visul încât era greu să mai deosebești adevărul de ficțiune, lucrurile se încolăceau unele în jurul altora, precum volutele de fum care se ridicau din pipa regelui; Zohara închidea ochii și se abandona cu voluptate fanteziei ei, minciunilor care se desfășurau ca un șarpe, conștientă că, la fel ca și tatăl ei, și ea putea să amestece, ca pe două inele magice, adevărul și minciuna pentru a înșela oamenii – și plutea în largi cercuri concentrice care o atrăgeau din ce în ce mai jos..

„8."

„Opt."

Un alt declic. Începeam să fiu cuprins de o oboseală imensă. Eforturile pe care le făceam erau extenuante. Cu ochii închiși, înotam în ape tulburi, în străfundul ființei mele, cu mintea pustie... Mi-era teamă. Inima îmi era grea și, ca o picătură de apă prea mare, cădea, atrasă în jos de forța gravitației, către prăpastia neagră și noroioasă a unei mlaștini.

„Nu mai pot", i-am șoptit lui Felix. „Cred că leșin..."

„Mai avem puțin. Nu e momentul s-o dai în bară" m-a rugat el.

Am avut viziunea unor interminabile coloane de cifre – ca un registru de socoteli gigantic – care, grupate câte șase, câte șapte,

câte opt, au început să danseze în fața ochilor mei ca să mă zăpăcească și să mă forțeze să le pronunț; dar mi-am închis ermetic pleoapele, concentrându-mă asupra Zoharei...

Mi-o închipuiam cu tatăl meu pe muntele lunar, în zilele lor fericite, pe versantul muntelui rotund ca luna. Cu pântecele ușor bombat, Zohara contempla un soare imens apunând în aerul limpede: eu eram în pântecele ei! Eu, Nonik! Făcea o baie într-o cădiță de zinc și, chiar dacă nu-l iubea cu adevărat pe tata, se străduia să fie fericită în cuibul moale pe care-l construise pentru ei doi, și probabil că existau momente în care ea chiar credea în dragostea lor, acolo, în intimitatea caldă pe care reușise s-o creeze în jurul lui...

„0."

Zero? Am ezitat. Nu era un zero adevărat – îi lipsea ceva. Era rotund: da, dar nu era un zero adevărat. Arcuit și umflat? Da. Ca burta unei femei însărcinate? Da, dar cu toate astea, nu era un zero adevărat. Nu era vid și perfect ca un zero! Ceva șchiopăta, ceva se răsucea în interior, ca și cum ar fi vrut să se rupă în bucăți, ceva ascuțit și colțuros care, sfărâmând liniștea sarcinii și a cuibului moale, arăta cu violență cerul: acolo! Afară!

„5?"

„Încearcă 5" am zis.

„Încă una, a zis timid Felix. Ultima."

Nu se poate, mi-am zis eu. E de-a dreptul ceva nebunesc. Stau așezat acolo, cu ochii închiși, ca un idiot, e ridicol. Căutând cinci cifre pe care le-a ales cineva acum treisprezece ani. Chiar așa!

Eram atât de obosit. De parcă mi s-ar fi epuizat energia vitală.

Întors înapoi în interiorul ființei mele, am simțit insinuându-se acolo singurătatea ei. Copilul ei s-a născut. Îl iubea. Asta era sigur. Dar, puțin mai târziu, ea a avut impresia că s-a trezit dintr-un somn plin de vise. A privit în jurul ei. A văzut o colină aridă. O lume pustie. Tata începea s-o plictisească puțin. Era greu să-și mărturisească asta și sieși. O decepționa. Și simțea că nu mai avea unde să se ducă. Uneori se urca pe cal și pleca în galop la celălalt capăt al Muntelui Lunii, se oprea pe marginea prăpastiei abrupte și, deasupra hăului, se uita în golul care parcă o invita să-și ia zborul, ca o pasăre disperată, ca o săgeată ascuțită...

„7“

„Şapte“ m-am gândit.

„Şapte“ am zis.

„Eşti sigur?“ întrebă Felix. „Mai gândeşte-te, e ultima“

„Şapte“ am repetat.

Linişte.

Apoi, am auzit declicul butonului pivotând pe cadrul rotund. Am auzit un foarte uşor clichetit. Asemănător cu al unei chei care se învârte într-o broască.

Şi respiraţia grea a lui Felix.

Uşa seifului s-a întredeschis scârţâind.

Am deschis ochii. Felix avea aerul aiurit, părul îi era ciufulit. Ţinea în mână o cutie uşoară de lemn. Plată. Un dreptunghi de hârtie era lipit pe capac.

„Ai reuşit“ a zis el cu o voce inexpresivă. Aveam gura uscată. Eram gol pe dinăuntru. Aş fi vrut să mă aşez pe jos şi să dorm. Să mă evapor.

„Ai citit în mintea ei“ a zis cu o voce răguşită de uimire. „Sângele apă nu se face!“ Pe hârtie fuseseră aşternute cu un scris tineresc, ascuţit şi vioi cuvintele: *„Lui Nonik, cadoul lui de* bar-mitzvah. *Cu dragoste, mama“.*

„Îl deschid?“ am întrebat eu şoptit.

„Nu aici. N-avem timp. Trebuie s-o ştergem cât mai repede. Îl deschidem afară.“

Am strecurat cutia în buzunarul din spate al pantalonilor. Era de ajuns s-o ating ca să-mi recapăt puterile. Felix închise la loc seiful. Am învârtit butonul metalic şi am format din nou cifrele secrete. Unu. Doi. Opt. Cinci. Şapte.

„Ce tâmpit sunt!“ am zis când am terminat. Ar fi trebuit să ghicesc imediat.

„Cum adică?“

„E data mea de naştere. 12 august 1957.

Unu, doi, opt, cinci şi şapte? articulă el. Bravo!

Se uită la mine, i-am întors privirea şi am izbucnit amândoi în râs.

„Vezi că asta a fost ziua cea mai importantă din viaţa ta, comentă el. Să nu uiţi“.

„O ştergem? Înainte să-şi dea seama cineva că suntem aici."
„Stai puţin, Amnon. Felix îşi ţine promisiunile întotdeauna."
Îşi scoase lănţişorul, luă de pe el spicul de aur şi mi-l întinse. Mai rămăsese doar medalionul în formă de inimă. Îl ţinu în mână, uitându-se la el.
„Gata" zise el cu un surâs forţat, cu faţa întunecată. Era ultimul. S-a terminat."
Am luat spicul delicat de aur şi l-am agăţat pe lănţişorul meu, alături de glonţ.
Am trecut de prima uşă metalică a sălii seifurilor. Apoi şi pe a doua. Am remarcat în acelaşi timp că ceva nu era în regulă. Am schimbat o privire rapidă: funcţionarul nu mai era la locul lui. Felix se dădu cu un pas înapoi şi se lipi de perete. Ochii i se îngustară ca ai unui prădător. O cută palidă şi crudă i se întipări în jurul gurii.
„Sunt terminat", mârâi el printre dinţi, cu trăsăturile deformate de furie. „M-au prins, câinii!"
Se strecură între zid şi uşa metalică de parcă ar fi vrut să dispară, să treacă prin ziduri. Ochii lui cercetau toate colţişoarele, în timp ce fruntea i se umplea de sudoare. Pe chipul lui se citea panica: era prins în capcană.
Ţeava unui revolver se profilă în spirala scării. N-aveam nici o secundă de pierdut. Nici timp să mă gândesc. Totul depindea de rapiditatea şi de profesionalismul meu. Am scos revolverul mamei mele din buzunar, l-am armat dintr-o singură mişcare, mi-am ţinut mâna dreaptă cu stânga şi mi-am ridicat revolverul la înălţimea ochilor. Am făcut toate astea în mai puţin de o secundă. Din instinct. Prin forţa obişnuinţei pe care ţi-o dă antrenamentul susţinut. „Nu gândi. Acţionează!" mă învăţase el. Ascultă-ţi instinctul. Ocheşte!" Am închis ochiul stâng şi am ochit ceva mai jos de ţeava revolverului din faţa mea.
Omul care ţinea arma rămânea în afara câmpului meu vizual. Cobora scara în spirală cu o infinită lentoare. Gesturile lui măsurate m-au făcut să mă gândesc că aveam de-a face cu un profesionist. Nu-mi era teamă. Simţeam că numeroasele şedinţe de antrenament ale tatălui meu avuseseră chiar acest scop, să mă pregă-

tească pentru momentul acela. Degetul mi s-a așezat pe trăgaci, gata să facă ceea ce trebuia făcut.

Mâna care ținea revolverul apăru în fața ochilor mei.

O mână puternică, bronzată.

Apoi chipul.

Mare. Corpul masiv, și un cap aproape înșurubat pe umeri, aproape fără gât.

„Nu mișcați! Poliția! Glick, doi pași la dreapta. Nono, aruncă arma!"

Tata avea obrazul neras și părea obosit și hărțuit.

29
VOM VEDEA DACĂ MAI ESTE POSIBIL SĂ CREZI ÎN MIRACOLE

Şi acum?

„Trage fără să te mai gândeşti!“ De câte ori îmi spusese cuvintele astea?“Cel care reacţionează primul va trăi să le povestească asta copiilor şi nepoţilor lui!“ Dar eu eram nepotul. „Ascultă-ţi instinctul!“ Despre ce instinct era vorba? Instinctul de poliţist, instinctul de fiu sau de nepot care voia să-şi apere bunicul?

(Contra propriului său tată!)

Ce încurcătura naibii!

„Nono, aruncă arma!“ repetă tata, cu o voce calm, dar încordată.

Îi tremura mâna. Şi a mea de altminteri. Brusc, tata înţepeni, cu privirea aiurită: văzuse mai bine arma pe care o îndreptam spre el.

Un revolver de damă, cu mânerul de fildeş. Revolverul Zoharei.

Cel cu care îl rănise odată. Care îi dăduse viaţa peste cap.

Amintirile îl copleşiră. Într-o fracţiune de secundă, se trezi din nou în faţa ei, în sala imensă a fabricii de ciocolată. Nu uitase de tot. Eu nu mai existam: revolverul lui era aţintit asupra revolverului mamei. Eram singuri în lumea asta. Nu mai reuşeam să-mi controlez mişcările mâinii: cele două arme începură un dans ciudat, şerpesc, un dans al sfidării, al atracţiei şi al repulsiei.

„Îl arunci odată, sau nu?“ strigă el, dar tonul vocii lui era implorator şi disperat.

N-am făcut nimic.

Şi astăzi, când îmi amintesc acele momente, îmi pare rău şi mă gândesc la el din ce în ce mai mult pe măsură ce trece timpul. Mă întreb ce i-a trecut prin cap tatei când şi-a văzul propriul fiu ameninţându-l cu revolverul. Era ca şi cum toată osteneala pe care

şi-o dăduse cu mine în toţi aceşti ani dispăruse în clipa în care atinsesem arma aceea.

Ca şi cum Zohara i-ar fi jucat o festă, a doua oară în viaţa lui.

„N-ai grijă, tată, n-am să trag" am şoptit eu.

„Coboară încet arma, calmează-te... Acum, aruncă-o!"

„Bine."Am coborât încet ţeava revolverului."Dar spune-mi ce-o să se întâmple cu Felix."

„Glick o să se întoarcă de unde a venit: în închisoare."

„Nu." Ţeava revolverului meu se ridică din nou. „Nu. Nu vreau."

„Ce-ai spus?"

Eram terorizat. Cunoşteam bine înfăţişarea aceea a lui. Se înroşise la faţă, ochii i se îngustaseră şi se uită urât la mine, în timp ce, în mijlocul frunţii, cuta aceea ca un semn de exclamare binecunoscut se adâncea, terifiant ca un sceptru, ca un baston ameninţăror.

„Nu ţine. Lasă-l să plece."

„Nono, ai înnebunit sau ce-ai? Îţi poruncesc să arunci arma imediat!"

„Nu! Promite-mi că îl laşi să scape!"

Trăsăturile i se strâmbară de mânie.

„Te-a răpit, înţelegi? Te-a răpit!"

„Ba nu, nu-i deloc aşa!"

„Taci! răcni el. N-ai dreptul să vorbeşti!"

„Dacă nu-l laşi să plece..." M-am întrerupt. Un văl roşu mi se lăsa peste ochi.

„Da? Ce-ai să faci?" întrebă el sarcastic, agitându-şi arma sub ochii mei.

„O să... o să trag!"

„În cine?" strigară Felix şi tata amândoi odată.

Răspunsul ţâşni singur.

„În el! În Felix!"

Se lăsă tăcerea. Eram depăşit de evenimentele astea.

„Atunci nu mai înţeleg nimic", zise tata. Vrei să-l împuşti pe Felix? Dar e bunicul tău!

„Nu mă interesează! Mi-e totuna dacă trag în tine sau în el! M-am săturat! Îl laşi să plece sau îl împuşc, aşa să ştii!"

Vălul roşu care mi se lăsase pe ochi devenise şi mai dens. Eram ameţit. Am să trag în el şi apoi am să întorc arma spre mine. Am să trag în tata, în Felix şi apoi am să mă sinucid. Avea să fie un măcel frumos, un masacru. Am să mă sinucid, apoi am s-o iau la fugă. Am să mă lupt cu binele şi cu răul. Am să trăiesc dincolo de bine şi de rău!

Am început să rostesc fraze incoerente, să dau cu picioarele în pereţi, să mă dau cu capul de uşa metalică. Vulcanul Feyerberg se deştepta! Voiam ca tata să mă vadă în plină criză. Să-şi dea seama ce periculos puteam fi când eram furios.

Nu ştiu cât timp a ţinut criza asta, dar un lucru e sigur: din ziua aceea de când am jucat teatru, niciodată n-am mai reuşit să intru în criză de-adevăratelea. (Oare asta voia să spună Lola când afirmase: „Când te foloseşti de sentimentele tale pentru a emoţiona pe altcineva, asta e cea mai bună cale să-ţi piezi sensibilitatea"?

„Hei, stai puţin!" strigă tata. „De ce zici că nu te-a răpit?"

Avea vocea nesigură. Poate că micul meu număr reuşise, cine ştie?

„Ăsta-i adevărul!" am strigat eu tropăind, deşi nu mai eram atât de violent, ca pentru a lăsa o portiţă deschisă pentru negocieri. „Am mers cu el de bunăvoie! Nu m-a răpit!"

„Ce vrei să spui? Explică-mi!"

„Totul a început când am intrat în alt compartiment, în tren."

Tata mă asculta, cu un aer întunecat „Şi el ce făcea în trenul ăla?" întrebă el dezgustat, arătându-l cu revolverul pe Felix.

Felix, care rămăsese în aceeaşi poziţie, ghemuit ca şi cum s-ar fi pregătit să fugă, se ridică, îşi întinse imperceptibil membrele, îşi aranjă coama cu vârful degetelor şi îi zâmbi mieros laude tatei:

„Nu văd care-i problema, domnule tată. Voiam să-l cunosc. Şi de altfel, nu e interzis să-ţi vezi nepotul, din câte ştiu eu?"

Am fremătat văzând cum zâmbea şi gestul mâinii cu care mă arăta ca şi cum ar fi vrut să-şi laude opera de care era mândru, şi m-am gândit că în numai patruzeci şi opt de ore mă transformasem radical, îndepărtându-mă atât de tare de tata: dacă Felix voise să se răzbune pe tata prin mine?

Eram încremenit de uimire. Dacă era adevărat, dacă era cu adevărat autorul acestei uneltiri crude şi diavoleşti, asta însemna că se

folosise de mine... Pe de altă parte, dacă n-ar fi procedat aşa, n-aş fi vrut niciodată să ascult ceea ce avea el să-mi spună, povestea Zoharei, şi n-aş fi ajuns niciodată să-mi iau cadoul pe care mi-l lăsase ea... În acelaşi timp, intuiam că, chiar dacă la început voise să se răzbune, sfârşise prin a trece de partea mea, ca un partener, un prieten. Şi, mai mult decât atât, ca un bunic.

Tata scoase un sunet surd, izbind cu pumnul în perete. „Nono n-are nimic comun cu voi!" răcni el la Felix. „Să vă feriţi să-l mai întâlniţi vreodată! Asta e valabil şi pentru bătrâna nebună care se zbate pe jos!"

„Dar Lola este bunica mea!" am zis eu, jignit.

Tata se întoarse încet către mine, ca un taur obosit.

„Înseamnă că ştii totul, nu-i aşa? Ţi-au povestit totul ăştia doi?"

„Da. Totul. Despre mama şi despre tine. Nu fii supărat, asta nu schimbă nimic din punctul meu de vedere, absolut nimic."

„Păcat...bolborosi el, coborându-şi lent revolverul şi lăsându-şi capul în jos. Aş fi preferat să nu ştii nimic. Eşti încă prea mic."

Îi trecuse furia. Se aşeză pe o treaptă, cu revolverul între genunchi. L-am văzut în sfârşit aşa cum voisem să-l văd dintotdeauna şi am încercat să citesc pe faţa lui povestea pe care o aflasem. Îşi luă capul în mâini, cu privirea în gol, în timp ce eu mă străduiam să-l văd în el pe tânărul de altădată, cel care se căţărase pe macara în plină noapte, care aproape că se înecase într-o cuvă de ciocolată, cel care o vizitase pe Zohara la închisoare în fiecare zi şi îi construise un palat pe culmea Muntelui Lunii; pe tatăl meu, cel care o ajutase pe mama să mă aducă pe lume şi îmi tăiase cordonul ombilical cu mâinile lui.

În zadar.

Tata îşi pusese iarăşi pe chip masca lui de nepătruns, cu buzele strânse, ca pentru a-şi stăvili mai bine amintirile. Îi reuşea destul de bine. Când eram mai mic, le ghiceam palpitând în el ca o flacără. Acum nu le mai simţea. Reuşise perfect să-şi înăbuşe amintirile. Păcat!

N-am mai văzut apoi decât chipul poliţistului, al profesionistului din el. Acela al unui om care, de treisprezece ani, ispăşea crima de a fi iubit o infractoare, de a fi cedat tentaţiei de a trăi în afara

regulilor. Un om care, neputând să-şi uite vina sau ceea ce considera a fi fost o vină – pentru că cel care a greşit nu trebuie să fie iertat, aceasta era credinţa lui – renunţase deliberat la tot ceea ce ar fi putut să-i aducă bucurie, să-i aline durerea sau să-l liniştească.

Prizonier al propriei sale minţi, al principiilor lui.

„Chiar voiam să-ţi spun într-o zi, Nono, zise el cu greutate, dar aşteptam să mai creşti puţin. Mi se părea că nu eşti suficient de... matur ca să înţelegi povestea asta dureroasă şi complicată. Dar acum ştii. Mare păcat."

„Poate. Dar sunt O.K. Nu mi s-a întâmplat nimic."

Mi se întâmplaseră multe, dar nu era momentul să intru în detalii.

„S-a purtat bine cu tine? Nu ţi-a făcut rău?"

„Felix e un tip super, tată." Şi pe deasupra, mi se pare că voi doi semănaţi destul de mult, am adăugat în sinea mea.

Tata îl privi pe Felix drept în faţă. Felix îi întoarse privirea. Se fixară astfel câteva minute. În afara urii, o legătură ciudată îi unea pe aceşti bărbaţi care iubiseră aceeaşi femeia: legătura rivalităţii.

„Acum ce facem?" întrebă tata. „Poliţia te caută prin toată ţara..." Oftă. Aveam impresia că spunea prea multe. „Am venit singur pentru că bănuiam că până la urmă o să veniţi după... cadoul pe care Zohara i l-a lăsat lui Nono..." spuse el, uitându-se la Felix.

„Aşadar, eşti singur?" O scânteie de interes se aprinse în ochii lui Felix, care îşi linse rapid buza de jos.

„Da" confirmă tata liniştit. „De ce? Ai vreo sugestie?"

„Eu? Sigur că n-am. Cine sunt eu să-i sugerez ceva domnului tată? Am doar o idee."

„Te ascult."

„Să zicem, de exemplu, că aş scoate o armă?"

„Să zicem."

„O îndrept spre capul lui Amnon, şi, dacă domnul tată nu mă lasă să plec, o să trag, nu-i aşa?"

„Hai să zicem că e aşa!"

„Bine, atunci nu ai de ales decât să mă laşi să scap!"

Tăcere. Cei doi se înţelegeau din puţine cuvinte.

„Cu alte cuvinte, m-ai păcălit!" încheie tata cu o grimasă. Ziarele or să aibă ce să scrie, fără să mai vorbim despre poliţie!"

„Ce treabă ai cu poliția?" replică Felix cu un surâs larg. Puțin ne pasă nouă de poliție. L-ai prins pe Felix o dată. Asta ar fi a doua oară. Nici un polițist din lume n-a mai reușit să facă măcar pe jumătate cât tine. Gândește-te la asta."

„Dar dacă te las să pleci, n-o să știe nimeni."

„Ba da, ai să știi tu, replică amabil Felix. Și Amnon. Asta contează, nu?"

Tata dădu din cap. Era un om care se hotăra foarte repede.

„Bine" oftă el. „Aparent, nu există altă soluție, și vrem să fie cât mai puține pierderi. Mai ales dacă ținem cont de copil. Trebuie să ne legi pe amândoi."

Se ridică, își puse arma la loc și își scoase cureaua. Felix și cu mine îl urmăream neliniștiți. Încă țineam revolverul în mână. Dacă sărea asupra mea pe neașteptate? Tata se opri la mijlocul scării. Văzuse ce fețe aveam. Văzuse revolverul ațintit asupra lui. Oftă.

„Ei, Nono, zise el zâmbind ușor. Te porți exact cum ar face un profesionist în asemenea împrejurări, dar mă întreb de ce chestia asta mă întristează atâta."

Am înțeles că nu avea nici un gând ascuns și am vârât revolverul în buzunar.

„Până la urmă, tot ce-i învățăm pe alții se întoarce împotriva noastră, nu-i așa?" zise Felix cu o față plictisită. Tata încuviință din cap.

Tata se postă în fața mea. Mare, transpirat și pleșuv. Complet aiurea arăta. Nu ne mai văzusem de trei zile. Aș fi vrut să sar de gâtul lui, strigând de fericire că lucrurile se terminau așa. Dar nici măcar nu ne-am strâns mâna. Poate era mai bine așa. Ca de la bărbat la bărbat. Felix ne rugă să intrăm în sala seifurilor și ne așeză spate în spate. Ne legă strâns unul de altul, fredonând încetișor – o cută adâncă i se săpase în jurul gurii, ca de fiecare dată când se concentra să facă ceva. Verifica nodurile, când l-am auzit pe tata zicându-i să nu strângă prea tare. „Să nu-l doară pe copil" a zis el.

Apoi Felix a luat cătușele din buzunarul tatei și ni le-a trecut în jurul încheieturilor. Țăcănitul lor îmi aminti de falsul prizonier din tren care se transformase în gardian. Fusese o călătorie ciudată, n-am ce zice.

Cu coada ochiului, l-am surprins pe Felix rânjind. „Zohara era o femeie excepțională, i-a zis el tatei, iar tu ai iubit-o mult Dar gata, ajunge! Morții cu morții, viii cu viii. Viața merge înainte, ai un băiat atât de grozav. Îi trebuie o mamă. Ascultă-mă bine, domnule Feyerberg: bătrânul ăsta din fața ta a cunoscut destule femei la viața lui, dar nici una nu-i ajunge nici măcar la degetul mic doamnei Gaby. E atât de puternică. Gândește-te la asta! Scuze că mă amestec în treburile tale. Mulțumesc și la revedere!"

Tata respira din ce în ce mai repede în spatele meu. Credeam că avea să explodeze. Apoi Felix se înclină în fața mea, zâmbind. Îmi dărui la început zâmbetul lui magnetic obișnuit, care răspândea în lume o lumină albastră, dar curând îl înlocui cu altul, un zâmbet modest și sincer, de data asta.

„Ne-am distrat bine, nu?"

Am dat din cap că da.

„Nu mai e altul ca tine pe lumea asta, apucături de criminal, dar cu inimă atât de bună. Ce amestecătură! Acum că te-am cunoscut, sunt fericit. Sunt sigur că va supraviețui pe lume ceva din firea lui Felix." Își frecă nasul. Ochii i se înroșiră. „Bun, ajunge. O șterg! Cine știe dacă o să ne mai revedem? Poate într-o zi o să-ți întâlnești bunicul pe stradă, cine știe? Totul e posibil pe lumea asta. Principalul e că noi doi ne-am întâlnit." Atinse cu vârful degetelor spicul de aur agățat la gâtul meu, ca pentru a-și lua adio de la el. „Și apoi, Lola va veghea să nu semeni prea tare cu Felix. Doar puțin. Destul ca să-ți amintești că în viață nu există decât legi plictisitoare și că poți face ce vrei." Se înclină mai mult spre mine și, pe neașteptate, mă sărută pe frunte.

„Nu uita, Nono: viața nu e decât o luminiță în întuneric. Ai avut norocul să vezi de aproape lumina lui Felix strălucind în întuneric."

O lumină albastră, și apoi dispăru.

Tata și cu mine am rămas spate în spate. În liniște.

De unde să începem?

Îi simțeam respirația în spatele meu.

În spatele meu. În spatele meu. În spatele meu.

„Ce mai face Gaby?" am riscat eu.

Tăcere. „Ne așteaptă acasă" murmură tata.

„O să ne.... o să ne părăsească?"

Am auzit cum scârțâia barba lui nerasă de câteva zile pe umărul lui.

„Mi-a dat un ultimatum. Mi-a spus că mai aşteaptă până duminică să mă hotărăsc."

Eram sigur. Ştiam eu, ştiam eu.

Linişte.

„Mai ai revolverul?" mormăi el.

Mi-am pipăit buzunarul cu cotul. Nimic... doar eşarfa Lolei. Felix îmi luase revolverul când mă îmbrățişase. Mi-am reprimat un hohot de râs, ferindu-mă de tata, de care eram în mod evident, foarte legat.

„Îți dai seama că peste două zile e ceremonia ta de *bar-mitzvah!*" strigă el brusc.

Nu mai puteam. Am izbucnit într-un hohot tunător. Tata tăcea în continuare. Spatele lui masiv era inert. Râdeam cu tot corpul, cu burta, cu vârful degetelor de la picioare, din față spre spate... Tata se mişcă, spatele i se agită, se chinuia să se abțină, dar până la urmă explodă şi el într-un hohot nestăvilit: eram scuturat ca pe puntea unei nave pe valurile unei mări dezlănțuite, scuturat în toate părțile ca un frigider în spatele cuiva care valsează – era, dacă se poate spune aşa, prima dată când îl făceam să râdă. Prima, singura şi ultima oară: deci îl făcusem să râdă de trei ori.

Şi Doamne, cum mai râdea, parcă necheza un cal!

„Ce complicat!" zise el când ne-am mai liniştit.

„Mi-a fost dor de tine" am zis eu repede.

„Şi mie de tine". Nici nu-mi trebuia mai mult.

„Au scris în ziare de mine" am mai zis eu.

„În ziare? Toată țara vorbeşte de tine. Pentru o răpire care nici nu era răpire!"

„Aşa e!"

„O să dea din nou vina pe mine pentru toată încurcătura asta. Ca de obicei. Uff! Ce să zic, o dată în plus sau în minus, ce mai contează!"

N-am răspuns nimic. Aveam părerea mea despre subiectul ăsta. Mă obişnuisem deja cu ideea că la aniversarea mea n-aveau să vină

colegii lui. Mă durea în cot că nu aveam să primesc cadouri de la ei. Primisem deja destule.

„De-aia nu mai pot eu, la urma urmei" strigă el deodată. Spatele i se cambră atât de puternic încât m-am trezit ridicat în aer. „De doisprezece ani durează povestea asta şi nici până acum n-am fost avansat! Îmi dau doar cazuri pe care nu le vrea nimeni. Asta n-o să schimbe nimic."

Se auzi urletul unei sirene care se apropia, zgomote de paşi grăbiţi şi ordine strigate în toate colţurile – o agitaţie de toată frumuseţea.

„Uite-i că au apărut! bombăni tata. I-am zis lui Ettinger să vină aici la nouă fix. Nu ştie de ce. O să-i placă. Sper că bunicul tău a reuşit să scape!" adăugă el. Era să cad pe spate auzind asta.

Ne-am petrecut seara la restaurant. Gaby, tata şi cu mine. Nu mai fusesem niciodată atât de fericit. Chiar dacă, trebuie să recunosc, cina nu era atât de bună ca aceea pe care o împărţisem cu Felix, cu trei zile mai înainte. Cu gura plină, le-am povestit totul, – de fapt, foarte puţin, pentru că îmi dădusem rapid seama că nu puteam să le spun esenţialul care era de neînţeles, insesizabil şi iraţional. Mă simţeam ca un om care se trezeşte şi care, surescitat, începe să povestească ce a visat, fără să-şi dea seama că visul se destramă şi îi scapă puţin câte puţin.

Un lucru era sigur: în vis, primisem un cadou – era pe genunchii mei, şi de acum înainte nu avea să ne mai părăsească niciodată. Păcat că nu aveam ureche muzicală şi că nu puteam deloc să cânt la micuţul flaut de lemn pe care mi-l lăsase Zohara. Dar când am o stare de nelinişte, mă aşez pe pervazul ferestrei din camera mea, cu picioarele atârnându-mi, îmi lipesc gura de flaut şi ascult sunetele neauzite pe care le scoate.

Apoi am început să discutăm un alt subiect: viitorul tatei, care avea să plece din poliţie.

„Am să-mi dau demisia mâine dimineaţă, anunţă el... Gaby, am să încep o altă viaţă."

Gaby roşi şi se uita pierdută la faţa de masă. Am înţeles deodată că nu făcea acea pauză înainte de a-i pronunţa numele ca s-o

enerveze pe ea. Făcea o pauză ca să se asigure că nu avea să pronunțe un alt nume, un nume pe care îl avea tot timpul pe buze.

„M-am înşelat foarte tare agăţându-mă de slujba mea după ceea ce s-a întâmplat cu Zohara“ adăugă el. Am înţeles atunci că intuiţia mea nu mă înşelase şi eram foarte mulţumit auzind acel nume sunând liber în gura lui.

„Adevărata viaţă era la un pas de mine şi nu vedeam asta. M-a abrutizat munca şi am pierdut un timp preţios.“

Nu-mi reveneam din uimire. Nu-l auzisem niciodată vorbind aşa. De parcă Gaby i-ar fi pregătit un discurs, iar el doar îl recita. Gaby, în treacăt fie zis, nu scosese o vorbă toată seara. Ca şi cum aştepta un verdict.

„Ultimele zile m-au făcut să înţeleg ceea ce este cu adevărat important pentru mine. Şi am intenţia să încep o viaţă nouă în seara asta“ a mai zis el.

A scotocit în buzunarul hainei şi a scos de acolo o cutiuţă. Semăna cu cele pe care în filme văduvii le înfăţişează guvernantelor copiilor lor când le cer în căsătorie.

„Aşteaptă, tată! O să-mi ratez surpriza dacă începi cu a ta!“

Am scos din buzunar eşarfa violet, diafană şi mototolită a Lolei, aşa cum un iluzionist scoate o eşarfă din mânecă – chiar mă simţeam ca un magician – am întins-o pe masă şi, cu un calm prefăcut, am pus deasupra, chiar în mijloc, spicul de aur.

„Sunt pentru tine, i-am zis eu lui Gaby, pentru tine le-am luat.“

Ea îşi ascunse faţa în mâini ca să nu i se vadă lacrimile.

„Hei, nu plânge, i-am şoptit eu. Ai să strici totul.“

„Las-o, mormăi tata. Plânge de bucurie.“

Gaby atinse eşarfa de mătase şi îşi puse spicul în palmă. „Mi s-au îndeplinit dorinţele, zise ea. Am tot ce-mi trebuie ca să-mi pun o dorinţă. O să vedem acum dacă există miracole.“

Îşi muşcă buzele şi se uită la tata cu îndrăzneală. Apoi închise ochii. Îi tremurau buzele.

În acest timp, tata deschise cutiuţa şi aşeză pe masă, în faţa ei, un inel frumos care scânteia. Cei aşezaţi la mesele din jur se opriseră din mâncat şi se uitau la noi.

„...Îmmm... Gaby, dacă nu eşti prea ocupată săptămâna viitoare, ai accepta să te măriţi cu mine?“ întrebă tata cu timiditate.

Chiar avea o adevărată vocaţie să ceară fetele în căsătorie.

„Un inel, bolborosi Gaby. Un diamant... nu trebuia să...“

Cu mâinile tremurătoare, şi-l strecură pe inelar, se strâmbă şi îi aruncă tatei un surâs stânjenit înainte de a-l încerca pe un alt deget, degeaba. Încercă să-l pună pe un alt deget, mai subţire, în timp ce tata îşi dregea vocea aruncând priviri furişe în jur. În sfârşit, reuşi să-l vâre pe degetul mic, de unde n-avea să şi-l mai scoată niciodată. „E de ajuns să ridici degetul mic...“ glumi tata în doi peri.

Ea ne aruncă o privire şi izbucni în râs. Nu o auzisem niciodată râzând aşa: calmă, misterioasă, ca şi cum, din fundul gâtlejului, ar fi scos o glumă pe care o înţelegea doar ea. Un gând ciudat, tulburător şi destul de improbabil îmi trecu prin minte. Poate că Gaby avusese un rol mai important decât bănuiam în povestea cu răpirea mea, şi poate că acţionase cu ajutorul unui complice din umbră, un personaj şiret, puţin cam şmecher, care o ajutase să mă ţină în captivitate... nu, nu, te-ai scrântit... nu se poate!

I-am aruncat o privire aiurită, devorat de curiozitate: da sau nu? Ea a rămas impasibilă şi am clasat această întrebare alături de cele cu care mă delectam fără a voi să aflu răspunsul, căci, dacă a şti înseamnă a fi puternic, şi ceea ce nu cunoşti are o oarecare savoare.

Cu un aer radios, Gaby s-a întors către tata – în clipa asta, frumuseţea ei interioară chiar apăruse şi se vedea cu ochiul liber.

„Da, Iacov. Vreau să mă mărit cu tine“ spuse ea cu voce tare, perfect inteligibilă.

Şi se uită la oamenii din restaurant cu o mândrie imensă, ca de fetiţă, şi cu un surâs care-mi era adresat mie, tatei, lumii întregi. „Da, Iacov...“ adăugă ea cu pasiune.

Se ridică de pe scaun şi sări de gâtul lui. Chelnerii şi cei de la mese nu pierdeau nimic din acest spectacol. Nu ştiam unde să mă mai ascund, ca de obicei. Mai întâi Felix şi Lola, iar acum tata şi Gaby. Probabil că exista ceva în mine care-i îndemna pe bărbaţi şi pe femei să se arunce unii în braţele altora.

Am plecat ochii, i-am ridicat din nou. Mi-am zis că numele Iacov i se potrivea perfect unui detectiv, pentru că venea de la o

rădăcină care însemna a căuta, a urmări. Mă gândeam că de acum aş fi vrut să mă cheme Nonik, apoi nu m-am mai gândit la nimic. Cu faţa scăldată în lacrimi, Gaby mi-a căutat mâna prin spatele tatei, mi-a strâns-o cu entuziasm, a ridicat-o în aer şi a desenat în aer, ca un mesaj cifrat, cuvântul

SFÂRŞIT

CUPRINS

Capitolul 1 ... 5
Capitolul 2 ... 13
3. Şi elefanţii sunt sensibili ... 23
4. Prima mea apariţie într-un monoclu ... 33
5. Un moment... E de partea celor buni sau a celor răi? ... 43
6. Chiar nu pot rezista la aşa ceva ... 49
7. Câteva impresii personale despre cum se conduc locomotivele şi cât este de greu să faci faţă ... 57
8. O escrocherie în lumea jucăriilor ... 63
9. În afara legii ... 71
10. Capitol la care nu vreau să dau un titlu, şi mai ales nu un titlu vesel ... 84
11. În numele legii: Opriţi-vă! ... 92
12. Unde se descoperă adevărata identitate a lui Felix: un spic de aur şi o eşarfă violetă ... 100
13. Este posibil să atingi sentimentele? ... 108
14. În căutarea Dulcineei ... 123
15. Corida ... 137
16. O rază de lumină în acest întuneric ... 147
17. O prăpastie între ei ... 158
18. Asemeni unui animal de noapte ... 167
19. Cei doi cavaleri ai nisipurilor ... 180
20. Unde se vorbeşte despre metempsihoză şi, pe deasupra, apar pe prima pagină a ziarelor ... 189
21. Unde revolverul revine din nou în scenă şi unde este vorba de dragoste ... 203
22. O pasăre, iarna ... 213
23. Ca la cinematograf ... 225
24. Fiul comisarului ... 232
25. Unde Zohara traversează Luna şi Cupidon îşi încordează arcul ... 242
26. S-a mai văzut vreodată o pereche atât de nepotrivită? ... 258
27. Casa pustie ... 272
28. Prea mult e prea mult! ... 287
29. Vom vedea dacă mai este posibil să crezi în miracole ... 296

„Zohara avea chipul alungit și pomeții proeminenți – s-ar fi zis că tot timpul era leșinată de foame – mâinile și picioarele filiforme, acoperite de zgârieturi pe care și le făcea singură când dormea sau când era cufundată în reveriile ei. Stătea la fereastra camerei ei ore întregi, cu ochii negri pe jumătate închiși, surdă la zgomotele lumii exterioare chiar atunci când era strigată pe nume. Când a crescut mai mare, a început să devoreze cărți, sau mai exact, cărțile o devorau pe ea. Citea tot ce-i cădea în mâini, cărți pentru copii și cărți pentru oamenii mari. Avea un secret: nu era o fetiță, ci era chiar eroina cărților sale preferate – inutil de spus că tot timpul își schimba personajul pe care-l întruchipa – trimisă pe pământ ca să-i spioneze pe oameni și să se confunde printre ei, fără a fi simțită de nimeni. Dacă oamenii i-ar fi descoperit adevărata identitate, pedeapsa ar fi fost teribilă. Astăzi, când sunt mult mai în vârstă decât era Zohara când a murit, cred că ghicesc care era acea pedeapsă: spionul ar fi fost condamnat să rămână printre oameni până la sfârșitul vieții.

După câțiva ani, Zohara (alias Fifi Brindacier, Anne d'Avonlea, Huckleberry Finn, David Copperfield, Ditte, fiica oamenilor, Lassie, Romeo și Julieta la un loc sau unchiul Tom) nota în jurnalul său descrierea detaliată a unui tărâm pe care îl numea «tărâmul de dincolo»: țara morților, în care se trăia în familii, iar copiii se nășteau cu fețele albe ca varul și fără ochi. Medicii la care au dus-o părinții pe fetiță s-au dovedit incapabili să determine originea melancoliei ei. Unul dintre ei a sugerat ca fetița să învețe să cânte la un instrument care să-i alunge tristețea."

Lei 220 000

ISBN 973-34-87199-5-X

UNIVERS